

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 137

Wydanie P

Poznań, niedziela dnia 22 marca 1936

Rok 31

Poznań, 21 marca.

Instytucja Esterek

Mogłaby nas całkiem nie obchodzić osobliwa moralność narodu żydowskiego, gdyby nie to, że na własnej ją skórze cierpimy i drogo za nią płacimy, my — narody rasy białej, narazie jeszcze w świecie współczesnym przodującej. Pod grozą własnych szkód i krzywd nieobliczalnych musimy tedy poznawać obyczaje i metody polityczne pasorzyta, pośród nas rozsiadłego, jak poznajemy właściwości robactwa, od którego uwolnić się chcemy. W tej myśli piszę szkic niniejszy o pewnym zwyczaju polityki żydowskiej, który możnaby nazwać instytucją Esterek.

Dawno już w potocznej mowie ludów nowożytnych ustaliła się nazwa Esterki (od imienia bohaterki „Księgi Estery”), a to na oznaczenie Żydówki, która przez małżeńskie lub miłosne węzły z mężczyzną obcej narodowości wyzyskuje stanowisko swoje na korzyść narodu żydowskiego. Jakkolwiek popularna jest ta nazwa symboliczna, jednak ludzie często nie podejrzewają w zjawisku Esterek żadnego planu, żadnej metody, przez żydostwo stosowanej. Za każdym razem każda Esterka wydaje się im przypadkiem, dobrotliwie przez dobroć Arjów traktowanym.

Ale niemożliwy jest przypadek w tem, co w dziejach narodu od wielu wieków powtarza się systematycznie. Na długo przed wydarzeniem z Esterą, nałożnicą Aswerusa, uprawiali Żydzi handel żonami swoimi w celach politycznych, o czem historie Abrahama i Sary oraz Izaaka i Rebeki świadczą bardzo wymownie. Od czasu zaś Estery ustanowione przez stryja jej Mardocheusza święto Purym rokrocznie żydostwu przypomina wielkie dzieło polityczne, dokonane przez „dzieweczkę” izraelską, „pięknej urody i wdzięcznej twarzy panią”. Zaczem następnie w całym rozproszeniu żydowskim mnożą się mniejsze i większe Esterki polityczne, a wszystko wskazuje, że zwyczaj ten przerodził się — rzecz można — w instytucję.

Byłaby niezmiernie ciekawa i pouczająca historyczna tej instytucji monografia — od dni patryjarchy Abrahama aż do dni autarchy Stalina, ale w czasach najnowszych musiałaby uwzględnić i niekórych prezydentów republik... Na monografię taką oczekuje również cały tłum ministrów, premierów, senatorów, generałów, prezesów, dyrektorów, profesorów, mecenasów i wszelkiego rodzaju świeczników państwowych i niepaństwowych, którzy w wielu krajach tego świata u steru rządów przebywają, sami przez Esterki rządzeni, któremi z kolei kierują zza kulis żydostwa najbardziej wtajemniczeni.

W warstwie oświeconej wielu narodów współczesnych, szczególnie w Europie, tą właśnie drogą — poprzez Esterki — powstają gromady mechesów, którzy (świadomie czy bezwiednie, co wychodzi na jedno) kulturę aryjską zabydżają, a w dalszym ciągu związkami

Zwiastuny pokoju w Afryce?

Nieoficjalne rozmowy już się toczą — Zagadkowa misja Ricketta w stolicy Abisynji
Włosi nie życzą sobie pośrednictwa Ligi Narodów

Paryż (PAT) W związku z pogłoskami na temat rozpoczęcia rokowań pokojowych „Paris Midi”, że w Rzymie żadnych układów w ścisłym tego słowa znaczeniu nie rozpoczęto, a były jedynie przeprowadzone badania na ten temat.

Na ich podstawie można przypuszczać, że Włochy byłyby skłonne nawiązać w krótkim czasie bezpośrednie rozmowy z Abisynją, skoro tylko ustalone zostanie stanowisko Ligi.

London (PAT) Pimomi oficjalnych zaprzeczeń, utrwała się wszędzie mniemanie, iż rokowania pokojowe lub conajmniej rozmowy, mogące doprowadzić do rozejmu lub zaniechania dalszych działań wojennych, są już rozpoczęte, wszystkie koła abisyńskie zachowują jednak w tej sprawie jak najściślejsze milczenie. Rickett przybył do Addis-Abeby z Dżibuti, odmówił udzielenia jakichkolwiek wyjaśnień co do powodów swej wizyty, jednak według opinii, utrzymującej się w dobrze poinformowanych kołach abisyńskich, ma on pewną misję dyplomatyczną.

Rzym (PAT) Koła półrządowe podają, że wiadomość o gotowości Włoch do zawieszenia działań wojennych równocześnie z ustaniem sankcyj nie odpowiada prawdzie.

Sprawa zaprzestania operacji bojowych zależy wyłącznie od oceny dowództwa, a nie od sankcyj. Zdaniem opinii włoskiej, sankcje powinny jednak ustać, ponieważ nie były zastosowane ani przed ani po wybuchu targu włosko-abisyńskiego w wypadkach znacznie poważniejszych.

Rzym (PAT) Miarodajne koła włoskie zaprzeczają pogłoskom o rzekomych bezpośrednich rozmowach z Abisynją.

Włochy nie zamierzają zajmować miejsca przy stole Rady Ligi Narodów na równych prawach z Abisynją, jednak rozmowy na ten temat mogłyby się toczyć poza Genewą, podobnie jak to działo się ostatnio z okazji innych zagadnień międzynarodowych.

London (PAT) Wczoraj wieczorem rząd abisyński przesłał do sekretarjatu Ligi notę, w której oświadcza, iż cesarz przyjmuje wystosowane przez Radę do obu stron wezwanie do zaprzestania działań wojennych pod warunkiem, że przywrócenie pokoju nastąpi w ramach Ligi i w duchu paktu. Nota dodaje, że odpowiedź włoska w tym ostatnim punkcie była lakoniczna i że wojsko włoskie prowadzi dalej napaść, starając się zniszczyć niepodległość Abisynji.

małżeńskimi rasę Arjów psują i niszczą. Lecz nawet już w pierwszym pokoleniu — mężowie lub amanci Esterki stają się powolnymi i ślepymi narzędziami polityki żydowskiej. Trzeba bowiem niezwykle siły woli i charakteru, niezwykle jasności ducha i umysłu, ażeby więzy, kobiecą ręką płatane, pozrywać, a dla wolności własnej i dla narodowej godności swojej sferę rodzinną i towarzyską odtrącić.

W wielu narodach Europy i Ameryki stopień zażydzenia warstw górnych, oświeconych i rządzących jest tak wielki, że należy uznać go za główną przyczynę chaosu i upadku moralnego, który zagroził całej rasie białej. Tam na-

Dalej nota zaznacza, że nieprawdą jest, jakoby Abisynja chciała prowadzić oddzielnie rokowania pokojowe.

Nieprawdą jest również, że Włosi zniszczyli armię negusa.

Przygotowania do ataku na Adis Abebę

Warszawa. (PAT) Na podstawie wiadomości z rozmaitych źródeł, P. A. T. ogłasza następujący komunikat o położeniu na frontach w Abisynji w dniu 20 marca.

Operacja na większą skalę nie wstrzymano, lecz, jak się zdaje, tempo ich uległo zwolnieniu. Na całym froncie północnym — według doniesień ze źródeł erytrejskich — wojska włoskie wykorzystywały ostatnie powodzenia i zdołały dość znacznie posunąć się naprzód. Lotnicy pracują bez wytchnienia. Dokonali szeregu wypadów na froncie somalijskim w prowincji Godzam i w Ogadenie.

Kilka samolotów włoskich zaatakowało w pobliżu Hararu zgrupowania wojsk nieprzyjacielskich, obrzucając je bombami i ostrzeliwując ogniem z karabinów maszynowych. Aparaty te oddziaływały następnie ku południowi, jak się zdaje, nieuszkodzone, pomimo silnego ognia artylerji przeciwlotniczej oraz karabinów ręcznych i maszynowych.

Zdaniem cudzoziemskich obserwatorów wspomniane rajdy lotnicze zdają

się wskazywać, iż Włosi przygotowują na rozmaitych odcinkach frontów północnego i południowego ogólne natarcie, którego ostatecznym celem ma być stolica abisyńska. Taki plan przedstawia dla nich te korzyści, iż pozostawia Abisyńczyków w niepewności co do punktu, z którego rozpocznie się przyszła ofensywa.

Podczas gdy Włosi przygotowują się do nowych kroków zaczepnych, Abisyńczycy ze względu na słabe uzbrojenie, oraz niedostateczne środki transportu zmuszeni są pozostawać niemal wszędzie w defensywie, nie licząc ataków, dokonywanych stosunkowo nielicznymi oddziałami.

Według doniesień z Mogadiscio, liczni krajowcy ze szczepu Galla, którzy zgłosili uległość włoskim władzom wojskowym, oświadczyli, iż ruch handlowy na szlaku Diredaa — Harar, który w ciągu ostatnich miesięcy był jeszcze bardzo ożywiony, obecnie niemal całkowicie zamarł, gdyż na szlaku tym grasują liczne bandy, które grabią przejeżdżających kupców.

Manewr niemiecki w Londynie

Paryż. (PAT) Korespondent londyński „Petit Journal” donosi na podstawie informacji z kół angielskich, że stanowczo Ribbentrop w Londynie jest tylko manewrem, mającym na celu ułatwienie późniejszych rokowań z rządem angielskim.

Plan światowej konferencji, która-

by się zajęła nie tylko sprawą zbrojeń, lecz również rozdziałem surowców i mandatów kolonialnych, został powitany w Berlinie z dużym zadowoleniem, tak, że kanclerz Hitler będzie się starał unikać wszelkich brutalnych gestów, któreby mogły położyć kres przyszłym rozmowom.

Skuteczny protest

Gdynia. (Tel. wł.) Komisarz rządu, p. Sokół, postanowił wstrzymać się z podpisaniem umowy ze związkami bekoniarzy w sprawie budowy i użytkowania rzeźni do 1 kwietnia.

P. Sokół w piśmie do związku rzeźników i wędliniarzy podkreśla, że wstrzymanie podpisania umowy uzależnia od wpłacenia miastu kwoty 600 tys. zł wgl. złożenia zapowiedzianej darowizny w wysokości 300 tys. zł. Jest więc nadzieja, że rzeźnia w Gdyni nie dostanie się w ręce żydowskie. (P)

wet, gdzie pod tą grozą śmiertelną dokonały się wstrząsy wyzwolenia, jak we Włoszech i w Niemczech, dzieło i potomstwo Esterek jeszcze działa, jeszcze zatruwa, jeszcze jest dla zupełnego wycięcia go nieuchwytnie, bo tak głęboko w organizm narodowy wżarte. Trzeba paru pokoleń nadzwyczajnej uwagi i pracy, aby doszczętnie raka tego z ciała i duszy narodu usunąć.

Kto gruntownie całe to zagadnienie zbadał, temu nie wyda się przesadą zdanie, że ten tylko naród ostatecznie się zwycięży, który do szczętu zdoła w sobie zniszczyć instytucję Esterek.

STANISŁAW PIENKOWSKI

P. Bartel w Warszawie

Warszawa. (Tel. wł.) Przybył do Warszawy b. premier, prof. Bartel, i zatrzymał się w pałacu prezydium Rady Ministrów, jako gość premiera Kościalskiego. (W)

Trzy ofiary furjata

Paryż. (Tel. wł.) W sanatorium St. Hilaire, w pobliżu Grenoble, pomywacz zakochał się w 14-letniej córce jednego z urzędników zakładowych i prześladował ją swą miłością. W piątek wypił parę litrów białego wina, uzbroił się w trzy rewolwery i amunicję i wtargnął do sanatorium, strzelając na prawo i lewo.

Zastrzelił wspomnianą 14-letnią dziewczynkę, dalej pięcioletnie dziecko i jeszcze 18-letnią dziewczynę. Dalsze trzy osoby zostały ciężko ranione. Następnie furjat zaczął strzelać z okna. Miejscowy burmistrz usiłował unieszkodliwić szaleńca, używając dubeltówki, co mu się w końcu udało. Wymieniono jednak około 100 strzałów.

Gdy pomywacz nie odpowiadał, wtargnięto do pokoju i znaleziono go na podłodze, wywijającego rewolwery. Śrót z dubeltówki burmistrza oślepił furjata. Jeden z krewnych zamordowanej 14-letniej dziewczynki zastrzelił furjata z rewolweru.

Propozycje mocarstw lokarneńskich

Jeszcze jedna „Biała Księga” — Trzy dokumenty, uzgodnione podczas narad w Londynie państw, które podpisały pakt w Locarno

Londyn. (PAT). Poniżej podajemy obszerniejsze streszczenie propozycji, podpisujących układ lokarneński, gdyż skrót, podany uprzednio na podstawie depeszy Ag. Havasa, nie oświetla należycie tego dokumentu.

Ogłoszone w formie „Białej Księgi” propozycje mocarstw sygnatarjuszy lokarneńskich ujęte są w trzech dokumentach.

Pierwszy zawiera następujące postanowienia:

1. Zobowiązania i gwarancje sygnatarjuszy traktatu lokarneńskiego pozostają nienaruszone i zachowują w całości swoją ważność.

2. Sygnatarjusze zobowiązują się polecić sztabom generalnym, aby nawiązały między sobą łączność celem przygotowania technicznych warunków, tak, aby cięższe zobowiązania mogły być wykonane na wypadek niesprowokowanej napaści.

3. Mocarstwa postanawiają zwrócić się do rządu niemieckiego, aby przedłożył Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze sprawę paktu francusko-sowieckiego.

4. Biorąc pod uwagę propozycje niemieckie, zawarte w memorjale kanclerza Hitlera z 7 marca r. b., proponują rządowi niemieckiemu wzięcie udziału w rokowaniach mających za zadanie: a) zbadanie propozycji zawartych pod numerami 2, 3, 4 i 5 w memorandum niemieckim z 7 marca; b) rewizję statutów Nadrenji; c) projekty paktów wzajemnej pomocy, utworzonych dla wszystkich sygnatarjuszy Locarna, celem wzmocnienia ich własnego bezpieczeństwa.

5. Zanim rokowania te zostaną zakończone, rząd mocarstw zwróca się do Niemiec, aby zgodziły się na zaprzestanie dalszego wysyłania wojsk do Nadrenji, nie podwyższają liczebności oddziałów S. A. i S. S. i nie wykonywały prac fortyfikacyjnych w tej strefie.

6. Rządy mocarstw postanawiają również podjąć na ten sam okres wszelkie niezbędne uchwały celem stworzenia siły międzynarodowej, w strefie neutralnej i powołanie komisji międzyn.

7. Mocarstwa lokarneńskie ustalają, że mając na myśli utrzymanie pokoju oraz organizację zbiorowego bezpieczeństwa popierać będą na Radzie Ligi Narodów przeprowadzenie rezolucji, zmierzającej do zaproszenia wszystkich państw zainteresowanych na odpowiednią konferencję międzynarodową.

8. Na mocy art. 7 traktatu lokarneńskiego i z powołaniem się na rezolucję Rady Ligi z d. 17 kwietnia 1935 r. sygnatarjusze Locarna postanawiają notyfikować Radzie Ligi z art. 11 paktu Ligi jednostronną akcję podjętą przez Niemcy jako zagrażającą bezpieczeństwu Europy i pokojowi oraz proponują przyjęcie stosownej rezolucji.

Drugim dokumentem jest właściwa rezolucja, wzorowana na zeszłorocznej.

Wreszcie trzecim dokumentem są noty, w których przedstawiciele W. Brytanji i Włoch zapewniają przedstawicieli Francji i Belgii, że o ileby wysiłki porozumienia podjęte na podstawie dokumentu pierwszego zawio-

dły, to rząd brytyjski, względnie rząd włoski:

a) Rozważą natychmiast w porozumieniu z Belgją i Francją kroki, jakie należy podjąć wobec nowego położenia.

b) Bezwzględnie przyjdą z pomocą rządowi francuskiemu względnie belgijskiemu wszelkimi wspólnie zdecydowanymi zarządzeniami, jak to

przewiduje traktat lokarneński.

c) Wzajemnie zobowiązanie ze strony rządu francuskiego względnie belgijskiego podejmą w porozumieniu z temi rządami wszelkie praktyczne zarządzenia, jakimi rozporządzają Londyn lub Rzym dla zapewnienia bezpieczeństwa Francji, względnie Belgii przeciw niesprowokowanej napaści.

Sprzeciwy członków Rady Ligi

Londyn (PAT) Rada Ligi odbyła prywatne posiedzenie, na którym rozpatrzone zawiadomienie rządu brytyjskiego, dotyczące postanowień, zredagowanych przez przedstawicieli mocarstw paktu reńskiego.

Dyskusja odrazu wykazała, że próba narzucenia tych uchwał spotka się z wyraźnym sprzeciwem większości członków Rady. Okazało się, że projekt rezolucji kryje tyle niedomówień i tyle ogólników, że zajęcie stanowiska bez przeprowadzenia szczegółowej dyskusji byłoby niemożliwe. Specjalne wątpliwości wywołała propozycja zwołania przez Radę Ligi Narodów nowej konferencji międzynarodowej o zakresie tak szerokim, a równocześnie tak rozmaitym.

Tym wątpliwościom pierwszy dał wyraz min. Beck, który stwierdził, że projekty rezolucji, przedstawionej przez sygnatarjuszy paktu reńskiego, złożone zostały Radzie Ligi bez przeprowadzenia wstępnej dyskusji w łonie samej Rady, co nie odpowiada procedurze regulaminowej. Stwierdzając, że propozycje zawarte w projekcie podpisujących pakt reński dotyczą wszystkich członków Ligi Narodów, min. Beck przypomniał swą deklarację, w której podkreślił, że interesy jakiegokolwiek kraju nie mogą stanowić przedmiotu rokowań międzynarodowych, bez udziału państwa zainteresowanego we wszystkich stadiach tych rokowań. W zakończeniu stwierdził,

że mając poważne zastrzeżenia zarówno co do procedury, jaką zastosowano, jak i co do strony zasadniczej rezolucji, zastrzega sobie zajęcie stanowiska imieniem rządu polskiego.

Podobne stanowisko zajęli delegaci Rumunii, Hiszpanji i Danji. Min. Grandi oświadczył, że nie może wypowiedzieć się na temat rezolucji, bowiem dokument ten dopiero dziś rozważany będzie przez rząd włoski.

Min. Eden zaznaczył, że propozycja złożona Radzie nie jest jeszcze projektem formalnej rezolucji, tembardziej, że jedno z mocarstw współproponujących, Włochy, nie zajęły stanowiska. Wobec tego Rada zdecydowała, że mocarstwa paktu reńskiego winny wytłumaczyć szczegółowo znaczenie poszczególnych tekstów, co nastąpić może jedynie drogą zastosowania procedury Ligi. Postanowiono, że następne posiedzenie Rady w poniedziałek o godz. 16-ej, przystąpi do szczegółowej debaty.

Dyskusja wczorajsza ujawniła zdumienie wielu członków Rady, że niektóre państwa wciąż jeszcze lekceważą poniekąd szerzej pojętą solidarność międzynarodową. Metoda zastosowana przez podpisujących pakt reński przypomina nieco sposoby „paktu czterech”, lub inne wypadki, w których wielkie mocarstwa usiłowały narzucić swe uchwały wszystkim członkom Rady.

Hitler o walce z traktatem wersalskim

Berlin. (PAT.) Kanclerz Hitler wystąpił na zgromadzeniu wyborczym w Hamburgu z wielką mową, poświęconą niemal w całości obronie narodowo-socjalistycznej polityki zagranicznej. Kanclerz mówił w tonie kategorycznym i używał ogólnych określeń, nawet w miejscach, dotyczących wyraźnie aktualnych zagadnień zewnętrznej polityki. M. in. oświadczył on:

„Gdy doszedłem do władzy, udała mi się najpotężniejsza próba w historii świata, walczyć bowiem musiałem nie tylko z wrogiem wewnętrznym, lecz zwały się na mnie obciążenia gospodarcze i zagraniczno-polityczne. Walczyłem musiałem nie tylko z traktatem wersalskim, ale i z jego duchem, który był duchem nienawiści i pogardy dla Niemiec.

„Od trzech lat pracuję nad zmianą opinii i nastrojów zagranicy. Możliwe to jest tylko pod warunkiem, że mam za sobą cały naród niemiecki. Jesteśmy odpowiedzialni zarówno za teraźniejszość Niemiec jak i za ich przyszłość. Świat przyzwyczaił się uważać Niemiec Rzeszy za objaw konieczny. Nie ustąpimy jednak ani o centymetr od naszych dążeń do równouprawnienia. Musimy walczyć z przesadami, że Niemcy zakłócają porządek świata, a bezbronny nasz naród jest koniecznością dziejową.

„Z motywów wewnętrznych i zewnętrznych potrzebujemy głosu narodu niemieckiego. Jest mi on potrzebny w walce o równe prawa Rzeszy w Europie, nie w celu zakłócenia ustroju europejskiego, lecz w przekonaniu, że jako 67-miljonowy naród jesteśmy potrzebni przy porządkowaniu Europy. Współpracę ze światem uniemożliwiło nowe zniesławienie naszego narodu. W dniu 29 marca otrzyma świat jasną odpowiedź.

„Zarówno ja, jak i Niemcy mamy tylko jedno życzenie: abyśmy mogli żyć w spokoju i przyjaźni z innymi narodami, oraz jedną decyzję — nie

wyrzekania się pod żadnym warunkiem równych praw dla Rzeszy. Zagadnienie, które ma być rozwiązane, nie jest sprawą zmiany układów, lecz chodzi o zmiany zapatrywań, które będą albo tak uczciwe, jak tego oczekujemy, albo zmuszą Rzeszę do odosobnienia się. Nigdy jednak naród niemiecki nie wyrzeknie się równych praw.

„Ta uchwała jest niewzruszalna i z niej zrodziła się wielka moja propozycja, która, jak wciąż jeszcze oczekujemy, przywróci Europie pokój. Mamy wciąż jeszcze do czynienia z „niesprawiedliwymi warunkami”, które nam ofiarują. Świat nie ma prawa mówić o niedotrzymywaniu układów. Wybory zostały rozpisane w tym celu, aby udowodnić wszystkim, że gdy kanclerz coś mówi, to nie tylko w swoim imieniu, lecz wypowiedział się przez niego cały naród niemiecki”.

O zajęcia akademickie

Warszawa. (Tel. wł.) W Sejmie p. Karsznicki z Kaliskiego zgłosił interpelację w sprawie zajęć akademickich 11 i 12 marca w Warszawie. (w)

Aby użyć piaski na Helu

Gdynia. (Tel. wł.) Piaszczysta gleba półwyspu helskiego stanowi niewzruszalny teren do uprawy roślin, sadownictwa i ogrodnictwa.

Mieszkańcy Helu, pragnąc usunąć braki gleby, spruwają ziemię czarną z okolic Pucka i Swarzewa, co oczywiście połączone jest z dużymi kosztami. (1 m³ ziemi kosztuje zł 3,50 loco stacja).

Nieomal codziennie odchodzą z wymienionych okolic wagonowe transporty ziemi na półwysep helski.

W ten sposób z czasem, może Hel zamienić się w półwysep sadów i kwietnych ogrodów.

Bank Gospodarstwa Krajowego

Al. Marcinkowskiego 6
wydaje subskrybentom
obligacje 30% Premjowej Pożyczki
Inwestycyjnej od dnia 23 marca rb.

dg 7 914-15

Śp. dr. Kazimierz Wilczewski

W szeregach obywatelstwa naszego śmierć nieubłagana uczyniła znowu bolesny wyłom, zabierając przedwcześnie śp. dr. Kazimierza Wilczewskiego. Dzielimy się na razie tą smutną wiadomością z czytelnikami, odkładając obszerniejsze wspomnienie pośmiertne do następnego wydania.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 21. 3. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 58,75, zaś 4% premj. dol. obracano po 51,50 w zaofiarowaniu.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4½% listy zast. złote w zlocie po 42,25 oraz 4½% złotych listy zast. serja L. po 40,—, zaś 4% listy zast. konwert. ofiarowano po 38,—.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 96,—.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu
wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 58,75 P.
4% poz. premj. dol., serja III 51,50 O.
4½% listy zast. złote w zlocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł = 8,9141 zł za 1 dol.) 42,25 +
4½% złotowe listy zastawne serji L. Pozn. Ziem. Kred. 40,— +
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 38,— O.

Akcje bankowe i przemysłowe

Bank Polski 96,— P.
Tendencja utrzymana.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 21. 3. 1936 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg: STANDARTY: 1) żyto 700 g/l., 2) pszenica 753 g/l., 3) owies 420 g/l.

Ceny orientacyjne:

Żyto (Usposobienie stałe)	13.15—13.40
Pszenica (Usposobienie stałe)	19.50—19.75
Jęczmień browarowy	15.50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 700—725 g/l.	15.00—15.25
Jęczmień 670—680 g/l.	14.75—15.00
Usposobienie spokojne.	
Owies 450—470 g/l.	14.75—15.00
Owies standardowy	14.25—14.50
Usposobienie stałe.	
M a k a	
żytnia wyciąg. 0-30% wł. w.	19.75—20.00
żytnia gat. I 0-50% wł. w.	19.25—19.50
żytnia gat. I 0-65% wł. w.	18.25—18.75
żytnia gat. II 50-65% wł. w.	15.25—16.25
żytnia pośl. pon. 65% wł. w.	13.75—14.75
Usposobienie stałe.	
pszenica gat. I wyc. 0-20% wł. w.	31.75—33.50
pszenica gat. IA 0-45% wł. w.	31.00—31.50
pszenica gat. IB 0-55% wł. w.	30.00—30.50
pszenica gat. IC 0-60% wł. w.	29.50—30.00
pszenica gat. ID 0-65% wł. w.	28.50—29.00
pszenica gat. IIA 20-55% wł. w.	27.75—28.25
pszenica gat. IIB 20-65% wł. w.	27.25—27.75
pszenica gat. IID 45-65% wł. w.	24.75—25.25
pszenica gat. IIF 55-65% wł. w.	22.75—23.25
pszenica gat. IIG 60-65% wł. w.	21.25—21.75
pszenica gat. IIIA 60-70% wł. w.	19.25—19.75
pszenica gat. IIIB 70-75% wł. w.	17.25—17.75
Usposobienie stałe.	
Otreby żytnie stand.	10.75—11.25
Otreby pszenne grube stand.	12.00—12.50
Otreby pszenne średnie stand.	10.75—11.50
Otreby jęczmienne	10.25—11.50
Rzepak zimowy	38.00—39.00
Siemie lniane	38.00—40.00
Gorzyczka	32.00—34.00
Wyka latowa	23.00—25.00
Peluszka	24.00—26.00
Groch Viktorja	24.00—28.00
Groch Polgera	22.00—24.00
Łubin niebieski	10.00—10.50
Łubin żółty	12.00—12.50
Seradela	22.00—24.00
Mak niebieski	60.00—62.00
Koniczyna czerwona surowa.	120.00—130.00
Koniczyna czerw. 95-97% czysta	135.00—145.00
Koniczyna biała	75.00—100.00
Koniczyna szwedzka	165.00—190.00
Koniczyna żółta odłuszczonea.	65.00—75.00
Przelot	75.00—90.00
Makuch lniany w taflach.	17.55—18.00
Makuch rzepakowy w taflach.	14.75—15.00
Makuch słonecznik. w tafl. 42/43%	17.75—18.25
Srut Soja	21.00—22.00
Słoma pszenka luzem	2.20—2.45
pszenka prasowana	2.70—2.95
żytnia luzem	2.50—2.75
żytnia prasowana	3.25—3.50
owsiana luzem	2.75—3.00
owsiana prasowana	3.25—3.50
jeczmienna luzem	2.20—2.45
jeczmienna prasowana	2.70—2.95
Siano zwykle luzem	5.75—6.25
zwykle prasowane	6.25—6.75
nadnoteckie luzem	6.50—7.00
nadnoteckie prasowane	7.50—8.00
Ogólne usposobienie spokojne.	

Ogólny obrót: 1951,9 tonn, w tem żyta 735 tonn, pszenicy 261 tonn, jęczmienia 410 tonn, owsa 170 tonn.

U w a g a! Owies, nadający się do siewu, ponad notosmie.

W wiadomości

Dzisiejszej nocy francuska izba deputowanych i senat zakończyły swoją pracę.

Francuska izba deputowanych przyjęła tylko przeciw 2 głosom wniosek, wyrażający zaufanie rządowi, który przez min. rolnictwa Thellier przyrzekł, iż prowadzić będzie nadal politykę ochrony i rewolucyjnej produkcji rolnych. Uchwała ta zamyka dyskusję w sprawach rolnych, którą izba prowadziła od szeregu miesięcy.

Donoszą z Belgji, że w Louvain odbyła się burzliwa manifestacja studentów flamandzkich przed oknami siedziby organizacji „Legion Narodowy”. Szybko budynku wybito. Wymieniono kilka strzałów rewolwerowych. Rannych jest dwóch studentów. Policja przywróciła porządek i dokonała rewizji w siedzibie „Legionu Narodowego”.

Stracenie Hauptmanna wyznaczone zostało na 31 marca o godz. 20. Przygotowano już listę oficjalnych osób i dziennikarzy, którzy będą obecni.

Symbolika niemiecka nad Renem

Francja zabezpieczając się przed ewentualną napaścią ze strony Niemiec zbudowała wzdłuż granicy zachodniej linię obronną, zwaną linią Maginota. Linia ta biegnie bardzo blisko granicy francusko-niemieckiej i składa się z trzech zasadniczych odcinków. Odcinek południowy zabezpiecza Francję od granicy szwajcarskiej. Składa się on z szeregu ośrodków oporu, wykorzystujących trudny i górzysty teren. Za ośrodkami oporu znajdują się trzy obozy warowne, a mianowicie: Valdahon, Dijon oraz Belfort. Następny odcinek ciągnie się od granicy szwajcarsko-niemiecko-francuskiej do miasta Wissenburg, gdzie granica francuska odchodzi na zachód od Renu. Na tym odcinku wzdłuż samego Renu ciągnie się linia potężnych ośrodków oporu, idealnie zamaskowanych i zabezpieczonych. W pasie między Renem a granicą belgijską leżą wspaniale rozbudowane ostatnio twierdze: Nancy Bitche, St. Avolde, Metz, Thionville i Verdun. Jest to najsilniej umocniona część granicy, a wielkie twierdze wskazują na przewidywania manewrowe w tej luce między Belgią a Renem. Wreszcie wzdłuż granicy belgijskiej ciągnie się trzeci odcinek z potężnymi twierdzami m. in. Maubege i Lille.

Całość tego systemu ma charakter wybitnie obronny. Jednakże podstawową przesłanką przy opracowaniu tych umocnień było istnienie głębokiej strefy zdemilitaryzowanej. Obecnie sytuacja zmieniła się radykalnie i Niemcy zyskują możliwość natarcia przez zaskoczenie zapomocą sił zmotoryzowanych. Poniżej zamieszczamy artykuł gen. Michaelisa, poświęcony temu zagadnieniu.

Wkroczenie do Nadrenji wojska niemieckiego — jaskrawy fakt naruszenia traktatu wersalskiego, połączony z przekreśleniem paktu lokarneńskiego — wzburzyło opinię polityków Europy, ale i strategia ma obecnie dość powodów do zastanowienia się nad skutkami „symbolicznego” obsadzenia linii Renu oddziałami niemieckimi, liczącymi 36 i pół tysiąca ludzi. Symbol ten trochę przeciętka, ale w stylu niemieckim, nie oznacza jeszcze chęci dokonania szybkiej nastawy bojowej szturmowej armji niemieckiej w kierunku zachodnim. Na to jeszcze za wcześnie; Niemcy lubią działania metodyczne. Wprowadzenie wojska nad Ren jest obecnie rzeczywiście symbolem, ale ważkim; przekreśla jeden z ostatnich artykułów nienawistnego „dyktatu wersalskiego”, podnosząc znakomicie nastrój narodu niemieckiego, praktycznie zaś ułatwi dalsze jawne już przygotowanie do wojny frontu zachodniego, prowadzone dotychczas energicznie, ale z pewną dyskrecją. Ambasada niemiecka w Londynie ogłosiła nawet, że w Nadrenji niema obecnie ani jednej jednostki pancernej lub samolotu bombardującego. Należy temu wierzyć; broni te mogą być dostarczone zza Renu w ciągu 15—30 minut.

Znaczenie strategiczne Renu datuje od wieków. Marszałek Foch uważał go również za naturalną granicę wojenną pomiędzy Wschodem a Zachodem, nie wyłączając Anglii. Starał się więc przekonać Clemenceau w okresie zawierania traktatu pokojowego, że bezpieczeństwo Francji zależy od mocnego panowania nad linią Renu. Dyplomaci postanowili jednak inaczej, a 7 marca Niemcy, stosując zwykłą im metodę zaskakiwania, odzyskały w Nadrenji pełną swobodę ruchów. Posunięcie to posiada dla nich znakomite znaczenie strategiczne. Ren odpowiednio umocniony osłania tak ważny dla celów wojennych okręg przemysłowy Ruhry z jego bogactwami naturalnymi, zabezpiecza nastawę bojową armji niemieckiej, stanowi doskonałą bazę wypadową przy ofensywie na zachód, jest jednocześnie solidną barjerą obronną w razie skierowania głównego uderzenia na wschód.

Znaczna część programu zbrojeniewego w terenie została już wykonana. Zwiększono siłę przewozową kolei rozszerzeniem platform wyładunkowych, zwiększono liczbę autostrad, zbudowano w Vordingen na Renie nowy most. Dla lotnictwa wybudowano 15 lotnisk rządowych (z nich 6 dla wodnopłatowców), zorganizowano dodatkowo 24 lotniska sportowe, zbudowano hangary naziemne i podziemne, przygotowano szereg stacji podsłuchowych, sygnalizujących zbliżenie samolotu. W paru miejscach można zauważyć platformy cementowe o dużych wymiarach, chyba dla ciężkich baterji. Po miastach wznoszą szereg domów dla celów „filantropijnych”. Część ich zajęły już symboliczne oddziały wojska. W zagłębiu Saary pracuje przy robotach ziemnych, o nieznanym n razie celu, 10 tysięcy robotników, a wielkie stalownie miejscowe mają już wykończone konstrukcje żelazne, które będą montowane po ukończeniu wykopów ziemnych. Źródła holenderskie podają, że zamierzono umocnić w Nadrenji 9 miast, a centra lotnicze będą się znajdowały w Kolonji, Duisburgu i Duesseldorfie. Niema również wątpliwości, że Niemcy zbudują na Renie szereg przedmości, które zapewnią im swobodę przerzucania wojska na lewy brzeg rzeki. Z chwilą ukończenia tych robót Nadrenja stanie się jednym potężnym obozem warownym, w którym narybek mobilizacyjny

dla armji szturmowej przygotowuje się w dziesiątkach „obozów pracy”, rozrzuconych wzdłuż granicy.

Z chwilą obecną wzmocniło się znacznie położenie strategiczne Niemiec w Europie. Na zachodzie wzrosły znacznie ich szanse przy nagłym uderzeniu (zapewne bez wypowiedzenia wojny) na front francusko-belgijski. Jest on zresztą dobrze zamknięty linią potężnych fortyfikacji Maginota, przedłużonych przez Belgię do granicy holenderskiej, ale znaczne przybliżenie frontu niemieckiego zmusza do powiększenia siły obronnej na granicy. W każdym razie należy przekreślić realizację symbolicznego aforyzmu Baldwina o „angielskim froncie nad Renem”. W pierwszym gwałtownym okresie walk może się on objawić tylko drogą udziału angielskiej floty powietrznej na linii Maginota. Korpus ekspedycyjny W. Brytanji potrzebuje dla mobilizacji kilku tygodni. B. francuski minister wojny Fabry proponuje nawet wobec powagi sytuacji, by flota powietrzna W. Brytanji stanęła garnizonem pod własnym sztandarem na terytorjum Belgji między Namur i Liège.

Polska prasa rządowa uważa, że przekreślenie przez Niemcy paktu lokarneńskiego i remilitacja Nadrenji nie powinny nas niepokoić. Czy nie za dużo optymizmu przedewszystkiem dlatego, że nastąpi obecnie duży wyścig zbrojeń, w którym Polska będzie musiała wziąć udział? Słabość wyposażenia technicznego naszej armji zaznaczył niedawno gen. Kasprzycki. Pisze o tem w naczelnym artykule „Berliner Tageblatt” twierdząc, że od

Pozory i rzeczywistość

Wprowadzając wojsko i umocnienie zbrojne do pasa nadreńskiego, wbrew traktatowi wersalskiemu i paktowi reńskiemu, Rzesza Niemiecka nie mogła powiedzieć: robimy to, bo tak nam się podoba, bo chcemy stanąć mocno i groźnie nad Renem, bo to jest podstawa wszelkich naszych dalszych zamysłów. Nawet Trzecia Rzesza, chętnie przygrywająca na fujarce pokojowych mów „Führera” Hitlera właśnie w chwili najdalej idących samowoli, unika takiej otwartości. Tym razem znalazł sobie taką odskocznicę: robimy to, ponieważ układ francusko - rosyjski wzajemnej pomocy przeciw napaadowi naruszył pakt reński z Lokarno.

Wszyscy doskonale rozumieją, że gdyby nie znalazło się takie... uzasadnienie, to znalazłoby się... inne. Czy jednak Rzesza Niemiecka wysuwa to twierdzenie w jakimś ujęciu jako tako poważnym? Otóż to właśnie jest oczywiście, że wcale nie, zadowolając się... wymijającą gołosłownością.

Wszakże bowiem nawet same Niemcy, zapytane ze Streśy przez Anglię, Francję i Włochy w kwietniu r. ub., odpowiedziały, aby nie przeciągać struny po swem samowolnym uchyleniu części 5-tej traktatu wersalskiego z 16 marca 1935, że uznają dopuszczalność układu bezpieczeństwa, właśnie na rzecz wschodu Europy, w którym wszystkie państwa zobowiązały się do nienapadania, a te, które zechca, także do wzajemnej pomocy. Ledwie upłynęło trochę czasu, a w maju r. ub. podniosły Niemcy w nocie do Francji zastrzeżenia przeciw układowi francusko-sowieckiemu wzajemnej pomocy, właśnie zawartemu, mówiąc już o jego sprzeczności z paktem reńskim. Ale wówczas Francja, Anglja i Włochy zgodnie odpowiedziały, że sprzeczności

KREM
jest ważniejszy,
niż puder

Pani, która nie zabezpiecza odpowiednio swej cery przed działaniem pudru, nie powinna się dziwić, gdy z biegiem czasu cera jej się pogorszy.

Delikatna cera wymaga podkładu pod puder. Krem Ideal Elida wnika szybko w skórę, chroni ją i dzięki zawartości hamamelis ma na nią dobroczynny wpływ. Panie, pielęgnujące swą cerę Kremem Ideal Elida, wiedzą, ile mu zawdzięczają, i nigdy się go nie wyrzekną.

Zł
1.50

KREM IDEAL ELIDA

P. g. 2397-62.165

1932 r. cofnęliśmy się nawet i stosunek sił do sąsiadów obrócił się całkowicie na niekorzyść Polski. Obecnie z korzystnego jej położenia pozostało tylko wspomnienie. Barjera Renu utrudni również znacznie ewentualny współdziałanie z jej sojuszniczką Francją. Budzi wreszcie poważne wątpliwości trwałość układu polsko-niemieckiego o nieagresji. Czy w obecnej sytuacji wytrzyma on próbę zwiększonego nacisku niemieckiego na wschód, skoro pakt lokarneński, mający nawet gwarantów, przysnął bez poważnych powodów jak bańka mydlana? Przyznał nam coprawda Hitler w jednym z ostatnich przemówień prawo dostępu do morza, ale zapominał dodać — gdzie, czy czasem nie w Kłajpedzie?...

Tak się przedstawia obecnie hitlerowska „Wacht am Rhein”.

E. DE HENNING-MICHAELIS,
generał.

żadnej sprzeczności między paktem reńskim a układem francusko - rosyjskim, które działają, jeden i drugi, jedynie w oparciu o Radę Ligi, co już wyłącza jakąkolwiek sprzeczność. Tak samo jak niema sprzeczności między paktem reńskim a układami wzajemnej pomocy, francusko - polskim i francusko - czechosłowackim, zawartymi już w Lokarno, do których obecny układ francusko - rosyjski jest bliźniaczo podobny. Dlatego też Rzesza Niemiecka nie poddała i nie chce poddać swego zarzutu żadnemu orzeczeniu sądowemu np. w Hadze.

Związek między stanem rzeczy nad Renem, a układami bezpieczeństwa na rzecz wschodu Europy istnieje, ale... zupełnie inny.

Niemcom rzeczywiście bardzo nie dogadzają układy wzajemnej pomocy Francji z państwami na wschodniej stronie Niemiec, a więc z Polską i Czechosłowacją, a oczywiście tak samo i szczególnie z Rosją. Dlaczego? Nie dlatego, że chcą napaść na Francję na zachodzie, nie chcą, by ktokolwiek, w wykonaniu wzajemnej pomocy, przeszkadzał im w tem od wschodu. Więc dlaczego? Oto dlatego, że zgodnie z całą powojenną polityką Rzeszy, a teraz szczególnie Trzeciej Rzeszy, gotują uderzeniem na wschód, a nie chcą, by im w tem przeszkadzała Francja.

Takie jest też istotne znaczenie umocnienia się Niemiec w pasie nadreńskim. Stwarzają one tam zapórę nad Renem, która ma być nieprzebyta. Natrafi na nią Francja, gdy będzie miała, w myśl swych sojuszy i umów wzajemnej pomocy, uderzyć na Niemcy, kiedy podejmą one napad na swej granicy wschodniej. Bo celem Trzeciej Rzeszy i jej olbrzymich zbrojeń pozostaje wyprawa na wschód Europy.

STANISŁAW STROŃSKI

Umorzona dochodzenie

Prokuratura warszawska umorzyła dochodzenie przeciwko studentowi uniw. warsz., Tadeuszowi Kozerskiemu, „wobec braku dostatecznych dowodów winy”, o wybiecie szyby wystawowej w barze koszmernym „Quick” przy ul. Marszałkowskiej. Wówczas p. Tadeusz Kozerski był aresztowany i przebywał przez tydzień w więzieniu na Pawiaku.

Dnia 7 lutego r. b. p. Tad. Kozerski został w czasie znanych aresztowań wśród młodzieży ponownie aresztowany i już sześć tygodni przebywał w więzieniu wraz z drugim członkiem Sekcji Akademickiej Stronnictwa Narodowego w Warszawie, p. Julianem Nowakowskim. Obydwaj są studentami pierwszego kursu i nigdy jeszcze nie byli karani.

Ta strona sprawy jest jasna. Niema

Województwo stołeczne

Po długich przygotowaniach i namysłach rząd zdecydował się ostatecznie wnieść do Sejmu projekt nowego ustroju administracyjno-samorządowego Warszawy.

Według tego projektu ma być utworzone województwo stołeczne, do którego oprócz Warszawy wejdą prawie w całości cztery najbliższe powiaty, oraz części czterech dalej położonych. Obszar ten pod względem samorządowym utworzy związek wojewódzki. Będzie to twór bardzo nienaturalny, z olbrzymią głową, którą stanowi przeszło milionowa stolica, i słabym korpusem, złożonym z przyległych letnisk, miasteczek oraz gmin wiejskich o charakterze rolniczo-ogrodniczym.

Sama Warszawa otrzyma aż 5 rad miejskich: cztery dzielnicowe, na terenie każdego z istniejących obecnie starostw grodzkich, i jedną ogólną. System wyborczy dla tych rad nie jest w projekcie ustalony, z czego jedni wnoszą, że będzie on taki sam, jaki ustawa z r. 1933 nadała wszystkim miastom, inni zaś przypuszczają, że obmyśla się coś zupełnie nowego, co do czego nie zapadły jeszcze ostateczne decyzje.

Na czele nowego województwa stać będzie wojewoda, który zarazem będzie przełożonym samorządu miasta Warszawy. Ustrój ten przypomina zupełnie stan, w jakim znajdował się samorząd Poznania przed rozwiązaniem rady miejskiej, kiedy obok organu uchwalającego, pochodzącego z wyboru, funkcje wykonawcze i zarządzające spełniał mianowany prezydent-komisarz.

Nie trzeba chyba szeroko udowadniać, że pozbawienie samorządu prawa wyboru zwierzchnika jego aparatu wykonawczego jest ograniczeniem, równem niemal zupełnemu odsunięciu obywateli od wpływu na sprawy lokalne, czyli właściwie przekreśleniem najistotniejszej cechy samorządu. Ci, co zaznali komisarskich rządów, wiedzą o tem aż nadto dobrze.

Jaki jest cel tej, tak daleko idącej reformy? W ostatnich czasach mówi się znowu dużo o uproszczeniu i usprawnieniu administracji celem osiągnięcia oszczędności budżetowych. Otóż przy najzwyklejszym nawet traktowaniu projektu województwa stołecznego trudno się w nim doszukać

choćby pozorów oszczędności. Niewiadomo narazie, co się stanie z obecnym województwem warszawskim po wykreśleniu mu w samym środku ogromnej dziury. Podobno ma ono być utrzymane pod nazwą województwa mazowieckiego. W takim razie obecny komisariat rządu na miasto Warszawę byłby rozbudowany na nowy stołeczny urząd wojewódzki, a istniejący obecnie warszawski urząd wojewódzki zostałby utrzymany pod inną nazwą, co w sumie, zamiast oszczędności, przyniosłoby znaczne zwiększenie wydatków administracyjnych. A co by kosztowała jednorazowo zmiana obecnych granic administracyjnych, jakie wyniknęłyby z tego dla ludności kłopoty i straty materialne?

Ze Warszawa nie zyska na połączeniu z gminami wiejskimi o zgoła odmiennych, nierazko wręcz sprzecznych interesach, — to pewne. Dotychczas wydzielano się większe miasta z powiatów, aby zapewnić im możliwość niekrepowanego rozwoju. Miasta ubiegały się o takie wydzielenie, uważając je słusznym za przywilej. Obecnie idzie się w kierunku odwrotnym, zaczynając od stolicy. A może i w administracji ma być realizowane „równanie na rolnictwo“?

Dyskusja publiczna nad tym projektem dokładnie wyjaśni wszystkie jego rzekome plusy i niewątpliwie minusy. My jednak już teraz zaznaczamy, że nie przemawia nam do przekonania argument t. zw. unifikacji administracji, jako że zawsze wyznajemy zasadę:

KOSMOS · TO PRAWDZIWA MUZYKA

Już ukazały się w sprzedaży nowe radjodbiorniki KOSMOS

Typ K84

Radjodbiornik o nowoczesnej konstrukcji. 3 zakresy fal. Przejrzysta skala z wypisanymi stacjami. Głośnik dynamiczny. Duża selektywność. Dogodne raty miesięczne.

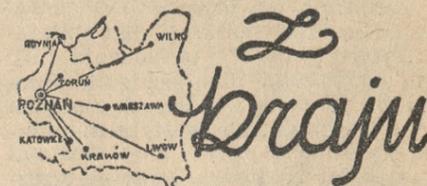
KOSMOS S WARSZAWA · A WARECKA I ·

SPRZEDAŻ I DEMONSTRACJE WE WSZYSTKICH SKLEPACH RADJOWYCH.

Tr 510

administracja dla społeczeństwa, a nie naodwrot. Nie możemy też nie przyznać racji tym, którzy wyrażają obawę, że pozbawienie stolicy prawa wyboru prezydenta miasta może być wstępem do wprowadzenia takiej samej reformy także w innych miastach.

Dlaczegoż bowiem Poznań, Łódź, Lwów, czy Kraków miałyby być obdarzone szerszym samorządem, aniżeli Warszawa, stolica państwa? M. K.

OLBRZYME AKTA PROCESU UKRAINCÓW

Sąd okręgowy w Warszawie przekazał obecnie akta procesu Ukraińców o zamordowanie śp. Bronisława Pierackiego sądowi apelacyjnemu. Po opracowaniu motywów i załączeniu skarg odwoławczych, wniesionych przez obrońców zasądzonych, akta sprawy obejmują ogółem 31 tomów. Proces w instancji apelacyjnej terrorystów ukraińskich rozpocznie się pod koniec maja. Oskarżeni na ten proces będą sprowadzeni do Warszawy z więzień prowincjonalnych, gdzie obecnie przebywają.

BEZCZELNA KRADZIEŻ

W swoim czasie skradziono w gmachu sądu apelacyjnego w Warszawie podczas rozprawy sądowej dwóm sędziom z pokoju narad futra. Później przedmioty skradzione znaleziono u handlarza żydowskiego Sruła Szpajsmana, a ten nabył je od Ieka Lustmana. Obecnie Lustman został skazany na 3 lata więzienia, a Szpajzman za nieostrożne kupno na 80 zł grzywny.

SCHWYTANY CYGAN - BANDYTA

Władze policyjne woj. warszawskiego otrzymały wiadomość o schwytaniu w Małopolsce Wschodniej groźnego bandyty, cygana, Franciszka Zielińskiego, który od dłuższego czasu był poszukiwany za zuchwałe napady bandyckie. Franciszek Zieliński brał m. in. udział w krwawej strzelaninie pod Mińskiem Maz., w czasie której ciężkie rany odniósł starszy przod. P. P., Kucharek. Ujęcie Zielińskiego napotykało na trudności, gdyż jest on mistrzem w charakterystyce i w niezwykle pomysłowy sposób zmieniał swoją powierzchowność. Cygan występował ponadto pod fałszywymi nazwiskami, używając podrobionych dowodów osobistych. Wskutek rozestanych telefonogramów i dokładnych rysopisów przestępcy, zdołano narreszcie ująć cygana o „stu twarzach“ w Przeworsku pod Jarosławiem w Małopolsce. Bandyta cygański stanął przed sądem za napady rabunkowe i strzały do policji.

POWRÓT DO PSZCZYNY KS. HOCHBERG

Z Pszczyzny donoszą, że w tych dniach powrócił książę Pszczyński Henryk Hochberg XV oraz jego syn Aleksander Hochberg obaj zamieszkali na zamku, który niedawno włączony był do obiektów, podlegających zarządowi przymusowemu, jednak przed 2 miesiącami wyłączony został wraz z zamkiem myśliwskim w Chromnicach. Hochbergowie przebywali w Niemczech od czasu wprowadzenia zarządu przymusowego. Po przybyciu do Pszczyzny odbyli dłuższą naradę ze swym pełnomocnikiem dr. Trenczakiem, który w czasie ich nieobecności zastępował wszystkie interesy książąt Hochbergów.

ZBIORY PO ŚP. KS. BISK. BANDURSKIM LEKKOMYŚLNIE NARAŻONE NA ZNISZCZENIE

Jak donoszą, pozostałe w Wilnie po śp. ks. biskupie Bandurskim dość cenne pamiątki i zbiory, uległy w poważnej mierze zniszczeniu. Przekonano się o tem, gdy obecnie po czterech latach od zgonu ks. biskupa Bandurskiego klucze do nich dostały się w ręce spadkobierców. Niektóre rzeczy butwiały i gnily wskutek wilgoci, w bibliotece nie małe spustoszenia wyrządziły myszy i szczury, a inne rzeczy, o których wiedziano, że były, podobno znikły zupełnie w niewiadomy sposób. Zginał także testament ks. bisk. Bandurskiego.

Smutny stan zbiorów, które były przeznaczone do muzeów w Wilnie, Warszawie, Krakowie i Lwowie, domaga się pociągnięcia tych, którzy go zawinili, do odpowiedzialności.

MYDŁO REBE SZOFMANA

NAJLEPSZE, BO SPECJALNE DLA DZIECI

nr 7602

Proces o zajścia w pow. wyrzyskim przed sądem apelacyjnym

Dzisiaj przed sądem apelacyjnym w Poznaniu toczyły się rozprawy odwoławcze w procesach o głośne zajścia przedwyborcze z dnia 8 września ub. r. w pow. wyrzyskim, a mianowicie w Wiktorówku, Ratajach, Pleśniach i Lobżenicach oraz w Dźwierznie, Ferdynandowie i Luchowie.

Procesy te referowaliśmy bardzo szczegółowo w grudniu ub. r., kiedy toczyły się one w I instancji przed sądem okręgowym w Bydgoszczy od 9 do 18 grudnia ub. r. Powtórzymy zatem pokrótce, że akt oskarżenia obejmował w sprawie zajść w Wiktorówku, Ratajach i okolicznych wsiach 54 osoby. Oskarżone one były o utworzenie i należenie do związku, mającego na celu udaremnienie głosowania do Sejmu i Senatu i o niedopuszczenie przemocą do aktu głosowania oraz rozbicie lokali i urn wyborczych w wyżej wymienionych miejscowościach. Doszło do starcia z policją, które skończyło się krwawo, gdyż padło kilku zabitych i kilkunastu rannych.

Wyrokiem I instancji z dnia 13 grudnia ub. r. skazanych zostało w procesie tym 38 oskarżonych na kary

od 6 miesięcy do 4 lat więzienia.

Drugi proces, który toczył się w Bydgoszczy bezpośrednio po pierwszym, obejmował również około 30 oskarżonych o wywołanie podobnych zajść w Dźwierznie, Ferdynandowie i Luchowie. I tam w dniu 8 września nie dopuszczono przemocą do wyborów, rozbijając urny wyborcze i drąc spisy wyborców. W tych miejscowościach zajścia nie zakończyły się jednak tak tragicznie, jak w Wiktorówku.

Sąd okręgowy skazał 25 z pośród oskarżonych na karę więzienia od 6 miesięcy do półtora roku.

Tak w pierwszym, jak i w drugim procesie wszyscy skazani założyli odwołanie, które rozpatrywał w dniu dzisiejszym sąd apelacyjny w Poznaniu. Przewód sądowy streścił się oczywiście do odczytania uzasadnienia wyroku I instancji oraz wywodów apelacyjnych, założonych przez oskarżonych, z których ramienia występował adw. dr. Stanisław Celichowski.

Po rozpatrzeniu odwołania w procesie o zajścia w Dźwierznie, Ferdynandowie i Luchowie sąd apelacyjny zatwierdził wyrok I instancji. (m)

Ze zjazdu XX. asystentów kościelnych

W dniach 17 i 18 marca rb. odbył się w Poznaniu zjazd księży asystentów kościelnych, który zgromadził prawie 50 proc. ogółu duchowieństwa wielkopolskiego. Jego Em. ks. kard. Prymas odprawił na intencję zjazdu mszę św. i zaszczylił swą obecnością pierwszą sesję. Powitany przez asystenta kościelnego Archidiecezjalnego Instytutu A. K., ks. inf. Kłosa, ks. kardynał wygłosił do zgromadzonych kapłanów przemówienie, zawierające szereg wskazań praktycznych. W ciągu dwu dni obrad wygłoszono siedem referatów. Dyskusja stała na wysokim poziomie i świadczyła o wszechstronnych zainteresowaniach współczesnego duszpasterza oraz żywym poczuciu wielkiej odpowiedzialności kapłana za losy Kościoła i narodu. Ważny moment zjazdu stanowił pierwszy wieczór, kiedy blisko 200 osób, od posiwiałych w trudzie pasterskim weteranów aż do najmłodszych roczników, przybyło do pałacu prymasowskiego. W imieniu zebranych przemawiał ks. infuł. Krze-

szkiewicz z Gniezna. Na zakończenie obrad przybył J. E. ks. biskup Dymek, który w końcowym przemówieniu wyraził swoje uznanie dla ofiarności duchowieństwa wielkopolskiego.

Czytajcie „Ilustrację Polską“

a nasze pieniądze żądajmy dobrego towaru kupując smaczną

musztardę **REMU**

i gatunki specjalne:

- Sarepska
- Truflowa
- Kremaska

Pg 2591-8,89

Wydarte żydom placówki

Żargonowy „Hajnt“ podaje następującą wiadomość z Jedlińska:

„Antyżydowska akcja endeków w Jedlińsku zaczęła się, jak wiadomo, od wybicia szyb w lokalu sjonistów. Od tego czasu endecy dużo już „działali“. W niejednym domu żydowskim wybite zostały szyby, niejedna placówka handlowa została wydartą z żydowskich rąk. Ostatnio utworzono w Jedlińsku cały szereg interesów i jatek chrześcijańskich. Ani jeden chrześcijański klient nie jest dopuszczany do sklepu żydowskiego. Handel żydowski całkowicie wymarł.

„Ubóstwo Żydów jest ogromne. Szybka pomoc jest niezbędna. Przy organizacji sjonistycznej utworzony został komitet niesienia pomocy, ale wszystkie zebrane środki są jak kropla w oceanie. Konieczne jest, aby wielkie organizacje żydowskie zainteresowały się tem położeniem i nie dopuściły naszego miasteczka do zagłady“.

Z temi szukanami to nie zawsze jest prawda. Za to doniesienie, że wiele placówek handlowych zostało wydartych Żydom — jest prawdziwe, ale to nas nie smuci, lecz cieszy.

Przy bólach

Aspirina, obecnie preparat krajowy.

ASPIRINA

Do nabycia we wszystkich aptekach.

Cena za 6 tabl. obecnie już tylko zł 0,90, za 20 tabl. zł 2,25
nr 7877

Na paryskiej widowni

(Od własnego koresp. „Kurjera Pozn.”)

Paryż, w marcu.

Opinia publiczna. Nigdy nie liczono się z nią bardziej, niż dzisiaj. Słusznie więc pada pytanie, jak reaguje ona na ostatnie wypadki w Londynie, a jak w Paryżu.

Nad Tamizą, opowiada mi jeden z francuskich dziennikarzy, który tam bawił, publiczność angielska na wiadomość, że Führer obiecuje powrót Niemiec na łono Ligi Narodów, oklaskiwała w jednym z kinematografów zajęcie przez wojska germańskie zdemilitaryzowanej strefy nadreńskiej!

Równocześnie w Paryżu, — odpowiadając mi, — przy wyświetlaniu tegoż samego filmu ukazał się na ekranie apel do publiczności z prośbą o zaniechanie wszelkiej manifestacji. W przeciwnym wypadku bowiem dyrekcja zostałaby zmuszona do wycofania owych aktualności.

Publiczność zachowała zupełną ciszę. Gdy jednak po obrazach przedstawiających marsz żołnierzy hitlerowskich i samego Führera przemawiającego do Reichstagu, ukazała się sylwetka ministra Boncoura i... innych niepopularnych ministrów, rozległ się na sali wymowny, długi gwizd.

Byłam ostatnio zaproszona na „podwieczorek” angielski w Paryżu. Przez podwieczorek, proszę rozumieć najrozmaitsze trunki z whisky na czele. Ale nie o to chodzi.

Znaleźli się na nim adwokaci, pisarze, dziennikarze, jednym słowem intelektualiści, zamieszkujący od lat Francję. Jeden z nich z namaszczeniem, godnym lepszej sprawy zawyrokował: oczywiście, że istnieje moralność anglosaska, której wyrazem jest właśnie Liga Narodów.

— Jeżeli, odpowiedział bez namysłu, jeden z obecnych Francuzów, supremacja interesów jednego narodu nad interesami drugiego ma być uważana za dogmat moralności, to oczywiście organizm genewski odpowiada w zupełności swemu zadaniu: od 10 dni traktat lokarneński, zagwarantowany przez Wielką Brytanię jest pogwałcony przez Niemcy, a niema nawet mo-

WYNIK II-go MIESIĄCA WIELKIEGO KONKURSU PHILIPS-RADIO

Jury przyznało następujące nagrody:

- I. nagr. — samochód Polski Fiat 508 — p. H. Szablowski (Kalisz)
- II. „ — radjogramofon szafk. Philipsa — p. Barmherzig (Będzin)
- III. „ — chłodnia elektr. — „Brabork“ — p. Dr. Zeldowicz (Wilno)

Odbiorniki Philipsa: pp. E. Eisenberg (Bielsko), P. Wójcik (Zakopane), J. Berger (Biała), A. Bluman (Garwolin). *składaki „Piaśtów“*: pp. P. Zajac (Białystok), E. Szreniawski (Jędrzejów), *rowery*: pp. B. Borowski (Łapy), „Radjoposiadacz z Kr. Wsch.“, *zegary elektr.*: pp. G. Dancygier (Łódź), Ed. Szymański (Piaszeczno), L. Iskrzyński (Radomsko), J. Klimeczak (Wejherowo), P. Szczepański (Katowice), J. Śniady (Modiń), H. Szumlewicz (Katowice), J. Lemieszczuk (Suwałki), O. Freuer (Limanowa), J. Kaluźny (Myszków), R. Sechman (Zakopane), A. Faranowski (Białystok), K. Harwaś (Ujście), M. Kuschke (Nowa Wieś), J. Lniski (Kartuzy), P. Grodkowski i T. Piłichowski (Gdynia), Dr. Faktor (Kołomyja), St. Mościcki (Starachowice), W. Stopa (Ruda Śl.).

WIELKI KONKURS *trwa dalej*

ng 8 000

je interesy; wszyscy żyją w wyczekiwaniu wypadków, raz po raz napomkając: co za szkoda, że nie pozostaliśmy nad Renem, jak nas do tego upoważniał traktat wersalski, zastąpiony orgją innych paktów!

W teatrze Pigalle, posiadającym maszynę nec plus ultra, jest właśnie grana sztuka „Europa”. Jej autor? — Maurycy Rostand, syn sławnego Edmunda Rostanda, znanego na świat cały przez swe utwory „Orlątko”, „Cyrano de Bergerac” i „Chanteclair”. Syn jest równie utalentowany, jak ojciec. Ten jednak był tylko poetą, podczas, gdy jego potomek ma wizję polityczno-rasowe. Im to zawdzięczamy sztuki „Człowiek, którego zabiłem” i „Carewicz”. Ten ostatni tytuł sam za siebie mówi. Człowiekiem zaś, który zabił, jest Francuz, przebywający w Niemczech wśród rodziny niemieckiej, gdzie zabił syna. Stąd dramat.

Obecnie jednak w „Europie” p. Maurycy Rostand poszedł znacznie dalej. Sztuka przedstawia cztery sąsiadujące ze sobą posiadłości, a przynależące do Pietro-Włocha, Hansa-Niemca, Blaise-Francuza i lady Yorick-Angielki; dokoła nich znajduje się

z marszałkami powietrza i gazów na czele. Wszystko już gotowe. Führer ma podpisać akt, wzywający ludność do mobilizacji.

Führer chwyta za pióro i oto zjawia się jakaś eteryczna postać, w której nietrudno dostrzec się św. Teresy z Lisieux! Ona to we wzniosłych tyradach nakazuje Hitlerowi być wspaniałomyślnym względem Żydów i chrześcijan, kochać wszechświat, a nienawidzić wojskowych. Przed Führerem, pełnym ekstazy, zjawiają się wizje Cezara, Napoleona, Bismarcka, Wilhelma II, którym obecny władca Niemiec stawia jedno i to samo pytanie: Que te reste-t-il? — Rien, — odpowiadają kolejno!

I oto grają harfy niebios, dzięki którym doskonale braterstwo ludów zawładnie światem. Z oddali dają się także słyszeć skrzypce Hermana, syna Niemca; zastawione stoły zjawiają się na placu Europy. Zasiadają za nimi wszystkie narodowości i zjawia się sam... Führer, mając przy boku ową eteryczną postać, i dobrodusznie oświadcza: J'ai besoin de bonheur, j'ai besoin d'esperance! Równocześnie zaś stary Blaise-Francuz błogosławi Opatrzność, że pozwoliła mu dożyć tej

kładac choćby nadzieję w nawrócenie Hitlera. Dzisiaj, słuchając bajania tych „europejskich” wierszy i asystując przy tym „cudzie”, jakżeż ironiczny uśmiech nawiedza usta coraz bardziej przerzedzonych szeregów widzów, do słuchujących się szczęku broni germańskiej, a nie harf europejskich!

I. BRIARES

ZAKONNIKIEM PIGUŁKI REFORMACKIE

STOSUJĄ SIĘ:
JAKO REGULUJĄCE ŻOŁĄDEK,
PRZY CIERPIENIACH WATROBY,
NADMIERNEJ OTYŁOŚCI,
UŚMIERZAJĄCE HEMOROIDY
I PRZY SKŁONNOŚCIACH
DO OBSTRUKCJI SAŁADY
ŚRODKIEM PRZECZYSZCZAJĄCYM

ng 7272/3

Wylosowane bony funduszu inwestycyjnego

W dniu 19 b. m. wylosowane zostały do umorzenia bony funduszu inwestycyjnego, oznaczone numerami: 3096, 14208, 14052, 15175, 20647, 24845 i 39705 we wszystkich dziesięciu serjach, wypuszczonych na podstawie rozporządzenia ministra skarbu z dn. 10 listopada 1933 r. (Dz. U. R. P. nr. 89, poz. 694).

Wylosowane bony wykupywane są przez kasy urzędów skarbowych po 100 zł za bon 25-złotowy.

KREM ODŻYWCZY „COLETTE” LABOR. J. GESSNER WARSZAWA

ng 7 910

wy o żadnych sankcjach. Jakaż szkoda, że Ren nie leży na drodze do Indyj...

W ostatnich dniach stykałem się umyślnie z wielu Francuzami, z wszystkich warstw społeczeństwa. Panują pomiędzy nimi bardzo różnorodne nastroje. Ludzie proszą, a jednak pilnie czytający dzienniki i zawarte w nich wiadomości, powiadają: cela s'arrenagera! Ludzie proszą, ale pełni zdrowego rozsądku, właściwego francuskiej rasie pytają: mais où allons-nous? Intelektualiści, którzy bili się ciężko w ostatniej wojnie, oświadczenia: deux geurres pour notre génération c'est vraiment trop; inni natomiast przyjmują możliwość nowej wojny, jako malum necessarium, konieczne do zagrodzenia drogi nawale germanizmu.

Francuz, jak powiedział ongi wielki patriota Rajmund Poincaré, nie pożąda żadnych rewindykacji, ale pożąda pokoju. Orędzia Führera są mu niezrozumiałe; powolność procedury brytyjskiej napawa go niepokojem; zastój w handlu i przemyśle, paraliżu-

jeszcze Samowar-Rosjanin i Micocomi, będący przedstawicielami złotej rasy.

Córka Francuza jest zakochana w synie Niemca, imieniem Herman. Dzieli ich jednak słup graniczny. Herman przytem od pewnego czasu zamiast miłosnych wyśpiewuje patriotyczne piosenki, w których jest mowa o przywódcy w brunatnej koszuli. Anglja w postaci lady Yorick miesza się do wszystkiego; Pietro-Włoch denerwuje się i oświadcza: Si Hans a des bateaux, j'ai des aéroplanes! W lilipuciej Europie niema już harmonji, panuje waśń.

Ale oto przenosimy się do Germanji i znajdujemy wobec samego przywódcy... brunatnych koszul. Przyjmuje on kolejno licznych marszałków,

wzniosłej chwili!

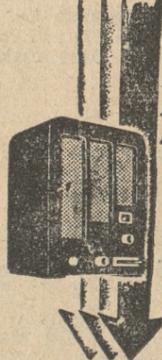
Trzeba było dużej naiwności autora, by przeprowadzić choćby na scenie teatru utopię nawrócenia Hitlera. Premjera sztuki odbyła się zaledwie w dwa tygodnie przed zajęciem Nadrenji i wywołała jednogłośnie krytykę zarówno co do formy, jak przedewszystkiem co do tematu. Wówczas jednak najwięksi optymiści mogli jeszcze po-

Po operacjach jamy brzusznej uważana jest naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa jako znakomity środek przeczyszczający, ponieważ delikatnie i gruntownie oczyszcza przewód pokarmowy i długotrwałe współdziała prawidłowej przemianie materji. Tg 507

I Holandia niebardzo wierzy w swe bezpieczeństwo. Królowa Wilhelmina osobiście uczestniczy w manewrach, niewielkiej coprawda, armji holenderskiej.

Echo

radiodbiornik dla wszystkich

NISKA CENA — DOGODNE RATY
SPECJALNE WARUNKI SPRZEDAŻY
za POŻYCZKĘ
NARODOWĄ

udostępniają najszerszym kołom publiczności nabycie doskonałych odbiorników
ECHO

Blizsze informacje i sprzedaż w sklepach radjowych: Block-Brun S. A., św. Marcina 25, Poznańskie T-wo Telefonów, Piekary 16/17, Poznańskie T-wo Radjowe, Ratajczaka 39, K. Matuszak, Pierackiego 16, St. Kamiński, Stary Rynek 13/14, Wł. Makowski, Marcinkowskiego 26, Idaszak i Walczak, św. Marcina 18, „Strzała”, Al. Marcinkowskiego 20, „Emka”, Wrocławska 30.

SPRZEDAŻ za POŻYCZKĘ NARODOWĄ w POWYŻSZYCH SKLEPACH lub bezpośrednio w P. Z. T. PAŃSTWOWYCH ZAKŁADACH TELE- i RADJOTECHNICZNYCH w Warszawie, Grochowska 26/34, ng 7152

Hemoroidy

są przyczyną złego samopoczucia i t. p. Należy bezwzględnie usunąć te dokuczliwe cierpienia. Przy hemoroidach stosuje się

Anusol
Goedecke

DO NABYCIA w APTEKACH

12czopków z 5- 6czopków z 3-

Tg 424

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wzywamy do energicznej walki z kurzem ulicznym

Obecnie, gdy coraz częściej wygląda zza chmur wiosenne słońce i śleku ziemi ciepłe promienie, zauważa się, iż główną plagą ulic poznańskich, nie tylko na peryferiach, lecz niestety również w śródmieściu są niebawale tumany kurzu, które za ładą przejazdu samochodu wzbijają się na wysokość dwóch i trzech pięt.

Tumany kurzu kłębią się na ulicach poznańskich nawet wówczas, gdy samochody przejeżdżają z nieznaną szybkością. Dowodzi to, iż pokład kurzu na jezdniach jest znacznej grubości i że wystarcza niewielki wstrząs powietrza, by kurz wzbijał się wysoko.

Jeżeli teraz w marcu obserwuje się podobne zjawisko, to cóż dopiero będzie w lipcu i w sierpniu, gdy słońce będzie stale świeciło i grzało? Wówczas przebywanie w mieście stanie się niewygodną męką.

Walka z kurzem ulicznym nie jest łatwa, ale możliwa do przeprowadzenia. Za czasów 12-letnich rządów prezydenta Ratajskiego kurz uliczny nie gębił mieszkańców Poznania. Dbano wówczas o systematyczne zamiatanie i skrapianie ulic, a liczne drzewa — które według najlepszych doświadczeń są w miastach najdoskonalszymi pochłaniaczami kurzu — ograniczały tę plagę do minimum.

Z czego powstaje kurz uliczny? Wysokie błoto na jezdni, naniesione przez konie i koła pojazdów, schnie w promieniach słońca i ulega rozproszkowaniu. Czem rzadziej uprząta

się błoto z ulicy, tem pojazdy mają więcej czasu na dokładniejsze rozproszkowanie wyschniętego błota i stworzenie drobnego pyłu, który za ładą podmuchem unosi się w górę i dzięki swojej drobności opada nadzwyczaj powoli. Taki jest obecny charakter kurzu na ulicach Poznania. Kurz ten jest zupełnie drobny i po każdym przejeździe samochodu unosi się długo w powietrzu, wdzierając się do mieszkań i pokrywając szarą warstwą odzież przechodniów.

Kategorycznie żądać należy, by w śródmieściu — plagę kurzu stwierdza się tak samo na Kaponierze, jak i na Alejach Marcinkowskiego — zasadzono więcej drzew, tych automatycznych pochłaniaczy kurzu. Drzewa należy zasadzić tam, gdzieby nie zasłaniały okien parterowych mieszkań i składów kupieckich. Do obsadzenia drzewami nadają się różne ślepe ściany domów oraz brzydkie parkany i mury, jak np. mur ogrodu zamkowego przy ul. Fredry.

Szczycimy się tem, iż Poznań jest miastem o wyglądzie europejskim i posiada dużo zieleni. Walczymy z hałasem ulicznym, walczymy z najróżniejszymi nieporządkami, walczymy więc i z kurzem, który już teraz — w marcu — daje się nam we znaki.

Należy często i systematycznie zamiatać i skrapiać jezdnie i dbać o jak największą ilość drzew na ulicach miasta.

VIM czyści wszystko

Pg 2894-62.163

* **Chór męski „Arlon”.** Dnia 23 bm, o godz. 12,15 w Kolegacie Poznańskiej wykonana szereg utworów średniowiecznych, jak Händla, Haydna, Orlando di Lasso, Palestrina, Vittoria, Kothego i innych.

* **Uroczystość u byłych harcerzy.** — Sekcja b. harcerzy przy Kole Przyjaciół I hufca harcerzy im. Bolesława Chrobrego urządza obchód z okazji 5-lecia istnienia sekcji. W piątą rocznicę na intencję sekcji odbędzie się nabożeństwo w kościele św. Wojciecha o godz. 9. O godz. 17 w sali pałacu Działyńskich odbędzie się obchód z bardzo urozmaiconym programem. Wystąpi m. in. artystka opery poznańskiej p. Jadwiga Musielewska i chór męski kolejarzy „Moniuszko”. Oprócz różnych wesołych w harcerskim nastroju utrzymujących punktów programu, członkowie zarządu sekcji zobrazują jej cele i działalność w ciągu 5-lecia. (kl.)

* **Nowy skład galanterji męskiej.** — Dziś przed południem w pięknie urządzonej lokalu przy ul. 27 Grudnia nr. 19 otwarto sklep galanterji męskiej p. Bogdana Znińskiego. Na uroczystość przybyli licznie zaproszeni goście, a m. in. przedstawiciele zarządu miasta, starostwa, Izby Przemysłowo-Handlowej, organizacji kupieckich itd. Również zjawili się dwaj bracia właścicela firmy, a mianowicie rotm. 15 pułku ułanów i kpt. 14 p. a. l., adiutant dowódcy D. O. K. VII.

Aktu poświęcenia dokonał ks. prob. Piotrowski z Goluchowa, życząc nowej placówce jak najpomyślniejszego rozwoju. Długoletnia praktyka p. B. Znińskiego w firmie „Gentleman” daje gwarancję wystarczającą, że klientela będzie należycie obsłużona i znajdzie pełne zadowolenie przy zakupie. Dowodem wielkiej sympatii, jaką cieszy się właściciel firmy jest fakt, że nadesłano mnóstwo kwiatów.

Nowej placówce chrześcijańskiej życzymy jak najpomyślniejszego rozwoju. * **Nowy właściciel fabryki „Luba”.** — Jak się dowiadujemy, p. Jan Dobry z Poznania przejął z dniem 19 bm. od Lubońskiej Fabryki Drożdży w Luboniu dotychczasowy jej oddział znanych powszechnie artykułów spożywczych „Luba”, jak proszek do pieczenia, budyni, galaretek, olejków itd.

Wyroby spożywcze marki „Luba” znane są od lat 14 i niczem nie ustępują wyrobom obcym. Obecny właściciel fabryki „Luba”, zatrudniającej 40 pracowników, jest znany jako dobry i rzutki kupiec, wprowadzony w kupiectwie branży kolonialno-delikatowej. Daje to rękojmię, że fabryka „Luba” będzie się nadal rozwijała, jako placówka czysto polska i chrześcijańska, zasługująca tak na poparcie miejscowego kupiectwa, jak i pań domu, które darzyć będą wyroby „Luby” pierwszeństwem przed wyrobami obcymi, tembardziej, że jakościowo wyroby te nie ustępują produktom obcym, a cena ich jest przystępna i nie wyższa od wyrobów zagranicznych. Z naszej strony składamy p. Janowi Dobremu życzenia najpomyślniejszego rozwoju fabryki.

* **Pod adresem dyr. kolejowej.** Jeden z noszych czytelników z Dębca uskarża się w swym liście, że kasa biletowa na przystanku osobowym Poznań - Dębica czynna jest dopiero o godz. 7,15 rano, zamknięta zaś o godz. 19. Jest to wielka niedogodność dla jadących z Dębca, gdyż nieraz wyjeżdżają oni przed 7, nie mogą więc zaopatrzyć się w bilety, co powoduje później dla niejednego z pasażerów przykrości ze strony konduktorów, domagających się dodatkowej opłaty za wystawiony w pociągu bilet. Z powodu ograniczonego czasu — brzmia słowa listu — niemożliwością jest nabycie przed godz. 7 biletów tygodniowych czy miesięcznych, tak gorąco zaleczanych przez dyrekcję. Zdziwienie wywołuje również fakt, czemu to nie można nabyć w Dębca bezpośrednich biletów do stacji poza Poznaniem. Czy nie dałoby się usunąć tych niedomagań, będących udręką dla niejednego z pasażerów?

Marzec
22
NIEDZIELA

Kalendarz rzym.-kat.
Niedziela: Bazylego m.
Poniedziałek: Feliksa
Kalendarz słowiański
Niedziela: Godysława
Poniedziałek: Czcimi-
sława
Słońca: wschód 5,51
zachód 18,08
Długość dnia 12 g. 17 min.
Księżyc: wschód 5,06 zachód 17,18
Faza: 1 dzień przed nowiem.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś plus 1,34 mtr.

Przewiednia pogody na niedzielę: Pogodnie i słonecznie, po chłodnej nocy w dzień ciepło.

NOCNA SŁUŻBA APTEK

Śródmieście: Apt. pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apt. pod Złotym Lwem, St. Rynek 75. — Apt. przy pl. Sapińskiego 1. — Apt. na Chwaliszewie 76. — **Jeżyce:** Apt. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego 10. — Apt. pod Opatrznością, ul. Dąbrowskiego 76 (róg Staszica). — **Lazarz:** Apt. przy Parku Wilsona, ul. M. Focha 47. — Apt. Karpińskiego, ul. M. Focha 158 (Górczyn). — **Wilda:** Apt. przy Bramie Wildeckiej, G. Wilda 3. — Apt. Fortuna, G. Wilda 96. — **Staroleka:** Apt. miejscowa. — **Główna:** Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. — **Solacz:** Apt. przy ul. Mazowieckiej 12.

KRONIKA MIASTA POZNAŃA

REKOLEKCJE

* **Rekolekcje Pań Miłosierdzia św. Wincentego** odbędą się w dniach od 23 do 27 bm. w kaplicy św. Józefa pod kierownictwem superjora OO. Oblatów, ks. Góreckiego. Początek 23 bm. o godz. 17, legitymacje wstępu przy wejściu do kaplicy.

OSOBISTE

* **25-lecie pracy zawodowej** obchodzą w tych dniach p. Albin Wellenger, dyrektor Banku Francusko - Polskiego w Poznaniu. Na stanowisku tem p. W. położył niemałe zasługi około zaznajomienia finansistów zagranicznych z potrzebami życia gospodarczego naszej dzielnicy, a jako ruchliwy członek zarządu Towarzystwa Polsko - Francuskiego za zasługi około zbliżenia tych dwóch narodów na polu kulturalnym, odznaczony został przez rząd francuski orderem palm akademickich. P. dyr. Wellenger z powodów zdrowotnych rozpoczął dłuższy urlop wypoczynkowy.

WALNE ZEBRANIA

* **P. C. K.** Walne zgromadzenie okręgu wielkopolskiego odbędzie się dn. 27 bm. o godz. 15,30 w lokalach P. C. K., ul. Fr. Rtańczaka 16 (podwórce na lewo i piętro).

WYKŁADY

* **Wykłady liturgiczne** ks. prof. dr. Spikowskiego odbędą się 24 i 27 bm. w sali związkowej Sodalicyj Marjańskich, ul. św. Marcina 69.

WYSTAWY

* **Z Tow. „Przyj. Sztuk Pięknych** przy placu Wolności 18. Zbiorowa wystawa dzieł Stefana Filipkiewicza z Krakowa w

Legong — taniec dziewic

najpiękniejszy film egzotyczny wytw. „Paramount”, zrealizowany przez Markiza de la Falaise na wyspie Bali całkowicie w barwach naturalnych, który cieszył się olbrzymim i zasłużonym powodzeniem, na ogólne życzenie publiczności — wyświetlany będzie dodatkowo jeszcze tylko 2 razy a to: w sobotę, 21 i w niedzielę 22 marca o godz. 3 po południu w kinoteatrze „Słońce” po cenach znizowanych!!!

W filmie „LEGONG” weźmie udział obsada złożona całkowicie z krajowców o dziwnych imionach: NYONG, POUTOU i SAPLAK.

Co to jest „LEGONG”?

Jest to święty taniec dziewic, jaki wykonują młode dziewczyny na wyspie Bali. W przeddzień ślubu tańczą go po raz ostatni, gdyż mężatce nie wolno wykonywać „LEGONGA”.

„LEGONG” przewyższa słynne „TABU” Murnau'a, a bohaterka filmu POUTOU stworzyła doskonalszą kreację aktorską, niż bohaterka „Tabu”.

„LEGONG” jest filmem zewszecmiar godnym obejrzenia, który niewątpliwie wzbudzi zachwyt.

„Film „LEGONG” jest dla dzieci i młodzieży wzbroniony.

Bilety po cenach znizowanych: parter 60 gr., 80 gr.; balkon 1 zł są do nabycia wcześniej od piątku w firmie S. Kałamański — Plac Wolności 6, (Godziny kasowe od 12 do 18.30).

PRZEDPŁATĘ za „Kurjer Poznański”,

za kwiecień lub od razu za cały drugi kwartał rb. — jak kto woli i może

przyjmują listowi i poczta **do 25 marca**

Kto później zamówi, narazić się może na utratę pierwszych gazet w kwietniu. Dlatego prosimy o uiszczenie przedpłaty **przed 25. bm.**

salonie T. P. Szt. P. cieszy się niebawem powodzeniem i zainteresowaniem najszerszych warstw społeczeństwa. Wystawa otwarta w dniu powszednim od godz. 11—17, w niedziele i święta od godz. 12—15. Wstępne wynosi 50 gr, dla młodzieży kształcącej się 25 gr.

Tow P. Szt. Pięknych wydało dla swych członków piękną premję, mianowicie „Ratusz w Poznaniu” Wyczółkowskiego. — Członkowie mogą ją odebrać w sekretariacie za okazaniem karty rocznej.

* **I. Sodalicyja Pań Miejskich (sekcja misyjna)** urządza wystawę prac misyjnych w mieszkaniu p. Kreglewskiej przy Wałach Leszczyńskiego 2. Dzwarcie wystawy odbędzie się dnia 24 bm. o godz. 12. Wystawa trwać będzie do dnia 29 bm. Czas zwiedzania codziennie od godz. 11—13 i od godz. 16—19.

WYCHOWANIE, KURSY

* **Ważne dla budowniczych.** W czasie od 23 do 28 bm. odbędzie się w Warszawie, w politechnice warszawskiej, pod kierownictwem docenta dr. F. Skupieńskiego, kurs „Walki z grzybami i owadami w budownictwie”.

KRONIKA MIEJSCOWA

KOMUNIKAT ORBISU. NAJBLIŻSZE WYCIECZKI: Do WIEDNIA (9. 4.) Do BRUKSELI (1. 4.). Do PRAGI, WIEDNIA i BUDAPESTU (9. 4.). Wielkanoc w JUGOSŁAWII (6. 4.). Stałe wycieczki lotnicze do BERLINA. Przyjmowanie zgłoszeń na karty na Olimpiadę. Tanie ryczałtowe pobytu w Zakopanem. Informacje i zgłoszenia P. B. P. „ORBIS” Poznań, Pl. Wolności 9, tel. 52-18.

ng. 8001

* **Dekoracje Krzyżami Zasługi oficerów i podoficerów garnizonu poznańskiego.** W ubiegły czwartek dowódca O. K. VII, gen. Knoll-Kownacki przed frontem kompanji honorowej 58 p. p. udekorował krzyżami zasługi następujących oficerów i podoficerów garnizonu poznańskiego.

Udekorowani zostali: złotym krzyżem zasługi: płk. Gałazka, ppłk. Lessiński, mjr. Balcewicz, mjr. Łączyński, mjr. Mikuliński i mjr. dr. med. Piechowski.

Srebrnym krzyżem zasługi: kpt. Bodek-Mirski, kpt. Cichoń, kpt. dypl. Cypryk, kpt. Haniecki, kpt. Lewandowski, kpt. dr. med. Waliński, kpt. Sowiński, por. Horodyski.

Bronzowym krzyżem zasługi: chor. Golek, chor. Wachowiak, chor. Walas, st. sierż. Haise, st. majster wojsk. Bagdziarz, st. sierż. Rogoziński, tyt. st. sierż. Błaszak,

tyt. st. wachm. Golon, tyt. st. sierż. Michalak, tyt. st. sierż. Sngielski, sierż. Anders, sierż. Bilon, sierż. Majewski, ogn. Pieszak, wachm. Szefer, ogn. Szmania, sierż. Tomaszewski, wachm. Swarzyniak, ogn. Wojciechowski, tyt. sierż. Jannecki, tyt. sierż. Konieczny, tyt. sierż. Parucki, tyt. sierż. Paździor.

Równocześnie w dniu 19 bm. szereg oficerów garnizonu poznańskiego otrzymał awanse. M. in. adiutant dowódcy O. K. VII., por. Zniński, mianowany został kapitanem.

* **Spawa odzieżowa.** Miejski Komitet Pomocy Bezrobotnym prosi nas o zamieszczenie następującego komunikatu: „Doszły nas słuchy, iż po mieście rozsiwa się pogłoski, że Miejski Komitet Pomocy Bezrobotnym wywozi do innych miast odzież, ofiarowaną dla bezrobotnych. Ażeby tym plotkom kres położyć, podajemy do publicznej wiadomości, że ani jednej cząstki odzieży nigdzie nie wywieziono. Odzież jest wyczyszczona, przelana 800 par obuwia otrzymało nowe zółwki etc., bieliszne wyprano i zrobiono wszystko, co się dało w tym krótkim czasie zrobić, tak, że obecnie wydaje się odzież organizacjom, wyznaczonym przez Komitet do bezpośredniego podziału pomiędzy bezrobotnych. Celem odbioru odzieży, organizacje rozdzielcze uwiadomią poprzednio każdego bezrobotnego, któremu odzież została przydzielona, lecz tylko po uprzednim stwierdzeniu koniecznej potrzeby. Wobec ograniczonej ilości odzieży, takową przydziałać się będzie tylko tym bezrobotnym, którzy ją najbardziej potrzebują. Gotowych ubrań niema dla każdego, przeto dużo bezrobotnych będzie się musiało zadowolić czy to obuwie, płaszczem, bieliszną lub inną częścią odzieży dla siebie wzgl. dla któregoś z członków rodziny.”

* **Nie będzie w Poznaniu sterowca L. O. P. P.** Szereg pism stołecznych podał wiadomość o zamierzonej budowie podłużnego balonu o pojemności 4000 m. sześciennych. Sterowiec ten, który będzie mógł zabrać 6—8 ludzi, będzie miał na celu szkolenie załóg balonowych i propagandę L. O. P. P., która zamierza balon ten zbudować. Równocześnie pisma stołeczne zamieściły wiadomość, że balon ten będzie stacjonowany w hali zeppelinowej w Poznaniu.

Według naszych informacji, do budowy sterowca L. O. P. P. jeszcze daleko, a poza tem będzie to balon bez konstrukcji usztynniającej, która wymaga specjalnej hali. Wreszcie przyjąć można za pewnik, że balon L. O. P. P. będzie stacjonowany w stolicy.

RÓŻNE

*** Handel w tygodniu przedświątecznym.** Jak się dowiadujemy, godziny handlu w tygodniu przedświątecznym zostaną jak corocznie przedłużone.

W Niedzielę Palmową sklepy otwarte będą od godz. 13—18, zaś od 6 kwietnia godziny handlu przedłuża się do godz. 21. Jedyne w Wielką Sobotę handel trwać będzie tylko do godz. 18. (sk.)

KRONIKA WYPADKÓW

*** Płonące sadze.** Straż pożarna zaalarmowana wczoraj na ulicę Madalińskiego 8. Jak się okazało, powodem alarmu było zapalenie się sadzy. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

*** Ujęcie sprawców kradzieży.** W związku z kradzieżami, dokonanymi na terenie komisariatu I, przeprowadzono obławę, w której wyniku ujęto sprawców kradzieży, dokonanej u p. Antoniego Wesołowskiego w Piotrowie. Ujętym Walentemu Stacheckiemu (ul. Starolecka 37) udowodniono kradzież wózka na ul. Mostowej i teki z samochodem. Leona Wierczorka (Stary Rynek 91), Jana Jankowicka z Żabikowa, Feliksa Zerbinę (ul. Żydowska 8) i Adama Burka z Zawad (blok 3) podejrzewa się o współudział w kradzieżach. Ustalono to przy konfrontacji przeprowadzonej w komisariacie I. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

*** Za spowodowanie śmierci niedozwolonym zabiegiem.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu stanęły: Stanisława Ligocka lat 59, oskarżona o to, że w dniu 19 listopada ub. roku dokonała niedozwolonego zabiegu na osobie Gabrieli Olszewskiej, w następstwie czego Olszewska zmarła 15 grudnia, oraz Marja Brenneisowa, lat 43, oskarżona o udzielenie pomocy w przestępstwie, przez wskazanie śp. Olszewskiej pierwszej oskarżonej, jako osoby, która podejmie się zabiegu.

Oskarżone przyznały się do winy, tłumacząc się tem, że nie przypuszczały, aby zabieg mógł pociągnąć tak fatalne następstwa. Wobec sprzeczności w wyjaśnieniach, sąd odczytał zeznania, złożone przez oskarżone w toku śledztwa. Odczytany został również protokół sekcji.

Po naradzie sąd ogłosił wyrok, skazując osk. Stanisławę Ligocką na rok więzienia, a osk. Marję Brenneisową na 6 mies. więzienia z zawieszeniem na 3 lata. (m.)

Gdzie teraz komisarz do walki z epidemjami?

Urząd Skarbowy w Poznaniu zajął za zaległe podatki czynsz z kamienicy przy ul. Kramarskiej nr. 23, własność spadkobierców po ś. p. Jadwidzie Izydorkowej, zastąpionych przez p. Helenę Lorenzową, zamieszkałą w tymże domu. Lokatorzy tego domu od blisko dwóch lat, płacą dzierżawę do kasy izby skarbowej. Ponieważ jednak

Chłopcy z kamienicy przy ul. Kramarskiej 23 czerpią wodę z ulicznego hydranta

że urząd skarbowy nie rozlicza się z miejskimi zakładami wodociągowymi i nie oddaje przypadającej na magistrat części za wodę, miejskie zakłady wodociągowe wczoraj w południe zamknęły główny dopływ wody do tej kamienicy.

Lokatorzy, mimo, że punktualnie płacą czynsz, pozostali bez wody, i muszą ją sobie nosić, z hydranta, który

specjalnie w tym celu został wczoraj ustawiony przy ul. Wronieckiej.

Woda z hydranta jest oczywiście bezpłatna, a zapłacona przez lokatorów woda z kranów w mieszkaniach jest dla nich niedostępna.

Pół roku temu w tej samej kamienicy popsuł się w sieni parteru kurek od wodociągu, tak, że lokator ubikacji parterowej był zmuszony czerpać wodę z kranu II piętra. Wówczas to Zarząd Miejski m. Poznania, władza administracji ogólnej I instancji na zażalenie owego lokatora doręczyła p. Lorenzowej następujące zagrożenie:

„Stwierdzono, że uniemożliwiła Pani swobodne czerpanie wody lokatorowi Pszenicy w rzeczywistości przy ul. Kramarskiej 23, przez odcięcie kranu na klatce schodowej, wbrew przepisom paragrafu 2, lit. b i c rozporządzenia naczelnego nadzwyczajnego komisarza do spraw walki z epidemjami z dnia 1 grudnia 1934 roku (Dz. U. R. P. nr. 110, poz. 990).

Wobec tego na podstawie powołanego rozporządzenia, jako tytułu wykonawczego, wzywa się Panią do bezzwłocznego doprowadzenia nieruchomości wodociągu do stanu używalności. Utrudnianie w jakiegokolwiek bądź formie korzystania z urządzeń wodociągowych względnie kanalizacyjnych nie jest dozwolone.“

Tu następują, jak zwykle, zagrożenia sankcyjnych. Dokument ten podpisany został przez naczelnika wydziału Starzonka.

Co Zarząd Miejski powie na to dzisiaj, kiedy unieruchomiono wodociąg nie tylko na parterze, ale w całej kamienicy, w której miesi się 7 rodzin z wielką ilością małych i chorowitych dzieci? Czy teraz nie grozi epidemia (woda w ustępach jest również zamknięta) i czy nie należałoby się powołać teraz na rozporządzenie „nadzwyczajnego komisarza do spraw walki z epidemjami“?

DOXA

NIEZAWODNY.. ANTYMAGNETYCZNY

Tg 433

Drugie wybory burmistrza miasta Chodzieży

Chodzież (Tel. wł.) W piątek 20 bm. odbyło się na skutek zarządzenia p. starosty drugie posiedzenie rady miejskiej, zwołane celem dokonania wyboru burmistrza niezawodowego.

Zgłoszono trzy listy: pierwszą oficera wojsk powstańczych, walczących o Chodzież, p. Kazimierza Pietraszaka, popieraną przez obywateli, drugą właściciela kina, p. Koppego, oraz trzecią restauratora inwalidy p. Stempniaka. Lista p. Pietraszaka została unieważniona. Pozostały dwie listy: p. Koppego, podpisaną przez Niemców i właściciela apteki p. M. Maniewskiego, oraz p. Stempniaka.

W pierwszym głosowaniu otrzymał p. Koppe 7 głosów, p. Stempniak 7 głosów i dwie kartki białe. W głosowaniu następnym p. Koppe otrzymał 9 głosów, zostając tem samem wybranym burmistrzem. Z tym wynikiem się nie liczone, kombinacje bowiem i rachuby pewnych czynników szły w innym kierunku.

Powyższe wyraźnie wskazuje, jaką rolę w obecnej radzie miejskiej odgrywają Niemcy. (mk)

zwiłki (tutki)

Morwitan
Stanisława Wołoszyńskiego

pełnowartościowy wyrób „przedkryzysowy“

Pg 3288-76.32

Zbiórka odzieży dla bezrobotnych ukończona

Wygląd sali gimnastycznej „Sokoła“ na Zielonych Ogródkach, gdzie zebrana jest odzież dla bezrobotnych wartości 50 tysięcy złotych.

Wczoraj w sali gimnastycznej „Sokoła“ na Zielonych Ogródkach nastąpił przegląd odzieży, zebranej na bezrobotnych w Poznaniu przez sekcję zbiórkową pod przewodnictwem p. prezesowej Kałamajskiej.

Ze sprawozdania, złożonego przez p. Kałamajską, wynika, iż wartość zebranej odzieży, którą poddano dezynfekcji, względnie praniu i naprawie, wynosi około 50 tysięcy złotych, wliczając w to przedmioty, ofiarowane przez urząd celny.

Wydatki sekcji odzieżowej przedstawiają się następująco: wynagrodzenie dla zbierających odzież — 150 zł; naprawa obuwia — 517 zł; zakupiona skóra do naprawy obuwia — 300 zł; naprawa garderoby, bielizny i swetrów 211 zł; stróżowanie nocne — 80 zł; segregowanie odzieży — 145 zł. Razem 1.403,20 zł.

Zebrana odzież rozdzielona będzie pomiędzy szereg organizacji i instytu-

cyj, które w najbliższym czasie odzież tę poczną rozdawać bezrobotnym.

Półowę zebranej odzieży otrzymają do podziału pomiędzy bezrobotnych Stowarzyszenia Pań Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo przy poszczególnych parafjach poznańskich. Fundusz Pracy otrzyma dla swoich bezrobotnych 30 procent zebranej odzieży, „Caritas“ — 10 proc. i Towarzystwo Pomocy dla zubożałej inteligencji również 10 procent, przyczem tej organizacji przyznana będzie odzież najlepsza.

P. prezesowa Kałamajska podziękowała wszystkim, którzy z prawdziwym oddaniem brali udział w pracy nad zbieraniem odzieży.

Zbiórka udała się w zupełności.

JARMARKI

*** Śmigiel.** Dnia 1 kwietnia br. odbędzie się jarmark na konie, bydło, kozy, świnię oraz drób.

Z POMORZA

*** Toruń.** Delegatura toruńska Ligi Popierania Turystyki organizuje w drugiej połowie maja pierwszą pomorską wystawę turystyczną. Wystawa będzie obejmowała działy: komunikacyjny, przyrodniczy, muzealny, letniskowy, łowiecki, gospodarczy, literatury i sztuki. Protektorat nad wystawą objęli: ks. biskup chełmiński dr. Okoniewski, wiceminister komunikacji inż. Bobkowski i wojewoda pomorski Kirtiklis.

Dnia 19 bm. w bazylice św. Jana odprawiono uroczyste nabożeństwo na intencję gen. Józefa Hallera.

Na terenie całego miasta i części powiatu toruńskiego przeprowadzona została wielka obława, w wyniku której przytrzymano 40 osób. 25 osób osadzono w areszcie policyjnym.

Otwarto nową placówkę przemysłową pod firmą „Cerament“, hurtownię materiałów budowlanych. Składnice i wy-

twórnie mieszczą się przy ul. Targowej obok rzeźni.

Dwóch braci Pijanowskich z Tupad, pow. Mogilno, przybyło do Torunia, celem przeprowadzenia jakiejś transakcji handlowej. Przy tej okazji odwiedzili toruńskie wyszynki, poczem pijani udali się na Nadbrzeże. Tutaj młodszy z braci, 29-letni Stanisław wpadł do Wisły. Na szczęście wypadek zauważono i pospieszono mu z pomocą. Przy pomocy policji odstawiono go do szpitala miejskiego.

Jakiś nieznanany osobnik napadł na ul. Kościuszki na żonę drogerzysty p. Rzymkowskiego, uderzając ją kilka razy w głowę ciężką sztachetą od plotu. Ofiara padła zemdlna. Przechodnie zaopiekowali się nią i odstawili do szpitala miejskiego, gdzie trzeba było dokonać małej operacji. Istnieje przypuszczenie, że sprawcą napadu był jeden z zwolnionych robotników z fy. Rzymkowskiego, bo napastnik nie próbował dokonać rabunku, tylko zbiegł czempredzej.

PLAC WOLNOŚCI JEDNYM WIELKIM DZIECIŃCEM

Wczoraj po południu kilku panów rozerwało się w ten sposób, iż dokonało obliczenia dzieci bawiących się całymi gromadami na Placu Wolności, otoczonym ze wszystkich stron ulicami o żywym tętnie komunikacyjnym. Dokładny rachunek wykazał, że na Placu Wolności bawiło się równocześnie 236 dzieci. Na fotografii widzimy jeden z fragmentów tych zabaw dziecięcych: mianowicie wyrób babek z piasku.

Z WIELKOPOLSKI

Bydgoszcz. W fabryce Loehnerta przy przetwarzaniu wagonu dostał się pod koła 18-letni ślusarz Wacław Andrysiak, zamieszkały przy ul. Rupienica 5. Uległ on silnemu okaleczeniu obu rąk i zgniecionu klatki piersiowej. W stanie dość poważnym przewieziono Andrysiaka do lecznicy miejskiej.

Na ulicy Gdańskiej, w pobliżu Klarysek, plutonowy bydgoskiego baonu samochodowego, Józef Belkowski, przez zbyt gwałtowne skręcenie w ul. Jagiellońską, uderzył przyczepką motocyklową w wózek dziecięcy, w którym p. Lucja Lisiecka, zamieszkała przy ul. Belskiej 18, wiozła swe paromiesięczne dziecko. Wózek uległ zniszczeniu. Dziecko wypadło na bruk, lecz szczęśliwie wyszło z wypadku bez poważniejszych zranień.

Gniezno. Złoty krzyż zasługi otrzymał pułkownik Młodziejowski, brązowe otrzymali: st. ogniomistrz Górecki, st. ogniomistrz Matyszewski i ogniomistrz Gierz z 17 p. a. l. Poza tem z 69 p. otrzymali: srebrny krzyż kpt. Kobak, por. Darmstaedter, brązowy st. sierżant Solarzski, sierżant Roliński i sierżant Kurowski.

Na walnym zebraniu zw. zawodowych urzędników miejskich dokonano zmiany niektórych poprawek statutu przez przyjęcie nazwy „Związek Zawodowy Urzędników Miejskich miasta Gniezna oraz że Zarząd ma się składać z 9 członków a nie jak dotąd 5 członków.” Nowy zarząd tworzą: prezes Antkowiak, sekretarz Fudziński i skarbnik Rózewicz.

Walne zebranie Nar. Organ. Kobiet odbędzie się dn. 22. bm. o godz. 17 w Domu Katolickim. Referat wygłosi b. posłanka Grossmannowa z Poznania. (br)

Kepno. Na starym cmentarzu kat. przy parku miejsk. wykarczowano drzewa i wycięto wszystkie krzewy, teren zaś zostanie splanowany, jedynie grobowce i pomniki utrzymane w dobrym stanie pozostaną na miejscu.

Teatr Nar. wystawił przy licznych udziałach widzów „Judasa z Kariothu”. Artystom nie szczędzono okłasków, a przedwzrostkiem p. dyr. Szczerbowskiemu za świetne oddanie roli tytułowej.

Sprawozdanie skarbnika na walnym zebr. L. M. K. wykazało dochód 1214,07 zł, rozchód 1094,78 zł. Członków liczy L. M. K. 100, a oddziałów 3, Kepno, Ostrzeszów i Grabów. W miejsce ustęp. p. starosty wybrano prezesem notarij. p. Gantkowskiego.

W. T. K. R. donosi, że „Rolnik” w Kepnie i Ostrzeszowie wydaje kółkom roln. dla roln. małorolnych, dotkniętych posuchą, lucerna weg., siołeczki weg. i kapuste past.

Dn. 22. bm. rozpocznie się 40-god. nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu. Szkielet ludzki znaleziono podczas niwelowania terenu przy lesie miejsk. pod Ostrzeszowem. Jest to szkielet męski, zakopany około 20 lat temu. Prawdopodobnie zachodzi zbrodnia, śledztwo w toku. (km)

Kostrzyn. Ostatni jarmark odbył się pod znakiem ogólnego kryzysu. Na rynku kramnym panował spokój. Najgorzej wyszli na tem przybyli Żydzi z b. Kongresówki, którzy, nie znalazłszy miejsca, gdyż wszystkie pozajmowali obywatele tujejsi, wśród lamentu musieli spakować manatki i wrócić tam, skąd przyszli.

Śmiałej kradzieży dokonano u gospodarza Fryderyka Watermanna w Kostrzynie, gdzie skradziono z podwórza wóz gospodarski. Policji tuż udało się złodziei ująć w Głównej pod Poznaniem i oddać w ręce władz. Poszkodowany wóz otrzymał z powrotem. (dk)

Kościan. Związek Hallerczyków urządza 22. bm. o godz. 5 po poł. w hotelu „Wiktorja” akademię ku czci gen. Hallera.

Podczas kwesty publicznej na rzecz bezrobotnych w Wielichowie zebrano razem 92,75 zł.

Z zemsty zabili nieznanymi sprawcy 18 kur roln. w śniatach p. Dusiańskiego, które pozostawili w kurniku.

Kurs okręgowy K. S. M. okręgu kościańskiego rozpoczął się 20. bm. uroczystym nabożeństwem w kościele farnym. W kursie uczestniczyło 60 osób. Wykłady prowadzi ks. prof. Michalski i generalny sekretarz Dorożala. (mk)

Krotoszyn. U ślusarza Michała Tomaszewskiego, zam. przy ul. Słodowej, skradziono ubrania, patefon i inne przedmioty oraz 54 zł gotówki. Sprawcę rozpoznano w osobie Wujca Wacława. Skradzione rzeczy zostały poszkodowanemu zwrócone oprócz pieniędzy.

Policja ujęła jako sprawców kradzieży 2,5 tcn. tucznika u p. Sibernego, Ziemiczaka Jana, Kalużna Agnieszka, Bukowskiego Ign. i Hildebrandta Grzegorza z Krotoszyna. Jako paserki przyznano Kramerczykównę Anastazję, lat 38, zamieszkałą przy ul. Garnarskiej.

Odbyło się walne zebranie właśc. domów i nieruchomości w Zdunach. Zebranie zagalęł prezes p. Walendowski, przewodniczył prezes tow. p. Mieczysław Kończak. Po sprawozdaniach przystąpiono do wyboru nowego zarządu. Prezesem wybrano kupca p. Markowskiego.

Markówna Stanisława, zam. przy ul. Chwaliszewskiej, wypła liżol celem popolenia samobójstwa. Denatka została uratowana przez doowników. Przyczyna ma być zawiedziona miłość.

Koło K. S. M. m. w Zdunach odegrało sztukę teatralną p. t. „Tajemnica spowiedzi”.

Wielkopolski

Rewja harcerska „Wesoła Płatka”. W ostatniej chwili przypominamy, że w niedzielę, dnia 22 marca o godz. 17 na sali reprezentacyjnej Domu Rzemieślniczego, ul. Fr. Ratajczaka, wystawia rewję pod powyższym tytułem 5 Hufiec Harcerzy im. Ks. J. Poniatowskiego. Program wielce urozmaicony obejmuje m. in. premjerę sztuki harcerskiej p. t. „Prawy harcerz”. Własna orkiestra dęta, 140 występujących. Reszta biletów w f-mie KaDeHa, ul. Podgórzna, lub w dniu przedstawienia od 16 przy kasie.

Restauracja w Hotelu Polonia, Grunwaldzka 18, poleca bezpłatnie salę nowo-odrestaurowaną i pokoje klubowe na wszelkie uroczystości. Kuchnia wyborowa. Ceny niskie. Wieczorem dancing. **zg 13 145/6**

Pożar na Tamie Garbarskiej

Pięć koni udusiło się w płonącej stajni

Dziś rano z niewyjaśnionej przyczyny wybuchł pożar w składnicy materiałów budowlanych p. Jana Pawłowskiego na Tamie Garbarskiej 26.

Straż pożarna, zaalarmowana przez stróża jednego z towarzyszy strzeżenia domów, przystąpiła przedewszystkiem do ratowania zwierząt.

W stajni, która całkowicie stała już w płomieniach, znajdowało się 8 koni, z których trzy zaledwie udało uratować.

Tut. Grono Amatorów wystawiło sztukę teatralną p. t. „Caryca i Rasputin”. Amatorzy wywiązali się z trudnych ról bardzo dobrze. Słaba stroną były jedynie bardzo długie przerwy, a to z powodu trudnej dekoracji i złego stanu kulis.

U p. Girscha, przy ul. Kaliskiej, skradziono 3 rowery i narzędzia ślusarskie. Jako sprawcę przytrzymał: Szczurazka Franciszka, Hildebrandta Grzegorza, Bukowskiego Ignacego i Miętusa Stanisława z Krotoszyna.

Koło Włoszaniek urządziło kawę pożegnania dla długoletniej prezki p. Bobińskiej. Program był bardzo urozmaicony i dobrze obmyślony. Obecnych było około 65 osób, które z żalem rozstawały się z prezką, pracującą z wielkim poświęceniem. (sh)

Miedzychód. Do Dyrekcji M. K. K. O. rada wybrała pp. Wittchena jako dyrektora zarządzającego, Kokocińskiego zastępcę dyrektora i Demskiego jako trzeciego członka.

Na walnym zebraniu koła miłośników sportu wędkarskiego wybrano zarząd w składzie pp. prezes — Gałażewski Józef, wiceprezes — Szczepaniak Józef, sekr. — Kesy Jan, skarbnik — Biniński Wic., lawnicy — Nadobny i Brodniewicz, komisja rewizyjna — Borzych i Marchlewski.

W Dormowie podczas wyrebu lasu, robotnik Konstantyn Mika został przez drzewo przygnieciony do ziemi. Ciężko porażonego odstawiono do szpitala.

Zjednoczenie Inwalidów wojny światowej odbyło swoje zebranie w lokalu p. Kaczmarska. Z Poznania przybył prezes nowego Zjednoczenia p. Krawiec. (mw)

Oborniki. Uchwała zarządu miej. zniesiono z dniem 17. bm. obój rytualny w rzeźni miejskiej.

Właścicielom drzew owocowych zwracamy uwagę na obowiązek oczyszczenia drzew z gąsienic w terminie do 15. 4. 36.

Obowiązki urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w obwodzie Mur. Goślina miasto powierzono lekarzowi weter. p. Sylwestrowi Radomskiemu.

Obowiązki kontrolera sanitarnego na powiat obornicki objął p. Józef Pilarski.

Zgodnie z uchwałą rady powiatowej udział wgl. dodatki samorządowe do państw. podatku przemysłowego na rok kal. 1936 na rzecz obornickiego powiatowego związku samorządowego wynoszą: a) od przedsiębiorstw i zajęć podlegających państwowemu podatkowi od obrotu — udział we wysokości 17 proc. wpływów z tego podatku; b) od wszystkich przedsiębiorstw i zajęć we wysokości 30 proc. pobieranej ceny świadczeń przemysłowych i kart rejestracyjnych. Dodatek powiatowy do państw. podatku gruntowego na rok 1936-37 wynosi 45 proc. w gminach wiejskich i 20 proc. w gminach miejskich. (St. O.)

Istne fatum przesładuje rodzinie Rauchutów z Obornik. W miesiącu lutym br. zmarł im 23-letni syn, za nim po paru dniach poszła matka, a w tych dniach zmarł ojciec nieszczęśliwej rodziny, pozostawiając jeszcze dwoje dzieci. (St. O.)

Ostrów. Rada miejska na ostatnim posiedzeniu ustaliła wysokość wynagrodzenia za udział w posiedzeniach rady Kom. Kasy Oszczędn. dla przewodniczącego na 15 zł, dla członka na 6 zł. Zarządowi miejskiemu udzielono pokwitowanie z zamknięcia rachunkowych na rok 1934/35 Rzeźni Miejskiej i Kanalizacji. Nazwę nowej ulicy poprzedniej przed mleczarnią, łączącą ul. Wrocławską z drogą Wysocka ustalono na ul. Klonowicza. Dwie dalsze boczne ulice na Krepie nazwano ul. Piaskową i Sporna. Obszernie omawiano sprawę planu zabudowania miasta. Koszty wykonania ogólnego planu sytuacyjnego z uwzględnieniem terenów podmiejskich wynoszą 13 000 zł. Wobec wielkiego ruchu budowlanego u nas plan ten ma być wykończony do 1 sierpnia rb. Dłuższą debatę wywołała sprawa nadbudowy sądu okręgowego. Kosztem około 100 tys. zł miasto z własnej woli rozbudowało gmach sądowy, który jest budynkiem państwowym, chcąc przez to utrzymać w Ostrowie sąd okręgowy. Mimo że budowę wykonano ściśle według planu, zatwierdzonego przez województwo, robi się obecnie miastu trudności przy odbiorze budowli, domagając się dalszych kosztownych uzupełnień. Wybrano komisję z radnych Rowińskiego, Hofmana i dr. Poleskiego, która ma uzgodnić sporne kwestje z województwem. Opinia publiczna jest ta sprawa zaniepokojona.

Dla uczczenia zasług, położonych przez długoletnią dyrektorkę śp. Eleonorę Bojdzinską dla dobra gimnazjum żeńskiego, postanowiono wmurować w budynku zakładu odpowiednią tablicę pamiątkową.

Pleszew. Do Pleszewa przybyła delegacja 62 p. p. z Bydgoszczy w osobach pp. mjr. Stef. Kielczewskiego, kpt. Andrzeja Sujkowskiego i st. sierż. Piotra Zawisłaka. Delegacja udała się na grób poległych, celem oddania hołdu. W sali posiedzeń w ratuszu powitał delegację burm. Jaworski. Następnie dłuższe przemówienie wygłosił mjr. Kielczewski, podkreślając utrzymanie ścisłego kontaktu 62 p. p. z miastem Pleszewem oraz z 70 p. p. wręczając przytem na ręce p. burmistrza odznakę pułkową. W końcu przemówił jeszcze ppłk. Konkiewicz, d-ca 70 p. p.

Teatr Narodowy z Poznania wystawi 22. bm. na scenie Domu Parafj. sztukę p. t. „Judasz z Kariothu”.

W świetlicy harcerskiej odbyło się walne zebranie Koła Przyj. Harcerstwa. Po złożeniu sprawozdań wybrano nowy zarząd w osobach pp. przewod. — dyr. Dolnal, zast. — Batorowa, sekr. — J. Piacyński, skarbnik — J. Tużyńska, Radomska, Miszkowa, Wolfowa, Fr. Konieczny, Kostka, Strzeszewski, J. Magnuszewski — członkowie zarządu. (pw)

Rogoźno. Koncert połączonych orkiestr m. Rogoźna pod dyrekcją prof. Osmańskiego odbył się w sali Hotelu Centralnego. Na program złożono szereg utworów wybitnych muzyków. Publiczność dopisała.

W uzupełnieniu wiadomości p. t. „Bandycki napad na drodze” otrzymaliśmy dalsze szczegóły.

wać. Pięć koni udusiło się ostrym dymem.

Pożar zlokalizowano wcześniej, jednak zniszczone zostały materiały budowlane, spalił się częściowo dach stajni i spłonęły zapasy paszy i słomy. Ogień rozwijał się z wielką szybkością, gdyż w suchym drzewie budowlanym, paszy i słomie znalazł podatny materiał palny.

Zatarg pomiędzy napastnikiem Feliksem Tafelskim a napađenym Aleks. Pawlickim powstał na tle osobistym. Ojciec Tafelskiego dał polecenie Pawlickiemu, jako handlarzowi, by mu na jarmarku w Wągrowcu sprzedał krowę za pewną oznaczoną kwotę. Z tej sumy miał sobie potrącić umówiony procent, a resztę mu zwrócić. Kiedy Tafelski pomimo kilkakrotnych zawezwań pieniądze nie zwrócił, doszło do napadu. Drugim napastnikiem jest parobek Władysław Tomczyk, zatrudniony u gosp. Tafelskiego. Tuż po przesterunku P. P. aresztował obu napastników oraz ojca, Franciszka T., i osadził ich w tut. więzieniu sądowym.

Ofiara nieszczęśliwego wypadku, Teofil Gabski, który wskutek uczenia się u samochodu runął na bruk, zmarł w dniu 19. bm. (rm)

Skoki. Walne zebranie Tow. Przemysłowców zagalęł prezes p. Stefaniak, przy licznych udziałach członków. Przewodnictwo objął burm. Smektala, sekretarzem walnego zebrania wybrano p. Sanickiego. Po sprawozdaniach udzielono zarządowi pokwitowania. Nowy zarząd tworzą: pp. prezes — Antoni Stefaniak, w-prezes — Szczepan Nowicki, sekretarz — Stefan Sanicki, skarbnik — Mieczysław Pilaczyński, lawnicy — Stanisław Muszyński i Glinkiewicz, kom. rew. pp. Michalski Jan i Wacław Kamiński. W wnioskach uchwalono przystąpienie tow., jako członka, do miejsc. koła L. O. P. P. (ss)

Swarzędz. Jesteśmy świadkami powolnego zaniku życia społeczno-kulturalnego w naszym mieście. „Pracuje” w Swarzędzu „tylko” 40 towarzyszy, kół, stowarzyszeń itp., a wyników pracy nie widać. Poza ruchliwą młodzież katolicką i śpiewakami, oraz starymi towarzyszami zasłużonymi, w innych organizacjach dzieje się źle. Lista członków sięga niekiedy setki, a na zebranie przychodzi pięć lub dziesięć. A wewnątrz takiego czy innego towarzystwa jeszcze swady osobiste. Widzimy, że przedstawienia święca wolnemi miejscami. Do tego rada miejska uchwalila niemilosierdzie, bez względu na protesty, aż 30 proc. podatku komunalnego! A czy przedstawienia przyniosą tyle zysku, by móc zapłacić tak wysokie sumy podatkowe? Dziwne jakieś panuje u nas zubożenie. Partje, partyjki, dziesiątki kół „przyjacielskich”, organizacji i towarzystw, czy są potrzebne w pięciu-tysięcznym Swarzędzu? Z pewnością, że nie. Popierajmy towarzystwa, które mogą wykazać się pięknym dorobkiem swej działalności.

Szamotulę. Widowisko regionalne p. t. „Wieś szamotulska w pieśni i obyczajach” powtórzy młodzież gimn. 22. bm. z powodu braku sali nie jak podano w Szamotulach, lecz w Pniewach na sali p. Janiszewskiego. Początek o godzinie 18-tej.

Nieszczęśliwemu wypadkowi uległ syn kierownika szkoły w Brodziszewie 11-letni Władziu Raith. Chłopiec z kilkoma rówieśnikami manipulował przy maszynie do mlócenia, przyczem stracił trzy palce u prawej ręki. Nieszczęśliwego odwieziono do szpitala św. Józefa pod opiekę chirurga dr. Nowickiego.

Kat. stow. kobiet pracujących „Oświata” wystawia 22. bm. na sali p. Figlarza dramat religijny p. t. „Pasterka z Lourdes”. Początek przedstawienia dla mieszkańców wsi o godzinie 13, dla miasta zaś o godz. 20. (sc)

Srem. Walne zebranie Sokola zagalęł prezes adw. Kazimierz Bartz, oddając przewodnictwo wręczono dyplomy pp. Adamskiemu Józefowi, Barelkowskemu Janowi, Muslewskiemu Antoniemu, Salacińskiemu Feliksowi, Szubertowi Józefowi, Jurdze Janowi, Malinowskiemu Franciszkowi, Pawlickiemu Stanisławowi i świetlikowi Władysławowi, jako członkom, należącym do gniazda od 25 lat. W imieniu wyróżnionych przemówił pp. Malinowski i Muslewski. Zarząd zdał sprawozdanie. Uchwalono budżet i uzupełniono zarząd wyborem trzech członków w osobach pp. Szabłowskiego I. w-prezesa, R. Sipińskiego II. w-prezesa i J. Adamskiego lawnika.

Oddział sokolic przy tut. gnieździe urządził w domu kat. wystawę robót ręcznych.

Smigiel. Rekolacje parafji smigielskiej odbędą się w dniach od 21 do 25 bm. dla młodzieży męskiej, od 25 do 29 bm. dla meźów w kościele św. Wita. Rekolacje prowadzi będzie O. Mańkowski, oblat N. M. P. Niep. Pocz. z Obry.

W niedzielę, 22. bm. o godz. 5 po poł. odbędzie się w strzelnicy uroczysta akademią ku czci św. Józefa, patrona robotników. — Również w tym samym dniu z inicjatywy Zw. Hallerczyków, placówki Smigiel, odprawi się msza św. o godz. 10.30 na intencję gen. Józefa Hallera i poległych Hallerczyków. Po nabożeństwie w strzelnicy uroczyste zebranie ku uczczeniu imienia gen. Józefa Hallera.

Września. Na program wieczorku propagandowego, organizowanego przez Koło młodzieży P. C. K. przy żeńsk. szk. powsz. w dniu 22. bm. o godz. 17 w żeńskiej szkole złożą się 2 sztuczki. Dla młodzieży szkolnej przedstawienie to zostanie odegrane o godz. 11.

Dnia 22. bm. odbędzie się po gorzkich żalach w salce parafji. konstytucyjne zebranie chóru kościelnego.

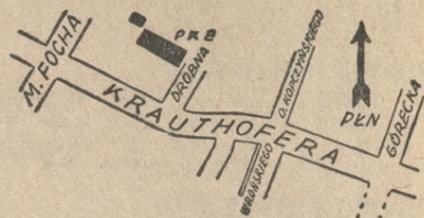
W dniach od 20 do 30 kwietnia br. odbędzie się dla pań kurs obrony przeciwlotniczo-gazowej pod kierunkiem instr. p. Kubiaka. Zapisy w dniu 3. 4. br. o godz. 17.

Staraniem oddz. pow. straży pożarnej urządzony został w czasie od 2. 3. do 10. 3. br. kurs I. i II. stopnia dla naczelników straży pożarnej. — W Kaczanowie nieznaną dotychczas szajka złodziejska skradła na szkodę p. Kopczyńskiej.

CO MÓWIĄ NAZWY ULIC W POZNANIU

XVIII

Ulica Krauthofera

Jakób Krauthofer, urodził się 1806 r. w Bninie z rodziców niezamożnych, ojca Niemca — stolarza z zawodu — i z matki Polki. Po ukończeniu szkółki miejskiej, wstąpił do kancelarii adwokackiej w Poznaniu jako pisarz. Zaznajomiwszy się z

Jakób Krauthofer wg. starej fotografii.

praktyką adwokacką, dążył do wyższego wykształcenia i zdołał w tym czasie, bez niczyjej pomocy, przejść kurs gimnazjalny i złożyć maturę. Po studiach prawniczych w Berlinie osiadł w 1841 roku w Poznaniu jako „rzecznik” — był to własnego pomysłu nowotwór, czysto polski wzamian obcego słowa „advokat”. Pierwszy rozgłos zyskał sobie jako adwokat, podając skargę do sądu niemieckiego w języku polskim. Na dwukrotne odrzucenie pozwu, wniósł rekurs aż do ministerstwa sprawiedliwości, które postępowanie jego musiało uznać za legalne. Miewał publiczne odczyty z encyklopedji prawa, zaprawiając suchą materję nieraz ciekawemi ekkursami na pole polityczne i narodowe. W r. 1848 należał do Komitetu Narodowego w Berlinie. Wróciwszy niezadowolony ze swej misji do Poznania, przybrał drugie nazwisko w brzmieniu polskim, pisząc się odtąd „Krotowski”. Głównem stało się jego nazwisko, gdy naród dobył oręża. Wtedy z pana „rzecznika” stał się naraz przywódca powstania. W powstaniu wybitną odgrywał rolę, nie tylko jako polityk, lecz także jako wódz. Po kilku szczęśliwych utarczkach partyzanckich ogłosił 3 maja w Kórniku Rzeczpospolitą, lecz już 7 spotkał się z większym oddziałem wojsk pruskich pod Rogalinem, gdzie został pobity i wzięty do niewoli. Oskarżony o zdradę stanu, został jednogłośnie uniewinniony. Podobnie zawyrokowała rada adwokacka, która uznała go za niewinnego. Po tych procesach Krauthofer wykonywał dalej swój zawód w Poznaniu, aż nagle w pełni sił umarł 1854 r. w Berlinie podczas operacji wrzodu, skutkiem błędów operatora. — Marceli Motty charakteryzuje go w ten sposób: „Okazywał w dziedzinie politycznej zapał, śmiałość i stanowczość, rozum bystry, rzutność w pomysłach. Był osobistością, która własną wolą i energią potrafiła się wzniesić nad zwyczajny poziom, zwracać na się uwagę publiczną i pod niejednym względem zasłużyć sobie na uznanie współrodaków”. — Uł. Krauthofera — zwała się za czasów niemieckich „ul. Kanta”, — znajduje się na Górczynie, jest lewą poboczną ul. Marszałka Focha i ciągnie się na wschód, aż do toru kolejowego, prowadzącego do Zbąszynia. (pt)

go płytę marmurową z pomnika, wartości około 70 złotych.

Walne zebranie Tow. ogródków działkowych odbędzie się dnia 29. bm. o godz. 17.30 w sali „Odeon”, przy ul. Warszawskiej. (rw)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zapowiedzi.

Dnia 20. b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):

Rob. Andrzej Gottfrydziak w Żabikowie, pow. poznański; i rob. Jadw. Fitt; rob. dek. Kazim. Antkowiak i służ. Magd. Florczykówna; biur. Wal. Basiński i marsz. Elżb. Wylegala; rob. Leon Kijak i rob. Stan. Nowakówna; książk. Wit. Gruszczyński i biur. Wikt. Baranowska; piek. cuk. Florj. Rosik i krawc. Leokad. Rau; inż. gór. Artur Wolski i Anast. Tetzlaff; ślms. Stan. Weymann i bielżn. Joanna Mendelakówna; rob. Edm. Józefowicz i rob. Stan. Przybylska; owdow. woźny Stan. Rybakowski i Teod. Kaczmarkówna; owd. prac. kol. Tór. Majewski i służ. Katarz. Hochmańska; kamieniarz Maks. Skrzypczak i rob. Anna Skitek, oboje w Zegrzu, pow. poznański; handl. Jan Wiedal i urz. starostwa kraj. Rozalja Bartoszakówna; rob. kol. Kazim. Stoiński i trykoc. Agn. Walkowska; handlarz Alfons Kaniasty i ekspedj. Hel. Jaraszkiwiczówna.

Zgony:

Dnia 20 marca 1936 r. zapisano następujące zgony: Dr. med. Kazimierz Wilczewski, lekarz, 60 lat; Stanisław Strach, sekretarz krajowy, 37 lat; Marja Józefa Klucza, 6 godzin; Kazimierz Sosiński, budowniczy, 63 lat; Władysław Knapkiewiczówna, właścicielka składu spożywczego, 42 lat; Leon Tór, robotnik 29 lat; Wojciech Kuźma, robotnik 66 lat; Anna Borowiczowa z domu Gufer, wdowa, 81 lat; Zbigniew Stanisław Zgliński 2 lat, 11 mies., 6 dni; Marja Gryszczyzna z domu Dekubanowska, 51 lat; Pelagja Kruszczakowa z domu Łukowska, wdowa, 73 lat; Jan Kasprzak, stolarz, 75 lat; Michałina Czajczyzna z domu Kurkowiakówna, wdowa, 80 lat; Ludwik Werwicki, emer. urzędnik ceiny, 61 lat.

KAPELUSZE damskie męskie najkorzystniej u Tomáška, Poczta 9,

Rok założ. — 1910 —
Jedyny specjalny magazyn kapeluszy z własną pracownią i fachową obsługą. Odnawianie kapeluszy tanio i wzorowo.
dg 1217

Przykazania o poście a współczesna medycyna

W czasopiśmie „Schönere Zukunft“ z dnia 8 marca rb. dr. Havemann w artykule „Kirchliches Fastengebot und moderne Medizin“ porusza aktualny w obecnym okresie wielkiego postu temat:

„Wśród przeciwników katolicyzmu — powiada dr. Havemann — słyszymy nieraz zdanie, że pewne przykazania kościelne są wyrazem zbyt surowych przepisów dyscyplinarnych, sprzeciwiających się prawu natury. Mamy w tym wypadku na myśli przykazanie kościelne, nakazujące w pewnych okresach czasu post i wstrzemięźliwość. Tymczasem nietylko w Kościele katolickim, ale i we wszystkich wielkich systemach religijnych i wychowawczych post uważano po wszystkie czasy za niezbędny warunek rozwoju duchowego, za środek prowadzący do zachowania przewagi ducha nad ciałem. Ponadto, niezależnie od czysto religijnych lub pedagogicznych pobudek, skłaniających do zachowania postu, istnieją też poważne stwierdzone przez nowoczesną medycynę racje naukowe, które niezłomie wykazują, że czasowe powstrzymanie się — częściowe lub nawet całkowite — od jedzenia i picia wpływa dobroczynnie na organizm.“

Już św. Hieronim pisał: „Wstrzemięźliwość w pokarmach jest matką zdrowia“. A w Piśmie św. czytamy: „Kto jest wstrzemięźliwym — przedłuża życie“ (Eklezjastyk 37,34). Są to stare prawdy, które nowoczesna medycyna całkowicie potwierdza, mówiąc wyraźnie o leczeniu postem i w ten sposób pośrednio wykazując, że przykazanie kościelne o postach to nie „przytyłek średniowiecznych nakazów, maltretujących naturę ludzką“ — jak to twierdzą wrogowie Kościoła, lecz, że to przykazanie, podobnie, jak i inne zarządzenia Kościoła — posiada głębokie uzasadnienie życiowe i naukowe.

W modlitwie liturgicznej Kościoła znajdujemy takie głębokie zdanie. W okresie postu, człowiek pragnący oczyścić swą duszę, woła do Boga: „O Panie, który przez nakaz wstrzemięźliwości cielesnej ujarzmił wady ludzkie, ducha podnosisz, udzielasz łaski cnoty i nagrody (qui corporali jejunio vitia comprimis, mentem elevas, virtutem largiris et praemia).“

Znane są opinie wybitnych lekarzy o dobroczynnym wpływie postu na stan zdrowia. Niedawno ukazała się w Lipsku książka profesora Günthera pt. „Die wissenschaftliche Grundlagen der Hunger- und Durstkuren“ (Naukowe podstawy leczenia postem — wstrzymaniem się od pokarmów i napojów). Prof. Günther uważa, że np. tak rozpowszechniona podagra powstaje wskutek przekarmienia. „W okresach ataków podagry — pisze ten uczyony — może nastąpić szybka poprawa i przy-

spieszenie przemiany materii przy zastosowaniu kilkudniowego postu“.

Tak samo w wypadkach cukrzycy — jak twierdzi prof. Van Noorden — należy stosować kuracyjny post... W chorobach nerek znany specjalista Volhard wypowiada się za zupełną głodówką w pierwszych dniach kuracji... Tak samo w chorobach żołądka i kiszek nowoczesni lekarze czysto zalecają post... Podobnie przy ataku kamieni żółciowych a nawet w chorobie Bazedowa najlepszą terapią jest kilkudniowa głodówka... Wreszcie wady serca, epilepsję choroby nerwowe leczą obecnie systemem postu... (Por. dr. Kuttroff-Ulm.).

Doświadczenie wykazuje, że ludzie stosujący wstrzemięźliwość w pożywianiu żyją długo i zdrowo. Np. mnisi trapiści przy zupełnym powstrzymaniu się od mięsa i ścisłym poście prawie wszyscy osiągnęli 90 lat życia i zwykle pozbawieni są pewnych chorób, jak a-popleksja, puchlina wodna, kamienie, rak... Dawniejsi pustelnicy żyli często ponad 100 lat. Starożytny praojciec lekarzy, sławny Hipokrates, który mówił o sobie, że nigdy nie jadł do syta, dożył wieku 140 lat.

Powyższe opinie nowoczesnych uczonych lekarzy i fakty wzięte z życia potwierdzają znaczenie przepisów Kościoła, zalecającego w pewnych okresach czasu stosowanie postu. Przykazania Kościoła mają na względzie przedewszystkiem dobro dusz ludzkich, a nie doświadczenie wieków wykazało, że te przykazania pośrednio przyczyniają się niejednokrotnie i do

Dziś to poszło szybko!

Bez trudu, bez przykrości, a przytem znacznie szybciej, niż zwykle wyprała dziś gospodyni bieliznę. Nawet duże sztuki nie nastręczyły żadnych trudności, gdyż do prania wzięła tym razem Radion. Pranie Radionem jest tak łatwe: wystarczy rozpuścić go w zimnej wodzie, 15 minut gotować bieliznę, płukać w gorącej, potem w zimnej wodzie i bielizna będzie śnieżnobiała.

RADION pierze wszystko

2395/0-62.80/90

oczyszczenia i wzmocnienia wartości doczesnych, wśród których największą rolę odgrywa niewątpliwie zdrowie człowieka. (KAP).

ski powstaniec wielkopolski stanął jako waleczny i zwycięski żołnierz.

Założony plan Domu Uczestnika Powstania Wielkopolskiego umożliwi zorganizowanie się w kształtach tej budowy, która ozdobi ma w przyszłości dzielnicę na Św. Rochu i stać się miejscem wypoczynku dla starych powstańców wielkopolskich. (kl)

Tramwaj Nr. 15

Tel. 11-44-45

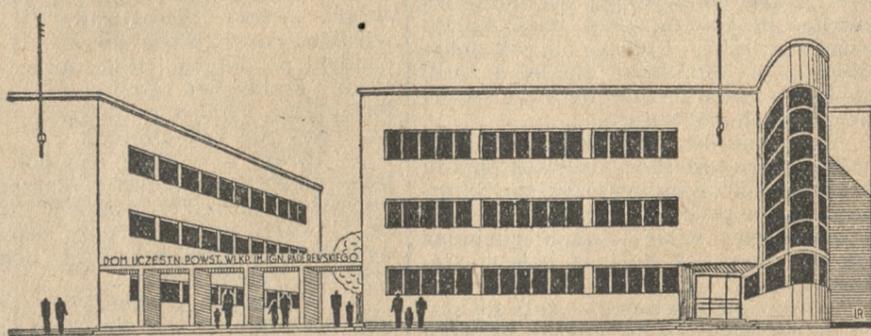
INTERNATOWE GIMNAZJUM i SZKOŁA POWSZECHNA XX Marjanów na Bielanych, Warszawa 32, ul. Kamedułów 81

Egzaminy wstępne odbędą się w połowie czerwca i w końcu sierpnia. Dokładna data podana będzie dodatkowo. Szczegółowych informacji udziela kancelaria gimnazjum. ng 7871

Dom Uczestnika Powstania Wielkopolskiego na św. Rochu

Duże zainteresowanie u społeczeństwa wielkopolskiego, a zwłaszcza w kołach powstańców wielkopolskich, wzbudza sprawa budowy Domu Uczestnika Powstania Wielkopolskiego im. Ignacego Paderewskiego. Jak Czytelnikom naszym już wiadomo, Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19 im. Ignacego Paderew-

kopskiego stanąć ma po prawym brzegu Warty przy ulicy św. Rocha w pobliżu nowego zakładu SS. Serafitek wśród drzew cienistego parku starej strzelnicy brackiej. Projekt domu opracowany przez inż. architekta szambelana Cybichowskiego przewiduje stopniową budowę gmachu o trzech skrzydłach. Budynek utrzymany w

skiego w Poznaniu wyłoniło projekt budowy domu, w którym sterani wiekiem i niezamożni powstańcy wielkopolscy znaleźby mogli na starość dach nad głową, w odpowiednich warunkach.

Zawiązał się komitet budowy Domu Uczestnika Powstania Wielkopolskiego im. I. Paderewskiego, jako patrona organizacji i przewodcy duchowego w powstaniu wielkopolskim. Na czele komitetu budowy domu stanął prezydent Cyryl Ratajski, zastępcą jego jest prezes Tow. Uczestników Powst. Włkp. p. Jan St. Koch. Poczyniono zabiegi i starania o uzyskanie terenu pod budowę, a decyzją z dnia 18 lutego 1936 zarząd miasta Poznania przyznał jako teren budowlany grunt obszaru 4 tysięcy metrów kwadratowych na terenie starej strzelnicy bractwa kurkowego na Miasteczku.

Dom Uczestnika Powstania Wiel-

modnych architektonicznych linjach z oknami dopuszczającymi dużo światła, ma mieć charakter sanatoryjny, ażeby pobyt tam mógł być istotnym wyoczynkiem. Obecnie o posępach prac organizacyjnych komitet budowy Domu Uczestnika Powstania Wielkopolskiego zamierza poinformować Ignacego Paderewskiego jako protektora towarzystwa, które podało tę piękną myśl wojackiej samopomocy powstańczej.

Po przeprowadzeniu wstępnych formalności organizacyjnych i niezbędnych prac przygotowawczych, których jest jeszcze niemało, Komitet zwrócił się z apelem do ofiarności społeczeństwa. Wobec tego, że plan zakrojony jest ponad siły jednostki a nawet jednej organizacji, należy mieć przekonanie, że nietylko społeczeństwo wielkopolskie rzuci grosz ofiarny na ten cel, ale że nie poskąpi ofiar i te dzielnice, w obronie wolności których bohater-

PIĘKNA PANI
OBAWIA SIĘ
KATARU I KASZLU
i chroni się przed
przeziębieniem
zajuwając często
pastylki „Anacot“
Rurka (30 pastylek)
zł. 1.50. Do nabycia
w aptekach i skł. apt.

ANACOT
Dr. A. WANDER S.A., KRAKÓW
ng 7308

Złote gody małżeńskie

W Bydgoszczy obchodził w tych dniach złote gody małżeńskie Teodor Morkowski i żona jego Marja z d. Radajewska, której to chwili doczekali się w pomyślnym zdrowiu, otoczeni miłością swoich najbliższych i szacunkiem społeczeństwa.

Jubilat pochodzi z Kotlina w pow. pleszewskim, małżonka zaś jego jest także Pleszewianką. Mieszkając przez zgorą 40 lat w Pleszewie, cieszyli się tam zasłużoną opinią dobrych obywateli i patriotów. Z dwóch synów jeden poświęcił się służbie Bożej, a drugi obecnie jest obywatelem m. Bydgoszczy. Jedną z ich córek, zamężną p. Bogaczową, jest żoną obywatela ziemskiego w Ornasowie pod Pelplinem. Od kilku lat pp. Morkowscy mieszkają w Bydgoszczy.

Na intencję sędziwej pary jubilatów mszę św. w kościele Najśw. Serca Jezusowego odprawił ich syn kapłan i zarazem wygłosił od ołtarza wzruszające przemówienie. Podczas uroczystości rodzinnej odczytano liczne listy i telegramy z powinszowaniami dla Jubilatów, do których i my się przyłączamy, życząc im pomyślności wszelkiej jeszcze w jak najdłuższe lata.

Bronchinol

bardzo skuteczny środek przeciwko cierpieniom dróg oddechowych jak: katar oskrzeli i płuc, kaszel koklusz, zaflegmienie itp. Nazwa zastrzeż.

Król. Uprzyw. Apteka „Pod Białym Orłem“
Zal. r. 1564 K. S. arzyński, Poznań, St. Rynek 41
Tel. nr. 12-01 i 58-43,
Pg 2569-3,25

Dekret o emerytach nie będzie wstrzymany

W piątek została przyjęta przez wiceministra skarbu Lechnickiego delegacja zrzeszeń emerytalnych, składająca się z pp. Gawła z Gdańska, Gizelli i gen. Kędzierskiego z Poznania, Reichelta z Bydgoszczy oraz mjr. Szustowa z Krakowa. Obecny podczas rozmowy był również naczelnik wydziału emerytalnego ministerstwa skarbu p. Lincker.

Delegacja złożyła prośbę o wstrzymanie wykonania dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej, obniżającego emerytury o ¼ lat służby t. zw. zaborczej, mianowicie z powodu powołania do życia komisji, która ma rozpatrzyć kwestje emerytalne. Wicem. Lechnicki przyrzekł przedłożyć prośbę delegacji min. skarbu Kwiatkowskiemu, lecz zaznaczył zgóry, że niema nadziei, ażeby ona została pomyślnie zatwierdzona. Jest to technicznie niewykonalne, skarbu państwa nie zniosłby tego ciężaru.

Delegacja prosiła wobec tego o przyspieszenie działalności powołanej komisji i o powołanie do niej także przedstawicieli zrzeszeń emerytalnych. Wiceminister Lechnicki obiecał spowodować zwołanie tej komisji na przyszły tydzień.

Chryścjanizm a świat zwierzęcy

Wydawcy „Wiadomości Literackich”, pp. Borman i Grydzewski wypuścili ostatnio na rynek nowy miesięcznik p. t. „Przyjaciel Psa”. Zaraz w drugim numerze tegoż pisma umieszczono na naczelnym miejscu artykuł p. Jerzego Strzemię-Janowskiego „Religia a zwierzę”, będący generalnym oskarżeniem Kościoła i jego świętych o rzekomą obojętność, a nawet okrucieństwo względem zwierząt. Ponieważ atak „Przyjaciela Psa” nie jest odosobniony, ale należy do świeżej daty komunałów i kalumnij, rzucanych pod adresem religii, przeto sprawie tej poświęcić musimy baczniejszą uwagę.

Autor artykułu „Religia a zwierzę” nie kępuje się zbyt niuansami i rzeczywistością historyczną. „Najwyraźniejże męki, zadawane zwierzętom, wypłynęły zasadniczo i tylko z obrzędów i przepisów religijnych, i to wszystkich religij, dziwna rzecz, które usunęły pogaństwo” — pisze p. J. Strzemię-Janowski. „Wyznawcy Jehowy, Koranu i Ewangelji (sic!) wprowadzili na arenę świata uboje rytualne, tortury zwierząt ofiarnych i pogardę dla bydła bez duszy”.

Chryścjanizm nie tylko nigdy nie znał i nie uznawał żadnych ubojów rytualnych, ale na przelomie świata starożytnego i nowej ery był jedyną siłą, jedynym czynnikiem, który występował przeciwko ofiarom ze zwierząt, składanym zarówno przez Żydów jak i pogan. Zburzenie Jerozolimy i chryścjanizacja imperium rzymskiego były równocześnie kresem ofiar ze zwierząt. Wie o tem dzisiaj każdy, fakty te są nieznane tylko autorowi wspomnianego artykułu. Nie posiadamy p. Janowskiego o tak daleko posuniętą ignorancję, to też słowa jego musimy traktować jedynie jako przejaw złej woli i świadomego przekręcania faktów.

Naigrawając się ze św. Franciszka z Assyżu, z jego stosunku do zwierząt, p. Janowski dworuje sobie równocześnie z p. Zygmunta Nowakowskiego, „że dał się nabrać na św. Franciszka z Assyżu”, jakoby „on jeden wbrew wszystkim świętym ulitował się nad zwierzęciem, że nazywał wilka bratem, a turkawkę siostrą”.

Św. Franciszek Seraficki nie jest wśród świętych Kościoła jedynym przyjacielem zwierząt. Acta Sanctorum Bollandystów wymieniają ponad trzydziestu świętych, których stosunek do świata zwierzęcego w niczem nie różni się od tej miłości, jaką światu temu okazywał Seraficki Święty. Szkoła nowego, na chrześcijańskiej caritas opartego stosunku człowieka do zwierzęcia, były już osiedla anachoretów i eremitów aleksandryjskich z IV stulecia. Żywoty świętych pustelników przepelnione są przykładami przyjaźni wzajemnej i przywiązania dzikich

zwierząt do eremitów. Święci otaczają opieką lwy z pustyni, leczą je w chorobach, usuwają przyczyny ich dolegliwości, a wdzięczne zwierzęta, jak wierne psy, towarzyszą świętym, i z własnej chęci służą zakonnikom. Przyjaźń ta sięga za grób nawet. Lwy wygrzebią groby dla eremitów i często, z tęsknoty za zmarłymi, zasypiają snem wiecznym na ich mogiłach. Któż nie pamięta wzruszającej opowieści o przyjaźni pomiędzy lwem a św. Hieronimem, o czworonogim królu pustyni i św. Zozymie, o tem, jak to wspólnymi siłami kopali grób dla św. Marji Egipcjanki. W analogiczne motywy obfitują żywoty świętych północnych.

„Vitae sanctorum” są kapitalnym materiałem dla badacza, pragnącego ustalić stosunek chryścjanizmu do świata zwierzęcego. Niemniej ważne go materiału dostarczają w tym kierunku apokryfy, podręczniki ikonograficzne i zabytki sztuki wreszcie. Podręczniki ikonograficzne, opracowa-

ne przez najwybitniejszych teologów średniowiecza, tak zwane Specula (Speculum humanae salvationis, Speculum minor, Speculum maius, Biblia pauperum) i t. zw. Bestiarii, przenika ten sam duch charitatis. Autorowie tych dzieł nie tylko odnoszą się z pełnym zrozumieniem i miłością do świata zwierzęcego, ale ze świata tego czerpią symbole dla sztuki kościelnej. Lew jest symbolem Chrystusa i Zmartwychwstania Pańskiego, orlica symbolizuje Najświętszą Marję Panne i Jej Wniebowzięcie, symbolami Ewangelistów są — orzeł, wół i lew. Barenek jest obrazem Ofiary Chrystusowej.

Nie pasterze z okolic Betlejem, nie Mędrcy ze Wschodu, ale wół i osioł ujrzeni naprzód Nowonarodzonego. Grzech pierworodny zburzył harmonię w przyrodzie, naruszył przymierze pomiędzy człowiekiem a światem zwierzęcym. Podobnie jak człowiek sprzeciwił się woli Bożej, tak cała przyroda ustosunkowała się wrogo do ludzi i skryła przed nimi głęboko swe tajemnice. Zbawiciel zmazał winy ludzkie i tem samem odnowił przymierze człowieka z przyrodą. Legendy opowiada-

ją o dzikich zwierzętach, wychodzących z pustyni na powitanie świętej Rodziny, spieszącej do Egiptu. Lwy i pantery w kornym holdzie adorują Dzieciątka i Jego Matkę.

W sztuce średniowiecznej ogromną rolę odgrywała t. zw. typologia. Według egzegezy biblijnej pewne wydarzenia i osoby ze Starego Testamentu stanowiły prefigurację Chrystusa i Marji oraz zapowiedź tego, co stać się miało z chwilą przyjścia na świat Jezusa Chrystusa. Opierając się na tych wskazaniach, artyści średniowieczni dopełniali swe kompozycje z dziejów Nowego Testamentu, odpowiadającymi im scenami ze Starego Zakonu. U schyłku średniowiecza rozszerzono znacznie ramy typologii. Już nie tylko Stary Zakon, ale i dzieje starożytne i legendy dostarczały tematów dla scen typologicznych. Klasycznym przykładem wskazań typologicznych z tych czasów jest książka dominikanina Franciszka Z Ketz († 1427), profesora teologii w Wiedniu, wydana p. t. „Deensorium inviolatae Virginis beatae Mariae”. Znamioną cechą szematu typologicznego O. Franciszka z Ketz jest przewaga pierwiastka legendarnego, opartego o opowieści o zwierzętach. Symbolami Matki Bożej są tutaj: jednorożec, baśniowy zwierzę leśny, pelikan, lew, fantastyczny ptak Isyda, ptak Carista i Feniks. W plastyce wieków minionych, zwłaszcza w scenach Zwiastowania N. M. P., kotka jest nieomal nieodłączną towarzyszką Matki Bożej.

Przytoczone opowieści i źródła były wyrazem światopoglądu średniowiecznego, wyrosłego na podłożu chryścjanizmu. Opowieści te są dokumentem, gdy chodzi o stosunek chryścjanizmu do świata zwierzęcego, były bowiem bezpośrednią emanacją tego stosunku. Opowieści te kształtowały psychikę ówczesną, regulowały jej stosunek do zwierząt, urabiały go na podłożu uczucia.

Pisma apokryficzne, Specula i inne tego rodzaju źródła, nie wyłączając legend i opowieści o zwierzętach, były bliższym lub dalszym wyrazem drugiego obok Ewangelji źródła nauki Kościoła, t. j. tradycji. Gdy ze źródeł tych odrzucimy nawet wszelkie nawiązania fantazji poetyckiej, to na ich dnie pozostanie zawsze rzeczywistość najintensywniejsza. W tym wypadku rzeczywistością tą jest duchem charitatis przepojony stosunek chryścjanizmu do świata zwierzęcego.

Szukać w Kościele przyczyn niegodnego człowieka stosunku jego wynawców do zwierząt jest tak samo bezpodstawne, jak oskarżać Kościół o istnienie zła na świecie. Dusze ludzkie integralnie chrześcijańskie, dusze, w których Chrystus naprawdę żyje, nie skrzywdzą nigdy zwierzęcia, a przeciwnie wyciągną doń zawsze rękę z rozumną, wolną od snobizmu i histeryj, pomocą.

NOTATNIK

„STWIERDZENIA” P. EMILA

P. Zegadłowicz znowu się odezwał na łamach swego lejborganu („Wiadomości Liter.” z 22 bm.). Znowu artykułem na swoją modłę... tasiemcowym. Niby w odpowiedzi na artykuł Jerzego Bandrowskiego. Bardzo poirytowany, i — jak zwykle — bardzo siebie wychwalający. Dośiadał bardzo wysokiego konia i dlatego wygląda bardzo pociesznie. Wymyśla wszystkim krytykom „Zmór” od lajdaków i kanalik. Wymyśla klerowi. I stwierdza ad oculos:

„Nie jestem (nie byłem i nie będę) ani katolikiem, ani narodowcem; ci, których to interesowało, wiedzą, że nawet samo słowo „katolicyzm” wzbudzało we mnie niechęć i abominację; nie używałem go też nigdy (bodajże pierwszy raz w niniejszym artykule)... Wszelka organizacja wyznawioła mierzi mnie do głębi. — Narodowość jako pojęcie szowinistycznej ekskluzywności, leżąca na jej dnie zaborczość i ustawiczne pogotowie wojenne — jest mi zupełnie obca; mówię o wszelkiej narodowości; a za najbardziej mi tu element obcy uznaję znów — teje narodowości organizacje, czyli tak dziś snobistycznie nadużywane pojęcie państwowości.”

„Stwierdzenia” — jasne i niedwuznaczne. Jeno jak to tam było — przed zaledwie paru laty! — z ową niechęcią i abominacją do katolicyzmu i „kleru”, kiedy p. Emil Zegadłowicz objął piśmiennictwo bardzo lukratywną posadkę w tak sztan-dardowo katolickim zakładzie wydawniczym, jak Księgarnia św. Wojciecha? Wtedy jakoś nie ujawniał swej abominacji, a przeciwnie — składał się jak szczyrzyk, ręce „kleru” ścisnął, i rączka niebardzo spracowaną zgarniał srogie tysiączki i z nabożną minką śpiewał „godzinki”. I widocznie też wtedy z myślą o sobie pisał: „Bóg w sercu twem niebaczem obrabiał leże — ty w nie — złota szukając — zapuszczasz więcierze” („godzinki” str. 71). Ano, żądza poszukiwacza złota była snadź silniejsza od jego abominacji. Coś tu jednak załatuje odorkiem judaszowym.

PRODUKTY ROSYJSKIEGO KLIMATU DUCHOWEGO

P. A. Podgórski zamieścił w „Myśli Polskiej” obszerniejszą, trafną w swej analizie rozprawkę na temat „Grypy” Jalu Kurka i „Zmór” Zegadłowicza, kwalifikując obie jako produkty rosyjskiego klimatu duchowego. Podkreśla on, że najistotniejszymi cechami obu tych powieści są ekshibicjonizm i koprofilstwo, a więc właśnie dwie cechy, charakterystyczne kretyna, klasycznego idjota „Iwanuszkę duraczka”, otoczonego przez Tolstoja nibem wszechczłowieczeństwa. — „Zmory” i „Grypa” — pisze p. Podgórski — gorączka, choroba, rzeczy kliniczne, świat, widziany przez ciemne, zakurzone szyby zakładu, oczyma paranoicznie rozszerzonymi, rozgorączkowanymi wizją nagiej kobiety, brudu, jakichś niestworzonych fantastycznie chorych spraw. Niegdyś byli obłąkami spokojnymi. „Marzyli” w zaciszu swych gabinetów. Potem choroba rozwinęła się. Zechcieli głosić, obwieszczać, wydali książki. — Obraz uzupełniają wreszcie typowe rosyjskie cechy beznadziejności, zmęczenia, słabości, uciśnienia. W książkach Kurka, Zegadłowicza, i szeregu innych autorów, np. Choromańskiego i Wittlina — stwierdza wspomniany autor — wypływa na wierzch „szary człowiek”, abstrakcyjny, niepolski, martwy, skopjowany z powieściopisarstwa XIX wieku, oparty na rosyjskich receptach fabrycznych zanurzania się w „błocie środowiska”, nadludzi i „prokoków”. „Wypływa wiedza, apatyczna, leniwa filozofująca inteligencja, niepatriotyczna, bezbarwna, która potrafi tylko narzekać i chętnie neguje wszystko (bowiem leniwemu mózgowi łatwiej jest negować, niż stwierdzać), która nie chce się żenić i nie chce wychowywać dzieci.”

Mamy tu bardzo trafne postanowienie sprawy. Konkluzje autora tłumacza też dostatecznie burzę protestów, jaka się zwrwała przeciwko tym powieściom. Zdrowy instynkt narodu broni się od tego rodzaju „literatury”.

Romantyk wielkopolski

Z świeżych wspomnień

Ideę długimi ulicami popołudniowego, rozgwarzonego Poznania. Wiosenne słońce wyłącza szare luki i ściany domostw, śmieje się w kępach ożywej świeżej zieleności. Wokół wiosennie, pięknie.

Oto rynek podmiejski, a obok w miłym parku duży smutny dom dla starców. Plac Bergera i Dom Bergera. Schronisko dla tych, co w ciszy i osamotnieniu pędzą resztki żałosnego żywota.

Wchodzę po schódkach do sieni. Na lewo olbrzymia tablica imienna mieszkańców tego smutnego domu. Czerwieńią się najrozmaitsze nazwiska na białym tle tablicy, nazwiska ludzi jakby już nie z tego świata, nazwiska obumarłe. Wzrok pada wreszcie na skromny, niczem od innych nie różniący się napis: Djonizy Królikowski k i, nr. pokoju 46.

A więc to tutaj. Cel mojej wizyty. Po cichym, niezrozumiałym przytłumionym i dziwnym głosie dzwonka, portier otwiera mi drzwi.

— Do pana Królikowskiego? Drugie piętro na prawo.

Stąpam wolno po szerokich, wygodnych schodach, i zdaje mi się, że wstępuję w zaczarowane królestwo ciszy. Spokój błogi, ukojona cichość — dla tych, co zdala od świata oczekują kresu swej życiowej wędrówki.

Drzwi pokoiku red. Królikowskiego otwarte. Wcisnąłem się nieśmiało do niewielkiej izdebki i spostrzegam weterana dziennikarstwa wielkopolskiego, bezwładnie spoczywającego na żelaznym, szpitalnym łóżku.

Królikowski uśmiecha się dobrotliwie i z trudem wyciąga do mnie swą mocną, pracowitą, dziś zeszytniałą paraliżem rękę. I cieszy się jak dobre dziecko, wspominając nagie o swej niedoli, o swem osamotnieniu, o swych cierpieniach fizycznych.

W pokoju straszny bezład. Na stole poród stosu gracików i resztek obiadu — klatka z kochanym szczygłem. Smutno tu jak w grobie. Stare meble — zadumane, odrętwiałe i tak nieruchome jak ten przykuty do łoża boleści starzec.

— Chodzić nie mogę — żali się stary dziennikarz, — kompletny bezład nóg. Skutki paraliżu, który na pewien czas nawet mi mowę odjął... Teraz nieco lepiej, tylko ruszyć się nie mogę i pisać nic a nic, bo zeszytniały mi palce u obu rąk.

Wierzyć się nie chce, że ten 73-letni starzec, niegdyś wybitny pracownik dziennikarstwa polskiego, utalentowany literat, ceniony tłumacz dzieł literatury słowiańskiej, doskonały znawca słowiańszczyzny, świetny lingwista, zamiatany przyrodnik, — dziś opuszczony i zapomniany.

Wdajemy się w miłą pogawędkę. Królikowski wspomina dzieje swego znojnego, trudnego życia: Debüt w „Gazecie Poznańskiej” Piotra Krzyżankiewicza, harówkę dziennikarską w „Nowinach Raciborskich” po J. K. Maćkowskim, współpracę z Pawłem Stalmachem w „Gwiazdce Cieszyńskiej”, życie w krakowskim „Kurjerze Polskim” za redakcji dr. Orłowskiego, gór-

perypetje z niezapomnianym ks. Stojalowskim w „Wieńcu i Gomółce”, wędrówki po krajach słowiańskich, mordęgę wiedeńską, podróże po Bałkanie... A potem praca w „Gazecie Toruńskiej”, w „Dzienniku Berlińskim”, „Kurjerze Poznańskim”, „Dzienniku Poznańskim”, „Pracy”, „Śpiewaku” i... Bóg wie gdzie racy, gdzie jeszcze. I przechadzki po polach i lesie puszczykowskim, i malarstwo sztalugowe, i gra na fortepianie, i pióro wytrawne... A dziś? Et, lepiej nie wspominać...

— Pieszko przemierzylem pół Europy — mówi sparaliżowany starzec — w najszerszy mróz bez grosza w kieszeni ze Słowacji przez Karpaty ośnieżone wróciłem do Krakowa. Teraz nogą ruszyć nie jestem zdolny...

— W czasach wiedeńskich zarabiałem tak mało, że nie starczyło na wynajęcie pokoju. Dzień spędzałem w redakcji, a noc w podmiejskim pociągu, śpiąc na twardej ławce wagonu. Teraz wyspać się przynajmniej mogę dowoli...

— Ileż razy głód skręcał mi kiszki, ileż razy nęda zaglądała mi w oczy! A były i jasne chwile, triumfy, ordery, przyjęcia u królów, pochwały w gazetach, pochlebne recenzje i inne kadzidł, których nigdy nie pragnąłem... Tyle walk, tyle lat pracy, tyle przeżyć, a pisać dziś nie można, bo ręka wypowiedziała posłuszeństwo. Ot, los steranego życiem pisarza, straszny los!...

Zamilił na chwilę, i wreszcie rzucił w przestrzeń biednego, niepozornego pokoju:

— Modłę się już tylko o śmierć... Chcę i pragnę śmierci, która jest przecie lepsza od tego mojego „życia”...

Staralem się pocieszyć zasłużonego pisarza, który zawsze imponował mi swą erudycją, swem oczytaniem, swą

znajomością świata i ludzi, swą znajomością wszystkich języków słowiańskich.

Przez okno wkradły się do pokoju nikiłe promyczki słoneczne.

— Wiosna idzie — rzekłem — wiosna. Wstanie pan redaktor i będzie zdrów. Nie będzie dyktował przygodnej sekretarce pięknych artykułów „Z naszej przyrody” (Erel), a sam siądzie do biurka i będzie tworzył, i napisze ciekawe swe pamiętniki...

O innych jeszcze wielu sprawach rozmawialiśmy wtedy aż do zmroku długo i serdecznie — po raz ostatni...

*

Przyszło lato gorące i wstawać zaczął z łoża biedny paralytyk. Powłóczył z trudem nogami, męcząc się straszliwie. Na werandzie przesiadywał nieraz długie godziny, słońcem się rozkoszował i modły słał do Boga o dobrą, słodką śmierć.

Zamierzał wydać zbiór poezyj, rozproszonych różnego czasu po pismach polskich. Nie wydał. Tom nowel słowiańskich („Oczy królewicza”), „Zemsta demona” (tłumaczenie z Sheridona), „Szpieg Wilhelma” (tłumaczenie z angielskiego) pod moją wyszły pieczę. Nawet korekty nie robił. Tom poezyj nie ukazał się i pewnie się nie ukaze.

*

I oto wymodlił sobie upragniony skon. Odszedł w zaświaty, zmęczony życiem i cichymi, skrytymi cierpieniami. Zmarł dzielny pisarz, wielki miłośnik piękna, artysta i zacny, dobry człowiek. Zeszedł z tego świata Wielkopoleńczyk, który był żywym świadectwem romantycznego ducha tej ziemi. Najczystszy w słowie i czynie romantyk ziemi wielkopolskiej, Djonizy Poraj-Królikowski.

N. D.

na ostrzu języka 96

czy BOY jest endekiem?

Wielkopolski słowik, pan Stanisław Helsztyński, trudnił się do niedawna układaniem sonetów regionalnych; każda uliczka w Bydgoszczy, każdy lekarz inowrocławski i każdy kilometr kwadrat ziemi kujawskiej może się poszczycić osobnym wierszykiem. Niejednokrotnie namawiałem p. Helsztyńskiego, by wreszcie skończył z tą brzydka zabawą. Niestety, obecne jego zajęcie jest jeszcze mniej pożyteczne, aniżeli poprzednie: od kilku lat p. Helsztyński straszy nas zapowiedzią wydania kilkutomowej, rewelacyjnej edycji wszystkich nieznanych utworów, notatek, listów i widokówek Stanisława Przybyszewskiego. Ze przysługą, którą wyrządzi pisarzowi ta publikacja, będzie nader problematyczna, o tem świadczy chociażby ogłoszenie w nrze 641 „Wiadomości Literackich” fragmentu wspomnień Przybyszewskiego; fragmentu poświęconego Wielkopolsce.

Treścią tego utworu zajął się „Kurjer Poznański” z dn. 1 marca (artykuł wstępny p. t. „Trzeba powiedzieć prawdę”) — Nawiąsem mówiąc, także „Dziennik Poznański” pisał o tym fragmencie szeroko, acz niemrawo, nazywając go zresztą, w myśl zasady „nulla dies sine gaffa” — listem. Następnie ogłosił „Dziennik” jeszcze notatkę p. mecenasa Żuromskiego, który stwierdza, że język Przybyszewskiego jest... „prześliczny”. Określenie stylu jakiegokolwiek pisarza podobnym przymiotnikiem przypominają mi pewną damę, w której towarzystwie zwiedzałem Istanbül; w Hagji Sofji pani ta oświadczyła: „Ach, jak tu przemiło!” — — —

Gdy Przybyszewski w roku 1918 przeniósł się z Monachium do Polski, zamieszkał właśnie w Poznaniu. Byliśmy wówczas młodzi i zachwyceni człowiekiem, który dotąd był dla nas legendą, a z którym teraz mogliśmy (oczywiście w tajemnicy przed panią Jadwigą) chodzić na żubrówkę. Bawiło nas szalenie, gdy Przybyszewski naprzykład pisywał znajomym dedykacje: zaczynał zwykle szumnym frazosem: „Mojemu najserdeczniejszemu przyjacielowi”, — poczem wzywał i pytał się „najserdeczniejszego przyjaciela” — : „Przepraszam, jak się pan nazywa?”

O naszych młodzieńczych utworach Przybyszewski wyrażał się z entuzjazmem: każdy obraz, każdy szkic był „genjalny”, każdy wierszyk był „wspaniały”, „mocny”, jeżeli nie zgoła „mocarny”. Niepokoiły nas może nawet trochę te superlatywy.

Dopiero później, gdyśmy się już wyszumiali, przysiliśmy do przekonania, że dla Przybyszewskiego „nowa sztuka” była sprawą zupełnie obcą; jego zachwyty nad nią wywołane były starczym lekciem: byleby mnie tylko nie uważali za „wczorajszego”, za

nieczulego na współczesne formy malarstwa i literatury! — Przybyszewski wówczas zachwycał się Poznaniem, gdzie po długich tułaczkach wreszcie znalazł dobrobyt, synekurę i grupę ślepo mu oddane młodzieży artystycznej. Zachwycał się miastem, które nazwał ostoją myśli polskiej. Czy sąd jego był wówczas szczery? Czy też raczej jest szczery fragment, ogłoszony przez Helsztyńskiego? Któż to może stwierdzić? Przecież wiadomo, jak dalece Przybyszewski był zakłamanym w kilkunastu (a może w kilkudziesięciu nawet) ostatnich latach swego życia! Ta bolesna prawda nie jest dziś tajemnicą... *

Lecz czas odpowiedzieć wreszcie na pytanie, stawione w tytule niniejszego feljetonu. Otóż w nrze 643 „Wiadomości Literackich” pan „jam” przytacza głosy prasy, które się odezwały w związku z opublikowaniem artykułu Przybyszewskiego. Znajdujemy tam następujące twierdzenie:

„Kurjer Poznański”... patentowanym sposobem endeckim dowodzi, że Przybyszewski nie był właściwym pisarzem polskim: „duże wartości literackie nie z polskiej zrodziły się gleby”... „utwory niemieckie Przybyszewskiego... to rzeczy najmocniejsze, jakie on w ogóle pisał”... „twórczość Przybyszewskiego ma cechy wybitnie kosmopolityczne o pewnych oczywiście refleksjach polskich”...

Nie jestem autorem owego artykułu „Kurjera”; nie jestem pisarzem politycznym, więc nie wiem, co „Wiadomości” nazywają „patentowanym sposobem endeckim”. Jestem natomiast właścicielem starych roczników „Wiadomości Literackich”, w których można znaleźć kilka artykułów Boya-Zeleńskiego, poświęconych niemieckiej i

polskiej twórczości Stanisława Przybyszewskiego. I właśnie w tych artykułach Boy-Zeleński swoim patentowanym sposobem dowodzenia dochodzi do tych samych konkluzji, do których doszedł autor artykułu w „Kurjerze” swoim „patentowanym sposobem endeckim”. Boy-Zeleński, po słusznej uwadze, że „najistotniejszą częścią każdego pisarza” jest jego język, rozprawia się ze stylem Przybyszewskiego, z jego językiem niemieckim i polskim. Przybyszewski sam twierdził wprawdzie, jakoby pisząc po niemiecku, tylko tłumaczył na język niemiecki, i że nigdy nie umiał po niemiecku myśleć, lecz — „sądzę”, pisze Boy, „że wszystko to, co Przybyszewski sam mówi o stosunku swojej polszczyzny do niemieckiej, trzeba brać bardzo krytycznie, jak wogóle wszystko to, co mówi o sobie”.

„Utwory niemieckie Przybyszewskiego to rzeczy najmocniejsze, jakie on w ogóle napisał”, mówi autor artykułu w „Kurjerze”. Boy-Zeleński zaś konstatuje: „Całe pierwsze bogactwo swej duszy zaklął zrazu w cudzej mowie; błysnął jak meteor w obcym piśmiennictwie i zniknął zeń”. Dalej: „...zaczyna pisać w obcym języku, staje się w nim mistrzem, zdobywa w nim sławę, osiąga pełnię rozwoju, daje wszystkie swoje zasadnicze nuty. Bo są w jego niemieckiej twórczości i owe wspaniałe krytyczne studia-poematy, i jego filozofia, i poezja, i powieść, i teatr. Jest już cały. Można powiedzieć, wbrew temu co on sam chciał mniemać o swej twórczości, że do tego, co stworzył w pierwszych kilku latach, przydał w następnych trzydziestu bardzo niewiele”.

Przybyszewski potem wydawał polskie przekłady swych utworów nie-

mieckich; Boy-Zeleński zdradza nam, w jaki sposób powstawały te przekłady: „Na stole w saloniku stała flaszką wódki, obok leżała książka niemiecka i czysty papier. Ten i ów z młodych łazików pociągał z flaszki i tłumaczył kilka stronic, potem luzował go inny; gdy brakło pomocników a czas naglił, zasiadał do stolika sam Przybyszewski”. Tak to tworzył się ów „prześliczny” (według p. mecenas Żuromskiego) polski język.

Oczywiście były i takie utwory, które Przybyszewski przekładał sam, były i takie, które pisał odrazu po polsku. „W polskim języku”, mówi Boy, „Przybyszewski od początku wchodzi niebacznie na koturn poetyckiej prozy. Język niemiecki jest dlań bardzo czułym narzędziem, z którego lekkim dotknięciem wygrywa przedziwne melodie; zaczynając pisać po polsku, od pierwszej chwili czuje potrzebę wzmocnienia, przyciskania pedału, krzyku słów... Spiętry on potem tyle przesady, tyle superlatywów, że nikt nie będzie mógł w końcu znieść tej hysterji słowa, tego tańca św. Wita... Jego potoczny język — to żargon knajpy z jego trywialnościami, z jego uprzykrzonym powtarzaniem się słów”. Itd. Itd. Wreszcie konkluzja: „Z powrotem do kraju skończył się prawdziwie twórczy okres w życiu Przybyszewskiego... Aby Polak wiedział, jakiego Polska miała w Przybyszewskim poetę, musi sięgnąć do jego niemieckich utworów!”

To ostatnie zdanie jest niebezpiecznym paradoksem; bo skoro, jak sam Boy mówi, język jest najistotniejszą częścią każdego pisarza — i skoro Przybyszewski swoje najlepsze utwory pisał w języku niemieckim, — to jakież jest stanowisko tego pisarza w piśmiennictwie polskim?! Odpowiedź na to pytanie dał artykuł wstępny „Kurjera Poznańskiego” — a jego autor doszedł do tej odpowiedzi tym samym „patentowanym sposobem”, co Boy; czyżby sposób ten był „endecki”? —

Jeszcze jedna sprawa. „Wiadomości Literackie” motywują ogłoszenie utworu Przybyszewskiego tem, że „każde słowo wielkiego pisarza należy do literatury i powinno być ujawnione bez względu na to, czy się to komu podoba, czy nie”.

Czy tak jest w istocie? Każde słowo? Czy może do literatury należą także późniejsze powieści Przybyszewskiego — „powieścida”, jak mówi Boy, „których lektura jest czemś przykrem i denerwującym”? — Na koniec przytoczę fragment z powieści Przybyszewskiego, który polecam pilnej uwadze p. mecenas Żuromskiego. Jest to próbka „prześlicznego” polskiego języka:

„Rzadko z kim robiłam sobie „ty”; ale pan jesteś tak wytwornym, że bez obawy jakiegokolwiek nadużycia, mogę ci zaproponować, byśmy dla uproszczenia stosunku naszego zrobili sobie „ty”...”

Nie wiem, czy „każde słowo” tego zdania, szczególnie zaś piękne określenie „zrobić sobie ty”, należy do literatury...

STANISŁAW KUBICKI.

ARTUR MARJA SWINARSKI.

PIEŚŃ WIOSENNA

*Z pagórka rozmokłego
ostatni śniegu płat
pełzał ostrożnie powoli
i w przepaść w końcu wpadł
w dół po wybranej glinie*

*i zimy trupek żaloszny
rozplywa się i ginie.*

*Dwa półkregi roku: ciepły i zimny
podały sobie końce
dwudziestego pierwszego marca
niechybnie stają na wiosnie
punktualne słońce.*

*Przyplwy roku rośnie
i krwiał po tętnach woła
wysztywnia ździebła traw
i z głębin bije w ziola
i wyżej idzie*

*wyżej
w rozgałęzione żyły drzew
pod korą śpiące pączki
rozbudza i wypiera*

*zwinęte liści rączki
pod deszczów ciepły chrzest
gwałtem w dłonie otwiera
w antycznej prośby gest.*

*I jeszcze fala wzbiera
i w pianę się roztryska
w owadziej tęczy brzęk
w jaskulek pełny lot
w bocianów powolne koliska
i w kotów nocny jęk
i kosów pieśni o świecie
a grochem pełznie na płot.*

*Pod wiatrem ciepłym pęcznieją
zwierzęta i ziola
i dnie
a życie jeszcze woła
już sięga krańców świata
pnie się i pnie
ku wysokości lata.*

LISTY Z BYDGOSZCZY

Uczty w — Poście

Pierwsza z uczt odbyła się natychmiast, gdy tylko przebrzmiało ostatnie z karnawałowych tang. Już w środę popielcową wieczorem — zaproszono grono osób na pierwszy w Wielkim Poście „wieczór dyskusyjny” Rady Artystyczno-Kulturalnej. Niebawem — Bydgoska Akcja Katolicka rozesłała z inicjatywy ks. kanonika Szulca do wszystkich zaproszenia na cykl wykładów wielkopostnych dla inteligencji. Również szereg wykładów dla bydgoszczan zapowiedział Uniwersytet Poznański. Trudno notować tu wszystkie liczne odczyty, wykłady, prelekcje zapowiedziane u nas na najgorętszy okres kampanji kulturalnej, na okres Wielkiego Postu. Bydgoszcz dysponuje przecież pokazną liczbą słuchaczy. Sto-trzydzieści tysięcy mieszkańców, toć to zbiornik naprawdę obfity. Gorzej przedstawiają się możliwości miejscowe, gdy idzie o prelegentów bydgoszczan. Wśród mówców zapowiedzianych przez Akcję Katolicką prelegentów z Bydgoszczy niema. Niema ich również wśród prelegentów Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich. Spotkamy się z nimi natomiast prawie zawsze na wieczorach dyskusyjnych Rady Artystyczno-Kulturalnej. Zanim się tam jednak z nimi spotkamy, udajmy się wrzód do wielkiej sali Miejskiego Gimnazjum Żeńskiego na wykłady Akcji Katolickiej.

Musimy się na te wykłady wybrać bardzo punktualnie, jeżeli chcemy sobie zdobyć miejsce. Bo wielka sala wypełniona jest zawsze po brzegi słuchaczami. Publiczność — tak szczególnie zapełniająca salę, to przedewszystkiem miejscowa inteligencja. Widać, umiejętna i celowa propaganda „Caritasu” zrobiła swoje. Zarząd „Caritasu” wziął na siebie trud technicznej organizacji odczytów, gdyż dochód z tychże przeznaczony został na ubogich. A może ten tłum inteligencji na sali to nie wyłącznie zasługa dobrej propagandy. Najlepsza propaganda nie zdołałaby zgromadzić takiego doboru słuchaczy, gdyby nie — coraz częściej obserwowany objaw odwrotu od wszystkiego co płytkie, powierzchowne i głupawe. Gdyby nie — budzący się zwolna błogosławiony głód głębszej myśli, poważniejszych zainteresowań i nieprzemijających wartości duchowych. Może przecież, — po wieloletnim karnawale głupstwa, po okresie panowania tandetnej rozrywki i karmienia się bylejaką literaturą, po okresie bzdurnych filmów i całej tej pływaczmy myślowej i uczuciowej — zjawiają się nareszcie pierwsze symptomy reakcji. Po tylu latach postu duchowego może przecież, choćby w czasie Wielkiego Postu, zanotować można będzie kilkadziesiąt obfitych, bogatych i pięknych uczt i

Z ramienia Akcji Katolickiej odbyły się już u nas dwie w całym tego słowa znaczeniu piękne uczty. Pierwszą — zgotował uczestnikom profesor dr. Gantkowski, mówiąc przed tłumnie zebranym audytorjum na temat: „Eugeniki w świetle biologji i etyki”. Drugą ucztą był wykład dr. Karola Górskiego p. t. „Rodzice a współczesne prądy pedagogiczne”.

Obydwa wykłady przyjmowano z pełnym zainteresowaniem i bardzo wdzięczną reakcją. Najlepszym tego dowodem fakt przeniesienia poruszonych przez prelegentów tematów z sali wykładowej do rozmów towarzyskich. Fakt ten najlepiej świadczy, tak o prelegentach, jak i o wartości i aktualności poruszonych zagadnień.

W szeregu Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich na pierwszym planie są prelekcje: prof. dr. Wojciechowskiego — „Mieszko I”, dr. Staszewskiego — „Bydgoszcz w czasach Napoleońskich”, i dyr. Mocarskiego — „Dzieje książki w dawnej Polsce”.

Niewątpliwie i te wykłady znajdują swoich licznych i wdzięcznych słuchaczy. Zwłaszcza wykład dr. Staszewskiego, jako najbardziej interesujący bydgoszczan. Szkoda, że nie przygotowano więcej odczytów na tematy „bydgoskie”. Na tematy te tyle jest jeszcze do powiedzenia, a tak stosunkowo niewiele dotąd o tem powiedziano.

Bydgoska Rada Artystyczno-Kulturalna wypełnia ten brak w miarę swych możliwości. Jej „srody dyskusyjne” mają już swoją ustaloną opinię i swoje grono uczestników. Nie jest to

grono jeszcze nazbyt liczne, niemniej — jest to właśnie garstka ludzi zdecydowanych walczyć do ostatka o poziom kulturalny regionu. Praca zdążyła dwoma torami. Przedyskutowuje się, — albo sprawy aktualne i ściśle z potrzebami regionu związane, albo poświęca się wieczory zagadnieniom kulturalnym w najszerszym tego słowa znaczeniu. I tak, — ostatnio, na tematy najbliższe z Bydgoszczą związane mówili: red. Fiedler i dyr. Nowakowski. Pierwszy omówił sprawy związane z działalnością Muzeum Miejskiego, a drugi poruszył kwestję współpracy Bydgoszczy z rozgłośnią pomorską. Nie kończy się tu jednak na samym tylko dyskusowaniu. Wnioski, wyciągane z dyskusyj, przekazuje się dalej, do dyspozycji czynników w danej sprawie miarodajnych. I tak, n. p. Rada Art.-Kult. w porozumieniu z odpowiednimi czynnikami miejskimi zabiega obecnie o stworzenie w Bydgoszczy pomocniczego studja radiowego dla rozgłośni toruńskiej.

Ostatnią „Środę dyskusyjną” wypełnił wykład dr. Jana Piechockiego. Prelegent, znany krytyk bydgoski, mówił pięknie i rzeczowo o „Liryce doby obecnej”. Tak niedawno jeszcze, ktośby chciał tracić cały wieczór na słuchanie o poezji lirycznej. Jeszcze się i teraz zdawało, że trzeba będzie wykład odwołać. Na szczęście, znalazła się przecież gromadka smakoszyw poezji, dzięki którym odbyć się mogła w Bydgoszczy najwykwintniejsza z wielkopostnych uczt.

MARJAN TURWID.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

„KOLEJKOWE KALEKI“ POTRZEBUJĄ OPIEKI...

Wybitny malarz Podhala i równie wytworny literat, Rafał Malczewski, porusza w odniesieniu do nieszczęsnej kolejki na Kasprowy oryginalny i nigdzie nie przedyskutowany jeszcze problem. Tok jego myśli jest taki:

„Narciarstwo jest w Zakopanem sportem naogół niedokładnie „studjowanym“ przez dziesięć dziesiątych jego amatorów. Ktokolwiek liźnie trochę wiedzy narciarskiej na łączce obok Zakopanego, uważa się za patentowanego narciarza i pędzi w góry, aby zjechać. Odbywa się to tak, że pacjent zamyka oczy i gna w dół, aż nie napotka przeszkody, na której ładuje pokaleczony, albo i połamany. Co niedziela — stwierdza Malczewski — „podaż połamańców, godnych opieki szpitalnej, jest nader duża“.

Otóż „zrośnie ona niewatpliwie wielokrotnie dzięki kolejkę, która umożliwia znalezienie się szybko na Kasprowym, no i... zjechanie. Kolejka wzmocze w ten sposób frekwencję szpitala, co nasuwa Malczewskiemu takie postulaty:

„Ponieważ Górskie Pogotowie Ratunkowe musi obsłużyć całe Tatry, zarząd kolejki musi zorganizować w własnym zakresie pomoc dla swoich kalek. Muszą na

terenie obu zjazdów, to znaczy tak na Goryczkowej jak i na trasie Hala Gąsienicowa — Oleczyńska, Mechy lub Kopieniec znajdować się ratownicy, którzyby w razie wypadku mogli szybko odstawić ofiarę na dół. Pogotowie bowiem nie rozporządza taką ilością ludzi, by mogło bezkarnie trawić całe dni i tygodnie li tylko na obu trasach zjazdowych z Kasprowego. Trzeba stworzyć coś naksztalt ratowników na placach morskich. Taki pan mógłby mieć za odznakę trupią główkę, lub na krzyż połamane piszczele“.

Tyle Malczewski. Myśl jest oczywiście jak najsluszniejsza. Bez zorganizowanego ratunku, ofiary kolejkowych ułatwień będą miały ciężki los. Tylko ta trupia główka, czy złożone na krzyż piszczele, to może niezbyt celowe. Spekulanci kolejkowi ustawicznie tłumaczą, że oni nie dla siebie nie pragną, oni tylko dla podniesienia frekwencji w Zakopanem, dla dobra ogólnego (rzecz uderzająca, jak w Polsce jest mało spraw prywatnych, a natomiast publicznych — istne zatrzęsienie). Makabryczne odznaki ratowników odstręczyłyby może lekliwszych amatorów jazdy na Kasprowy, szczególnie zaś Żydów, o których wygodę idzie w pierwszym rzędzie.

MUZYKA

Nowe szczegóły o Augustynie Braunie. Od p. Stanisława Ertla, inspektora pow. Zakładów Ubezpieczeń w Pleszewie, otrzymujemy szereg przyczynków do życiorysu muzyka poznańskiego Augustyna Brauna, które gromadzimy, jak wiadomo, dla piszącego o Braunie w Słowniku Biograficznym mag. Dunicza ze Lwowa. — P. Ertel przypomina, że jego rodzice — ojciec był nauczycielem w Antoninie pod Żerkowem w latach siedemdziesiątych ubiegłego wieku byli w zażyłości z Augustynem Braunem, który pracował wtedy w sąsiednim Śmiłowie jako nauczyciel. Siostry p. Ertla uczyły się u Brauna na fortepianie i na gitarze. Imieniem mag. Dunicza, któremu materiały ten zaraz przesyła, dziękujemy p. Ertlowi za poniesiony trud i za ciekawe informacje.

Ku czci Władysława Żeleńskiego odbędzie się w Gdańsku, dn. 22 bm. koncert, urządzony w Danziger Hof przez Polskie Tow. Muzyczne. Mamy obecnie dziesięciolecie zgonu Żeleńskiego.

Autografy Chopina. Ministerstwu Oświecenia w Warszawie zaoferowała pewna firma zagraniczna wielką ilość autografów Chopina. Ministerstwo zleciło tę ofertę do załatwienia Instytutowi Chopina w Warszawie. Instytut nabył niedawno autograf chopinowskiego tria.

RUCH REGIONALISTYCZNY

List J. Chociszewskiego. W ostatnim zeszycie „Wici Wielkopolskich“ ogłasza p. T. Pietrykowski list Józefa Chociszewskiego z roku 1902, pisany do ks. dr. J. Opielińskiego. List ten jest ciekawym przyczynkiem do życia religijnego zasłużonego pisarza. W numerze znajdujemy dalej żartobliwy artykuł K. Plucińskiego p. t. „Fikcyjne wywiady z poznańskimi literatami“, recenzję książki Z. Grotta o ks. A. Prusinowskim, pióra A. Szyperkiego, recenzję nowego tomiku poezji Pigwy-Plucińskiego p. t. „Freski“, pióra J. Piechockiego, artykuł J. Deresiewicza p. t. „Nieznana „arya“, ludową nowelę J. Brzezińskiej pt. „Łożynek“, wreszcie S. Helztyński ogłasza korespondencję Stanisława Przybyszewskiego z ks. Kompfem. Dział recenzyj i kronika zamykają numer. (rg.)

OCHRONA PRZYRODY

Kraków chroni krzewy. Zarząd m. Krakowa zakazał bezwzględnie sprzedaży na targach gałązek cisu, drzew owocowych, wilczego lyka, kosówki, kwiatów zlotogłowiu, szarotki i śnieżyczki. Inne gałązki wolno sprzedawać o tyle tylko, o ile są cięte, a nie łamane, zaś sprzedawcy muszą na każde wezwanie wykazać się pozwoleniem właściciela lasu lub ogrodu, z którego gałązki pochodzą. Przekroczenie tych przepisów będzie surowo karane.

TEATR

Teatry Popularne w Łodzi wystawiają St. Zeromskiego „Ponad śnieg“ w reżyserji M. Nawrockiego oraz farsę Bissona p. t. „Powieść się czy utpić“ w reżyserji R. Urbańskiego. (wp.)

„Stanisław Przybyszewski jako dramaturg“. Pod tym tytułem ukazała się nakładem Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, w Pracach Komisji Filologicznej, praca mag. p. I. Szczygielskiej. Autorka omawia światopogląd Przybyszewskiego i jego teorie artystyczne, dynamikę postaci, osnowę, tło, tematy, kompozycję dramatów Przybyszewskiego, wreszcie techniki, wartość i znaczenie jego dramatycznej twórczości. Cenna praca wyszła z seminarium polonistycznego na Uniwersytecie Poznańskim pod kierownictwem prof. dr. Tadeusza Grabowskiego. (np.)

NAUKA

Śp. Stanisław Zakrzewski profesor Uniwersytetu im. J. K. we Lwowie, wybitny historyk, zmarł nagle, jak donosiliśmy, licząc 63 lat życia. Po studiach w Krakowie i po docenurze na Uniw. Jagiellońskim, przeniósł się do Lwowa gdzie od r. 1907 był profesorem historii. Szczególnie poświęcał się badaniom epoki piastowskiej i na tem polu osiągnął nader wybitne rezultaty naukowe, oznaczone dziełami takimi, jak „Bolesław Chrobry Wielki“, „Mieszko I jako budowniczy państwa polskiego“ i w. in. Udzielał się także w pracy publicznej, był długie lata członkiem lwowskiej rady miejskiej, w latach 1928-1935 wchodził w skład Senatu, gdzie zwalczał nieraz namiętnie reprezentowaną przez Stronictwo Narodowe ideologię narodową, uczestniczył też wydatnie w organizacji historjografji polskiej jako członek licznych towarzystw naukowych i jako prezes Polskiego Towarzystwa Historycznego. Pozostawił, poza, wymienionymi, cały szereg prac naukowych i publicystycznych. Został pochowany we Lwowie na cmentarzu lyczakowskim.

Trzej wicelcy Czechowie. W zakończeniu Powszechnych Wykładów Uniw. Pozn. dziś w sobotę, 21. III, prof. Dr. Henryk Ułaszyn w sali XVII Col. Minus wygłosi odczyt pt. „Trzej wicelcy Czechowie“. Wstęp 50 i 15 gr (dla młodzieży i wojskowych niższych stopni).

OCHRONA ZABYTKÓW

„Podświetlony“ Lwów. Piszą nam ze Lwowa: Rynek lwowski po oczyszczeniu z żydowskich sztyldów i z żydowskich brudów okazał się niespodziewanie jednym z najpiękniejszych w Polsce. Nikt nie domyślał się, co „za rzeźby, balkony i płaszczyzny ścian były schowane pod obrzdliwymi blachami różnych Schapirów i Mendelsołów. Teraz Rynek ulegnie „podświetleniu“. Najpiękniejsze budynki i szczegóły architektoniczne będą wieczorem stale podkreślone światłem, płynącym z ukrytego źródła, umieszczonego bądź na dachu, bądź w gzymsie, bądź w podziemnych kanałach i t. d. Projekt pięknych domów, ich attyki i szczegóły architektoniczne wyjdą w ten sposób na jaw wieczorem, jako sylwety i świetne masy. Eksperyment jest ciekawy i piękniejszy Lwów zapewne.

SZKOLNICTWO

Historja sztuki w szkole. Odrębnych lekcji tego przedmiotu niema ani w gimnazjum, nie przewiduje się go w liceum, natomiast w programach różnych innych przedmiotów uwzględnia się historję sztuki zarówno w szkole powszechnej, jak i w gimnazjum i liceum. Dr. J. Starzyński zamieścił w tomie II „Encyklopedji wychowania“ interesujące uwagi, jak należy realizować te punkty programu, w których zawarte są zagadnienia z zakresu kultury artystycznej. Punktem wyjścia z tej pracy winno być dzieło choćby najuboższe pod względem artystycznym, np. skromny kościółek gotycki lub barokowy, ale stojące w orbicie codziennych doświadczeń młodzieży. Zasadniczym materiałem dla analizy winna być sztuka polska. (sn)

Książki nadesłane

„Teatr Wolyński im. J. Słowackiego“ 1931—1936. Wydano z okazji 5-lecia działalności dyr. A. Rodziewicza na stanowisku dyrektora Teatru Wolyńskiego, a 29-lecia Jego pracy artystycznej.

„Udział twórczości katolickiej w dzisiejszej literaturze świata“, Zbiorowy zarys monograficzny. Z niemieckiego przełożył J. Birkenmajer. Tom I i II. Kraków 1935. Nakład, Wyd. Księży Jezuitów.

KU NOWEJ PALECIE

(Z „Salonu 35“)

Przed 3-ma czy 4-ma laty któryś z warszawskich krytyków sztuki, pisząc o Zimowym Salonie I. P. S-u wyraził się o obrazach Dołżyckiego, że zwiastują one jakieś „niepokojące“ zmiany w jego twórczości. Zdanie poważnego krytyka o poważnym artyście nie pozostało bez echa i jakby przyłgęno do poznańskiego modernisty. „Zmiany“? Zapewne, że są i to dość wyraźne. Czy jednak można je uważać za minus dla artysty? Chyba nie. Każdy żywotny malarz, za jakiego zawsze uważaliśmy Dołżyckiego, musi i powinien ulegać wewnętrznym przemianom. Z chwilą, kiedy zatrzymuje się na jednym punkcie, tem samem zaczyna się cofać. — Rzecz to oddawna wiadoma.

Dołżycki przed kilku laty doszedł do pewnego, zupełnie zdecydowanego i zamkniętego w sobie stylu malarskiego. Były to krajobrazy pomorskie, portrety, kompozycje („Koszykarze“) i martwe natury. Zagadnienia plastyczne, które sobie artysta postawił, zostały wyczerpane. Nie można było przeto zatrzymywać się dłużej na tej platformie. Mentalność artysty zbyt żywa i niespokojna, ustawicznie goniąca za czemś nowem nie pozwalała na to.

Wystawa obecna, odbywająca się w „Salonie 35“, w bardzo bogatym zbiorze (35 płócien), pokazuje nam właśnie kilkuletni okres przemian, raczej wytrwałych i upartych zmagania w poszukiwaniu nowego plastycznego wyrazu. Nie są one bynajmniej niepokojące. Dołżycki jest zbyt doświadczonego malarzem i zbyt dużo umie, by można się obawiać o losy jego nowych poszukiwań. Wydaje mi się, że te nowe zmiany idą przedewszystkiem po linii wzbogacenia środków kolorystycznych. Widać dawną paletę przestała go zadowalać. Może nieco zbyt podporządkowała się formie i rysunkowi, jakby to można wywnioskować, porównując prace dawniejsze z obecnymi.

Widać w tych ostatnich wyraźną tendencję, aby obraz kształtował wyjątkowo od strony kolorystycznej. Prawie wyłącznie, gdyż zasady formalne nie pozostają zbyt na drugim planie. Dosadnym przykładem tej kolorystycznej pasji są obrazy, w których artysta jakby nawracał do zasad impresjonistycznych, do pointyliżmu. Przykładem może tu być „Pejzaż Nr. 25“ z Podola o pięknej zimnej tonacji, z przewagą błękitów i zieleni. Lecz to są prace ostatnie, do których prowadzi liczna serja wcześniejszych płócien.

Duża martwa natura (Nr. 30), jeden z najlepszych obrazów artysty, wyraźnie jeszcze zbliża się do okresu poprzedniego. Widać w nim chęć skupienia całego wysiłku na kolorze, kolorze intensywnym i soczystym — uderza to tak silnie w pięknie namalowanym, a dobrze wypieczonym chlebie pszennym (plecionka). Jednakże całość obrazu jest jeszcze nastawiona raczej na formę i kompozycję — ma też dlatego pewne twardziny i przyciemnienia barw, wynikające zapewne z chęci silnego i zdecydowanego scharakteryzowania przedmiotów. Tak na ten dobry obraz musimy patrzeć dzisiaj, kiedy mamy obok całą serję już inaczej malowanych. Widać w nich dążność do rozjaśnienia harmonji kolorystycznej — zdaje się nawet, że tendencyjnie dobrane są jasne szaty modeli — w niektórych wprost uderza brak farby czarnej („Podwieczerek“, „Portret I“, „Głowa“). Jeśli znowu w niektórych artysta używa czerni, to czyni to bardzo dyskretnie, kładąc obok niej analogiczne kreski innego koloru („Dziecko“, „Dziewczynka“) i uzyskuje w ten sposób interesującą szarą harmonję. Nigdzie jednak nie znajdziemy zaniedbania rysunku i plastyki, wszędzie kolor nakrywa się z formą. Do prac o jasnej, impresjonistycznej kolorystyce, zaliczyć trzeba duży „Autoportret“. Obraz wartościowy, dzięki oryginalnej kompozycji, może niespokojnej, lecz właśnie dla temperamentu artysty charakterystycznej — jak również interesującej w fakturze i zestroju silnie nasyconych kolorów.

Podobnie pejzaże z Podola Nr. 24 i 25, zdradzają nawrót do metod impresjonistycznych, do rozkładania koloru na poszczególne czyste barwy, nie zmieszane, lecz obok siebie umieszczone. Pejzaż „Jar podolski“ objaśnia nas, jak artysta poprzez te studia poprzednie dochodzi do realizmu w ujęciu

krajobrazu. Jest to jeden z najlepszych obrazów i dla Dołżyckiego charakterystyczny, wyróżniający się soczystością barwy, trafnem naświetleniem i kompozycją terenu bardzo oryginalną.

*

W ten sposób zwolna dochodzilibyśmy do odgadnięcia celu przemian, które w ostatnich latach w twórczości artysty zachodzą. Poprzez odświeżoną przez impresjonizm paletę, poprzez fakturę impresjonistyczną łącznie z dawną formą, idzie on do pełnego realizmu. W figuralnych kompozycjach — biorąc jako przykład obraz najbardziej zaawansowany — znajdziemy tę dążność najwyraźniej zaprowadzoną w „Wiertaczach I“. Pociągnięcia pendzla rzeźbią figurę, wydobywają silnie jej plastykę, bryły muru układają się w zwarte, prostota działająca tło obrazu. Te same problemy rozwiązuje artysta w „Wiertaczach II“, w „Huśtawce“ i w innych.

Widzimy więc, że te przemiany nie są bynajmniej „niepokojące“. A że przestrajanie instrumentów malarskich na jakąś nową orkiestrację barw nie odbywa się szybko, — to właśnie dobrze. Wystawa pokazuje nam wiele poważnych wysiłków i już wartościowych rezultatów. Przemiany te wskazują na żywotność talentu i na awangardowy charakter twórczości Dołżyckiego, który, nie oglądając się na smak przeciętny, podąża śmiało i uparcie do coraz to nowych osiągnięć plastycznych.

Jan Mroziński.

Poznań.

„Grupa Plastyków Bydgoskich“ urządziła wystawę w Muzeum Miejskim. Należą do niej: grafik S. Bręczkowskij, malarz M. Turwid i rzeźbiarz T. Gajewski, zaś jako goście wystawiają J. Hawrykiewicz, Z. Knonowicz, Z. Plewińska-Swidowiczowa i S. Wojewódzki.

Pomnik Kilińskiego będzie w Warszawie odsłonięty d. 19 kwietnia rb. tj. w rocznicę powstania Kilińskiego. Model wykonał p. St. Jackowski. Pomnik stanie na placu Krasieńskich.

W następnym Dziale:

JAK SIĘ MUZYKUJE W BERLINIE?

przez

mag. Marka Kwieka

Pisma nadesłane

„Arkady“. Nr. 3. Treść: T. M. Narolewski: „O dewocjonaljach“. — A. Lauterbach: „Malarstwo“. — „Obraz i odbiorca“. — P. M. Lubiński: „Jadalnia“. — A. Kołtoński: „Muroplastyka“. — A. Wieczorkiewicz: „W jakim kształcie zachowamy Żułów“. — W. Telakowska: „Na marginesie sowieckiej książki dla dzieci“. — M. Obrebska-Stieberowa: „O dobrej współpracy kupca i artysty“. — Pod Arkadami. — Adr. Red. Warszawa, Królewska 5.

„Przyroda i Technika“. Zesz. 2. Treść: M. Sokolowski: „Organizacja, przebieg i wyniki polskiej wyprawy wysokogórskiej na Kaukaz w r. 1935“. — Kosiba: „Zagadnienie ochrony przyrody i projekt utworzenia parku narodowego w Grenlandji“. — W. Włostowska: „Woda ciężka w biochemji i biologji“. — St. Krajewski: „O najgłębszych wierzeniach“. — E. Stenz: „Techniczne wykorzystanie energii słonecznej“. — Sprawy bieżące. — Postępy i zdobycie wiedzy. — Poradnik nauczyciela. — Rzeczy ciekawe. — Co się dzieje w Polsce? — Ruch naukowy i organizacyjny. — Książki nadesłane. — Rozrywki umysłowe. — Słowniczek wyrazów obcych. — Adr. Red. Warszawa, Hoza 28, m. 6.

„Przegląd Pedagogiczny“. Nr. 4. Treść: Doc. dr. B. Gawęcki: „Działalność ognisk metodycznych fizyki“. — Dr. A. Ryniewicz: „Opinia francuska o współczesnej szkole niemieckiej“. — Dr. J. Nowak: „70 rocznica urodzin prof. I. Chrzanowskiego“. — M. S.: „Lacina w nowym gimnazjum“. — Z życia T. N. S. W. — Komunikaty. — Z żalobnej karty. — Nowe wydawnictwa. — Adr. Red. Warszawa, ul. Bracka 18.

„Wici Wielkopolskie“. Nr. 2 (52). Treść: K. Pluciński: „Fikcyjne wywiady z poznańskimi literatami“. — A. Szyperski: „Ks. Aleksy Prusinowski“. — J. Derynżanka: „Ballada zimowa“. — T. Pietrykowski: „List Józefa Chociszewskiego“. — J. Piechocki: „Pigwa-Pluciński bisuje“. — J. Deresiewicz: „Nieznana „arya““. — J. Brzezińska: „Łożynek“. — F. Grott: „Dni pod niebem“. — W. Rychter: „Introit“. — S. Helztyński: „Stanisław Przybyszewski i ks. Kompf“. — Recenzje. — Kronika. — Adr. Red. Wresznie, ul. Poznańska 6.

FELJETON KULTURALNY

Król nie-malowany

Napisał dr. Władysław Konopczyński, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego

W 350-TĄ ROCZNICĘ zgonu Stefana Batorego (1586—1936), Polska i zagranica czytać będzie i rozpamiętywać dzieje tego króla, skreślone wysiłkiem 8 Węgrów i 10 Polaków w książce jubileuszowej, którą zainicjowały Polska i Węgierska Akademia Umiejętności. Księga jest w dwojakiem znaczeniu trochę spóźniona: po pierwsze ponieważ miała się ukazać w czterechsetną rocznicę urodzin wielkiego króla — (27 września 1933 r.); powtórnie, co ważniejsze, ponieważ przed kilku laty znaczna część Polski uczciła już w swych sercach pamięć Batorego po swojemu, tak jak jej podpowiedzieli pisarze belletrysty, działający pod urękiem paru sztucznych legend, a nie tak jak cześć należało zgodnie z prawdą historyczną. Zagrzmiął do nas ze sceny król Stefan jako ideał króla polskiego, nieomylny w swych tęsknotach politycznych i mający absolutną słuszność w procesie ze współczesnym pokoleniem narodu polskiego. Tak przykrojony do potrzeb chwili Batory zrobił swoje — i można go było odesłać pod szkiełko i skalpel marudnych mędrców szperaczy.

Pół wieku upłynęło, nim wykonany został zgrubsza program badań, który ułożył dla uczniów i kolegów Wincenty Zakrzewski, a który wprowadzał w czyn jeszcze przed Zakrzewskim z największym rozmachem Adolf Pawiński. Dzięki Zakrzewskiemu, poparła badania batorjańskie nasza Akademia, rzecz można kosztem wielu innych zagadnień dotyczących Polski nowożytnej. Dziesiątki historyków przyłożyło tu rękę, bądź w koleżeńskim kółku, bądź w Zakrzewskim jak O. Balzer, T. Wierzbowski, W. Nowodworski, T. Korzon, A. Kraushar, Polkowski, J. Janicki, bądź w bezpośrednim lub pośrednim od niego uczniowskiej zależności jak L. Boratyński, W. Sobieski, A. Szlagowski, E. Kuntze, Fr. Fuchs, I. T. Baranowski, R. Rybarski, A. Knot, St. Lempicki, J. Siemieński, ostatnio ks. T. Glemma, J. Natanson-Leski, O. Laskowski, księża St. Bednarski, Fr. Śmidoda, J. Poplatek i last not least Kazimierz Lepszy. Oświecili te czasy i stosunki swymi reflektorami cudzoziemcy: Węgrzy (Szadeczky, Veresz, Lukinich), Rosjanie (Sołowiew, Forsten, Platanów, Łappo i Storożenko), Czesi (Tomek, Bidlo), Szwedzi — (Almquist), Finlandczycy (Biaudet oraz oboje Karttunen), Francuzi (O. Pierling, ks. Berga), Niemcy (Schiemann, Uebersberger), Rusini (Hruszewski), — że wspominamy tu tylko wybitniejszych.

No i cóż, spyta niecierpliwy czytelnik, jak wypadła „rewizja”? Genjusz czy tylko talent? Bez skazy czy ułomny? „Bat” czy nie „bat”? I czy naród polski takiego właśnie Batorego wówczas potrzebował? Pytajcie, panowie, tylko nie o wszystko naraz. Więc: w strategii chwilami genjusz, w organizacji — talent, w wszystkim — charakter. Gwiazda bohaterskiego króla, możecie być spokojni, świecić wam będzie z firmamentu dziejów nieprzypuszczalnym blaskiem. To był naprawdę jeden z wielkich duchów XVI stulecia i jego wszechstronna niepospolitość, wyrzyna się z konkretnego tła węgierskiego, polskiego i europejskiego tem jaskrawiej, im jej się bliżej przypatrzymy. Żadnej banalności ani małości nie podpatrzył w nim nawet s o n v a l e t d e c h a m b r e. Wrogowie tacy jak okrutny Iwan, czy zardzośni Rakuszanie, czy wściekający się in spe rokoszanie, każdym wyzwiskiem dodawali tylko sławy Batoremu, jak niegdyś ów kronikarz Tietmar — Chromem.

Ale ta gwiazda świeci nam blaskiem różnobarwnym, w którym, jak okazała analiza spektralna, kombinacja, czerwono-biało-zielona zaćmiewa nasze barwy narodowe. To był w głębi serca patriota Madjar, a dopiero z obowiązkami, sumiennie wykonywanego — król polski. Do pewnego stopnia uczucie i sumienna wola szły w jednym kierunku, a rozświetlała i porządkowała ich popędy wspaniała inteligencja.

Cóż kiedy nieszczęśliwie żywotne dla nas kwestje, dawały się obracać koło kruchej osi solidarności polsko-węgierskiej. Niektórych Stefan nie wydobywał na światło dzienne, niektórych nie miał odwagi czy też czasu, postawić. Skoro zaś był to Madjar, nie może być mowy o jakimś zaabsorbowaniu przez niego polskiej racji stanu. Na świetność jego epoki złożył się w ogromnej mierze sam naród polski; jeżeli ten naród nie wszystko z góry akceptował, czego odeń żądał król, to niekoniecznie król miał rację, a co do poszczególnych spraw napewno poszczególni politycy polscy mieli zdanie lepiej wyrobione.

Wszelka apoteoza postaci historycznych ma to fatalne następstwo, że ustala ona na tymczasowej i niedostatecznej podstawie źródłowej zbyt wiele zalet i zasług, i kiedy później dojdzie do sprowadzenia bohatera z piedestału na grunt rzeczywistości, to zastrzeżenia i sprostowania zagłuszają głos głównej prawdy. Mówi się wówczas o pomniejszaniu olbrzymów, odbronowaniu i t. d. Nie chcielibyśmy, aby doznał tego Stefan Batory, zbyt jednostronnie wywyższany przed półwiekiem przez Szujskiego, Bobrzyńskiego i innych. Dlatego, wbrew zwyczajowi, najpierw sformułujemy zastrzeżenia, potem podkreślimy to co się po nich ostało z Stefanowej wielkości.

Syn ziemi siedmiogrodzkiej, niedoceniał znaczenia Bałtyku i dlatego, krążąc myślą koło ujścia Dunaju, pofolgował Gdańskowi w chwili, kiedy

mógł go przycisnąć, jak pofolgował również Hohenzollernom w dążeniu do połączenia Prus Wschodnich z Brandenburgją, a dla floty polskiej

że poprowadził Polaków do wspaniałej, słusznej, szlachetnej wojny z moskiewskim tyranem, pokazał nam, jak się zwycięża i zdobywa, Moskali nauczyli — uciekać. Stworzył polską szkołę strategii i taktyki, ośmielił polskich mężów stanu do podejmowania wielkich zadań. Pociągnął nawet do ofiar i wysiłków; dał przykład karania zbrodniarzy stanu. Mieszczan szlachcie nie poświęcił. Uprawia celową politykę katolicko-unifikacyjną, szanując jednak cudze przekonania i przestrze-

robił mniej niż Jagiellonowie i Wazowie. Nie umiał współpracować z tym prądem twórczym wśród szlachty, który przeprowadził egzekucję a dążył jeszcze do dalszych reform. Nie zdobył się dla chłopów na nic więcej prócz jednostkowych uszlacheń za czyny wojenne. Nie uporządkował sejmu polskiego, a ufundował za jego plecami w Polsce sejm żydowski (1582). Nie on, lecz Zygmunt August zainicjował utworzenie uniwersytetu w Wilnie, który zrealizowali biskup Protasewicz i Jezuici. Wogóle dla nauki polskiej zdziałał niewiele.

Niemniej prawdą pozostaje,

Pax Americana

Prezydent U. S. A., Roosevelt, wyśtosował zaproszenie do rządów 21 republik obu kontynentów amerykańskich — południowego i północnego — do wzięcia udziału w nadzwyczajnym kongresie panamerykańskim. Celem obrad kongresu miałyby być, jak podkreśla w piśmie swem prezydent, „uniemożliwienie wybuchu walk zbrojnych między narodami amerykańskimi”. Byłaby to więc międzyamerykańska konferencja pokojowa.

Inicjatywę prezydenta Roosevelta przyświeca zapewne częściowo w chwili obecnej chęć podniesienia własnego prestiżu wobec zbliżających się w Stanach Zjednoczonych wyborów prezydenta. Nie zmniejsza to jednak szans powodzenia Roosevelta w polityce zagranicznej. Albowiem w Ameryce Południowej mają zaufanie do szczerości i pokojowości polityki Białego Domu. Przyczyniła się do tego nie tylko zainicjowana przez Roosevelta zmiana w konstytucji Kuby, t. zw. nowel Platt'a, ale i wygłoszone ostatnio w Chicago oświadczenie podsekretarza stanu Philipps'a, iż Stany Zjednoczone wyrzekają się odąd prawa zbrojnej interwencji na terytorjum niezawisłych republik amerykańskich nawet w razie naruszenia praw własności zamieszkałych tam obywateli U. S. A. Oświadczenie to wywołało jaknajlepsze wrażenie w całej Ameryce Południowej.

Zakończenie wojny między Boliwią i Paragwajem, sporu między Kolumbią i Peru, stwarza podatny grunt do podjęcia akcji w Ameryce Południowej na rzecz t. zw. „Pax Americana”. Projekt nieagresji dla państw obu Ameryk, który nie był jednak dotychczas rozważany praktycznie, opracował już wcześniej rząd argentyński. Ze strony niektórych republik południowo - amerykańskich istnieje wprawdzie wątpliwość co do tworzenia amerykańskiego wydania Ligi Narodów, tembardziej, że republiki te należą do genewskiej Ligi Narodów, w skład której Stany Zjednoczone nie wchodzi.

Stwarza to nawet dla państw tych wygodną sytuację polityczną i taktyczną. Mogą one w razie potrzeby wygrać Genewę przeciw Waszyngtonowi, to znów Waszyngton przeciwstawiać Genewie, zależnie od biegu wypadków. Niektóre słabsze republiki łańciskie mają na względzie i to, że jako takie stosunki sąsiadzkie są świeżej daty, nie ugruntowane należycie. Wobec olbrzymiej przewagi sił po stronie U. S.

A. dobrze więc jest mieć jakieś zapasowe oparcie.

Mimo to trzeba przyznać, że Roosevelt wybrał dobrą chwilę na wystąpienie z inicjatywą. Stosunki polityczne w rozdartej i skłóconej Europie skłaniają Amerykę, jedną i drugą, do koncentracji własnych sił.

W kołach politycznych Waszyngtonu i Buenos Aires podkreślają bardzo często, iż konferencja panamerykańska nie będzie miała na celu kopjowania genewskiej Ligi Narodów z uprzywilejowaniem stanowiskiem wielkich mocarstw w jej łonie. „Pax Americana” w wykładni argentyńskiej miałyby oznaczać stworzenie gwarancji pokojowego rozstrzygnięcia konfliktów na obu kontynentach, południowym i północnym.

Ruch budowlany w r. 1935

W ciągu roku 1935 ukończono na terenie całej Polski (miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców) 5.385 nowych budynków mieszkalnych, w których znajduje się ogółem 14.158 mieszkań, w tem 1.461 jednoizbowych, 5.423 dwuizbowych, 4.049 trzyizbowych, 2.842 cztero- i pięcioizbowych, oraz 383 mieszkań większych. Ogółem w nowowzniesionych budynkach mieszkalnych znajduje się 39.072 izb. Ponadto ukończono w roku ubiegłym 434 nadbudówki i dobudówki, liczące łącznie 866 mieszkań o 1.996 izbach.

W tym samym okresie rozpoczęto budowę 6.447 nowych budynków mieszkalnych i 586 nadbudówek i dobudówek. W rozpoczętych budynkach znajduje się 21.275 mieszkań, mieszczących łącznie 57.693 izb, w nadbudówkach i dobudówkach 1.280 mieszkań o 2.773 izbach.

Ponadto ukończono w roku 1935 ogółem 541 budynków niemieszkalnych i 77 nadbudówek lub dobudówek, oraz rozpoczęto 895 budynków niemieszkalnych i 110 nadbudówek lub dobudówek.

W porównaniu z rokiem 1934 wzniesiono o 89 budynków mieszkalnych więcej, rozpoczęto zaś o 483 budynki więcej.

Kobiety — zorganizowanym w L. O. P. P. nic nie grozi. Zapisz się do LOPP. Zapisy do Kół Kobięcych L. O. P. P. przyjmuje Ośrodek Propagandy L. O. P. P. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego L. O. P. P. przy ul. Fredry 3, m. 4.

gając praworządności. To już na 10 lat panowania, po niebezpiecznych wstrząsach bezkrólewi, dużo i bardzo dużo.

Księga jubileuszowa, która nam dała powód do tych wniosków, sama ich nie zestawia. Naogół można powiedzieć, że w niej Polska zakasowała Węgry nie tylko liczbą artykułów — (10 na 8), ale i szerszym i zarazem wnikliwszym ujęciem przedmiotu. Nic w tem dziwnego: Stefan włożył w swe ogromne i wielobarwne królestwo nierównie więcej pracy, niż w małe (zresztą też wielobarwne) księstwo siedmiogrodzkie. Uczeń węgierscy, zdaje się, wyczerpał swój temat całkowicie, a pośród nich najwięcej nam powiedzieli prof. Lukinich o wychowaniu i wykształceniu Batorego, p. V. Biró o jego polityce szkolnej i wyznaniowej w Siedmiogrodzie. Polacy przeważnie podsumowują wyniki dawniejszych swoich lub obcych badań źródłowych nad stosunkiem króla do Rzymu, do Gdańska, do Moskwy, nad reformą sądownictwa, skarbowością i życiem gospodarczym Polski batorjańskiej, nad dworem obyczajami i zdrowiem Stefana; niektórzy jak ks. T. Glemma, J. Rutkowski, K. Lepszy, dają dużo nowych przyczynków. Najśmielej, bo wbrew popularnej dzisiejszej legendzie, potraktował swój przedmiot p. J. Siemieński, który przedstawił politykę sejmową króla Stefana. Zaimponował p. Stefan Komornicki, kustosz zbiorów muzealnych ks. ks. Czartoryskich, mnogością i klasyfikacją wizerunków Batorego, których wyprodukował dwie kopy — kiedy Szwedzi w podobnym jubileuszowym wydawnictwie, dali Karolów XII-tych tylko... jedną kopę.

Jak wywiązali się ze swych przedsięwzięć konkurencyjnych autorowie poszczególnych działów, o tem, bez dłuższych pedantycznych wywodów, nie wypadałoby mówić, nawet przed tak poważnym audytorjum, jakie stanowią czytelnicy „Feljetonu kulturalnego” „Kurjera Poznańskiego”. Zauważyliśmy tylko, że wartość naukową książki podnoszą wykazy źródeł załączone przy każdej niemal rozprawie, tudzież obszernie spisy bibliograficzne, które zestawili pp. S. Lukinich (około 180 pozycyji) i K. Lepszy blisko 600 pozycyji).

Wartość że tak powiemy eksportową dzieła osłabia nieco wątpliwa miejscami francuszczyzna i bardzo nierówna korekta. Szeroka publiczność chętnieby tu widziała rozprawę syntetyczną, ogarniającą całość, dziejowej roli Batorego, lub przynajmniej jego polityki zagranicznej. Niestety najlepszy nasz znawca tej epoki, Wacław Sobieski, w chwili ogłoszenia książki polsko-węgierskiej już nie żył, a ten jego uczeń, który o Batorym wie najwięcej, jest, zdaje się, w gronie współpracowników książki najmłodszym.

Ogólne wrażenie, tak wypowiada prezes Międzynarodowego Komitetu Historycznego prof. Harold Temperley (Cambridge) w liście do niżej podpisanego: „I have just received the magnificent publication of the Polish Academy on Stephan Bathory — a favorite hero of mine”. W tych słowach zawiera się napewno więcej niż uprzejmość.

Władysław Konopczyński
Kraków

Przeprowadźcie remont żołądka

Niedomagania żołądkowe odbierają dobre samopoczucie, energię do pracy i wyczerpują organizm. **FRANCUSKIE ZIOŁA**

THE CHAMBARD

USUWAJĄ ZAPARCIE STOLCA

CENA ZNIŻONA. Pudełko zł. 1.30, podw. pud. zł. 1.95 torebka 35 gr.

nr 7 976

„Matura” współczesna sztuka Władysława Fodcra, jednego z najwybitniejszych autorów scenicznych doby obecnej, głośna nowość repertuaru scen polskich ukazała się na wczorajszej premierze w Teatrze Nowym. Scena przedstawia posiedzenie rady pedagogicznej. Osoby od strony lewej: pp. Czesław Kaden, Michał Koczyrkiewicz, Kazimierz Korecki, Halina Taborska, Zdzisław Nowakowski, Bolesław Loedl, Jadwiga Korecka, Nuna Młodziejowska - Szczurkiewiczowa, Stefan Drewicz, Zbigniew Koczanowicz, Cecylja Kadenówna, Irena Żuromska, Halina Michalska. Reżyser K. Korecki.

Gdy nie możecie zmrużyć oczu...

postarajcie się uspokoić wasz system nerwowy. Zioła magistra Wolskiego ze znak ochr. „Pasiverosa”, zawierające Passiflorę (Kwiat Męki Pańskiej) — roślinę o własnościach uspakajających, łagodzą zaburzenia systemu nerwowego: **nerwice serca, bóle**

i zawroty głowy, uczucie niepokoju oraz sprowadzają krzepiący, naturalny sen, nie powodując przyzwyczajenia.

Wytwórnia: **Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.**

ng 7483

Recepta na długowieczność

Żyć długo, jak najdłużej, pragnie tego każdy omal człowiek. Coprawda w tem pragnieniu zawarte jest nie tylko matuzalemuwo sto lat, ale i dużo innych punktów: zdrowie, żywotność, elastyczność, ba, młodość. Każdyby chciał osiągnąć sto lat, nie zmieniając kondycji fizycznej, nie tracąc nic ze swego status quo. Obecnie postępy medycyny, a zwłaszcza działu nauki o hormonach, utrwala ją prawie bezkrytyczny ogół w wierze o transformacji zgrzybiałego Fausta w młodzieńca z łaski Mefista-Woronowa.

Z tych to pragnień wyrosły setki, tysiące recept na osiągnięcie zdrowej, czystej starości, na długowieczność. Recepty te datują się już z czasów najdawniejszych. Starożytni Grecy i Rzymianie mieli swych mistrzów długowieczności: jeden zalecał wstrzemięliwość, drugi uciechy życia, jeden rekomendował jako eliksir zdrowia czystą wodę, drugi — wino. Wraz z narodzinami medycyny współczesnej zmieniły się poglądy na możliwość przedłużania życia; zaczęto rozumieć wpływ warunków zewnętrznych, otoczenia na długowieczność, wydatniono znaczenie higieny społecznej.

Przeciętny wiek starego pokolenia naszkutek pomyślniejszych warunków higienicznych w Europie podwyższył się — to prawda. Ale jeśli chodzi o długowieczność, biją pod tym względem kraje wysoce ucywilizowane, jak Anglię, Francję, Belgię, Szwecję, kraje o strukturze prymitywnej, np. Bułgarię, Turcję, niektóre prowincje kaukaskie, gdzie stulatków jest więcej bezporównania niż w tamtych krajach. Fakt ten zwrócił na siebie uwagę higienistów i lekarzy. Badania i obserwacje doprowadziły niektórych uczonych do wniosków niekiedy paradoksalnych. Miecznikow np. twierdził, iż długowieczność można osiągnąć, konsumując jogurt bułgarski, który oczyszcza kiszki od flory bakteryjowej. Recepta nie sprawdziła się na samym jej propagatorze, gdyż Miecznikow umarł, nie dożywszy nawet 70-ciu lat.

Zjawiały się licznie i inne recepty: długowieczność np. zapewnią jakoby używanie wyłącznie surowizn roślinnych, albo tylko menu jarskie, albo znów periodyczne głodówki integralne, albo wyrzucenie się zupełnie alkoholu, tytoniu i innych używek... Nie brak oczywiście i takich recept, które przepisują używanie pewnych zabiegów np. elektryzacji, kąpeli codziennej w zimnej wodzie, gimnastyki, albo też znowu poddania się pewnemu regimowi w trybie życia i pracy.

Wszystkie te recepty mają jednak pewną wspólną wadę: każdej z nich można przeciwstawić przykład długowieczności osiągnięty przy stosowaniu diametralnie przeciwnej metody. Zalecającym np. higienę, czystość, hydropatję, antyalkoholizm, antynikotynizm, przeciwstawiają ich przeciwnicy matuzalemuwo z Kaukazu lub Bułgarii, którzy nie kąpią się od urodzenia, nie wypuszczają fajki z ust, popijają cze-

sto i gęsto, nie wylewając za kołnierz — i osiągają z łatwością metę 100 albo i więcej lat.

Wszystkie, a w każdym razie przeważną większość recept na długowieczność grzeszy jednostronnością, ułamkowością. Albo wychodzą one z założeń czysto medycznych, albo z wyłącznie moralnych, co zresztą zdarza się rzadziej. Wydaje się, iż jedyną jednak drogą, która wiedzie do długowieczności w sensie późnego wieku przy zdrowym i krzepkim jeszcze organizmie i nieprzypiętym umyśle jest połączenie i stopienie rozsądne w jedną całość recept na utrzymanie równowagi fizycznej a zarazem moralnej i nerwowej.

Do takich wniosków, nie podawanych zresztą w formie jaskrawych zaleceń, zachęcających obietnic, dochodzą uczeni, którzy sami taki tryb życia i pracy prowadzą. Utrzymanie takiej równowagi, stosowanie umiaru w życiu i w pragnieniach rekomenduje jako najpewniejszą receptę profesor wiedeński, Molisch, nie lekarz zresztą, lecz botanik. Skromność, mówi on, umiejętność zadowalania się małym, tem, co osiągnąć można, stanowi podstawę zdrowego, normalnego życia. Wyteżona gorączkowa pogoń za zdobyciem coraz większych środków materialnych, coraz wyższych stanowisk, rujnuje nerwy, odbiera spokój, podrywa zdrowie. W dobrowolnym ograniczeniu potrzeb leży, zdaniem prof. Molischa, możliwość osiągnięcia długowieczności przy zachowaniu zdrowia.

M. K.

Operacja przy muzyce

Przy operacjach, wykonywanych z zastosowaniem znieczulenia miejscowego, było częstokroć dla pacjenta rzeczą bardzo przykłą, że musi on wszystko przeżywać, co się wkoło niego dzieje. Ażeby odwrócić uwagę pacjenta od operacji, zaprowadzono w niektórych szpitalach, jak np. w Locarno, w Szwajcarii, muzykę podczas operacji. Pacjent otrzymuje na uszy słuchawkę i słucha w czasie trwania operacji produkcji muzycznych. Wybór programu następuje stosownie do gustu i wykształcenia pacjenta. Prawie wszyscy pacjenci byli z tej inowacji zadowoleni, a niektórzy oświadczyli nawet, że przeżyli operację jak gdyby w przyjemnym odurzeniu.

W. i P.

Odkrycie nowej rasy ludzkiej

Na terenach Nowej Gwinei bawi naukowo ekspedycja, którą kieruje uczony australijski — Haid. Ostatnio dotarła ta ekspedycja do zupełnie nieznannej części Nowej Gwinei i odkryła tam nowy szczep. Szczep ten liczy około 200 000 słabo rozwiniętych i zbudowanych ludzi. Skórę mają jasno-brunatną, rysy twarzy bardzo delikatne z wystającą kością policzkową. Zamieszkują dużą dolinę, otoczoną olbrzymimi górami. Żelaza zupełnie nie znają.

Wszystkie przedmioty i narzędzia są sporządzone z drzewa i kamienia. Uprawa roli stoi u nich bardzo wysoko, szczególnie, gdy uwzględnia się sztuczne nawożenie pól. Rolę uprawiają podobnie jak Egipcjanie. Dialekt, w którym mówią, nie jest podobny do żadnego z dialektów, używanych w australijsko-azjatyckiej strefie ekwatorialnej. Ekspedycja rozpoczyna obecnie szczegółowe studia, dotyczące tego nowego szczepu.

Według starodawnego rytuału germańskiego

Tygodnik katolicki „La France Catholique” zamieszcza notatkę, którą ze względu na interesujące szczegóły, dotyczące życia w obecnych Niemczech, podajemy w całości:

„W kościele, stworzonym przez dr. Dinter'a, który zamiast krzyża umieścił na ołtarzu swastykę, który wyrzekł się religii chrześcijańskiej i ożnamił „powrót do starodawnego germańskiego rytuału”, odbył się ślub w nowym stylu.

Po odśpiewanej pieśni — hymnie wojennym, kazaniu i kilku modlitwach dr. Dinter zwrócił się do oblubieńca z zapytaniem: „Czy chcesz, mój towarzyszu, wziąć tę kobietę za małżonkę według starodawnego obyczaju germańskiego?” Małżonek stanął na baczność i, czyniąc znak rzymskiego pozdrowienia, zawołał: „Ja, heil Hitler” („Tak, niech żyje Hitler”). Wówczas dr. Dinter zwrócił się z kolei do walkirji: „Czy chcesz stanąć u boku swego męża w jego trudnej walce o niemiecką ojczyznę?” W odpowiedzi panna młoda wyprostowała się, jak struna, podniosła prawe ramię i zawołała: „Ja, heil Hitler”...

Oto, jak się dziś odbywają śluby w Trzeciej Rzeszy. Rzecz dziwna, skąd jednakowoż w starodawnym rytuale germańskim” wzięto się hitlerowskie pozdrowienie... (KAP.)

Wynalazek sztucznego głosu

Rektorowi medjołańskiej Wszechnicy Katolickiej, oju Augustowi Gemelli, powiodło się po czteroletnich, zmudnych pracach, wyprodukować sztuczny głos ludzki. W wyniku swych badań skonstruował o. Gemelli krótkometrażowy film mówiący z „syntetycznym” udźwiękowieniem. Syntetyczny głos, uzyskany przez wykreślenie odpowiedniego „obrazu” fotograficznego na taśmie dźwiękowej, wychodzi jasno i zrozumiale. Jest to jednak głos szablonowy, pozbawiony elementu indywidualnego, cechującego każdy naturalny głos ludzki. Jak wywodzi o. Gemelli, głos ludzki składa się z dwóch elementów zasadniczych. Ogólne elementy głosu ludzkiego dają się obecnie stosunkowo łatwo skonstruować na taśmie filmowej w sposób sztuczny czy też „syntetyczny”, ale elementu indywidualnego nie można niestety skonstruować w laboratorium. Niemniej stanowi wynalazek włoski bardzo interesujący krok naprzód w dziedzinie badań naukowych i będzie z czasem niewątpliwie wykorzystany również w dziedzinie filmowej. Nie potrafi on oczywiście zastąpić w zupełności głosu żywego człowieka.

Logal
Grypa przeziębienie, reumatyzm, artretyzm, podagra są zimą plagą ludzkości. Przeciw tym dolegliwościom stosuje się Tabletki Toqal. CENA ZŁ. 150
PRZYNOŚI ULGĘ CIERPIĄCYM
 ng 7883/4

Gdzie piją najwięcej kawy?

Według danych międzynarodowego instytutu rolniczego w Rzymie wynosiła konsumcja kawy w roku ubiegłym na całym świecie 14 milj. ctr. metr. Głównym krajem konsumcyjnym są Stany Zjednoczone Ameryki Północnej z 7 milj. ctr. podw. Drugie miejsce zajmuje Francja z 2 milj., trzecie Niemcy z 1,25 milj. ctr. Belgja i Holandia, słynące z doskonałej kawy, konsumują razem 1 milj. ctr. podw. Konsumcja Danji wynosi 267 tys. ctr. podw., lecz o ile idzie o konsumcję na głowę ludności, Danja zajmuje pierwsze miejsce z 7 kg rocznie na osobę. Po niej następuje Szwecja z 6,7 kg, Stany Zjednoczone 5,2, Belgja z 5, Finlandja z 4,5, Holandia z 4,5, Francja z 4, Szwajcaria z 3, Argentyna z 2,2 i Niemcy z 1,9 kg.

Najwięcej herbaty zużywa Anglja, bo 2 milj. ctr. podw. i 4,25 kg na głowę, podczas gdy np. w Niemczech na głowę przypada tylko 80 gr. W. i P.

Kina w Nowym Jorku

Miasto New York posiada w obecnej chwili 1.030 kinoteatrów, a więc o 400 kin więcej, niż cała Polska. Łączna ilość miejsc siedzących w tych kinach wynosi 1.200.000, a więc prawie tyle, co cała ludność Warszawy. Wśród tego tysiąca kin jest jeszcze 28 kinoteatrów niemych. Polowa wszystkich przedsiębiorstw kinowych należy do wielkich koncernów filmowych, reszta zaś do prywatnych jednostek.

Regularny

jak słońce
 jest antymagnetyczny zegarek szwajcarski RECORD. Precyzja niezawodna i trwała. Najwyższy produkt techniki szwajcarskiej za niską cenę.
RECORD GENEWA
 ng 7874

Z najnowszej mody paryskiej: Kostjum wiosenny ciemno-niebieski, z bluzką białą pikową.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dziwy i cuda...

Dlaczego nie mamy kupiectwa eksportowego

Art. 3 (pkt. 15) ustawy o podatku przemysłowym głosi, że transakcje wywozowe zwolnione są od podatku obrotowego. Niestety, ustawa zezwala na zwolnienie od podatku danej transakcji jeden raz tylko. Jakież to ma efekt w życiu praktycznym?

Oto ten, że kupiec polski wprawdzie może wywieźć towar zagranicę bez uiszczenia podatku obrotowego, natomiast przemysłowiec polski musi opłacić podatek obrotowy od transakcji, dokonanej z kupcem krajowym. To też przemysłowiec starannie unika pośrednictwa kupca polskiego przy transakcjach eksportowych i woli swój towar sprzedać kupcowi zagranicznemu, bo tutaj przynajmniej nie potrzebuje opłacać 2 proc. podatku.

Tyle się mówi o potrzebie stworzenia zastępu zdolnych i dzielnych kupców-eksporterów, „pionierów wywozu”, tyle ciepłych słów padło w tej sprawie z ust osobistości oficjalnych, ale... w ustawodawstwie skarbowym na ten rodzaj kupiectwa niema miejsca!

Należy znieść monopol spirytusowy

Kilka cyfr: rzeczywiste dochody monopolu spirytusowego wynosiły w r. 1931/32 kwotę 429 milj. zł, natomiast w r. 1933/34 — 372 milj. zł, t. j. w 3-leciu tem spadły poważnie, bo o blisko 60 milj. zł. W tym czasie koszty eksploatacji wzrosły ze 156 na 159 milj. złotych. Zła gospodarka bije w oczy.

Spżycie spirytusu konsumcyjnego od r. 1929 spadło prawie o 50 proc. Jeszcze znacznie spadło spżycie spirytusu na przerób — na wódki gatunkowe; od t. zw. „dobrych czasów” ilość spirytusu na przerób spadła z 6,7 milj. litrów na 0,8 milj. litrów. W tym samym czasie ilość zakładów, wyrabiających wódki gatunkowe, spadła z 1.175 na 103 (w r. 1933).

Monopol spirytusowy jest stosunkowo „młody”. W całej rozciągłości zaczął uszcześliwiać kraj dopiero od r. 1927, więc zaledwie od 9 lat. Mimo swej młodości monopol ma już licznych emerytów, na których utrzymanie w nowym preliminarzu na rok 1936/37 przewiduje się sporą sumką 523 tysięcy złotych. Jak to się dzieje, że już tylu emerytów się uzbierało, pozostaje tajemnicą monopolową.

Nic dziwnego, że w obliczu takich rezultatów odzywają się głosy za zniesieniem monopolu spirytusowego. Do zwolenników takiego posunięcia należy m. in. b. minister skarbu, p. Jerzy Michalski.

Krótkie informacje gospodarcze

— W rewirze naftowym Iszimbajewo w Republice Baszkirskiej naterafiono w tych dniach na głębokości 458 mtr. na źródło naftowe z wydajnością dzienną 200 tonn ropy naftowej.

— Rząd sowiecki zamierza rozwinąć na Kaukazie przemysł jedwabniczy, głównie przez zaprowadzenie hodowli i wyłęgarni jedwabników aż do końcowej produkcji przedziwa, chcąc u niezależnić się od przywozu jedwabiu zagranicznego.

— W r. 1935 zakłady „Fiat” wyprodukowały samochodów za 1 miliard lirów. Wywóz powiększył się o 45 proc.

— W dniu 16 b. m. podpisany został dekret o wywozie kapitałów, ustalający termin dla repatriacji do Hiszpanji wszystkich banknotów Banku Hiszpańskiego, znajdujących się obecnie zagranicą. Dekret postanawia zakaz wywozu banknotów hiszpańskich zagranicę bez specjalnego do tego upoważnienia.

— Prawie we wszystkich krajach europejskich zanotowano pewne zmniejszenie obszaru uprawy pszenicy, wynoszące we Francji, Hiszpanji i W. Brytanii od 2 do 5 proc., a w Rumunii, Litwie i Łotwie od 15 do 18 proc.

— Tereny zajęte w Stanach Zjednoczonych w r. 1935-36 pod uprawę bawełny wynoszą 32,16 milionów akrów, wobec 26,94 milionów akrów, zajętych pod uprawę w okresie 1934-35.

— Japoński kartel stalowy zakończył pertraktacje z Towarzystwem Nippon Kokan dla celu utworzenia syndykatu stalowego w Japonii; syndykat ten będzie regulować produkcję, wywóz i przywóz stali.

— Wstępne rozmowy między Irakiem i Japonią w sprawie traktatu handlowego zostały zerwane.

— Na odbytem ostatnio w Wiedniu zebraniu Międzynarodowego Komitetu Drzewnego prezesem C. I. B. wybrano ponownie Polaka p. K. Ostrowskiego, na wiceprezesa ks. Lobkowitza (Austria).

— Światowy urodzaj pszenicy w r. 1935 jest o przeszło 500.000 tonn wyższy, niż wg. poprzedniego szacowania. Całkowity światowy zbiór pszenicy szacowany jest na 91½ milj. tonn. Zbiory pszenicy w Europie, bez Rosji Sowieckiej, wynoszą 42,2 milj. t., w Ameryce Północnej 24,3 milj., w Ameryce Południowej 5,3 milj., w Azji 12,1 milj., w Afryce 3,6 milj. i w Australii 4 milj. tonn.

Emerytura, „biegnąca” od trzeciego roku życia...

W świeżo wydanej książce dra Tadeusza Lechowicza p. t. „Emerytalny światopogląd na odcinku samorządu terytorjalnego” znajdujemy opis ciekawego wypadku 29-letniego urzędnika, którego przeniesiono w stan nieczynny, zaliczając mu 26 lat wysługi emerytalnej...

„Sucha woda”

Tygodnik „Depesza” donosi z Piotr-

kowa, że tamtejszy magistrat ściągą opłaty nie tylko za wodę pobraną przez właścicieli nieruchomości, ale i za wodę niepobraną z wodociągów miejskich. Wynalazek magistratu piotrkowskiego nazwano „suchą wodą”. Chodzi o to, że magistrat wybudował wodociągi, z których jednak nie wszyscy korzystają, bo opłaty za wodę są nadmiernie wygórowane. Chcąc urentownić gospodarkę wodociągową, magistrat pobiera opłaty za „suchą wodę”.

**Kupuj zawsze u rodaka —
Buduj Polskę dla Polaka**

Ceny na
MAGGI
przyprawę

obniżone

Obecne ceny za ponowne napełnianie

But. nr.	00	0	1	2
Zł.	0,28	0,53	1,06	1,68

ng 7872

SYTUACJA GOSPODARCZA GDAŃSKA

Według informacji Izby przemysłowo-handlowej w Gdyni, życie gospodarcze w m. Gdańsku stopniowo dostosowało się do warunków, jakie tam powstały bezpośrednio po dewaluacji guldena w maju roku zeszłego. Jak należało się spodziewać, dostosowanie kursu guldena do paritetu złotego nie pozostało bez wpływu na kształtowanie się cen towarów na rynku miejscowym, jednak ceny te nie podniosły się w stosunku do spadku guldena. a zatrzymały się, jeśli się można tak wyrazić, mniej więcej na połowie drogi. Ogólne koszty utrzymania w guldenach ustabilizowały się w granicach 125—130 głównie dzięki temu, że w szeregu ważnych składników kosztów utrzymania, a przedewszystkiem przy komornem, ceny w guldenach zostały niezmiennione. Pozwoliło to ze swej strony utrzymać płace na poziomie prawie niezmiennym.

Niemniej jednak życie gospodarcze w Gdańsku nie uległo ożywieniu, a ze strony dotychczasowych dostawców towarów polskich na rynek gdański dają się sły-

szuć skargi na poważną zniżkę obrotów. Na zniżkę tę w nieznacznej części wpłynęły utrudnienia w przydziale dewiz na zakup towarów na rynku polskim, główną jednak przyczyną skurczenia się obrotów był poważny spadek siły nabywczej ludności gdańskiej. Ta siła nabywcza zachwiana została przez spadek wartości guldena, a głównie dzięki wyjazdowi do Rzeszy Niemieckiej kilku tysięcy rodzin emerytów niemieckich, którym dalszą wypłatę emerytur uzależniono od powrotu do Rzeszy. Wspomniane zarządzenie rządu Rzeszy, wywołane sytuacją walutową w Niemczech, wpłynęło poważnie na niepożyśne kształtowanie się stosunków gospodarczych na terenie Gdańska.

Wydaje się, że sytuacja, jaka się wytworzyła, nie ma szans na zmianę ku lepszemu tak długo, jak długo nie polepszą się z jednej strony warunki gospodarcze bezpośredniego zaplecza w m. Gdańska, mianowicie Polski, a z drugiej nie nastąpi ożywienie w obrotach handlu międzynarodowego Polski i wolnego miasta.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Zwolnienia od podatku od nieruchomości.** W sferach gospodarczych podnoszona jest konieczność wprowadzenia do opracowywanego obecnie rozporządzenia wykonawczego do podatku od nieruchomości postanowienia, w myśl którego wolne byłoby od podatku grunty pod drogami i placami, oddanymi do publicznego użytku. W szczególności wskazane byłoby wyraźne sprecyzowanie, iż rozumie się przez to m. in. również i grunty pod placami na boiska sportowe, ogródki dziecięce, służące do użytku szkół i t. p. (K)

Z KRAJU

(k) **Zwyżka dolara, niekorzystna tendencja dla waluty francuskiej.** W dniu wczorajszym wyraźną wyżkę wykazał dolar. Dewiza na Londyn również miała tendencję wyżkową przy niedużych jednak zmianach kursowych. Zaznaczyć należy, że w Londynie funt notowany jest w stosunku do franka fr. wyżej niż w Paryżu, co zdarza się stosunkowo rzadko, gdyż zazwyczaj interwencja brytyjskiego funduszu walutowego odbija się najpierw na rynku londyńskim. Dewizy na Zurych i Amsterdam miały tendencję raczej mocniejszą. Wszystko to zdaje się świadczyć o ponownym wzroście napięcia w stosunku do waluty francuskiej. W Zurychu ponownie obniżono notowania dewizy na Medjolan.

(k) **Zbieranie materiałów do usprawnienia administracji skarbowej.** Specjalna komisja z wiceministrem skarbu p. Ferdynandem Switalskim na czele rozpoczęła cykl objazdów, których celem jest zebranie materiału do usprawnienia administracji

skarbowej ze specjalnem uwzględnieniem reorganizacji systemu egzekucji.

Z ZAGRANICY

(z) **Znowu odpływ złota z Banku Francji.** Ogłoszony w dniu 19 bm. bilans Banku Francji za czas od 6 do 13 marca wykazuje następujące zmiany ważniejszych pozycji w porównaniu z okresem poprzednim, (w milj. franków): zapas złota spadł o 277,2 do 65.668,3; obieg banknotów wzrósł o 1.077,3 do 82.074,9; ogólna suma obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 682,4 do 92.800,5. Stosunek pokrycia złotem obiegu i natychmiast płatnych zobowiązań spadł z 71,59 do 70,76 proc. Spadek zapasu złota w Banku Francji nie stanowi niespodzianki, był bowiem zapowiadany już wcześniej. Pozostaje on w związku z zaniepokojeniem na rynku, które wzrosło szczególnie nazajutrz po wystąpieniu Niemiec.

(z) **Skarb francuski ma zamiar rozszerzyć zasięg operacji kredytowych.** Min. finansów Regnier ma zamiar złożyć w Izbie deputowanych projekt ustawy, mającej na celu rozszerzenie i uelastycznienie możliwości skarbu państwa w dziedzinie finansowania zbrojeń i robót publicznych. Na podstawie nowego projektu minister będzie miał możliwość wyboru całej gamy operacji kredytowych, podczas gdy dotychczas na podstawie ustawy finansowej mógł wybierać między emisją rent amortyzacyjnych i obligacji państwowych.

(z) **Włoska konjunktura wojenna.** W ostatniej publikacji związku przemysłowców włoskich znajdujemy wzmiankę, że po okresie gorączkowej pracy fabryki włoskie pracują w znacznie spokojniejszym

Właściciele dorożek samochodowych w obronie swej egzystencji

Zebranie protestacyjne w dniu 23 bm.

Z kół właścicieli dorożek samochodowych otrzymujemy obszernie uwagi, charakteryzujące obecne położenie tej gałęzi zarobkowej.

Przypisują one pogorszenie się warunków pracy w tym zawodzie wprowadzonemu z dniem 1 kwietnia 1931 r. Państwowemu Funduszowi Drogowemu i równoczesnemu wzrostowi obciążeń podatkowych, w postaci opłat koncesyjnych, ubezpieczeniowych, znacznemu zwiększeniu uciążliwych formalności — co razem wzięte, spowodowało stałe kurczenie się ilości dorożek samochodowych na korzyść dorożek konnych.

Zarobki w tym okresie spadły i wahają się od 5 do 8 złotych brutto na dobę. Stan ten doprowadził wprost do nędzy właścicieli i szoferów taksówkowych, a ich samochody z braku gotówki na remonty, do stanu rozklekotanych gruchotów.

Pomimo zapowiedzi ze strony czynników rządowych żadne zmiany na korzyść taksówkarstwa nie zostały wprowadzone, wprost przeciwnie, niezależnie od wyżej przytoczonych obciążeń, surowe „Komisje Koncesyjne” oraz projektowana obniżka taryfy, spowodują zanik dorożek samochodowych.

W obecnych warunkach nie może być mowy, aby na rynek weszły nowe samochody zarobkowe, gdyż nie mają one widoków na amortyzowanie się. Wobec tego, że samochód zarobkowy zawsze będzie pionierem motoryzacji, winien on cieszyć się specjalną opieką władz i korzystać z specjalnych przywilejów; uchwalone przez Radę Ministrów zwolnienie fabryk i montowni samochodowych od podatków na lat 10 winno być rozciągnięte i na samochody zarobkowe, a w szczególności dorożki samochodowe.

Taryfa winna być skalkulowana tak, jak to ma miejsce zagranicą i cena litra benzyny równać się winna cenie 1 kilometra jazdy. Działanie ustawy koncesyjnej w stosunku do dorożek samochodowych winno zostać zawieszono do czasu zmotoryzowania kraju, przez dopuszczenie na rynek tanich samochodów, dostosowanych do naszych dróg.

Należy domagać się skasowania zarówno bieżących jak i zaległych opłat od wagi samochodu, pobieranych na rzecz Państwowego Funduszu Drogowego. Budowa dróg jako zagadnienie ogólnospołeczne, nie może być rozwiązane kosztem słabego liczebnie i materialnie zrujnowanego „automobilizmu”, lecz wysiłkiem całego społeczeństwa. Wobec tego, że postulaty te nie znajdują u czynników miarodajnych należytego zrozumienia, przeto właściciele dorożek samochodowych wzywają wszystkich właścicieli samochodów, nie wyłączając i samochodów prywatnych, do ogólnego protestu w dniu 23 marca br. przez naklejenia na szybach samochodu odpowiednich hasel, obrazujących groźne położenie automobilizmu i domagających się koniecznych reform.

Poza tem odbędzie się tegoż dnia 23 marca rb. o godzinie 19,30 na sali Ogrodu Zoologicznego przy ulicy Gajowej 5, zebranie, na którym wypowiedzą się zainteresowani w sprawie nadmiernego obciążenia dorożek samochodowych.

tempie. Przemysł metalowy i maszynowy pracuje przedewszystkiem na potrzeby wojskowe. Przemysł środków żywnościowych zwiększył produkcję. W niektórych gałęziach przemysłu trudno będzie uniknąć wyżki cen. Bardzo pomyślna konjunktura wytworzyła się dla tych gałęzi przemysłu włókienniczego, które pracują dla potrzeb armii. Natomiast z trudnościami walczą produkcja towarów włókienniczych, obliczonych na eksport. Niektóre z tych fabryk musiały ograniczyć produkcję z powodu braku surowca. To samo obserwuje się w przemysle skórzanym.

(z) **Czy amerykańska polityka traktatowa jest zgodna z konstytucją.** Na wniosek min. sprawiedliwości trybunał celny St. Zjednoczonych odłożył do sesji czerwcowej rozpatrywanie sprawy, związanej z oceną konstytucyjności programu rządowego w zakresie zawierania wzajemnych układów handlowych z państwami zagranicznymi. Odroczenie to czyni praktycznie niemożliwym wydanie w r. b. wyroku w tej sprawie przez sąd najwyższy Stanów Zjednoczonych.

Niedziela na boiskach piłkarskich

W drugą niedzielę rozgrywek o mistrzostwo klasy B i C i spadek z klasy B naszego okręgu odbędą się następujące spotkania:

O wejście do klasy A w Poznaniu o godz. 15 na arenie lazarskiej San gościć będzie Rawicki Klub Sportowy. Spotkanie to zapowiada się ciekawie, szanse do przysporzenia sobie dalszych dwóch punktów posiada zespół gospodarzy, który przez zwycięstwo ostatniej niedzieli na gorącym terenie w Szamotułach udowodnił, że jest w niezłej formie.

W Kościanie o godz. 15 na stadionie miejskim Kościański Klub Sportowy walczy z Cybiną z Poznania. Trudno będzie zespołowi poznańskiemu pokonać gospodarzy, którzy technicznie nieźle się przedstawiają.

O spadek z klasy B miały się odbyć trzy rozgrywki, z których spotkanie Blask i Unja (Poznań) oraz Dyskobolja (Grodzisk) i Stella (Gniezno) ostatnim komunikatem odwołano i przesunięto na późniejszy termin. Ostatnio podaliśmy do wiadomości, że Posnania z rozgrywek o spadek zrezygnowała. Pismo to przez Posnanię zostało wycofane. W. G. i D. będzie zatem zmuszone wydać w najbliższych dniach nowy terminarz rozgrywek.

W Lesznie Sokół i Sparta (Poznań). Spotkają się dwa zespoły, które jeszcze roku ubiegłego należały do klasy A, dziś

walczą o spadek do najniższej klasy naszego okręgu.

O mistrz. klasy C wszystkie spotkania odbywają się na prowincji:

W Wieruszowie Strzelec i Pogoń (Środa).

W Rawiczu Sokół i Pogoń (Śmigiel).
W Murowanej Goślinie Concordia i Sparta (Oborniki).

We Wrześni Viktoria i San II.
We Wolsztynie Sokół i Orkan (Fabianowo).

W Swarzędzu Unja i Pogoń II (Poznań).

Spotkania towarzyskie w Poznaniu: o 11 na arenie lazarskiej Pogoń i HCP I; na boisku P. W. przy ul. Bukowskiej Pentatlon i Korona I; na boisku Korony przy ul. Chociszewskiego Korona II i K. P. W. II; o 11,15 na stadionie miejskim Legia i Toruński Klub Sportowy; o 13,30 na boisku Warty przy ul. Rolnej Warta III i H. C. P.; o 14 KPW jr. i Legia jr. w Dębcu; o 15 na boisku własnym przy ul. G. Wilda H. C. P. II i Legia II; o 15,30 na boisku Warty przy ul. Rolnej Warta I i Gedań (Gdańsk).

Na prowincji: w Ostrowie Ostrowia i Kaliski K. S. w Szamotułach Szamotulski K. S. i Warta Ib; w Środzie Legia i K. P. W. kombinowany; w Lesznie Polonia i Unja (Kościan); w Grodzisku Dyskobolja i Sokół Opalenica.

Regulamin XVI biegu na przełaj o puchar redakcji „Kurjera Poznańskiego“

- Bieg na przełaj o puchar przechodni redakcji „Kurjera Poznańskiego“ organizuje Poznański Okręgowy Związek Lekkoatletyczny dnia 19 kwietnia 1936 r. o godzinie 12,30 ze startem i metą na Stadionie Miejskim w Poznaniu.
- Udział w biegu mogą brać obywatele Państwa Polskiego, a również Polacy z zagranicy, którzy ukończyli 17 rok życia i zostali przez lekarza uznani za zdolnych do biegu.
- Długość trasy wynosi około 4,500 m.
- Każdy zawodnik musi być ubrany w kostium lekkoatletyczny dowolnych barw.
- W czasie biegu obowiązuje regulamin P. Z. L. A.
- Zawodnik, przybywający pierwszy do mety, zdobywa srebrny puchar na przeciąg jednego roku, a na własność złoty sygnet oraz żeton pamiątkowy.

- Puchar staje się własnością zawodnika o ile zdobędzie go trzy razy, niekoniecznie z rzędu.
- Następnych 9 zawodników otrzymuje żeton pamiątkowy.
- Wpisowe wynosi od zawodnika 30 groszy. Zgłoszenia (ważne tylko z załączonym wpisem) przyjmuje przewodniczący Komisji Sportowej P. O. Z. L. A. p. Jan Marcinkowski, Poznań, Szwajcarska 5, m. 2/3, do dnia 16. IV. b. r.
- Badanie lekarskie zawodników odbędzie się w dniu biegu o godz. 10 w szatni na Stadionie Miejskim, gdzie winni się stawić uczestnicy biegu najpóźniej do godz. 10,30. Orzeczenie lekarza rozstrzyga o dopuszczeniu do biegu; bez badania lekarskiego nikt do biegu dopuszczony nie będzie.

Poznański Okręgowy Związek Lekkoatletyczny.

Regulamin II biegu na przełaj dla młodzików o nagrodę przechodnią „Kurjera Poznańskiego“

- Bieg na przełaj o nagrodę przechodnią „Kurjera Poznańskiego“ dla młodzików odbywa się w ramach dorocznego biegu na przełaj o puchar przechodni „Kurjera Poznańskiego“. Bieg organizuje Poznański Okręgowy Związek Lekkoatletyczny w niedzielę, dnia 19 kwietnia 1936 r. o godzinie 12,30 ze startem i metą na Stadionie Miejskim w Poznaniu.
- Udział w biegu mogą brać wszyscy obywatele Państwa Polskiego zrzeszeni jak i niezrzeszeni, a również Polacy z zagranicy w wieku od 16—17 lat (roczniki 1919-20 i 21), którzy zostali przez lekarza uznani za zdolnych do biegu.
- Długość trasy wynosi około 2,000 m.
- Każdy zawodnik musi być ubrany w kostium lekkoatletyczny dowolnych barw.
- W czasie biegu obowiązuje regulamin P. Z. L. A.
- Zawodnik, przybywający pierwszy do mety, zdobywa dla swojej organizacji nagrodę przechodnią na przeciąg jednego roku, a dla siebie żeton pamiątkowy.

- Nagroda staje się własnością klubu wzgl. organizacji, której zawodnik zdobędzie ją trzy razy, niekoniecznie z rzędu. W razie zdobycia nagrody przechodniej przez zawodnika niezrzeszonego, nagroda pozostaje w przechowaniu P. O. Z. L. A. do następnego biegu.
- Następnych 4 zawodników otrzymuje żeton pamiątkowy, a dalszych pięciu dyplomy.
- Wpisowe wynosi od zawodnika 20 groszy. Zgłoszenia (ważne tylko z załączonym wpisem) przyjmuje przewodniczący Komisji Sportowej P. O. Z. L. A. p. Jan Marcinkowski, Poznań, Szwajcarska 5, m. 2/3, najpóźniej do dnia 16. IV. b. r.
- Badanie lekarskie zawodników odbędzie się w dniu biegu o godz. 10 w szatni na Stadionie Miejskim, gdzie winni się stawić uczestnicy biegu najpóźniej do godz. 10,30. Orzeczenie lekarza rozstrzyga o dopuszczeniu do biegu; bez badania lekarskiego nikt do biegu dopuszczony nie będzie.

Poznański Okręgowy Związek Lekkoatletyczny.

Konferencja w miejskim Komitecie w. fiz.

W piątek wieczór odbyło się w sali rady miejskiej zebranie informacyjne organizacji sportowych celem omówienia spraw związanych z sezonem i poinformowania ich o wytycznych komitetu w. f. na rok bieżący.

Zebrań przewodniczył p. dr. L. Sokołowski, podnosząc w swym przemówieniu, że sport polski przechodzi wyraźny kryzys. Organizacje sportowe walczą z wielkimi trudnościami finansowymi. Miejski komitet udzielał, szczerpłych wprawdzie subwencji, jednak w myśl zaleceń władz centralnych w Warszawie, uzyskane fundusze obracać się będzie na inwestycje, jako rzekomo więcej odpowiadające celowi. Miasto Poznań w ostatnich latach na inwestycje sportowe przeznaczyło i zużytkowało około 7 milionów złotych.

Następnie przewodniczący omówił najbliższe plany, jak: budowę boiska sportowego przy Al. Pułaskiego, pływalni otwartej przy ul. Niestachowskiej, która w tym roku częściowo, jeden basen, zostanie oddana do użytku; uruchomienie nowej strzelnicy.

Poza tem powstanie nowe boisko sportowe przy arenie na Łazarzu. Czyni się również starania o pobudowanie boisk na peryferiach miasta. Sprawa pobudowania pływalni zimowej (krytej) została odroczone do przyszłego roku, bowiem Fundusz Pracy dopiero w roku... 1937 może udzielić funduszy na budowę. Na budowę toru kolarskiego brak funduszy. Celem koordynacji pracy, utworzy miejski komitet, kilka sekcji, poświęconych poszczególnym zakresom prac.

W zebraniu wziął udział przedstawiciel wojewódzkiego komitetu w. f. i p. w., który w przemówieniu oświadczył, że komitet woj. zwołuje w kwietniu sejmik wszystkich organizacji sportowych, aby zdać sprawę z dotychczasowych prac i wysłuchać życzeń oraz bolączek organizacji sportowych.

Następnie omawiano program dorocznej imprezy wiosennej i dnia propagandy. Przy tej sposobności, prezes POZLA p. Szware wyraził życzenie, by w tej imprezie wzięła jak najliczniejszy udział młodzież szkół średnich, w osobnych grupach w poszczególnych dziedzinach. Sprawą powyższą zajmie się miejski komitet, który zwróci się do władz szkolnych o wy-

TRIOLA - najnowsza kreacja

w bieżącym sezonie

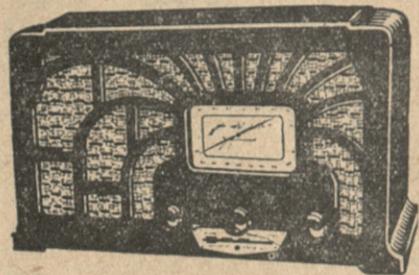
fabryki **Era** Sp. Akc.

zadowolni najwybredniejszych miłośników radja . . .

ODBIORNIK TRIOLA

to szczyt doskonałości tonu, selekcji i formy. „TRIOLA“ to odbiornik 3-lampowy z 4-tą prostowniczą, 2 obwody z filtrem wstęgowym, 3 zakresy fal.

Cena rewelacyjna zł 310 (spłaty ratalne) Demonstracja „TRIOLA“ i niezrównanej superheterodyny „NEW-STAR“, cena której została obniżona do zł 525,— odbywa się w pierwszorzędnych składach radiowych.

Polskie Zakłady Elektrotechniczne „ERA“ Sp. Akc. Włochy pod Warszawą

rażenie zgody na udział młodzieży w tych imprezach.

O przydział boisk sportowych zwróciło się zaledwie 5 klubów. Organizacje, które dotychczas tego nie uczyniły, winny to zrobić w terminie do 25 marca.

Popis gimnastyczny

Ciekawy popis gimnastyczny urządzi „Sokoł“ w niedzielę 5 kwietnia o godz. 19 w wielkiej sali Domu Rzemieślniczego. Punktem kulminacyjnym programu będą zawody Śląsk — Wielkopolska, z udziałem olimpijczyków, obejmujące ćwiczenia gimnastyczne na sprzętach: drążku, poręczach, koniu i kółkach, oraz ćwiczenia wolne w zastępach. Poza tem wystąpią z malowniczymi ćwiczeniami wolnymi drużyny oraz sokola młodzież męska i żeńska.

Spodziewać się należy, że szerokie warstwy Społeczeństwa, zawsze życzliwe naszemu Sokolstwu, i tym razem skorzystają z okazji tej wspaniałej imprezy, aby przypatrzeć się wynikom pracy sokolej, prowadzonej pod wzniosłym hasłem: zdrowy duch w zdrowym ciele.

Ceny miejsc bardzo przystępne. Bilety wcześniej nabywać można u sekretarjacie Dzielnicy Włpk. Sokoła przy Wałach Zygmunta Augusta 10 — w godzinach urzędowych od 10 — 14 i od 16 — 19.

Ciężka atletyka

Drużynowy turniej zapaśniczy odbędzie się jutro w sali p. Hejduckiego, ul. Maszalarska 8, o godz. 18. Startują wszystkie czołowe zespoły Poznania.

Odznaki

Fabryka wyrobów Metalowych Poznań. Ratajczaka 17. Tel. 30-03

dz 797

Lekka atletyka

Warta—Sokół. W niedzielę o godz. 11 w hali na boisku Sokoła odbędą się ciekawe zawody lekko-atletyczne pań Warta—Sokół. (kom)

Narciarstwo

Kursy narciarskie w Zakopanem (na Hali Chochołowskiej i Gąsienicowej) prowadzi sekcja narciarska AZS Poznań w czasie od 21 b. m. do 20 kwietnia. W czasie Świąt Wielkanocnych kurs i wycieczki wysokogórskie dla zdobywania odznaki górskiej prowadzone przez upoważnionych przez P. S. N. przodowników. Uczestnicy korzystają z 82 proc. zniżki kolejowej. Zgłoszenia i zapisy w sekretarjacie AZS Zamek od godz. 16 do 18 codziennie. (kom)

Piłka nożna

„Warta“—„Gedania“. Przypominamy w ostatniej chwili o spotkaniu piłkarskim, które odbędzie się jutro o godz. 15,30 na boisku „Warty“.

„Gedania“ przyjeżdża w swym najlepszym składzie dziś wieczorem, a ponieważ „Warta“ wystąpi również z pełną drużyną ligową, spotkanie to zapowiada się ciekawie. (kom)

Paryż—Montevideo 1:1. W Paryżu odbył się wczoraj pierwszy występ urugwajskich piłkarzy na terenie europejskim. Po bardzo zaciętej walce spotkanie zakończyło się wynikiem nierozstrzygniętym 1,1 (0:0).

Urugwajscy piłkarze grali bardzo ostro i zachowali się w sposób wybitnie niesportowy. M. in. kilku graczy rzuciło się na znanego belgijskiego sędziego, p. Baerta, który prowadził zawody, gdy uznali jego orzeczenie dla siebie za krzywdzące. Belg natychmiast opuścił boisko i odmówił dalszego prowadzenia zawodów. Jego miejsce zajął francuski sędzia.

Pięściarstwo

W Tallinie rozpoczęły się piątek międzynarodowe zawody z udziałem pięściarzy polskich, estońskich, lotewskich i szwedzkich. Z Polski startuje pełna ósemka warszawskiej Polonii, z Łotwy 4 zawodników, z Estonii — 2, ze Szwecji — 2.

W pierwszym dniu zawodów Polacy uzyskali następujące wyniki: Weiman pokonał Estończyka Stimsona, Jańczak odniósł zwycięstwo nad Estończykiem Timbergiem, Fabisiak wygrał z Estończykiem Stiepułowym, Małecki przegrał z Łotyszem Trengem, Sowiński został pokonany przez Łotysza Berzinsa.

HENRYK ŻAK, POZNAŃ

Pg 2078/9 - 641

Różne

Lektorat turystyki na Uniwersytecie Jagiellońskim. Rozwój turystyki i coraz bardziej rozszerzające się zagadnienie gospodarki turystycznej stwarzają potrzebę naukowego badania tych problemów. Wobec tego wysunięto inicjatywę utworzenia przy Uniwersytecie Jagiellońskim lektoratu gospodarki turystycznej.

W tej sprawie krakowski urząd wojewódzki zwrócił się do Ligi Popierania Turystyki z prośbą o poparcie zabiegów przy stworzeniu podstaw materialnych lektoratu, którego całkowite koszty mają wynieść 3,500 zł rocznie. Liga Popierania Turystyki postanowiła poprzeć tę inicjatywę i okazać jej pomoc materialną.

Do WIEDNIA

26. III. — 31. III. zł 95,—
26. III. — 7. IV. zł 155,—

WAGONS - LITS//COOK
Poznań, Bronisława Pierackiego nr. 12
ng 7907

KINO METROPOLIS

Specjalne przedstawienie popołudniowe **jutro, w niedzielę, 22. bm. o godz. 3.30.** Najpiękniejsze arcydzieło filmowe z złotej serii dla młodzieży p. t. „**DZIELNY CHŁOPIEC**“, w którym genialny mały artysta JACKIE COOPER dokonuje cudów bohaterstwa, waleczności i poświęcenia. Film o błyskawicznej akcji, głębokiej potędze uczucia i niezrównych wyczynach bohaterskich dzielnego chłopca. Bilety od 25 gr.

ng 7030

WYCIECZKA

WIELKANOCNA DO PRAGI, BUDAPESZTU i WIEDNIA
 9/IV. — 15/IV. zł 225,— paszport, wiza
 przejazdu, utrzymanie, zwiedzanie. **WAGONS-LITS//COOK, Poznań, Br. Pierackiego nr. 12**

ŻYCIE SOKOLE

Zjazd rady okręgu ostrowskiego

W niedzielę, 15 marca odbył się zjazd rady okręgowej przy udziale 49 delegatów i delegatek z 20 gniazd oraz członków zarządu okręgowego i członków okręgowego wydziału sokolic. Przewodnictwo dzielnicy reprezentował dh. Roskosz, a dzielnicowy wydział sokolic dcha Kołodziejska. Nieobecne były gniazda: Chocz, Czekanów, Garki, Jaskółki, Kalisz, Kobylogóra, Odolanów, Ołobok, Opatówek, Sadowie, Topola-Mała, Wvsocko Wielkie.

Zebrań zagałi prezesa okr. dh. adw. Kubiak St., który przewodniczył. Po odczytaniu i przyjęciu protokołu przystąpiono do sprawozdań. Dh. prezes nakreślił w ogólnych zarysach pracę w okręgu. Wszystkie gniazda były lustrwane pod względem administracyjnym i technicznym. Z kolei obszerny referat zdał sekretarz dh. I. Bereszyński. Z wywodów jego wynika, że okręg liczy czynnych gniazd, w tem 2 żeńskie samodzielne, z 1073 członków, w tem ćwiczących 533 oraz 156 młodzieży męskiej i żeńskiej. 18 posiedzeń ścisłego Zarządu, oraz jedno zebranie Rady Okr. i jedno informacyjne prezesów i naczelników Gniazd. Sekretariat okręgowy wysłał 1080 różnej korespondencji. Okręg był reprezentowany na wszelkich zebraniach Zarządu Dzielnicy i Radzie Związkowej w Katowicach i Warszawie. Przewodnicząca okr. wydziału sokolic dchna Kazimiera Topolanowa podała, że do okręgu należą 2 gniazda samodzielne oraz 6 oddziałów żeńskich z ogólną liczbą 181 druhen i 87 młodzieży. Gniazda i oddziały prowadziły swą pracę bez zarzutu. Skarb-

prac dokonanych oraz zatwierdzono program pracy na rok bieżący. Dh. nac. Tomczak zgłosił swą rezygnację z powodu niedomagania na zdrowiu oraz z powodu licznych zajęć złączonych z zajmowaniem równocześnie stanowiskiem prezesa miejscowego gniazda, jednakże zgromadzeni naczelnicy gniazdowi uprosili go, że rezygnację swoją cofnął, przyrzekając przez intensywną współpracę ułatwić mu jego zadanie. Pierwszym zastępcą naczelnika okr. wybrano dh. Jagieniaka z Siemianic, drugim dh. Möllera z Kępna.

Zjazd rady zagałi i w dalszym ciągu także przewodniczył nim prezes okręgu dh. mecenas Zakrzewski. Po sprawdzeniu legitymacji delegatów przedłożył dhowie prezes, sekretarz, skarbnik i naczelnik oraz przewodnicząca okręgu wydziału Sokolic treściwe sprawozdania z całorocznej działalności okręgu. Ze sprawozdań tych wynika, że praca w okręgu kępińskim — przy sumiennem i obowiązkowem jej zalecaniu przez zarząd — rozwija się prawidłowo. Dotkliwą wszakże bolączką jest strona finansowa, która wykazuje dużo zaniedbania ze strony gniazd, co bezwzględnie musi się zmienić na lepsze, jeżeli praca ma należycie się rozwijać.

Nawiązując do sprawozdań, wygłosił dh. prezes Dzielnicy dłuższe przemówienie, w którym wstępnie wskazał na wypróbowane w 70-letniej służbie narodowej ideowe podstawy Sokolstwa, a następnie na tem tle nakreślił w żywych barwach całokształt sokolej pracy organizacyjnej, kończąc gorącym i serdecznem wezwaniem do wytrwałej i obowiązkowej służby soko-

zes związkowy kpt. Bogdański powitał delegatów 40 towarzyszy i reprezentanta dowódcy korpusu kpt. Rywociego, który w toku obrad wręczył nagrody ministra spraw wojskowych najwybitniejszym hodowcom w postaci medali i dyplomów, rozdzielając kwotę 500 zł między tych hodowców, którzy osiągnęli najlepsze wyniki w lotach w kierunku pogranicznym. Prezes związku kpt. Bogdański wręczył hodowcom złote i srebrne medale związkowe za wyniki osiągnięte na wystawach hodowlanych.

Przewodniczący zobrazował działalność zarządu w r. 1935 i scharakteryzował pracę związkową w ciągu 10-lecia. Związek z liczbą 18 towarzyszy wzrósł na 50, a liczba 180 prywatnych hodowców gołębi pocztowych przekroczyła pół tysiąca. Podkreślił, że kiedy jeszcze w r. 1925 zaliczano do wyjątków osiągnięć w lotach odległości 300 km. obecnie hodowcy w dużym procencie osiągają pomyślne wyniki w lotach na odległości od 500 do 700 km. Zorganizowano masowe zloty propagandowe z okazji świąt narodowych, obchodów propagandowych Ligi Morskiej, z okazji różnych zjazdów i uroczystości. Jednym z działań była ochrona gołębi przed jastrzębiami. Za zastrzelone jastrzębie wypłacono w r. ub. tytułem premij 300 zł z funduszu składkowych towarzyszy. Związek został zarejestrowany, a w opracowaniu jest połączenie w jedną całość towarzyszy hodowców gołębi pocztowych na Pomorzu, Śląsku i Wielkopolsce. Na zakończenie kpt. Bogdański wyraził uznanie i podziękowanie za współpracę tak członkom zarządu, grupom lotowym, towarzystwom i poszczególnym hodowcom, zachęcając ich do dalszej pracy ku chwale ojczyzny.

Sprawozdanie z działalności sekretarza przedstawił p. Jackowski, kasowe starszy

Modna biżuterja
klamry do sukien

Kałamajski

Pe 3 291-12.56

ski skrzypek odegra przed mikrofonem Rob. Schumana: Pieśń ogrodowa, J. Hubay: „Zefir“, Fr. Vescey: Kaskadę, Sgambattiego: Serenadę neapolitańską.

Sluchowisko dla dzieci z Poznania

W ramach Teatru wyobraźni dla dzieci rozgłośnia poznańska nadawać będzie na fali ogólnopolskiej w sobotę dnia 28 b. m. o godz. 16,15 — 16,45 sluchowisko dla dzieci „2 + 2 = 4“. Muzykę do tego sluchowiska skomponował Wiktor Buchwald. Stanisław Sojecki, autor sluchowiska jest dobrze znany małym radjosluchaczom z całego szeregu pogadanek i bajek, które ku uciesze radjosluchaczy wygłaszał przed mikrofonem. Niewątpliwie tytuł nowego sluchowiska Stan. Sojeckiego zaciekawi małych radjosluchaczy, ale nie będziemy psuli zabawy, zdradzając, co się poza temi cyframi kryje. Zapraszamy was do głośnika. Feljton radjowy Stan. Wasilewskiego

Feljton radjowy Stan. Wasilewskiego

Niedaleko Łukowa w powiecie obornickim znajduje się miejscowość zwana O. bjezierzem, stanowiąca wielki klucz majątków, należących dawniej do Węgorze- skich a od lat kilkudziesięciu będąca w posiadaniu znanej wielkopolskiej rodziny hrabiów Turnów. Miejscowość ta gościła w ciągu 19 w. albo trafem, albo na stałe szereg znakomitości z polskiego świata literackiego. Był tam w przejeździe: Julian Ursyn Niemcewicz, Adam Mickiewicz, Antoni Edward Odyniec i Józef Ignacy Kraszewski. Czas dłuższy w Objezierzu przebywała w charakterze nauczycielki domowej Narcyza Żmichowska. Tam uro-

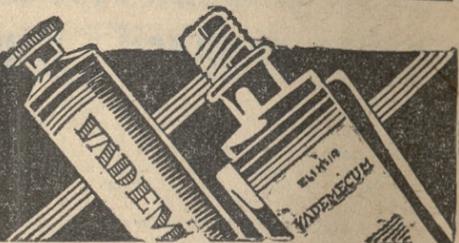

ZDROWE-ZĘBY*PRZEZ

VADEMECUM

PASTA
ELIKSIR

POLECANE PRZEZ POWAGI LEKARSKIE ŚWIATA, CHRONIĄ PRZED PROCHNICĄ I KAMIENIEM NAZĘBNYM.

nik dh. M. Idzior stwierdził, że dochód w ub. roku wynosił 1109,64 zł, rochód 914,22 zł. Dużo gniazd zalega zę składkami, z których winny się jak najprędzej uiszczyć. Następnie zabrał głos przewodniczący komisji rewizyjnej i wniosł o udzielenie skarbnikowi i zarządowi absolutorjum. W końcu dokładne sprawozdania złożyli naczelnik dh. Maksymilian Kothe i naczelniczka okr. dchna Marja Raczówna.

Po obszernej dyskusji udzielono zarządowi jednogłośnie absolutorjum, poczem przemawiali delegaci przewodnictwa dzielnicy dh. Roskosz i dchna Kołodziejska, którzy podkreśliли doniosłość oraz znaczenie idei sokolej i dali krótki zarys wytrwałej pracy „Sokola“ na niwie narodowej.

Wybory uzupełniające przyniosły poniższe wyniki: do zarządu weszli dh. dh.: Bereszyński Ignacy (Ostrów), Halina Wodniakowska (Ostrzeszów) i Leśniak Feliks (Ostrów). Do komisji rewizyjnej zostali powołani dh. dh.: Rowiński Stefan, Splitt Dezydery i Adamczak Jan. Do sądu honorowego dh. dh. Rowiński Stefan, Michałowski Stanisław, Łukasiewicz Stanisław, Stępniewiczowa Zofja, Pałowski Albin. Działak Antoni, Lis Jan i Woschkowa Marja. Następnie uchwalono budżet na 1936 r. w kwocie 1000,— zł. Złot okręgowy odbędzie się w Ostrowie.

W wolnych głosach uchwalono przesłać drogą służbową do Zarządu Związku prośbę Gniazda „Ostrzeszów“ o wpisanie dhów śp. Wodniakowskiego Władysława Antoniego i Worsztynowicza Leonarda do złotej księgi. (tr)

Z okręgu kępińskiego

W nowej pięknej i nadzwyczaj celowo urządzonej sokolni gniazda kępińskiego odbył się w niedzielę 15 b. m. doroczny walny zjazd rady okręgowej oraz delegatów wszystkich 20 gniazd do okręgu należących. Przewodnictwo dzielnicy wielkopolskiej reprezentował dh. prezes Wojski z Poznania.

Obrady zjazdu poprzedziło specjalne zebranie naczelnictwa pod kierownictwem naczelnika okr. dha Tomczaka, na którym przyjęto do wiadomości sprawozdanie z

lej, która jest służbą dla Polski. — Po krótkiej rzeczowej dyskusji udzielono — w myśl wniosku komisji rewizyjnej — pokwitowanie skarbnikowi i całemu zarządowi.

Wybory uzupełniające do zarządu nie przyniosły żadnych zmian. Wybrani zostali ponownie wiceprezes i przewodnicząca dzielnicy. Wydziału Sokolic dchna Karłowska, sekretarz dh. Kłobus oraz dh. Jan Gandecki. Rezygnacji dh. dr. Kasprzaka zgłoszonej z powodu choroby, Rada nie przyjęła z uwagi na poważne jego zasługi dla Sokolstwa, upoważniając natomiast zarząd do kooptowania w miarę potrzeby jednego nowego członka. Poza tem dokonano wyboru komisji rewizyjnej i sądu honorowego oraz delegatów do zarządu dzielnicy i rady związkowej.

W dalszym ciągu omówiono i załatwiono szereg bieżących spraw organizacyjnych, m. in. ustalając termin tegorocznego zlotu okręgowego na dzień 15 sierpnia w Kępnie.

**PRZECIWI
GRYPIE
ANGINIE
CHOROBYM
Z PRZEZIĘBIENIA**

**POLSKIE TABLETKI
PANACRIN**

ng 7 590

**Organizacja hodowców
gołębi pocztowych
na terenie D. O. K. VII**

W piwnicy ratuszowej odbyło się ważne zebranie delegatów Związku Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych na terenie D. O. K. VII. Przewodniczący obradom pre-

ogniomistrz Konieczny z 7 d. a. k. Na wniosek p. Pawłaka zarządowi udzielono absolutorjum.

Szczegółowo omawiano projekt organizacji lotów gołębi pocztowych z terenu D. O. K. VII do Równego na odległość 700 km z tem, że do odległości 200 km towarzystwa przeprowadzać będą ćwiczenia we własnym zakresie, a transport do Równego zorganizowany będzie centralnie. Uchwalono wysyłkę gołębi na olimpiadę w Berlinie w dniu 1 sierpnia b. r. Kpt. Bogdańskiego, który po 10-letniej działalności ustąpił ze stanowiska prezesa związkowego mianowano prezesem honorowym związku, a skarbnika st. ogniomistrza Koniecznego mianowano członkiem honorowym.

Prezesem związkowym wybrano p. Sławiaka, zast. p. Cyprycha, sekr. p. Jackowskiego, zast. p. Dolatkowskiego, skarbnikiem p. Szybowicza, zast. p. Fieskiego, radnymi pp.: Duchalskiego i Rauscha. (kl)

RADJO

Poznański koncert w głośniku

W środę 25 marca o godz. 17,20 — 17,50 rozgłośnia poznańska nadawać będzie na fali ogólnopolskiej interesujący koncert kameralny. Znacomicy artyści poznańscy a mianowicie: Zdzisław Jahnke, W. Witkowski — skrzypce, Tadeusz Szulc — altówka, Dezyderjusz Danczowski — wiolonczela i Adam Ciechański — kontrabas wykonają przed mikrofonem mało znany a ze wszechmiar zasługujący na spopularyzowanie Kwintet na dwoje skrzypiec, altówkę, wiolonczelę i kontrabas Ignacego Dobrzyńskiego. Zapowiedź tego koncertu wzbudzi w sferach muzycznych wielkie zainteresowanie.

Zdzisław Jahnke w radjowym koncercie solistów

W sobotę dnia 28 marca o godz. 18,00 — 18,40 w ramach radjowego koncertu solistów wystąpi znakomity muzyk poznański Zdzisław Jahnke (skrzypce). Mistrzow-

Ciekawy koncert kameralny

Polski Kwartet Smyczkowy został pozyskany przez Poznańskie Towarzystwo Muzyczne na jeden koncert w dniu 25. bm. w sali św. Marcina o godz. 20. Członkami tego znakomitego zespołu są znani wybitni artyści: Zdzisław Jahnke, Władysław Witkowski, Tadeusz Szulc i Dezyderjusz Danczowski. Oprócz kwartetów Haydna i Schumanna Polski Kwartet Smyczkowy wykona najnowsze Trio (op. 32) znanego i cenionego kompozytora poznańskiego Stefana Poradowskiego. Bilety na ten ciekawy koncert nabywać można wcześniej w składzie cygar A. Szejbrowski, Br. Pierackiego 20, lub przy kasie w dniu koncertu.

zg 13 148

**SOLEC-ZDRÓJ
POLSKIE PISZCZANY**

ng 7878

**Czem jest kuracja
Cholekinazowa?**

Cholekinaza H. Niemojewskiego jest mieszaniną odpowiednio dobranych i w specjalny sposób spreparowanych ziół. Kuracja cholekinazowa polega na pobudzeniu wdroby do normalnej czynności, jako organu, który dla krwi jest jakgdyby filtrem. Krew zabiera odpadki komórek i inne szkodliwe substancje do wdroby. W wdrobie z odpadków tych wytwarza się żółć i wydziela się z organizmu przez кишки. W ten sposób odbywa się prawidłowa przemiana materji. Jeżeli pobudzić wdrobę do zwiększonego wytwarzania żółci, zacznie ona wyciągać coraz większe ilości odpadków z krwi. Z tego wynika, że im więcej wytwarza się żółci, tem dokładniej organizm wydalą ze krwi szkodliwe substancje, które powstają w ustroju jako po- boczne produkty przemiany materji i trawienia. Organizm wzmocniony SAM SOBIE DAJE RADE z CHOROBA. Cholekinaza H. Niemojewskiego stosuje się przy chorobach wdroby i na jej tle: 1) kamieniach żółciowych, 2) żółtaczkę, 3) chronicznych zaparciach stołca, 4) katarach żołądka i kiszek oraz przy chorobach na tle żółci przemiany materji: 1) artretyzmie, 2) ischiasie i innych neuralgjach artretycznych, 3) chorobach skóry na tle żółci przemiany materji. Bezpłatne broszury o metodach leczenia ziołami Cholekinaza wysyła Laboratorium „Cholekinaza“, Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apteki i skl. apt. ng 7873

Jeśli masz jakikolwiek przedmiot ubranie, suknie, kapelusz itd. do czyszczenia lub odświeżenia udaj się natychmiast tylko do firmy

EKSPRES

Piekary 16/17, dziedziniec kina Metropolis a będziesz miał wykonane fachowo i sumiennie w 24 godzinach. Otwarcie DZIŚ w sobotę, 21. bm. dg 1219

Towar oferowany zapomocą próbek towarów łatwiej sprzedać

POCZTA

przyjmuje do przewozu i doręcza próbki towarów za opłatą od 10 do 30 gr, o wadze do 500 gramów.

dg 1187

Uchwały walnego zjazdu Dowborczyków

W dniach 14 i 15 b. m. odbył się w Warszawie walny zjazd Stowarzyszenia Dowborczyków, który podjął następujące uchwały:

1) Walny zjazd żołnierzy I korpusu polskiego, wychodząc z założenia, że świat cały, a z nim i Polska, przeżywa ważne chwile, a od obioru dróg, zarówno w polityce zewnętrznej, jak i wewnętrznej, zależy przyszłość i wielkość Polski, uchwała:

1) Sytuacja obecna wymaga dziś zjednoczenia wszystkich sił w narodzie, wszystkich dobrych Polaków, niezależnych od obcych agentur.

2) Do walki o przyszłość Polski muszą stanąć wszyscy, gdyż przyszłość Polski zależy od tego, czy zdołamy w krótkim czasie zdobyć się na czyny, przywracające narodowi rolę w państwie i dające ogółowi Polaków poczucie, że są podmiotem, a nie przedmiotem rządzenia. Bowiemy niechybnie nadejdzie czas, kiedy Ojczyzna znów żąda ważkiego głosu swych wiernych synów w nadchodzących szybkimi krokami wypadkach.

3) Zważywszy na zlikwidowanie przez władze bezpieczeństwa tajnego spisku hitlerowskiego na Śląsku, kierowanego przez czynniki zewnętrzne, a wymierzonego w bezpieczeństwo i granice Polski, jak również na wzmożoną agitację masonerii i komunistyczną, działającą w całej Polsce, zarówno wśród robotników, jak i po wsiach, a także wśród mniejszości narodowych, szczególnie wśród młodzieży żydowskiej i na Wołyniu, oświadczamy, że nie możemy pozwolić żadnym obcym czynnikom wpłynąć na losy naszej Ojczyzny, gdyż mamy poczucie gospodarzy na własnej ziemi. Naszą ideą, jest idea wielkości narodu i potęgi państwa polskiego, która dzisiaj zwłaszcza musi być spotęgowana w sercu i świadomości każdego Polaka.

4) Ponieważ Europa, a z nią i Polska, co pewien czas stawiana jest przed Niemcami przed faktami dokonaniem, przed ciąglem łamaniem umów i trak-

tatów, jak również, że rozpętany przez Niemców szalony wyścig zbrojeń, budzi czujność wszystkich państw, przeto Polska musi być czujna i stanąć wraz z innymi do wyścigu zbrojeń. Uważając, że wystąpienie naszych czynników wojskowych było nadzwyczaj pożądane, my, przymusowi weterani wielkiej wojny i zarazem pierwszej niezależnej od zaborów polskiej siły zbrojnej, spełnimy zawsze obojętnie nasz święty obowiązek, tak, jak dotąd spełnialiśmy w potrzebach ojczyzny i z całym zaparciem się siebie, złożymy na ołtarzu ojczyzny swą wiedzę wojskową, doświadczenie bojowe i to, co mamy najdroższego — życie, nie żądając wzajemnej zapłaty.

5) Zważywszy nadmierny wzrost militarizmu germańskiego, który jest dla nas bardzo groźny oraz zagrożone interesy Francji, naszej sojuszniczki, czem w równym stopniu narażona jest i Polska, oraz z uwagi na obowiązujące nas przymierze i trudne położenie strategiczne Polski, uważamy, że chwila obecna jest bardzo poważna i wymaga jasnych i wyraźnych decyzji. Nasz sojusz wojskowy z Francją powinien bezwarunkowo wyjść z obecnego przesilenia międzynarodowego wzmocniony, a polityka polska musi być zupełnie niezależna w oparciu o państwa, które powstały wraz z Polską, po zwycięstwie 1918 roku. Polityka nasza musi stać zdala od podszeptów, wychodzących z takich kół, któreby pragnęły z naszej siły zbrojnej uczynić piłkę w grze o obecne interesy.

6) Odczuwając serdecznie dramat ukochanej naszej młodzieży akademickiej, który tak jaskrawo wystąpił w wypadkach na politechnice i zgodnie z naszym przekonaniem i tylekroćni stwierdzoną naszą wspólną ofiarnością, złożoną w obronie ojczyzny przez stare pokolenia akademickie, życzymy przyszłym pokoleniom inteligencji, naszym przyszłym towarzyszom broni, powodzenia w ich dalszej i owocnej służbie narodu „ku chwale ojczyzny“.

Każdy chciał - nie każdy mógł

NABYĆ NAJDOŚKONALSZY RADIODOBIORNIK TELEFUNKEN: AMBAsADOR, UNIPHON LUB SPECIAL ZA GOTÓWKĘ. OBECNIE SPRZEDAJEMY JE W OGRANICZONYCH ILOŚCIACH NA SPŁATY..... OD

20 ZŁ. MIESIĘCZNIE

RADIO-TELEFUNKEN

MISTRZ TONU, PRECYZJI I FORMY

ng 7897

Chleb dla swoich

W Łodzi potrzebny jest od 1 kwietnia b. r. **hurtowny handel śledzi**. Lokal wolny.

Potrzebni lekarze-dentyści w Lubieniu koło Włocławka, w Zagorowie pow. konińskiego i Radogoszczu pod Łodzią.

Potrzebny adwokat w Drohobyczu woj. lwowskie.

Krawiec wojskowy w Łodzi bardzo potrzebny.

Poza tem na terenach województw centralnych i wschodnich potrzebni są: czapnicy, kamasznicy, fotograf, modystki, gorseciarki, szklarze, kaszarnie, kolektury loterii państwowej, mydlarnie, sklepy szkła i porcelany, stragany rybne, sklepy gotowych ubrań, sklepy farb i mydła, jatki z mięsem wołowym, kuźnierze, olejarnie, tokarze w drzewie, hurtownie towarów kolonialnych, sklepy bławatów, sklepy z rowerami, tartaki, sklepy z drzewem budowlanym, sklepy z obuwiem, rękawiczniki, hurtownie piwa, fabryki lemongonad, fabryki marmelad, restauracje, jadłodajnie, drogerje, sklepy skór, krawcy, introligatorzy, rymarze, powoźnicy, drukarnie, sklepy z żelazem, sklepy z galanterją, rzeźnicy, cukierniki, fabryki czekolad, blacharze, skle-

W sprawach Propagandowych jak i Reklamowych prosimy komunikować się z

WYDZIAŁEM PROPAGANDY

„Kurjera Poznańskiego“, św. Marcin 70

I. piętro od godziny 16—18

Telefony: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72.

py techniczne, sklepy z kapeuszami damskimi i męskimi, wytwórnie mebli, apteki, geometry-miernicy.

Zgłaszać się mogą tylko reflektanci posiadający własne środki do wykonywania swego zawodu, szukający terenu swojej działalności zawodowej.

Związek wskazuje punkty naprzód zbadane i oszczędza pionierom niecelowych zachodów.

ZWIĄZEK POLSKI
Poznań,
ul. Pocztowa 27 I p. w godz. 11—13-ej

PIANINA na dogodnych warunkach i niskich cenach dostarcza **T. BETTING i S-ka, Leszno.**

Wkrótce ukaza się najkrótsze fortepiany długości 135 ctm.

dg 1184

Kącik kosmetyczny

P. Kazia Z. Z listu Pani wnioskuje, że cerę ma Pani mieszaną, czego dowodem jest nadmierne łuszczenie policzków, a wagi na nosie i brodzie. Pielęgnacja cery stosowana przez Panią jest zupełnie błędna, gdyż czyni Pani wszystko, aby twarz wysuszyć a nie, aby zapobiec wspomnianym defektom. Zbyt częste stosowanie parówek prowadzi tylko do krótkotrwałej poprawy, a raczej powoduje rozszerzenie się porów, a co zatem idzie, większą ilość węgry, policzki przytem łuszczą się jeszcze bardziej.

W takim wypadku radziłabym Pani zaniechać używania kremu, o którym Pani wspomina, jak również spirytusu salicylowego (tylko przecierać nos i brodę), a stosować na noc i na dzień pod puder krem wybitnie natłuszczający i odżywczy. Do mycia twarzy wieczorem stosować nie mydło lecz otrąbkę.

P. Aniela D. Jest to choroba bardzo nieprzyjemna, z której radziłabym Pani jak najprędzej się wyleczyć, gdyż zaniedbanie jej pociąga za sobą bardzo nieprzyjemne komplikacje, a jednocześnie wpływa ujemnie na wygląd zewnętrzny. Cera w takich razach zależna jest od tej dolegliwości.

Blondynka C. D. Na rozjaśnienie włosów istnieją specjalne nieszkodliwe prepa-

Jaka pewność
że kupujesz odbiornik najwyższej klasy?

7 OBWODÓW

PRZY 3 ZAKRESACH FAL ORAZ URZĄDZENIE PRZECIWZANIKOWE STANOWIĄ JEDYNĄ RĘKOJMIĘ

2 SUPERHETERODYNY SPLENDID i MAJESTIC ELEKTRIT

odpowiadają wszelkim wymaganiom nowoczesności!

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH RADJOSKŁADNICACH

Tg 511

raty. Używanie perhydrołu jest niewskazane, jako że środek ten działa niszcząco na rogową substancję włosa.

P. Zofia M. Celem uniknięcia powstawania piegów powinna Pani stosować z wczesną wiosną światłochromy kremy i pudry. Do mycia rażę używać otrąpek a nie mydła, gdyż to ostatnie zbyt Pan/ cerę wysuszy.

MG. KUNTZÓWNA

GABINET KOSMETYCZNY

Magistra Kuntzówny
przeniesiono z Pl. Wolności 9, m. 13, na ul. Seweryna Mielżyńskiego 4, m. 3

zg 13 142

Norton

ROYAL ENFIELD

BEZPIATNA PODRÓŻ DO WARSZAWY PO KUENO

Generalne przedstawicielstwo:

ZOREL Warszawa Królewska 23

Największy wybór w Polsce motocykli nowych i używanych.

NISKIE CENY. DOGODNE WARUNKI.

Nabywcy motocykla zwracamy koszt przyjazdu do Warszawy.

Tg 489

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz 8 operetka „Bal w Savoy'u“, której rewelacyjne wystawienie na naszej scenie wywołało podziw. Imponujące dekoracje projektu Z. Szpingera, reżyserja B. Horskigo, dyryguje kapelm. W. Buchwald.

W niedzielę po południu po cenach popularnych „Rose - Marie“ z Jadwigą Musielewską. Wieczorem „Bal w Savoy'u“.

Z Teatru Polskiego

Dziś w sobotę ostatnia nowość scen polskich, doskonała sztuka Konczyńskiego „Zburzenie Jerozolimy“. Jutro w niedzielę po południu po cenach do połowy znizowanych świetna subtelna sztuka B. Katerwy „Przechodzień“, wieczorem raz jeszcze „Zburzenie Jerozolimy“. Najbliższą premjera będzie najnowsza komedia St. Kiedrzyńskiego „Raz się tylko żyje“, która w War-

szawie grana jest bez przerwy od kilku miesięcy, równocześnie w próbach perla literatury ojczyznej „Słuby Panieńskie“ Al. hr. Fredry.

Trykotażę męskie, damskie, dziecięce

Kałamajski

Pz 3 290-12.55

Z ruchu przeciwaikoholowego

W ostatnią niedzielę odbyły się zjazdy Kat. Kół Abstynentów i Bractw Wstrzemięzliwości archidiecezji gnieźnieńsko-poznańskiej. Zjazdy poprzedziło nabożeństwo w Kolegji Farniej, poczem odbył się wpraw obchód 10-lecia istnienia Związku Bractw Wstrzemięzliwości. Obchód ten zaszczylił swą obecnością J. E. ks. biskup Dymek, który w pięknych słowach wskazał na ważne zadania Bractw w obecnej dobie i udzielił zebranybłogosławieństwa. Ze sprawozdania ks. dyr. Gałdyńskiego wynikało, że Związek w okresie tego 10-lecia rozwijał się pomyślnie, o czem świadczy m. in. fakt, że kiedy w pierwszym roku istnienia Związku było 3196 członków, to w r. 1935 już 22 407! Wykład uroczystościowy na temat „Alkohol wróg rodziny“, wygłosił prof. Kowalski. Przewodniczył proboszcz parafji farniej, ks. prałat Steinmetz.

Po zakończeniu obchodu obradował X. zjazd delegatów Bractw. Omówiono sprawy organizacyjne, oraz wysłuchano dwu wykładów na temat pozyskiwania młodzieży i stosunku Bractw do Akcji Katolickiej.

Po południu toczyły się obrady IX zjazdu delegatów Kat. Związku Abstynentów Okręgu z siedzibą w Poznaniu. Po wysłuchaniu sprawozdania, które stwierdziło wzrost liczby członków o 155 i inne dodatnie przejawy pracy (wystawy, wykłady publiczne, wykłady w innych organizacjach, wieczornice, Tydzień Propagandy Trzeźwości, Dzień Abstynencki itp.), dokonano wyborów nowego zarządu. Zebrani wysłuchali nadto dwu wykładów organizacyjnych, poczem nastąpiło zamknięcie zjazdu.

Wdzięczny jestem za doskonały rezultat jaki osiągnąłem dzięki systematycznemu używaniu niezastąpionego środka na porost włosów

MIA

tylko z fabryki kosmetyków

Henryk Żak, Poznań

Pz 3280/1-2 643

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

**Dnia 23 marca 1936 r. rozpoczynamy
Rewelacyjną sprzedaż książek po cenach obniżonych**

Beletrystyka

(Cena przy tytule obowiązywała przed zniżką)

Wprzedaż odbywać się będzie w miarę napływania zgłoszeń. Jednakże ze względu na nader małe ilości egzemplarzy poszczególnych dzieł, zapewne już po kilku dniach resztki nakładów całego szeregu utworów zostaną wyczerpane. To też każdy, kto chce mieć pewność, iż wszystkie dzieła, jakie pragnie nabyć, znajdzie jeszcze na składzie zgłosić się powinien.

w ciągu najbliższych dni. Premie patrz kupon!

KSIAŻKI PO 30 gr

Dall Spiewający Błazen -0,80
Ferber Statek Komediantów 1.20
Haas Arka Noego -0,80
Poulet Kobieta pod Zwrot-
nikami 1.20
Rinehart 11-22-C 1.
Romanow Bies 2.

KSIAŻKI PO 50 gr

Banner Góra Trwogi 1.20
Bove Moi przyjaciele 2.
Chesteron Tajemnica Ojca
Brown 1.20
Henry 830 dolarów 1.
Kurnatowski Zagadkowi mi-
jonery 2.
Meissnerówna Wielkie świę-
to 2.
Schnitzler Gra o brzasku 4.50

KSIAŻKI PO 80 gr

Banner Czerwony Kobra 3.
Carco Ruda Irma 3.
Corwin Tajemna walka 4.
Leblanc Niesamowity dwór 2.
Perzyński Sławny człowiek 1.20
Wańkiewicz W kościołach 1.95
Meksyku

KSIAŻKI PO 90 gr

Armandy Renegat 5.
Bandrowski Czarcie 1.45
Heller Finanse wielkiego 5.
ksiecia 5.
Wakacje Karola Bertila 5.
Pan Collin jest zrujnowany 5.

KSIAŻKI PO 1 zł

Bonsels W. Miasto nad 1.50
rzeką 5.
Guzman R. Zazdrość 7.
Klabund Car Piotr 7.
Kowalew A. i J. Złota Kula 5.
Kretowicz O czem szumi 5.
Dewajitis 3.
King R. Chronometr Zgrozy 2.
Napierki S. Rozmowa z 2.
Cieniem 5.
Nexo M. A. Matka 5.
Polewska A. Oud 5.
Stephenson Pięmy dziś 2.85
szklankami rum 2.
Turgenew Rudin 2.
Wazyk A. Latarnie świeca 4.50
w Karpowie

KSIAŻKI PO 1,20

Anet C. Meyerling 5.
London J. Wyprawa na 2.
Blysku 2.
King R. Na Zgubionym 2.
Kursie 2.

Miller J. N. Na gruzach 6.
Grenady 6.
Stendhal Pustelnia Parmeń-
ska I/II (Wyd. Biblj. Pol.) 4.
Unamuno M. Mgła 5.
KSIAŻKI PO 1,50
Erenburg I. 10 H. P. 6.
Droonberg E. Śmiejąca się 6.
woda 5.
Złoto Alaski 5.
Złoto mglistych gór 5.
Berman J. Gwiaździsta Noc 2.85
Hesse H. Siddhardta 7.
Istrati Kodym opr. pl. 5.
King R. Mala Katy 2.85
Kunciewiczowa M. Dwa 2.85
Księżyc 6.50
London J. Córka śniegów 6.50
Marczyński A. W Podzie-
miach Kartaginy 2.50
Michaelis K. Gunhild 8.
Mniszek H. Magnesy sere 7.
Levis i Irena opr. pl. 5.50
Perzyński W. Pralnia Su-
mienia 6.50
Seifulina M. Mierzwa 3.
Stern A. Namietny Piel-
grzym 6.
Urke Nachalnik żywe Gro-
bowce 7.

KSIAŻKI PO 2 zł

Baum V. Letnia opowieść 6.
German J. Jedna Dziewczy-
na 6.50
Hall R. Źródło Samotności 10.
Iryzkowski K. Słoń wśród 7.
porcelany 7.
London J. Jerry z wysp 5.
London J. Kaftan bezpie-
czeństwa 3.
Michaelis K. Tajemnica 9.
Piliński B. Sobowtór 8.
Rudnicki Szczury 5.
Żołnierze 5.
Szczepański J. A. Drapacze 8.
i śmietniki 8.
Wodehouse P. G. Grube 7.
Pieniadze 7.
Weissenhoff J. Noc i świt 4.

KSIAŻKI I O 2,50

Byrne D. Dom Kata 10.
Benoit P. Axela 6.
Maurois A. W kregu ro-
dzinnym 7.
KSIAŻKI PO 3 zł
Galsworthy J. We dworze 9.
Lepecki M. B. W sercu 9.
czerwonego lazu (Wyd. 9.
Biblj. Pol.) 12.
London J. Dolna Księży-
ca I/II 6.
Undset S. Jenny 8.

KSIAŻKI PO 1,80-05

Leszczyński Radość sa- 1.80-05
motna 1.80-05
Ligocki E. Nemezis 1.20-05
w oprowie 2.50-25
W ogrodzie róż 1.20-05
w oprowie 2.50-25
Perzyński W. Poezje 1.20-05
Reut Witkowska Z. O- 8.60-60
powieści średniowiecz. 20-05
Ruffer Postanie do dusz 20-05
w oprowie -50-25

Książki treści naukowej

HISTORIA, MONOGRAFJA, PAMIĘTNIKI

Chateaubriand O Bonapar-
tem i Bourbonach (pre-
łożył Boy 1.20 -20
Cwikliński L. Padwa i 0.50 -05
Polska 15.- 2.-
Czermak Dzieje Powsz. 2.-
Dzieje Polski od wieku X.
wyd. ilustr. 2.-
Ligocki E. Nowa legenda 2.-
1920 50
Mierosławski L. Pamiętnik 6.50
z lat 1861-63 6.60 1.20
Morawski K. Czasy Zyg-
muntowskie na tle pra-
dów odrodzenia (z il-
ustracjami) 4.80 1.-
Pasek J. Ch. Pamiętniki 6.50
(wybór) z 11 rycinami.
Opracował A. Kazanow-
ski 4.80 -70
Paszkwicz Hr. Dr. Dzieje 6.
Polski. Podrecznik dla 6.
szkół średnich. Czytanka 6.
z literatury historycznej 6.
i wypisy ze szkół 6.
Cześć I. Czasy Piastow-
skie 4.- -30
Cześć II. Czasy Jagiel-
lońskie. 4.- -30
Zesz. 1: Na schyłku śred-
niowiecza 4.50 -30
Wojciechowski T. Szkice 3.
historyczne jedenastego 3.
wieku. Wyd. 2 uzup. i 9.
ilustr. z wstępem St. 8.
Zakrzewskiego 17.50 2.20

Wielka Biblioteka Arcydział Literatury

Bogate przypisy obok życiory-
su autora, zawierają źródłowy 8.
materiał do genezy dzieła; świad- 8.
ectwa autora i ludzi współcze- 8.
snych, wyjątki z listów i pa- 8.
miętników, fragmenty utworów, 8.
które wpływały na powstanie 8.
dzieła; a dalej - sądy o dziele 8.
samego autora, współczesnych 8.
i późniejszych; dane o sposobie 8.
i zakresie oddziaływania utworu 8.
w literaturze i sztuce i t. p. 8.

TOMY W CENIE 10 gr.

Nr. 11. Brodziński. Wiesław. 11.
16. Słowacki. W Szawarcarji. 16.
18. Norwid. Promethidion. 18.
29. Syrokomla. Ulas. 29.
31. Słowacki. Jan Bielecki. 31.
34. Norwid. Krakus i Wanda. 34.
37. Słowacki. Ojciec zadumio- 37.
nych. 37.
46. Mickiewicz. Sonety i Sone- 46.
ty Krymskie. 46.
68. Anczyc. Tyrtusz. Uczta 68.
Wywoleńca. 68.
69. Tetmajer. Książki Piotr. 69.
105. Krasicki. Myszeis. 105.
118. Lenartowicz. Bitwa Racla- 118.
wicka 118.
121. Lenartowicz. Branka. 121.

Wyd. Bibl. Pol. i innych

LITERATURA, ZYCIORYSY, FILOZOFIA, PSYCHOLOGIA

Brückner A. Dzieje naro-
dowej literatury polskiej 2
części 5.40 -80
65. Krasicki. Przedświt. 65.
67. Kochanowski. Psalterz Da-
widowy. 67.
78. Krasicki. Psalm przy-
szłości. 78.
81. Goszczyński. Król zamczy-
ska. 81.
95. Pol. Pieśni Janusza. 95.
113. Lenartowicz. Liranka. 113.
120. Ibsen. Wróg ludu. 120.
132. Mickiewicz. Dziady Wileń-
skie. 132.
TOMY W CENIE 40 gr.
Nr. 23. Ibsen. Brand. 23.
35. Słowacki. Baładyna. 35.
41. Mickiewicz. Dziady. 41.
50. Kraszewski. Pamiętnik 50.
Mroccka. 50.
73. Moller. Skapiec. 73.
91. Lenartowicz. Ze starych 91.
zbroic. 91.
129. Wyspiański. Legion. 129.
144. Shakespeare. Sen nocy letn. 144.
27. Kraszewski. Dziecię Stare-
go Miasta. 27.
TOMY W CENIE 50 gr.
Nr. 1. Krasicki. Rydjon. 1.
22. Ibsen. Peer Gynt. 22.

PRZYRODA I MEDYCINA

Kucharszewski F. Mecha-
nika w swym rozwoju 4.60 -60
historycznym. Z rysun-
kami 4.60 -60
Massaryk T. G. O bolsze-
wizmie 2.10 -30
Watek K. Rozwój koleji 2.80 -35
żelaznych 2.80 -35
Kociejowski W. Początko-
wy kurs biologji. Nauka 4.50 -40
o życiu i budowie ciała 4.50 -40
roślinnego i zwierzęcego. 4.50 -40
Z 146 ilustr. 4.50 -40

Warunki ekspedycji pocztą:

Wpłacający należność z góry przez P. K. O. Nr. 9 880 lub prze-
kazem pocztowym przy zamówieniach powyżej 10 zł nie płać
żadnych kosztów przesyłki
przy zamówieniach do 5 złotych za porto gr. 60
przy zamówieniach do 10 złotych za porto gr. 80
Przy zamówieniach za pobraniem doliczamy rzeczywiste koszty
porta i pobrania.

ZAMÓWIENIE

Do Tow. Wydawniczego „RÓJ” Warszawa,
Kredytowa 1. Konto P. K. O. 9 880.

Imię i nazwisko _____

Adres (dokładny) _____

Należność w sumie zł. gr. wpłacam na konto
P. K. O. 9 880 przekazem pocztowym. Proszę pobrać
za zaliczeniem. (Nepotrzebne skreślić)

U w a g a: Zamówienia wykonujemy do wyczer-
pania nakładów, w kolejności zgłoszeń.

PREMIUM: 1-sza dla pierwszych 25-ciu zama-
wiających na sumę powyżej 50. — przeznaczymy
STANISŁAWA VINCENZA „Na wysokości polo-
ninie” w oprowie (cena katalog. 21. —), II-ga dla
pierwszych 25 zamawiających na sumę powyżej
25. — przeznaczymy jako nagrodę wybitną po-
wieść z serii historyczno-biograficznej „Rój” STE-
FANA ZWEIGA „Marja Stuart” w oprowie (cena
katalog. 15. —).

Nr. _____

21. Syrokomla. Urodzony Jan 21.
Deboróg. 21.
60. Słowacki. Mindowe. 60.
72. Słowacki. Marja Stuart. 72.
80. Moller. Mizantrop. 80.

TOMY W CENIE 20 gr.

7. Słowacki. Anelli. 7.
8. Kochanowski. Treny. 8.
12. Shakespeare. Król Lear. 12.
30. Niemcewicz. Śpiewy histo- 30.
ryczne. 30.
44. Kochanowski. Odprawa po- 44.
słów greckich. 44.
55. Feliński. Barbara Radzi- 55.
wiłówna. 55.
74. Kisielewski. Karykatury. 74.
112. Moller. Tartuffe czyli 112.

TOMY W CENIE 25 gr.

76. Shakespeare. Juliusz Cezar. 76.
89. Słowacki. Mazepa. 89.
97. Shakespeare. Makbet. 97.
111. Malczewski. Marja. 111.

TOMY W CENIE 30 gr.

Nr. _____
2. Mickiewicz. Konrad Wal- 2.
lenrod. 2.
10. Krasicki. Satyry. 10.

Towarzystwo Wydawnicze „Rój”, Warszawa, Kredytowa 1 — Konto P. K. O. 9 880.

Dnia 20 marca 1936 r. o godz. 6.30 rano, zakończył życie, licząc lat 59, opatrzony św. Sakramen-
tami, nasz najdroższy mąż i ojciec, kochany nasz brat i szwagier, s. p.

Dr. med. Kazimierz Wilczewski

Sodalis Marjanus
pułkownik rezerwy Wojsk Polskich

Poznań, ul. Grotgiera 3.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, 23. bm. o godz. 16 z kaplicy garnizonowej przy Wałach
Jana III na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej. Msza św. nazajutrz o godz. 9 w kościele
św. Michała.

Zakł. Pogrz. „Ceremonja”, ul. Towarowa 25, tel. 31-80.

Dnia 19 marca 1936 r. o godz. 8 wieczorem, za-
snęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po
długich i ciężkich z anielską cierpliwością znoszo-
nych cierpieniach, nasza najukochańsza i nigdy
niezapomniana matenka, siostra i ciocia, s. p.

z Dekubanowskich

Marja Gryskowa

przeżywszy lat 51. Pogrzeb odbędzie się w nie-
dzielę, dnia 22. bm. o godz. 2.30 z kostnicy cmen-
tarnej w Górczynie.

W ciężkim smutku pogrążone
dzieci i rodzina
zg 13 150
Poznań, Jarocin, Koźmin, Warszawa, Lida.

Dnia 18 marca 1936 r. o godz. 21 rozstał się z tym światem, opatrzony
kilkakrotnie Sakramentami św., nasz najukochańszy brat, drogi szwagier,
siostrzeniec, kuzyn i najlepszy wujaszek, s. p.

Jan Graczyk

emeryt. burm. m. Krobl.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 22. bm., o godz. 17 w Poniecu
z Zakł. św. Stanisława, o czem zawiadamia

w imieniu stroskanej rodziny
Ks. Sylwester Graczyk

zg 13 147

Poznań, Warszawa, Żnin, Berlin.

W dniu 19 marca 1936 r. o godz. 23.15, zasnął
w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opa-
trzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec,
dziadek, stryj, wuj i szwagier, s. p.

Jan Kasprzak

przeżywszy lat 75. W ciężkim smutku pogrążeni
dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 22. bm. o go-
dzinie 16 z kostnicy Szpitala Wojskowego, ul.
Waly Jana III.
Poznań, Woźna 15.

zg 13 141

Okazja!

Dom towarowy

obejmujący skład kolonialny,
sprzętów kuchennych, zboża,
opatu, restaurację z dużą salą
dobrze prosperującą, 30 morg
ziemi z inwentarzem. Dom
mieszkalny masywny, zabu-
dowania z powodu wyjazdu
śpiesznie wydzierżawie. Obję-
cie 6000 lub sprzedam za
35.000 zł. zg 13 132

FR. DOMBROWSKI
Lopienno, pow. Wągrowiec.

Najpraktyczniej! — Najtaniej! — Najlepiej!
pokryjesz dach taśmą cynkową w rolkach dług. 20 metr.

„SĘDZIMIR”

wyrobu: „Śląski Przemysł Cynkowy” Sp. Akc. KOSTUCHNA.

Żądać w poważniejszych składach żelaznych.

zg 13 136

NAJLEPSZE ŚWIATŁO
i najtańsze gdzie niema elektryczności dają lampy naftowo-żarowe

LUMEN i MAXIM

Niezbędne w kościołach, salkach parafjalnych, składach, mieszkaniach, warszta-
tach, do oświetlania podwórzy dominjalnych, placu, rynków i t. p.

B. ŚNIEGOCKI, POZNAŃ, UL. FR. RATAJCZAKA 2
CENNIKI NA ŻĄDANIE Pg 8296-12,59

Dnia 20 marca 1936 r. o godz. 1,00 w nocy, zasnął w Bogu, w 62 roku życia, wskutek nieszczęśliwego wypadku, nasz ukochany brat, szwagier i stryj, ś. p.

Ludwik Werwicki

emeryt. referent Dyrekcji Cel.

Pogrzeb odbędzie się dnia 23. bm. o godz. 5 po poł. z kostnicy sióstr „Pod Opatrznością“ na Śródcie. Msza św. za duszę ś. p. Zmarłego odprawi się w dniu 26. bm. o godz. 7,15 rano w kościele św. Małgorzaty na Śródcie.

W ciężkim smutku pogrążona

dg 1220

rodzina.

Zakład pogrzebowy Bol. Jaśkiewicz Poznań, ul. Klasztorna 9

Otwierajcie szafy! Przełóżcie garderobę!

Przynoście waszą odzież wiosenną do farbowania i chemicznego czyszczenia.

Kto w BARWIE czyści i farbuje wydanych pieniędzy nie żałuje.

BARWA — KAŁAMAJSKI

Filje we wszystkich dzielnicach Poznania.

Pg 3059/60-10.22/3

Dr. med. Dziegiecki

lekarz specjalista chorób skórnych, pecherza i wenerycznych

Godziny przyjęć: 11—12,30
15,30—18 prócz środy popołudniu
w niedziele od 10—11 dla pacjentów prywatnych

ul. Szkolna 11 I przy Placu św. Krzyskim, telefon 29-19.

Pg 3 091-54.36

Gabinet lekarsko - dentystyczny

ś. p. Antoniego Perlińskiego

przy ul. św. Marcina 18 narożnik Ratajczaka, istniejący 40 lat na tem miejscu, z kompletnym urządzeniem jest do sprzedania lub wdzierżawienia od 1 kwietnia 1936. Zgłoszenia Poznań, Marja Perlińska. zg 13 118

Przeprowadziłem się

Dr. Wacław Banasiuk

lekarz specjalista w chorobach uszu, nosa, gardła i krtani.

Poznań, ul. św. Marcin 76, I. Tel. 13-01

Godz. przyjęć: od 11—13 i 16—18. zg 13 098

KANCELARJĘ moją PRZENIOSŁEM

z ulicy Fredry 2 na

Al. Marszałka Piłsudskiego 4 — telefon 22-68 (dawn. św. Marcin obok Hotelu Britania)

Witold Łuczyński, adwokat

Pg 3 299-54.181

Mieszkanie

5 pokojowe, w nowowbudowanym domu, słoneczne, komfortowe, zimna i ciepła woda, centralne ogrzewanie, okolica Mickiewicza, Słowackiego od 1.IV. wynajmie poważnemu reflektantowi. Zgłoszenia uprasza „Par“ pod nr. 12 69 Pg 3 319-12.69

różnych gatunków, oraz wszelkie materiały budowlane i wyroby cementowe dostarczamy korzystnie

POŁOWCZYK i SKA

Poznań — Marszałka Focha 117 a telefon 47-94. Pg 2384-12.58

DRZEWKA i KRZEWY

owocowe, ozdobne, alejowe

róże i konifery

w wielkim wyborze polecają

A. i J. JESKE

Szkołki drzew

Jelonek, poczta Złotniki k. Poznania, telefon 3.

Filja sprzedaży:

Poznań, ul. Emilji Szczyńskiej, tramwaj linii 5

Pg 3118/19-11,10/11

TAPETY

CERATY — LISTWY LINOLEUM

Koczorowska i Borowicz

POZNAŃ,

Aleje Marcinkowskiego 24 (naprzeciw Banku Gospodarstwa Krajowego)

— TELEFON 38-93 —

Siewniki ogrodowe

„Senior“ cena zł 75,—

Kombinowane z wypielaczem zł 95,—

MARKOWSKI Poznań, Jasna 16.

Maszyny rolnicze.

Pg 3 297-12.60

PRYW. GIMNAZJUM KOEDUK.

z prawami

dobrze prosperujące, w pięknej okolicy położone poszukuje na nowy rok szkolny

nauczyciela jęz. łacińskiego

nauczyciela matematyki

nauczyciela fizyki i chemji

nauczyciela przedmiotów technicznych

(śpiewu, muzyki, rysunków i gimnastyki), najchętniej przyjęty zostanie nauczyciel tych przedmiotów z egz. naucz. szkoln. powszech. i ukończonym wyższym Kursem Naucz. z tych przedmiotów.

Uwzględnieni będą tylko kandydaci z pełnymi kwalifikacjami, dobrymi referencjami oraz gotowi i zdolni do przejęcia obowiązku wychowawcy w internacie chłopców. Zgłoszenia z życior. i dokumentami do adm. Kurjera Pozn. pod zg 13 137

Ostatnie nowości wiosenne

plaszcze — komplety — suknie zg 13148

poleca SALON MÓD POD FILARAMI

plac Wolności 11 telefon 26-21.

Przyjmuje się asyg. „Kredyt“ Ceny konkurencyjne.

Najlepszą lokatą kapitału

są inwestycje budowlane i przemysłowe na terenach Gdyni. Pisemnych informacji udziela: Gdynskie Biuro Informacyjno-Budowlane. Poradnia dla budujących — Biuro projektów i kalkulacji, Gdynia, Ant. Abrahama 28, tel. 32-88. ng 7453

Przedstawicielstwa

poważnych firm branży włókienniczej, pończoszniczej, artykułów konfekcyjnych **przyjmie rzutki kupiec** w Poznaniu, znający całą klientelę Poznańskiego i Pomorza. Przyjmie ewentualnie skład konsygnacyjny, pewność może złożyć. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zg 13 138.

Niniejszem zawiadamiamy naszych P. T. odbiorców, że z dniem 18 marca br. objął nasz Oddział Spożywczy

„Luba”

nasz długoletni współpracownik

p. Jan Dobry, Poznań (tel. nr. 56-46)

który znane powszechnie wyroby nasze jak proszek do pieczenia, budynie, galaretki, olejki i t. d. nadal pod tą samą marką wyrabiać będzie.

Dziękujemy za dotychczasowe zaufanie i prosimy je w zupełności przelać na naszego następcę.

Lubońska Fabryka Drożdży

dawn. G. Sinner, Sp. Akc.

Pg 3300-12,63

URZĄDZENIA CHŁODNICZE I DO WYROBU LODU

DLA

FABRYK CHEMICZNYCH — BROWARÓW — CHŁODNI — HAL TARGOWYCH RZEŹNI — MASARNI — MLECZARNI — HOTELI — RESTAURACYJ — CUKIERNI PENSJONATÓW — SZPITALI — SANATORJÓW

DOSTARCZA:

STOCZNIA GDAŃSKA

GDAŃSK — WERFTGASSE 4 — TEL. 23441 — SKRÓT TEL. „STOCZNIA” PRZEDSTAWICIELSTWA: WARSZAWA — ŁÓDŹ — POZNAŃ — KATOWICE — LWÓW.

dg 1123

Któż inny potrafi odgadnąć Twą przyszłość?

tylko najslawniejszy Jasnowidz-Grafolog WOMOUTH

Mistrz Międzynarodowego Instytutu Wiedzy Tajemnej

uznany jako wszechświatowy fenomen dysponujący mocą sugestji i magnetyzmu oraz jasnowidzenia na odległość, przy pomocy słynnego i jedyne na kuli ziemskiej Medium „TAMAHRY” które posiada nadprzyrodzony dar promieniowania i wysyłania fluidu astralnego w transi; jasnowidzi bez różnicy oddalenia się za pomocą kontaktu pisma i kilku włosów danej osoby.

Odkrywa wszelkie tajemnice życiowe każdego, odgaduje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, opracowuje horoskopy i analizy grafologiczne. Daje możliwość zdobycia miłości pożądanej osoby, rady i wskazówki, odzwyczajają od wszelkich nałogów. Odnajduje zaginione osoby, Medium „TAMAHRA” jest nieomylnie. Zestawia w transie szczęśliwe i pewne większej wygranej Nr. losów, wskaże gdzie takowe można nabyć.

Napisz natychmiast do mnie, podaj pytania, stan, datę urodzenia, załącz kilka włosów a otrzymasz w przeciągu 4 dni odemnie dokładne horoskop - przepowiednie, który wprawi Cię w podziw i zachwyt.

Medium „TAMAHRA” wybierze dla Ciebie w transie szczęśliwy Nr. losu, który pod gwarancją będzie wygrany. Otrzymasz odemnie prawdziwy klucz nowego życia, który przyczyni się do poprawy Twego bytu materialnego i zadowolenia duchowego. Wiele wielkich wygranych to owoc mej pracy, dlatego też każdy zwracający się do mnie dziękuje.

Załączyc 1.— zł na kosztą przesyłki. Bezpłatnych horoskopów nie wysyła się. Pisz jeszcze dziś do mnie na adres: Jasnowidz WOMOUTH, Kraków, Lubicz 22 m. 2.

Aug. Hoffmann, Gniezno, Tel. 212

Szkołki drzew i róż.

Pierwszorządne największe zapasy gwarantowane odmiany zdrowych drzew owocowych, alejowych i krzaków.

Niskie i piene róże, konifery, rośliny na żywo itp.

Wysyła się do każdej stacji pocztowej i kolejowej. Oznaczone pierwszymi nagrodami.

KATALOG I CENNIKI BEZPŁATNIE.

dg 995

Dobra egzystencja

Właściciel młeczarni poszukuje **wspólnika ew. cichego**, możliwie fachowca, lecz nie warunkowo, który przejąłby kierownictwo młeczarni, nowoczesnie urządzonej, do dyspozycji 3-pokojowe mieszkanie z ogrodem, światło elektryczne. Reflektanci z gotówką zechcą składać swe oferty do Kurjera Poznańskiego ng 7995.

SAMOCHÓD

Minerwa, limuzyna 6-osobowa, typu 20 czyli 1955 K. M. gotowy do jazdy, nadający się jako samochód wzgl. na ciężarówkę, bardzo tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego ng 7972.

Najnowsze modele przez

wszystkich poszukiwanych samochodów osobowych i ciężarowych

OPEL - CHEVROLET

już nadeszły - niezrównana prezencja

rewelacyjne ulepszenia — ceny bardzo niskie

prosimy obejrzeć i wypróbować

5/25 limuz. 4-osob. karos. stalowa od 4785 zł

Brzeskiauto S. A.

ul. Dąbrowskiego 29 — tel. 63-23, 63-65

Samochody używane

najlepszych fabrykatów za bezcen.

ng 7211

CENTRALA DYWANÓW

POZNAŃ
WOZNA 12

Polecamy
po cenach
niebywałych:

DYWANY
CHODNIKI

Kokosy
Narzuty
Serwety

MATERJAŁY
meblowe
i dekoracyjne

FABRYKA SUKNA w Bielsku (Śląsk)
istnieją od r. 1850

GUSTAW MOLENDĄ i SYN
OTWIERA w dniu 23 bm. drugi skład detalicznej sprzedaży
przy ul. 27 Grudnia 12

Oprócz olbrzymiego wyboru najrozmaitszych materiałów, skład ten zaopatrzony jest w 300 sztuk materiałów najnowszych deseni i kolorów na wiosnę i lato.

Od r. 1926 posiada firma skład przy Placu Świętokrzyskim 1
Pg 3322-12,72

**NOWOCZESNIE
WYPOSAŻONE
WARSZTATY**

przyjmują do remontu

SAMOCZODY

WSZYSTKICH MAREK

Rzetelna praca
Dokładne kosztorysy
Punktualne wykonanie
Niskie ceny
Troskliwa obsługa

POZNAŃ
Grochowe Łąki 2
Naprzeciw Rzeźni Miejskiej
Telefon 50-44 dg 800

Motocykle D. K. W.

wyroby koncernu Auto Union

typ RT : 2.5 K. M. (wolny od podatku) 850,- zł
typ KM. 200 Luksus 7 K. M. 1 350,- zł
typ Sport 250 9 K. M. 1 690,- zł
typ SB 11 K. M. 1 900,- zł
typ SB, 500 Luksus z starterem elektrycznym 15 K. M. 2 450,- zł

Ceny rozumieją się łącznie z cłem loco składy sprzedaży.

REPREZENTACJA SAMOCZODÓW

Büssing N. A. G.

STANISŁAW SIERSZYŃSKI
Poznań, Pl. Wolności 11, tel. 13-41

Bydgoszcz, Butowski i S-ka, ulica Gdańska 22
Inowrocław, K. Lewandowski, Rynek 16
Ostrów, W. Niklewicz, Marszałka Piłsudskiego 49

Najkrótsze FORTEPIANY dług. 318.

NAJLEPSZE PIANINA
dostarcza po niskich cenach i na dogodnych warunkach

B. SOMMERFELD, POZNAŃ,
ul. 27-go Grudnia nr. 15. nr 7303

Piegi leczyć można tylko indywidualnie, zależnie od wrażliwości naskórka.

Racjonalną kurację przeprowadza

IRNIS Instytut Hygieniczny - Kosmetyczny

dg 1218 Poznań, ul. Piekary nr. 5.

Poszukuję od zaraz lub później do składu artykułów męskich

dekoratora-ekspedjenta i zdolnego ekspedjenta

samodzielnego, z dobrymi kwalifikacjami i dobrze poleconego. Zgłoszenia z odpisem świadectw i podaniem referencji do The Gentleman, Poznań, ul. 27-go Grudnia 4. Pg 3321-12,71

SPRZEDAŻ SPADKOWA

W środę, dnia 25 marca 1936 o godz. 10 przed południem odbędzie się licytacja sprzętów pokojowych, kuchennych oraz żelaza i szmatów przy ul. Marszałka Focha 15.

W razie niepogody odbędzie się licytacja w dniu następnym o tej samej godzinie. ng 7998-9

Miejska Komisja Opieki Społecznej w Poznaniu.

Kucharki pierwszorzędnej

poszukujemy. Zgłoszenia sił fachowych, które pracowały w większych restauracjach i pensjonatach do „Bon Marche” Polski Dom Towarowy, Gdynia. ng 7996

DOM i ZIEMIA nie ulega dewaluacji!!!

Parcele budowlane w pięknym położeniu i blisko sprzedaje tanio

BIURO PARCELACYJNE MAJZTNOŚCI KOBYLEPOLE

Plac Nowomiejski 5 m. 18, telefon 19-12.

Najpewniejsza lokata oszczędności! dg 1198

SPROSTOWANIE

w sprawie „weksli nakielskich”

Z powodu notatek, które w związku z procesem o weksle nakielskie ukazały się w różnych czasopiśmiech, podaje się do publicznej wiadomości następujące wyjaśnienie:

- 1) Sąd Apelacyjny na mocy mojego orzeczenia uznał winę obywatela pp. Rolbieskiego i Bauera; uniewinienie nastąpiło dla braku dowodów świadomości winy w działaniu.
- 2) Orzeczenie moje jako biegłego zostało przez Sąd Apelacyjny w całej pełni uznane.
- 3) Moje koszty za ekspertyzę wł. wykładów rzeczowych wyniosły ogółem zł 1200,-
- 4) Większa część czasopiśm sprostowała pierwotne notatki, umieszczone na podstawie mylnych informacji. Ponieważ sprostowania te umieszczone były w ten sposób że nie podpadły — koniecznym jest niniejsze ogłoszenie.

Stanisław Marciniak
dyplomowany i zaprzysiężony rewizor ksiąg w Poznaniu.

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad spadkiem po ś. p. Teodorze Neymanie w Poznaniu — postępowanie upadłościowe uchyla się po przeprowadzeniu końcowego podziału masy. Poznań, dnia 14 marca 1936 r. Sąd Grodzki. ng 7154

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Aleksandra Rączkowskiego w Poznaniu, wyznacza się termin końcowy na dzień 18 kwietnia 1936 godz. 10 w gmachu tut. sądu pokój 45, celem odebrania rachunku i sprawozdania końcowego od zawiadowcy masy. Poznań, dnia 7-go marca 1936 r. Sąd Grodzki. ng 7150

Otwieram

Sezon

wiosny i Mody
artykułów męskich

Specjalnie polecam

Kapelusze - Krawaty - Bieliznę
Wybór wielki. Ceny najniższe.

The Gentleman

Własc.: Stefan Schaefer

ul. Nowa 1. **POZNAŃ** ul. 27. Grudnia 4.
TELEFON 31-69.

Pg 3320-13, 70

REWELACJĄ DNI NASTĘPNYCH
TO NIEBYWAŁA SPRZEDAŻ REKLAMOWA!

Firan, Brokatów, Adamaszków, Chodników, Dywanów, Linoleum, obić meblowych oraz dodatków do wyściełania mebli. — Firmy największej tego rodzaju w Polsce

Michał Pieczyński - Poznań
HURT. parter i piętro — telefon 24-14 DETAL. Stary Rynek 44

Niniejszem mam zaszczyt zawiadomić, że z dniem 16 marca br. przejąłem od p. Ireny Gawrychowej, skład żelaza i sprzętów kuchennych, który odtąd prowadzić będę pod firmą:
W. SIERSZEŃSKI
dawn. Z. Wojciechowski
SKŁAD ŻELAZA i SPRZĘTÓW KUCHENNYCH
Tel. 63-90 Poznań, Dąbrowskiego 54 tel. 63-90
Oczekując poparcia Szan. Klienteli, zapewniam zarazem jaknajstaranniejszą i fachową obsługę.
Z poważaniem
Wincenty Sierszeński
Pg 3318-54,187

Tapety
Ceraty gładkie, adamaszkowe meblowe, wózkowe, obrusy
Dywany Chodniki, Dywaniki z linoleum, bouclé i ceratowe
Linoleum podłogowe i stołowe
Kokosowe chodniki i wycieraczki
Zb. Waligórski
Poznań Bydgoszcz
Pocztowa 31 Gdańska 12
Przyjmuje się asygnaty „Kredyt”

Narzędzia krajowe
dla przemysłu i rzemiosła. jakoś gwarantowana poleca w dużym wyborze
Jan Deierling
Szkołna 3
Tel. 35-18 Tel. 35-43
HURT DETAL
ng 7 331

„Haftoplis” wykonuje mierzki, okretke, dziurki, wykończenie szali, falban pisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadzwanie stóp, podnoszenie oczek termimowo najtaniej
Stary Rynek 6, tel. 28-10.
wejście Wiankowa.
Pg 2174-11,115

MARECKIEGO cukierki zdobyły niską ceną i niezrównaną jakością powszechny rynek zbytu. **Fabryka Cukrów St. Marecki** Poznań, ulica św. Wojciecha 28.

Ostrzeżenie!

W sprawie wydzierżawienia rybołówstwa przez Zarząd m. Sremskiego, Cech Rybacki w Poznaniu ostrzega reflektantów, że m. Sremski nie jest wyłącznym właścicielem rybołówstwa na ogłoszonym terenie rzeki Warty. Cech rybacki w Poznaniu na mocy przywilejów królewskich ma równe prawa rybołówstwa z gminą m. Sremska na odnośnym terenie. W sprawie tej toczy się proces pomiędzy Sremską a Cechem.
zg 13 149 **Cech Rybacki w Poznaniu.**

Inspektorów rejonowych

na większe miasta województwa poznańskiego i pomorskiego zaangażuje koncern ubezpieczeniowy. Reflektujemy na specjalistów w działach elementarnych, życiowym i wypadkowym. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 13 139.

RESTAURACJA OGRODU ZOOLOGICZNEGO
Poznań, Gajowa 5, telef. 62-65
STALE CZYNNA — Lokum dla klubów bridżowych. Polecam sale na zebrania, jazdy i zabawy. Koncert radiowy, bilard automatyczny i separatki.
dz 1 209

DACHY
wskiego rodzaju, pokrywa, naprawia i smoli. Wykonuje wszelkie prace blacharsko-budowlane szybko fachowo na dogodnych warunkach.
IG. MANDOWSKI
dypl. mistrz blach. i dekarstwo
POZNAŃ, ul. Grobla 3, tel. 34-69
Fabryka Papy Dachowej i Przetworów Smołowcowych.
Pg 3317-54,197

W. KRUK

JUBILER poleca

Pierścienie zaręczynowe, obrączki ślubne

ULICA 27 GRUDNIA 6

założony 1840

we wielkim wyborze.

Ng 7913

Z

serje PALTA UBRANIA FUTRA

ceny materiały z metra

Działy miarowe u szczytu doskonałości

Edmund Rychter

ul. Fr. Ratajczaka 2
ul. Wrocławska 15
ul. Wrocławska 14
OSTROW wlkp.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tym 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1311 i t d = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Parcele
budowlane koło Rynku Łazarzkiego sprzeda „Tri” S. A. Poznań, ul. Łukaszczyka 11 telefon 63-03. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 209

Plac
poczta kolejowa pod wille, składnice, fabrykę korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 209

Dom z składem
3 pokoje kuchnia, na I ptr. pokój kuchnia, obszerne góra, weranda, balkon, ogródek, chlewy, pralnia, duża piwnica. Cena 12.000 zł w tem hip. amort. 20 min. od Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 093

Kupię
lub wydzierżawie wille w okolicy Teatru Wielkiego lub w Solaczu Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 873

Willa
nowa nieukończona przy Hetmańskiej cena 22 000 Karolus Poznań Marszałka Pocha 25. zdg 24 867

Parcele
przy kościele w Krzyżownikach 80 mtr. dogodnie sprzedam. Zgłoszenie: Prusa 20 18. zdg 25 010

Parcele
pod wille ulica Marynarska — sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 695

Willa
komfortowa Solacz 60 000, willa pięciopokojowa 18 000, — sprzedam Dom Złeczeń, Poznań, Szkolna 12. zdg 25 159

Wille
6-cio pokojowa lub 2 mieszkaniowa po 5 pokoi nowoczesnie urządzona w dobrym położeniu. Warunki wolne mieszkanie kupie. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 236

Kamienica
trzydzieta, nowa, składy, tramwaj 11 800, — sprzedam 100 000, — gotówka właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 136

Kamienice
centrum składami, dochód 17 000 sprzedam 110 000, wpłata 50 000, — Kossmann, Fredry 6. zdg 25 230

Kupię
nowa kamienica lub stara dobrze utrzymana, wpłata do 70 000 zł od właścicieli. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 232

Parcela
willowa 1 600 m², pięknie położona na końcu Grunwaldzkiej okazyjnie 10 500 zł. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 225

Kamienica
komfortowa centrum dochód — 22 000 cena 150 000 wpłaty 50 000 Jasieński Szewska 9 — 9. zdg 25 163

Willa
ośmionokojowa — centralne ogrzewanie garaż — sad dwumorsowy przy placu wysiłowym Ławica sprzeda. Jaroszewski Masztalarska 6. Pg 3 210-54.191

Domek
ogródkiem lub wille kupie Poznaniu, niedaleko tramwaju, najchętniej bezpośrednio od właściciela. Gotówka 12 000, — Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 151

Domek
nieście większym ogrodem kupię gotówka emeryt nie dalek goziny kolej od Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 150

Parcele
na Solaczu, blisko kościoła korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 202

Projekt budowl.
kierownictwo, wykonuje tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 635

Parcele
Grochowska, Jeżyce lub Kościńska, Górczyn sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 580

Parcela
w Starolece 1 638 m kw. Zgłoszenia Górna Wilda 113, m. 26 zdg 24 590

Parcele
800 m² Łazarz sprzedam. Strusia 2 — 5. zdg 24 591

Dom
piętrowy śródmieście, wolne czteropokojowe mieszkanie na sprzedaż. Wiadomość Szewska 13, m. 3 zdg 24 559

Kupię
dom nowy Poznań 25 000 gotówka Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 579

Parcela
narożnik 700 metrów przy kościele, tramwaj, elektryczność, woda, gaz, sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 526

Kupię
wille Poznań. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 450

Kupię
domek 5 ubikacji, minimum 1 1/2 morgi ogrodu owocowego, miasto albo dobra komunikacja. Wpłata do 7 000. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 404

Kamienice
Poznań Łazarz komfortowa — dochód 15 000 cena 105 000 wpłaty 80 000 sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 400

Wille
dwumieszkaniowa sprzedam. — Wpłaty 26 000, — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 393

Parcela
500 m² Aleja Hetmańska (Łazarz) budowa zwarta, cena 4 000 Chociszewskiego 47 — 11. zdg 23 908

Dom
dwupiętrowy, centrum 37 000, — Orzeszkowej 4 — 1. zdg 24 436

Kamienice
wolna od ochrony kupie wpłata 50 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 335

Kamienice
kupie dobrej budowy — wpłata 60 000. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 336

Kamienice
nowa kupie Poznaniu. Zgłoszenia wyłącznie właścicieli do Kurjera Pozn. zdg 24 266

Sprzedam
wille tanio, również części wartościowego urządzenia, powód wyjazd Puszczkowo, Słoneczna 10 zdg 24 617

Dom
nowy, 3 mieszkaniowy Poznaniu, dochód 130 miesięcznie sprzedam. Pałacza 28. zdg 24 618

Dom
nowy sprzedam, wpłaty 8 000 zł. Wiśniowa 55 a. zdg 24 716

Sprzedam
nieruchomość z domem, podwórkiem, ogrodem i murowanym chlewami, do tego około 12 morg grunt. Zgłoszenia: Roman Formanowski, Krobica, pow. Gostrzyń. zdg 24 723

Dom
ogród, Wiśniowa 70, sprzedam 23 000, — lub zamienie na większy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 705

Ogródek
działki I klasy Szosa Obronicka tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 799

Parcela
dobre położenie okolica Diakonisk Ostroroka. Wiadomość Grunwaldzka 25 skład kolonialny. zdg 25 032

Domek
budynki gospodarcze ogród owocowy w Starolece przy dworcu i autobusie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 25 022

Parcela
3 020 m² na Ratajach ul. Polanka w całości lub połowe na sprzedaż Zgłoszenia ul. Różana 18. zdg 25 148

Kamienice
centrum wpłaty 120 tys. got. bez pośrednictwa kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 147

Zbożowe
przedsiębiorstwo dobrze prosperujące wynajmę. Tokolowicz, Poznań, Dąbrowskiego 36. zdg 25 012

Parcela
Marcelińskiej tanio sprzedam. — Zgłoszenia Staszica 3, m. 1. zdg 25 004

Place
740 m² Reja, 750 m² Sienkiewicza — Reja narożnik, zwarta budowa sprzedam. Słowackiego 34, mieszkanie 5. zdg 25 001

Nowe Osiedle
przy ul. Grunwaldzkiej, działki po 1000 m² przystępna cena. Informacje Biuro Parcelacyjne. Poznań, Plac Wolności 11, tel. 58-15 zdg 25 055

Kamienica
narożnikowa 4 składy, dochód 16 000, — cena 118 000, — wpłaty 85 000, — Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 24 899

Kilka
korzystnych kamienic wille, sprzeda Gruszczyński, Poczta 30 — telefon 58-66 zdg 24 882

Willa
nowa czteromieszkaniowa wpłaty 17 000, — Nowakowski, Wielkie Garbary 48 — 21. zdg 25 214

10 000, —
poszukuje na wykończenie wille, dom na Solaczu, na 3 lata po 6% Kurjer Pozn. Gdynia, ul. Szkolna 10. ng 7 898

500 zł
pożyczki poszukuje spieszenie na nowy dom, piętrowy, bez długu. Spieszne oferty Oredownik. Poznań zdg 23 890

35 000, —
wypożycze sumach mniejszych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 432. Na odpowiedź załączyć znaczek.

Spółnika
1000 zł. do zaprowadzonego handlu hurt. art. żywnościowych. Of. Kurjer Pozn. zdg 25 051.

Wspólnika (czki)
poszukuje młody przemysłowiec. celem utworzenia składu sprzedaży własnych wyrobów. Potrzebna gotówka 3—5 tys. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 872.

4 000
poszukuje kamienicznik zwanicie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 796

Wspólnika
gotówka 2 000 — 5 000, — do dobrze prosperującego interesu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 927

300, —
pożyczki pewna gwarancja, procent, pokój umeblowany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 921

400, —
pożyczki Narodowej sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 879

15—20 000 zł
wspólnika na powiększenie przedsiębiorstwa przemysłowego poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 762

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Leśniczówka
3 ubikacje wydzierżawie sposobność polowania. Okolice letniskowa. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 561

Pokój parterowy
czysty, kulturalny w Puszczykowie lub w Puszczykowie na sezon letni dla 2 osób, najchętniej z utrzymaniem poszukiwany. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 24 566

Przedszkole - pensjonat
dla dzieci 4—7 lat. Górczyna, leśna okolica Gdyni, opieka rodzicielska, dozor freblanki, dziesięciomorgowy ogród. Mleko, owoce, warzywa. Na życzenie konwersacja angielska, francuska, niemiecka. Miesięcznie 70, — zł. Prof. Malinowski, Dworek pod Lasem, Gdynia 4. ng 7 900

2. PIENIĄDZ

2 tysiące
na dwa lata, procent mieszkanie Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 606

Pięć
tysięcy zł pożyczki na I hipotekę poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 508

300 zł
pożyczki poszukuje. Dobre warunki, pewna lokata. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 513

1 000 zł
lub mniej kto pożyczki na pierwszą hipotekę, mniejsze gospodarstwo. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 523

900
Pożyczki Narodowej sprzedam. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdg 24 785

Złote
marki, funty sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 215

1 000—1 500
wspólnika na wieś do przemiału zboża. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 237

6. OSOBISTE

Masażystka
dyplm. H. Giernatowska obecnie Skarbowska 17, m. 4. zdg 22 954

Ewa
Marsz. Pocha 60
Bielizna, pończochy, apaszki, wólczki. zdg 24 458

Za
sześćdziesiąt
groszy kupie by uraczyć Jadzie ćwierć funta
pomarańczowej skórki
w czekoladzie. Cukiernia Weber, Nowa 4. ng 7 217

Słomki
z cellofanu są najmodniejsze. Do palta toczki już za
zł 4,50
poleca „Ines” kapelusze damskie Piekary 22/23. Pg 3166-11.95

Salon Mód
„Czarodziejka”. Jasna 8. wykonuje szybko tanio ng 7205

Najpiękniejsze komplety!
kostiumy, płaszcze, suknie wykonuje przodujący
Salon Mód Gałazki
Wrocławska 19 II p. front. zdg 24 662

Sellima
wrocławka Ratajczaka 9 — 7. zdg 25 049

„Debitor”
Biuro Rewizyjno - Buchalteryjne. Rzeczypospolitej 9, Tel. 27-05, reguluje tanio, szybko, sumiennie ksiązkę handlowe, przemysłowe. zdg 24 829

Zegarki, obrączki
ślubne i biżuteria wielki wybór tanio

Stefan Hubert
Poznań, św. Marcin 45 (po stronie Zamku). ng 7 223

Wypadek
5. 9. 34. Puszczkowo. Pan stojący na przystanku autobusowym, ul. Poznańskiej-Zródłowej, który obserwował wypadek najechana starszej pani przez chłopców na rowerze uprasza się podanie adresu. Poznań, Skońska 16, m. 4. zdg 24 788

100, —
komu powiem nieprawdę. Chiromanka „Lu-ne”, Maleckiego 19, m. 1. 1—9 wieczór. zdg 25 079

6, —
trwała ondulacja. Orzałkiewicz 3, Majka 4 Plac Wolności 8. Podgórna 2. zdg 25 167

6. OZENKI

Dla
mego przyjaciela, przemysłowca, Pomorzańczyka, rz. k. wyzn. lat 30, bardzo przystojnego kawalera, poszukuje na tej drodze dla braku innych znajomości, panny w wieku młodszym jako żony, mogącej wnieść do jego bardzo dobrze prosperującego przedsiębiorstwa przemysłowego posaz w gotówce zł 30—40 tys. Rodziny odpowiednich kandydatek uprasza się o pośrednictwo. Dyskrecja snrawa honorowa. Wszelkie zgłoszenia z fotografią proszę skierować do Kurjera Poznańskiego ood zdg 22 946

Blondynka
młoda, przystojna, pozna panna — najchętniej kupca. Cel matrymonialny — współpraca Oferty fotografja Kurjer Pozn. zdg 24 629

Panna
lat 30, posiada gotówki 2 000 i wyprawę — pozna panna religijnego w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 630

Werkmistrz
32-letni, posada państwową ożeni się. Szczegółowe zgłoszenia fotografja Kurjer Pozn. zdg 24 612

Emerytka
wdowa samotna wykształcona, mieszkaniem pozna szlachetnego inteligenta lat 50—60. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 597

Sympatyczna
trzydziestotrzyletnia, młodo urządzonym mieszkaniem gotówka — wyjdzie odpowiednio zamaż. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 549

Kawaler
lat 35, brunet, wysoki, przystojny posiadający nieruchomości z interesem, wartości 60 000 zł. w mieście powiatowym, ożeni się z miłą, inteligentną panną, brunetką od lat 25—30 posiadającą ca 20 000, — zł gotówki. Oferty z fotografią Kurjer Pozn. zdg 24 550

Panna
biedna, inteligentna, gospodarna, przy stałej pracy pozna pana — fachowca do lat 45. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 744

Swatam
sfery zamożne. Poczta 23 — 3. zdg 24 741

Dla mego syna agr. akad. wykształceniem posiadziela dóbr rycerskich Wielkop., lat 28, — przystojny, solidny, dobry charakter, rel.

poszukuję żony
panny blond, przyst., wykształconej, dobrego charakteru, z dobrej religijnej rodziny z odpowiednim majątkiem lub włas. ziem. Pośredni rodzicowi i krewn. mile widziane, zaw. wyklucz. Dyskrecja zapewniona. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 659

32
przystojna, solidna wdówka, realnością, gotówka szuka meżanowatego, miłego, wysokiego, urzędnika państwowego do 40. Lekarze wojskowi mile widziani. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 108

Największy wybór
zamożnych poznanianek, posiadających majątki ziemskie, kamienice, młyny, tartaki, gospodarstwa, składy różnych branż, oraz wieksza gotówka, poleca Echo, Poznań, św. Marcin 68. Numer okazowy żądającym odrotnie wysyłamy. Dołączyć znaczek pięćdziesięciogroszowy. zdg 25 097

Brunetka
lat 34 przystojna, inteligentna, posiada skład w centrum Poznania pozna pana na dobrem stanowisku lub z majątkiem. Cel matrymonialny. Oferty możliwe z fotografią Kurjer Pozn. zdg 25 234

Dwie
panie, panna lat 25, wdowa 35, materialnie niezależne poznają panów na dobrych stanowiskach. Cel matrymonialny, Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 514

Inteligentny
kupiec wdowiec lat 39 oficer rezerwy Wielkopolański ożeni się z niezależną szczytą zgrabną panną lub wdową która zastąpiaby jego małej córce mamusi. — Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 24 416

Emeryt
wojskowy wdowiec 37 nieruchomości wartości 15 000 szuka żony odpowiednim majątkiem. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 190

Najkorzystniej
wyjdiesz zamaż za pośrednictwem chrześcijańskiego Biura Matrymonialnego „Radość”. Cześćochowa, Dąbrowskiego 11 — (Otrzymujemy liczne podziękowania). Poszukujemy zastępców na każdą miejscowość. zdg 23 966

Wdowa
bezdzienna przystojna lat 49 nieruchomości posłubi kulturalnego bez nalogów urzędnika względnie wdowca z jednym dzieckiem. — Dyskrecja zapewniona. Pośrednicy zawodowi wykluczeni. Poważne zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 146

Przemysłowiec
lat 30, właściciel wiekszej fabryki wyrobów metalowych, przystojny, z braku znajomości pozna panna w celu matrymonialnym. Zgłoszenia z fotografią, której zwrot recez słowem honoru pod zdg 24 768 Kurjer Pozn. zdg 24 768

Kawaler
kat. 35 posiada dobrze prosperującą przedsiębiorstwo, pozna panna intel. walorach charakterze czysto chrześcijańskim, gospodarna, zdrowa, język niemiecki, muzykalna do 28. cokolwiek gotówki pożądane. Cel matrymonialny, biura wykluczone. Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 956

Panienska
lat 20, inteligentna do towarzyszenia młodej panny, lub starszej osoby na prowincji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 272

Brunetka
młoda, inteligentna, miła, pozna panna przystojnego blondyna, wesołego usposobienia na stanowisku. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 241

Kupiec
lat 40, posiadający dobrze prosperujący interes w własnej realności, poszukuje panny lub wdowy w celu matrymonialnym. Gotówka dla wspólnego dobra pożądana. Oferty z fotografią Kurjer Pozn. zdg 24 073

Nauczycielka
religijna, gospodarna własnym mieszkaniem, gotówka, pozna panna od 40 lat na stanowisku. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 725

Idealista
wyrzształcony czterdziestoletni. — matrymonialnie ofiaruje osamotnionemu sercu żonatego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 179.

Krawcowa
posiadająca cokolwiek gotówki, spowoduje braku znajomości pragnie poznać pana na stanowisku lat 40—45, wdawcy nie wykluczeni. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 792.

Kawaler
lat 32, rzeźnik, poszukuje panny najchętniej z brzozy gotówka celem ożenku. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 25 110

Szlachetnego
serca z odpowiednim posagiem, z trzypokojowym mieszkaniem, najchętniej urzędnika państwowego. Rzeź traktuje poważnie. — Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Steszew ng 7 983

Panna
szatynka, lat 26, posiadająca 3 000 gotówki, odpowiednio mieszkanie z braku znajomości szuka uczciwego męża. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Steszew ng 7 984

7. SPRZEDAŻE

Wózki dziecięce
wybór tanio Trzebyńska, Piarczackiego 11, podwórze. Asygnaty „Kredyt”. zdg 17 895

Jajka drażetkowe
likworowe karmelowe poleca najtaniej fabryka cukrów, drażetek Śledziński Poznań, Wroniecka 17 zdg 18 534

Skład
cukierków dobrze prosperujący mieście powiatowym sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 342

Willa
Kiekrz, 5 minut od dworca, 7 pokoi przybudówka 2 pokoje, ogród owocowy, warzywny, 8 mórg staw rybny 8 mórg, laki 3 mórg, inwentarz żywy, martwy, pokój stołowy kompletny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 353

rower
u A. Jandy Szkoła 3, naprzeciw szpitala miejskiego, zdg 23 120

Sprzeda wagonowo
słone, świeża, drutem prasowana żytnia, owsiana, wyłoki suszone, groch „Victoria”, jęczmień siewny „Isaria”, owies siewny „Zwycięzca”. Majetność Skoraczew, p. Mchy, tel. Książ 8 zdg 23 129

Fiata
Małego tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 596

Tapczany — fotele
leżanki, gwarantowanej jakości, najkorzystniej, Wrocławska 13, dg 1053

Boule
szafa
gdańska
sekretarze
barokowe
i inne meble Caesar
Mann
Rzeczypospolitej 6. ng 5 813

Kartoteki i przybory
do kartotek. Skóra S-ka, Aleje Marcinkowskiego 23. ng 7258

Koldry puchoweł
nowe wykonanie
patentowane: 79 zł
na wełnie 24. — na wacie 9.50. — jedwabne 24.50.

**Pierze-
Pościele**
wiosie 3. — kaczki 1.50, poduszki sypialne 5.50, pierzywy 28. — spody M. Mielcarek. — Poznań. — ul. Wrocławska 30, 22.50. Emkap. największa oczyszczalnia pierza, ng 7500

Składowe
urządzenia używane najtaniej, ul. Mylna 10. zdg 25 009

Bielizniarki
nowoczesne 25 zł wyprzedaże stolarnia Grobla 18, podwórze, zdg 24 553

Dwunastoosobowy
sztuciec srebrny, inne srebra — drobiazgi, kryształy okazynie. „Lamus”. Strzelecka 1. Pg 2 963-54,73

Sprzedaje
kupuje meble, maszyn, inne rzeczy. Dom Komisowy, Podgórna 2. Pg 2542-10,58

Opony samochodowe
dostarcza
najkorzystniej
„Wulgum“
A. Kwiatkowski Poznań, Wielkie Garbary 8, telefon 18-64. — Przedstawicielstwo na wojew. poznańskie opon gum pełnych i oolpneumatyków.

Pirelli
Posiadamy na składzie opony „Stomil”, „Michelin”, „Dunlop”, „Englebert”, „Firestone”. Akcesoria, akumulatory, smary, oleje. Największy i fachowy zakład wulkanizacyjny w Polsce. Własna prasa hydrauliczna.

Protektownia.
Nakładamy na zjeżdżone opony protektory fasonowe i udzielamy 20 000 km gwarancji. Wielkie zapasy opon używanych wszelkich rozmiarów. Ceny najkorzystniejsze. Zadajcie cenników. Pg 2580-5,59

Pianina
Fortepiany
światowej sławy marki „Arnold Fibiger”, „Kallez”, (dostawca Polskiego Radia i Konserwatoriów Muzycznych) stale wyróżniają się w sześciu światowych wystawach jako najlepszy fabrykat polski. Niskie ceny, dogodne warunki. Dostarcza po cenach fabrycznych, przedstawiciel A. Drygas, Poznań, ul. Podgórna 10a, Tel. 33-58. Pg 2556/7-1,1345

Skład
spożywczy towaram sprzedam 550.—, Staroteka, Romana Maya 55b m. 5. zdg 24 512

Lampę kwarcową
prąd zmienny, umywalnie pedałowa i inne przyrządy lekarskie sprzedam. Poznańska 28/30 m. 9. zdg 24 525

Dobra egzystencja
Z powodu choroby sprzedam zaraz niedrogo skład artykułów damskich i krótkich w pełnym biegu. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 24 443

Chevrolet
sześciocylindrowy na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 462

Pianino
okazyjnie 450 zł Marsz. Focha 41 m. 11 godz. 16—18. zdg 24 468

Motocykl
przyczepka okazynie. — Sturm, Focha 73/6. zdg 24 476

Rzeźnictwo
z urzędzeniem tanio sprzedam. Ulica Belwederska 33 przy Słonecznej. zdg 24 482

Sprzedam
wanne kąpielowa, Kanalowa 15 m. 15. zdg 24 490

Sprzedaj — Naprawa
wszelkich systemów piór wiecznych i lówków automatycznych. Naprawa netychmiast w firmie Józef Ozonowski specj. skład papieru i montowania piór. Poznań, Fr. Ratajczaka 2. dg 772

300
rozebranych samochodów zakup, sprzedaj używanych części samochodowych podwozie mleczarskie Autoskład, Dąbrowskiego 89, tel. 40-74. dg 7912

Fryzjerzy
żelazka ruch Dennis para od 12 zł. Poeny, Radioluxy, maszynki elektryczne, brzytwy, nożyczki, niezrównane poleca okazynie — Wenzlik, Aleje Marcinkowskiego 19. N 5326

Rury
kanałowe, wodociągowe najtaniej. Koska, Dominikańska 5. Ng 6813

Piece
wanne kąpielowe najtaniej. — Koska, Dominikańska 5. Ng 6814

Nowość!
Ulepszony „Rekord“
do bilardów nietylko tanio, Caesar Mann, Rzeczypospolitej 6. ng 7 220

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory, niskie ceny. Poznań, Wrocławska 15. Coroczna wyśawa na Targach Międzynarodowych. dg 1166

Spółdzielnie
wojewódka na Jeździecach sprzedam. Zgłoszenia Kopernika 4, mieszkanie 10. d 1181

Kapelusze męskie, damskie
najnowsze modele — kolory fachowo przefasonuje czysto chemicznie
najkorzystniej
„Kapelusz”. Powalski i Ska. 27 Grudnia 2 dom ogrodowy, zdg 23 000

Samochód
Fiat 503 torpeda w dobrym stanie sprzedam wzgl. zamienie na motocykl za małą dopłatą. Matuszewski, Kościan, ul. Garbarska 3. zdg 25 282

Restauracja
kawiarnia, sprzedaż pieczywa, nadające dla kucharza. Górna Wilda 31. zdg 24 078

Kolonjalny
zaprowadzony korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 493

Skład
towarów krótkich zaprowadzony mieszkanie trzypokojowe, dzierżawa 97.— sprzedam. Prożalska, Szamarzewskiego 8. zdg 24 498

Rower
damski. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 446

Meble
różne. Śniadeckich 4 — 9. zdg 24 424

Piekarnia
pełnym biegu, centrum mieszkaniem tanio sprzedam. Cukiernia Łajp, Stary Rynek 71. zdg 24 196

Kolonjalną
mieszkanie 1.700.— natchmiast. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 351

Okazja duży sklep
bardzo elegancko urządzony, obecnie konfekcja damska i galanterja, w centrum

Gdyni
do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 677

Parowa
piekarnie centrum Poznania — sprzedam zaraz 2 500 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 161

Motor
amerykański Evinrude łodzi, kajak okazynie. Kowalski, Ogrodowa 15. zdg 24 634

Bechstein
fortepian krótki — sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 637

Okazja
kolonjalne 800.— całkowicie Jarocinie sprzedam. Ducha 5. zdg 24 642

Piekarnię
cukiernie, centrum Poznania, piec patentowy, przepisowa, mieszkaniem sprzedam. Skarbowska 1—5. zdg 24 643

Restaurację
centrum, pełnym biegu, koncesja spowodu choroby sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 645

Gramofon
szafkowy z dodatkowym adaptorem do nadania przez radio 200 płyt pierwszej jakości okazynie do sprzedania komplet lub częściowo. Mazowiecka 7, m. 7. zdg 24 602

Rzeźnictwo
prosperujące centrum Poznania odstąpi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 605

Okazyjnie
nowoczesne radio 4 lampowe i 5 prostownicza na prąd zmienny. Stroma 26 — 3. zdg 24 653

Regały
rozebrane z długich stołów odpowiednie na targi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 587

Zakład
fryzjerski, nowoczesnie urządzony tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 541

Skład
kolonjalny, dobra egzystencja, 2 pokoje z kuchnią z maglem zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 546

Plac
budowlany sprzedam 2 300 m² dobre położenie, w małym mieście, blisko Poznania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 547

Magiel
sprzedam. Garncarska 2 m. 1. zdg 24 420

Wózek dziecięcy
sprzedam mało używany najlepszy gatunek 60 zł. Słowackiego 39 m. 5. zdg 24 409

Dziecięcy
wózek sprzedam. Śniadeckich 1 m. 7. zdg 24 408

Nowości
Guziki — kłamy
najnowsze fasony. Szkoła 13. dg 1189

Sprzedam
drzewo rabane tanio, Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 107

Gdynia sprzedam
sklep galanterijny towaram i mieszkaniem w centrum miasta, dobrze prosperujący, powód wyjazd. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 000”. ng 7 901

Siewnik
Isaria Universal system Saxonia 19 rzędów 3 metr, używany, jak nowy, okazynie sprzedam tanio gotówka. Guhr, Ostrow 2. ng 7 892

Maszyna
do pisania Remington 10 po remoncie 225.00 zł. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 22 107

Ciążarówkę
3 t. Chevrolet 6 w dobrym stanie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 759

Motor
elektryczny A. E. G. prąd zmienny typ D 1500/75 obrotów 1450 amper 20 P. S. 7.5 nr. 788 428 używany dobrym stanie sprzedam. Jan Buzy, Mościcejowo powiat Międzychód. zdg 23 351

Leghorny
3.50. Telefon 53-55. zdg 24 094

Okazja
skład galanterji, perfumerji — sprzedam spowodu choroby. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 082

Pianina, fortepiany, fisharmonje
okazyjnie Piarczackiego 10 podwórze parter zdg 24 679

Jadłodajnia
kawiarnia 1 000.—, Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 675.

Singera
maszynowa. Wodna 22 — 7. zdg 24 663

Restaurację
centrum natchmiast sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 619

Gabinet
sypialnia dla panienki

Lodówka
para łózek stoliki, umywalnia, kanapka, marmur, stoly. Kreta 5 m. 4 zdg 24 690

Urządzenie
składowe tanio sprzedam. Słowackiego 7. zdg 24 688

Skład
urządzeniem tanio wynajęcia. — Słowackiego 41. zdg 24 687

Radjo
sprzedam tanio — prąd zmienny ul. Skarbowska 11 m. 10. zdg 24 772

Radjoaparat
6 lamp. 30 zł. Piekary 6, parter lewo. zdg 24 720

200
mórg pszennej tanio. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 711

Skład
cukierków dobrze zaprowadzony zaraz sprzedam. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 24 710

Cegłę
dachówkę karp. sufitywkę prima gatunki poleca

Cegielnia Parowa
Wolsztyn
skrzynka pocztowa 15, tel. 53. zdg 24 724

Psa
czujnego 10 mies. stary sprzedam 10 złotych. Szwajcarska 21, m. 17. zdg 24 721

Samochody
części używane podwozia mleczarskie, opony zakup. sprzedaj Automagazyn, Jakóba Wujka, telefon 75-17. dg 749/50

Meble
najtaniej poleca

Baranowski
Poznań, Podgórna 13. Pr 2543/4

Magiel
urządzenia składowe każdej branży, gablotki.

Stoły
krzesła, kanapki tanio. Dąbrowskiego 94. zdg 25 006

Fot - aparat
9x12. Compour 4.5 sprzedam. Piaszkowa 3 — 22. zdg 25 100

Maszyna
Royal aktówka okazynie. Wodna 6 — 2. zdg 24 812

Półkryty
powóz na gumach wolant tanio Adamski Piaszkowa 7. zdg 24 802

Meble używane
Podgórna 6.
Jadalnie gabinet klubu sypialnie. zdg 25 050

Sprzedam
skład obuwia mieszkaniem centrum miasta Poznania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 064

Pianino
jak nowe Międzychód 22 — 11 zdg 25 034

Skład
uabiały — drobiu — śródmieściu sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 870

Meble
poleca najtaniej
K. Bakoś,
Stary Rynek 51
zdg 20 938/89

Wózki dziecięce
największy wybór najtaniej
L. Krause
St. Rynek
25/28 obok ratusza. Przyjmujemy asygnaty. Ng 7911/2

Rasowe
angielskie ostrowłose teriery 5 miesięcy sprzedam. Majątek Cerekwica poczta Rokietnica. zdg 24 858

Wiosenne kapelusze
piękne jak marzenie modne a najniższe w cenie. M. Malczewski. Poznań, Szkoła 13. dg 1121/2

Torebki
damskie. Czyst. Szkoła 11. Pg 2065/6-1142/3

Rowery
turystyczny 85.— balonowy 95.— 5 lat gwarancji, tylko firmie Brazi Nowaczek Poznań, Górna Wilda 30. ag 7740

2
okna wystawowe, kamienie do szlifowania, 2 lunety, 1 waga decymalna 1 wózek ręczny korzystnie Wolkowitz, Poznań, ul. 27 Grudnia 9 zdg 24 849

Nowoczesną
sypialnie. Stolarnia Chelmońskiego 23. zdg 24 798

Wózek
dziecięcy tanio Dolina 4 m. 17 zdg 24 846

Rowery
wolnym biegiem
złoty 95.—
Traugutta 23, mieszkanie 8 zdg 24 817

Kamienica
ładna, dwupiętrowa, składem — najlepsze położenie handlowe, gaz elektryczność, kanalizacja, miasto powiatowe, wpłaty 15—20 000 tanio sprzedam właścicieli. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 798

Tapczany
higieniczne automat, podnoszący samoczynnie wieko inne nowoczesne wzory sprzedaje korzystnie Tapicernia, Skarbowska 12. zdg 24 943

Największy
wybór wszelkich torebkach piekarskich manille szarych papierów pakowych odwrotnej dostawy najtaniej Edmund Koska. — Dominikańska 5, telefon 28-00. zdg 24 965

Do
sprzedania koł ul. Dąbrowskiego 62 Janowicz, Poznań. zdg 24 434/5

Restaurację
w mieście powiatowym, rynek 7 całkowitem urzędzeniem tanio sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. ng 7 857/8

Meble kuchenne
nowoczesna, Łąkowa 4a stolarnia zdg 24 683/4

Samochód
reklamówka 1 1/2 tonny jak nowy tanio sprzedam. Garaże Brzeski, auto, Jakóba Wujka. zdg 24 809/10

Skład
kołoni. spoż. z mieszkaniem dobrane prosperujący do obicia około 7 000. Wiadomość telefon 62-16 zdg 25 031

Wózek
dziecięcy dobrym stanie sprzedam. Kopernika 4 — 7. zdg 25 141

Maszynę
trykotarszą sprzedam. Skład maszyn św. Marcina 13. zdg 25 187

Płaszcz
zabardynowy z podbinka okazynie. Dolna Wilda 28 m. 7. zdg 25 181

Worki
do zboża maki, poleca Roszak, Dąbrowskiego 33 tel. 73-17. zdg 25 180

Gospodarstwo
200 mórg, Międzychód, sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 968

Radjoaparaty
uniwersalne, bateryjne. Poznańska 27 — 4. zdg 25 011

Brylantowy
pierścień okazynie. St. Frankowski, Ratajczaka 1. zdg 24 966

Piesiki
jamniki czteromiesięczne sprzedam. Ul. Ostroga 33. Pg 3295-54,183

Kolonjalną
tanio wskaże Kurjer Pozn. zdg 25 089

Sprzedam
pile taśmowa, tokarnie do drzewa i warsztat stolarski oraz transmisje. Ostrowek 12, m. 3. zdg 25 087

Sypialnie
różne meble, gramofony, rozmaiteści sprzedaje — kupuje Słowackiego 39, Komis. zdg 25 116

Dywan
kryształy, porcelana, szkła Wecka różne. Chelmońskiego 18 — 6 zdg 25 115

Pianino
kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 117

Płaszcz
damski, czarny, średnia 35.— Marcin 16/17, m. 10. zdg 25 111

Szafa
stół. Marcin 16/17, m. 10. zdg 25 104

Skład
delikatesowy, kolonjalny ruchliwej ulicy Poznania sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 073

Wózek
dziecięcy. Wenecjańska 11/12. — m. 80. zdg 25 138

Sprzedam
regał do owoców, wystawę do okna. Sw. Marcin 79, skład. zdg 25 140

Rowery
wolny bieg od 80 złotych, śniadeckich 3 — 6. zdg 25 139

Okazja
Dobre przedsiębiorstwo maszynami, samochodem, trzy tys. spiesznie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 24 823

Bar
z hokerami sześcioma, cjemny dąb, sprzedam tanio. G. Kawecki — Dom ekspedyc. handl., ul. Gąsiorowskich 6. zdg 24 821

Agresty

Antyki
Dominikańska 1 m. 2. zdg 25 105

Samochód
Ford 29 sześciocobowy sprzedawca Rukowski, Pocztowa 15 - 2. zdg 25 160

Piekarnia
kalecka na sprzedaż. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 191

Pianino
27 Grudnia 5 - 11. zdg 25 208

Kajak
korzystnie. Małeckiego 5 - 1. zdg 1215

Kopalnia złota
zakład żelaza od 65 lat. centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 098

Skład rzeźniczy
bezkonkurencyjny, dobra czystość, mieszaniem, towarami tanio sprzedam (wyjazd). Zgłoszenia Bukowska 31. zdg 25 095

Restauracja
śródmieście zaraz do objęcia. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 25 093

Tokarnię
nowa 1 mtr na przymach sprzedawca. „Hatek” Marcina 65. zdg 25 092

Parcele
Golecin 2 470 m². Informacje ul. Śniadeckich 24, m. 9. zdg 25 132

Kurtka
nowa tanio. Zielona 3 - 6. zdg 25 233

Samochód
Ottroen nowy typ bardzo tanio. Telefon 70-62. zdg 25 131

Tapczany
fotele, leżanki, materace poleca. Kreta 23, Banas. zdg 25 126

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 25 123

Kolonjalke
mieszkaniami, towarami lub bez tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 25 121

Dźwig
materiałów budowlanych motorem 10,3 KM, staly 440 volt, okazyjnie 1 800 złotych, 3 nowe kraty suwane 1,80x1,80 m, okazyjnie 210 złotych. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 226

Wyparowywacze wodne
dla osiakiwania zdrowego powietrza przy ogrzewaniach centralnych, kupuje się najtaniej i najlepiej tylko w składnicy fabrycznej firmy M. Perkiewicz, Poznań, Składowa 57, Fabryka w Ludwikowie p. Mosina. Pg 3 313-12,78

Towary
krotkie (partie) z likwidacji tanio Adres Kurjer Pozn. zdg 25 166

Zakład fryzjerski
dla pań i panów wraz z mieszkaniami w Poznaniu nowoczesnie urządzoney sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 25 165.

Piekna nowoczesna **Sypialnia orzechowa** cała polerowana tanio **Gabinet dębowy** używany bardzo ładny 375.— **Sypialnia dębowa** solidna bardzo tanio **Okazała piękna jadalnia dębowa** bufet 2,60 zegarem Beokera 12 krzesel okazyjnie

Poznański Dom Komisowy
Dominikańska 3, telef. 24-42. Pg 3 306-12,67

Ogród
działkowy Jeżyce 60 drzew, sprzeda — Małeckiego 14 m. 16. Pg 3 303-54,186

Platforma
50 centnarów, Zupańskiego 12-12 zdg 24 982

Warsztat
stolarsko-tokarski, całkowicie na sprzedaż. Sw. Marcina 56, m. 36. zdg 24 981

Samochód
„Tatra” dobrym stanie. Mickiewicza 19. zdg 25 066

Maszynę
Singera, krawiecka, cholewkarska sprzedam. Wodna 26, skład obuwiar. zdg 25 065

Szpica
czujnego tanc wskazuje Kurjer Poznański zdg 25 204

Maszyna
szycia jak nowa. Sapieżyński 4, m. 7. zdg 25 200

Wiosenna
sprzedaj płaszczy damskich i kompletów

A. Dzikowski, Poznań, St. Rynek 49
tel. 29-63

Leszno, Rynek 6
tel. 11.

Przyjmuje asygnaty „Kredyt”. Pg 3 325-12,80

Gramofon
walizkowy sprzedam. Piaskowa 3 - 22. zdg 25 084

Fortepian
(ekrzydło) zagraniczne krzyżowe, na pełnej płycie korzystnie. Działyńskich 9 - 13. zdg 25 228

12. DO WYNAJĘCIA

Dwa
trzy cztery. Solacka 18. zdg 19 888

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Radjoaparat
3 lampowy prad zmienny 130.—, stół jadalny 30.— Szmarzewskiego 56 - 13. zdg 25 205

10. MAJĄTKI

Biurowo „Hektar”
Fredry 6, telefon 35-31. Parcelacja, kupna, sprzedaż, dzierżawy majątków i gospodarstw. Pg 3293-54,176

4-5
pokoi kuchnia poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 771

Majątek
700 buraczanej zabudowania, inwentarze kompletne 200.000.— wpłaty 100.000.— Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 898

Mająteczek
200 pszennej zabudowania, inwentarze kompletne, miasto gminajalne 48.000.— wpłaty 30.000.— wiele innych Kwiatkowski, Poznań, Działyńskich 10. zdg 24 897

11. KUPNA

Meble używane
dywany, porcelane, antyki kupuje Magazyn mebli, Podgórna 6. zdg 18 045

Kupię
wanne kąpielowa. Oferty podaniem ceny, rozmiar Kurjer Poznański zdg 23 437

Opony
detki, zużyte i używane kupuje każda ilość. Wul-Gum, Wielkie Głębokie 8 tel. 18-64. Pg 2 585-7,29

„Lamus”
Złoto, srebro, brylanty, wszelkie starożytności kupuje. Strzelecka 1 Pg 2976-54,125

Pszczoły
2 roje ulach kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 577

Maszyny
do wód mineralnych kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 578

Sportowy
wózek dla dwojga. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 534

Kiosk
pokojem kupie, wydzierżawie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 516

Linoleum
używane 12 m² kupie. Tel. 61-19. zdg 24 529

Kupię
maszynę pończosznica „Record-Express” 84 igły. Oferty cena Kurjer Pozn. zdg 24 463

Kiosk
kupie w dobrym miejscu za gotówkę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 456

Skład
żelaza prowincji kupie. „Włosianin, Poznań, Nowa 11. zdg 24 106

Kolonjalke
kupie w ruchliwej ulicy. Szczegółowe oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. ng 7 859

Motor
ssacogazowy ca. 30 KM kupie gotówka. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 803

Pianino
używane kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 621

Dom
ze składem, wpłata 10 000 zł kupie. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, ng 7 991/2

Domek
tramwaju 7-8 000 gotówka zaraz kupie. Kraszewskiego 8, Rowery. zdg 25 015

Wiatrówkę
w dobrym stanie kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 071

Kupię
większe gospodarstwo, resztówkę 5 000 — 7 000 wpłace reszte od umowy względnie wydzierżawie tylko blisko Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 161

Kupię
gospodarstwo, ziemie pszenno-buraczana, budynki, pierwszorzędną przy wpłacie 8.000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 891

Maszynę
do szycia kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 789

Lisa
garbowanego, — niegarbowanego lub wykończonego kupie. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 24 760

Beczki
od oliw, tuszczów, smoły itp. blaszanki od karbidu itp. kupuje każdą ilość i płace najwyższe ceny. Ign. Mandowski, Poznań — Grobla 3, tel 34-69. Pg 3311-54,198

Kupię
dobrze utrzymany bilard z dziurkami. „Restauracja Stacja” plac s-to Krzyski 3. zdg 25 190

Kupię
używana sieczkarka. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 188

Kupuje
starożytne drobiazgi, porcelane, biżuterje. „Antyki”, Pocztowa 22. Pg 3 314-54,189

12. DO WYNAJĘCIA

Dwa
trzy cztery. Solacka 18. zdg 19 888

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

4
słoneczne spokojne balkon willa od kwietnia. Krauthofera 4. zdg 21 753

Trzypokojowe
pokój służbowy, łazienka, kuchnia, świeżo odnowione, słoneczne I piętro zaraz. Hetmańska 9. — Zgłoszenia u dozorczy. zdg 23 077

Dwupokojowe
parterowe duża piwnica 50 zł. — Ostrówek 10, dozorca. zdg 23 166

Trzypokojowe
parter, przynależnościami, czynsz bieżący. Wiadomości Pałacza 70 m. 5. zdg 23 494

4-5 pokoi
we willi, przy parku Moniuszki I ptr. słoneczne, wszelki komfort od 1 4. do wynajęcia wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 266

2
razy pokój kuchnia Luboń. Adres Kurjer Pozn zdg 24 359

2 pokojowe
komfortowe przy Parku Wilsona 1 kwietnia, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 625

5
pokoi zaraz pewnemu płatnikowi 100 miesięcznie. Patrona Jackowskiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 633

Willa
mieszkanie wielkopięsne pełnokomfortowe, dwoma tarasami uroczo położone, 4 pokojowe, duży hol, garażem, centralnym ogrzewaniem — w najwyższym punkcie Solacza poważnemu rezydentowi wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 613

5 pokojowe
tuż przy Starym Rynku II. łazienka wolne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 604

Siedmiopokojowe
I ptr. odnowione komfort tanio. Chelmońskiego 9. zdg 24 609

Dwupokojowe
Chelmońskiego 9. zdg 24 610

Dwupokojowe
Kosińskiego 25. zdg 24 532

Pięciopokojowe
centrum kwiatnia wolne. Zgłoszenia Kurjer Pozn zdg 24 763

Trzypokojowe
komfortowe tanio. Listopadowa 40. Kierunek Grunwaldzka. zdg 24 737

Dwupokojowe
z przynależnościami i gospodarsza, ul. Warszawska 49. zdg 24 840

Eleganckie
2 pokoje, łazienka (kuchnia gazowa) tanio. Wyspiańskiego 11, m. 8. zdg 25 078

3
komfortowe. Potworowskiego 2a m. 4 narożnik Focha. zdg 25 077

Parcela
pokój kuchnia na sprzedaż. Debiec, Jodłowa 28. zdg 25 217/8

7-mio pokojowe mieszkanie
w nieruchomości przy ul. 27 Grudnia 9, III. piętro, do wydzierżawienia od 1 kwietnia br. Blizsze informacje Poznański Bank Ziemi, Al. Marcinkowskiego 13, pokój 13. dg 1212

Dwupokojowe
kuchnia wprost od gospodarza. Łazarz, ul. Adama Biedrzyckiego nr. 14. zdg 25 227

6 pokojowe komfortowe
przy ul. Mickiewicza 24 zaraz do wydzierżawienia. zdg 25 178

Pięciopokojowe
centrum siedmiopokojowe komfort trzypokojowe 70.— dwupokojowe Jasnej

Czteropokojowe
Marcina 74 I 18 front. zdg 25 172

6 pokoi
komfort. odrestaurowane. I piętro, centralne ogrzewanie, lift, zaraz przy ulicy 27 Grudnia 10, bliższe wiadomości u dozorczy domu lub telef. 72-86. zdg 25 168

Trzy ładne duże
słoneczne pokoje, willa, pełen komfort, parter od 1. 4., lub zaraz niedrogo. Telefon 29-85. Pg 3 307-12,82

Trzypokojowe
parter, urzędnikowi, Zupańskiego 12 - 12. zdg 24 983

2
pokoje kuchnia, czynsz rok zgóry Zgłoszenia Skarbowa 21, m. 4. zdg 25 206

Dwupokojowe
ogródkiem, Notecka 14 wejście Dąbrowskiego 261. zdg 24 486

Czteropokojowe
komfortowe Nad Wierzbakami 26 Solacz. zdg 24 495

Mieszkanie
komfortowe 5 pokoi III front — wolne, Słowackiego 10 m. 17 Wierzbicki. zdg 24 449

Mieszkanie
ogrodem zaraz. Bystra 35 I. zdg 24 425

2
pokoje kuchnia. Piękna 3 przy Bukowskiej. zdg 24 398

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

Dwupokojowe
kuchnia niski parter Grodziska 9 m. 4. zdg 25 014

6 pokojowe
wzselki komfort położenie urocze wśród pięknych ogrodów willa Solacka 61 m. 2. zdg 24 439

3-pokojowe
słoneczne I ptr., urzędnikowi św. Jerzego 17, przy Rynku Wildcekim, gospodarz. zdg 24 883

Trzypokojowe
oraz jednoizbowe I piętro św. Marcina wynajme. Gospodarz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 095

2
i 3 pokojowe komfortowe zaraz. Willa Solacka 61 m. 2. zdg 24 440

Dwa mieszkania
ośmiopokojowe II i III Wyspiańskiego blisko parku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 081

Pełnokomfortowe
obszerne, słoneczne, bezpodatkowe 4 - 3 pokojowe na Słowackiego od lipca. Kraszewskiego 17 m. 15. zdg 24 079

Sześciopokojowe Pięciopokojowe Czteropokojowe
Słowackiego

Trzypokojowe
Marcina

Dwupokojowe
Ratajczaka

„Be-Em-Es”
Grudnia 19. zdg 24 680

Trzypokojowe
niekomfortowe urzędnikowi boczna Matejki. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 671.

Pięciopokojowe
komfort, piec, Marsz. Focha 78 Telefon 7006. Gospodarz. zdg 24 614

2
pokoje z kuchnia do wynajęcia Powidzka 21 Osiedle warszawskie zdg 24 773

Trzypokojowe
lub 2 po pokoju i kuchni. Zgłoszenia Gliniewicz, Szewska 3. zdg 24 980

Mieszkanie
trzypokojowe, łazienka, meblami, śródmieście oddam. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 971

Trzypokojowe
słoneczne, komfortem 12 minut tramwaj, Racławicka 52. Zgłoszenia Staszica 3, m. 1. zdg 25 005

Dwa
pokoje próżne, kuchnia odnajme, czynsz zgóry. Dąbrowskiego 36, mieszkanie 14. zdg 25 003

3
pokojowe Wilda parterowe kaucja 200, zł czynsz 45 zł Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 813.

Dwupokojowe
bez podatku okolicy Parku Wilsona 4 ptr., od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 987

Pięciopokojowe
mieszkanie czyste ładne od kwietnia, Działyńskich 6 Wiadomość u portiera. zdg 25 059

Czteropokojowe
Staszica III 80.—

Pięciopokojowe
Wielka III 125.—, Zgl. Sew. Mielżyńskiego 23 m. 12 od 9-14. zdg 25 041

Kulturalnej
osobie 1-2 pokoje, próżne lub umeblowane łazienka telefon. — Adres Kurjer Poznański zdg 25 062

Pięciopokojowe
słoneczne, duże okolica Fr. Ratajczaka zaraz do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 029.

Mosina
willa dwa mieszkania dwupokojowe, elektryczność, 1 kwietnia gospodarz Poznań Czesława 10 - 8. zdg 24 855

Mieszkanie
3 pokojowe z przynależnościami, ulica Zgoda 20, I. ptr., od 1. 4. do wynajęcia. Informacje II. piętro tamże. zdg 24 923

7-pokojowe
z wygodami I piętro, Podgórna 213, 2 wejścia frontowe, nadaje się na biura wraz z mieszkaniami zaraz do wynajęcia. Informacje św. Marcina 78, m. 4. zdg 24 960

Puszczykówo
46, trzy lub czteropokojowe duża weranda, komfort. Informacje: telefon 70-38. zdg 24 949

Mieszkanie
3 pokojowe mansardowe przy ulicy Ostroroga, wejście od ul. Zakret 5 od 1 kwietnia do wynajęcia. Wiadomość u gospodarza. Pg 3294-54,179

Solacz
dwa umeblowane kuchnia zupełnie oddzielne, ślaska 2. zdg 25 090

6 pokoi
centralne ogrzewanie III piętro zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 080

Trzypokojowe
komfortowe, słoneczne, nowe i jednopokojowe kwiecień, Jackowskiego 50. zdg 25 076

Najsolidniejsze biuro mieszkań „Jur”
Piekary 26.

Dwupokojowe
Pierackiego

Czteropokojowe
Mickiewicza

Sześciopokojowe
Ogrodowa. zdg 24 990

Sześciopokojowe
Ogrodowa. zdg 24 990

Sześciopokojowe
Ogrodowa. zdg 24 990

Sześciopokojowe
Ogrodowa. zdg 24 990

Czteropokojowe
60 zł od 1 kwietnia. Inform. — Strzelecka 20 m. 8. zdg 24 811

Pięciopokojowe
komfort, słoneczne, piec. Chelmońskiego 8 m. 4. zdg 24 142

13. SZUKAJ MIESZK.

4 pokojowego mieszkania
poszukuje w śródmieściu od 15. 4. poważna firma Czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 22 771

Poszukuje
4-5 pokojowego mieszkania. — pierwsze piętro, centrum, górna część miasta, eleganckim wejściem, nadające się na pierwszorzędne mody męskie, damskie od lipca. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 292

Dwóch pokoiów
z kuchnia poszukuje bezdzietni małżeństwo. Pewny płatnik, gwarancja, ewentualnie rok zgóry. — Oferty Kurjer Poznański zdg 24

Małżeństwu urzędnikowi bezdzietnemu umebłowany pokój kuchnia odstepie. Prądzińskiego 13 m. 3. zdg 24 378

Panu niekrepujący waliszewo 78 do 15.— pan. Oferty Kurjer Po- znański zdg 25 040

Pokoiku do 15.— pan. Oferty Kurjer Po- znański zdg 25 219

W Rynku Wildeckim dzierżawa 40 zł na każda branża oddam tanio. św. Marcin 32 m. 15 zdg 25 030

Artykuły techniczne papiery rysunkowe, kalki, szablony, rysownicze, trójkiaty itd.

Cholewkarz pierwszorzędnym z karta rzemie- snicza na damskie i męskie cho- lewki poszukuje pracy i przy- jmuje również wszelkie zamó- wienia w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 777

Klatka komfortowy, centralne. Maszta- larska 7 a — 5. zdg 24 969

Bezdzietne małżeństwo poszukuje pokoju z umeblowaniem kuchnia na Wildzie. Podać cenę. Płatnik pewny. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 224

Lokale obszerne — przemysł, handel, biu- ra Wroniecka 6/8 I piętro ewtl. Jaroszewski. Maszta- larska 6. Pz 3 300-54.192

Małżeństwo inteligentne przyjmie dziecko wy- chowanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 174

Rysuje wzory wszelkiego rodzaju, ukła- dam wiersze reklamowe. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 786

Gorzelnik żonaty, długoletnia praktyka, do- bry fachowiec, niekarany, chlub- ne świadectwa, znający książko- wość i roln. poszukuje posady o 1. 7. 36. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 22 825

DIWANY Chodniki - Dywaniki FIRANY Narzuty - Serwety MATERJALY DEKORACYJNE I MEBLOWE WIELKI WYBOR! NISKIE CENY! BRACIA GÓRECCY POZNAŃ, ul. Nowa 6

Praktykant rolny poszukuje bezpłatnej praktyki na majątku. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 986

Przedstawicielstwa w Poznaniu (Województwo) i Pomorzu przyjmie rutynowany kucharz, konfekcji, zaprowadzony kilku lat. Pisma, referencje, cenil. posade kierownika. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 23 463

Ekspedjentka do składu pieczywa lub kawiarni w fachowa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 421

Bona inteligentna językiem francuskim kilkuletnia praktyka szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 287

Inteligentna wychowawczyni językiem francuskim, praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 283

Saksofonista alt. tenor, klarnet wolny 1 kwietnia. Zgłoszenia Kurjer Poznański, Gdynia „Rutynowany”, ng 7899

Szofer bezpłatny, za wolne utrzymanie, 1 miesięczna praktyka, obeznany elektrycznością, słusarka, pracowity, sumienny ucziwy, przyjmie posade celem dalszej praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 205

Ekspedjent - dekorator branży blawatnej, dłuższa praktyka, język polski, niemiecki, poszukuje posady od 1. 4. lub później. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego, Miedzzychód, ng 7887

Student W. S. H. poszukuje praktyki — branża tekstylna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 391

Dekorator - ekspedjent obeznany gruntownie z nowoczesną dekoracją poszukuje posady. Oferty do Kurjera Pozn. ng 7895

Panienska szuka posady w składzie pieczywa lub kawiarni. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 628

Inteligentna sierota, lat 27, średnie wykształc. znajomość gospodarstwa domowego, przyjmie posade towarzyszkę, wychowawczyni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 632

Krawcowa dziennie 1.50 zł. wyjazd szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 591

Dziewczyna czysta, ucziwa, pilna w pracy szuka posady lub jakiegokolwiek posługi od godz. 11, sprzątanie składu lub biura. zdg 24 598

Szukam posady w mniejszym domu z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 599

Dziewczyna do wszelkich prac szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 650

Ekspedjentka z branży rzeźniczej poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 581

Młodsza gospodyni z dobrym gotowaniem do 2 osób najchętniej jednej szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 585

Krawcowa panna, lat 19, z świadectwem, szyje, szycielkuje, haftuje szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 594

Dziewczyna szuka posady do wszystkiego z szyciem od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 592

Krawcowa dzielna poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 24 564

Masażystka Oferty Kurjer Poznański zdg 24 573

Wychowawczyni inteligentna, średnie wykształcenie, zdrowa, dobre świadectwa praktyka szyciem pomoc lekcjach szuka posady. Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 576

Kuchmistrz pierwszorzędny znający dobrze cukiernictwo zimny bufet poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 503

Uczennica do składu rzeźniczego poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 24 466

Leśniczcy lat 32, hodowca szkolek, dobry strzelec, energiczny, poszukuje posady żonatego od zaraz lub później. Dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 536

Rządca - administrator w sile wieku poszukuje posady. Złoży większą kaucję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 461

Poszukuję do gotowania i dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 480

Poszukuję posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 488

Panienska z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady jako początkującą do biura lub składu. Wynagrodzenie minimalne, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 491

Mamka młoda, zdrowa, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 934

Dziewczyna pozamiejscowa ucziwa czysta z gotowaniem poszukuje posady 1. kwietnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 120

Bufetowy długoletni fachowiec przyjmie bufet na rachunek za kaucją zaraz lub od 1. 4. 1936. Ewentualnie miejscowość zdrojowa. Oferty Kurjer Poznański pod zdg 25 056

Cholewkarz przykrawacz, modelarz, siła pierwszorzędna, własnym warsztatem lub bez poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 058

Nauki w kwiencie lub biurze poszukuje się dla syna ucziwych rodziców lat 16 silnego i zdrowego 5 klas gimnaz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 25 027

Krawcowa niedroga — dom z domem poszukuje pracy. Piekary 24 — 17. zdg 24 873

Chłopiec lat 16, rosły szuka nauki ogrodnictwa z utrzymaniem. Płaskowski, Aleje Bułgarskie ogródki działkowe. zdg 25 233

Dziewczyna ucziwa, samodzielna, dobrem gotowaniem przyjmie posade od kwietnia lepszym domu. Polecenia dobre. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 25 135

Nauki za drogerzystę szukam dla chłopca z dobrej rodziny Miejsowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 229

Krawiec miarowy poszukuje pracy w domu z interesów. Śniadeckich 4 — 11. zdg 25 235

Włodarz wykwalifikowany specjalnie w uprawie buraków cukrowych, z dwoma zacieźnikami poszukuje stanowiska od 1. 4. Referencje, świadectwa pierwszorzędne. Łaskawe oferty Władysław Kuźniak Chawłodro, poczta Golańcz. zdg 24 207

Szukam prania lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 250

Panienska do dzieci, szyciem, robótkami poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 249

Ucziwy stolarz poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 248

Krawczyni na wszelką garderobe szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 239

Szofer mechanik, pierwszorzędna siła z kaucją kilka tysięcy złotych obejmie posade w Poznaniu lub w pobliżu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 23 969/70

Dziewczyna szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 800

Kuchmistrz restauracyjna, smacznie gotuje, lat 31, szuka posady do lepszej restauracji od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 814

Mamka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 743

Służąca ucziwa szuka jakiegokolwiek zajęcia zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 151

300 zł kaucji złoże na posade magazyniera, woźnego, inkasenta lub podobną. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 117

Poszukuję posady do wszystkiego cośkolwiek gotowania. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 122

2 panienki z dobrymi świadectwami szukają posady do Gdyni od 15 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 126

Maszynistka biegła, prosi zajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 125

Posługaczka poszukuje posługi lub prania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 127

Dziewczyna ucziwa, pracowita, poszukuje stałej i dobrej posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 132

Nauki w drogerji szukam dla syna mającego rok szkoły drogeryjnej i rok praktyki. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 134

Ekspedjentka z kaucją poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 138

Poszukuję posady ze spaniem lub bez jako posługaczka. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 070

Panna do mniejszego domu lub samotnego państwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 056

Krawcowa szuka posady najchętniej do szycia do składu lub do krawca zaraz lub 1 kwietnia. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 068

Panna kilka lat praktyki szuka posady do dzieci spaniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 055

Posługi poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 051

Poszukuję posady niani do dzieci lub pokojowej, znam szycie i wszelkie roboty ręczne, bardzo dobre świadectwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 152

Dziewczyna samodzielna szuka posady lub posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 177

Kucharka gospodyni szuka posady w większym domu lub na sezon letni. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 166

Krawcowa dobra szuka posady w domu 1,25. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 193

Szewc cholewkarz z własną maszyną szuka posady od zaraz. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego, Śrem, ng 7894

Na liczne prośby naszych Czytelników, przedłużamy nasz KONKURS „Czy znasz kolory tych opakowań“ do dnia 26 marca godziny 18.

Panienska szuka pracy w biurze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 386

Dziewczyna młodsza ucziwa dłuższymi świadectwami z gotowaniem od 1. 4. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 355

Panienska inteligentna poszukuje posady do dwójki dzieci, znajomość języków polskiego i niemieckiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 178

Kreślacz techn. poszukuje praktyki. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 24 167

Służąca z bardzo dobrimi świadectwami poszukuje posady od zaraz. Oferty proszę składać Kurjer Pozn. zdg 24 159

Uczeń ogrodnicy z dwuletnią praktyką szuka dalszej nauki od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 453

500,— kaucji bankowej za posade woźnego, inkasenta lub inna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 712

Panienska z długoletnimi świadectwami, gotowaniem, szyciem przyjmie posade do wszystkiego lub do dzieci od 15 kwietnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 947

Panienska z długoletnimi świadectwami, gotowaniem poszukuje posady od 15 kwietnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 946

Krawcowa pierwszorzędna szuka posady w domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 670

Służąca poszukuje samodzielnej posady od 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 622

Ekspedjentka branży księgarsko - papierniczej, praktyka, Szkoła Handlowa, znająca niemiecki, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 624

Dziewczyna ucziwa z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 719

Mleczarz-Serowar dobry fachowiec, obeznany także z gospodarstwem podwózkowym, książkowicia handlowa była poszukuje posady w Kongresówce Kresach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 756

Przedsiębiorcy radjotechnicy wykwalifikowany elektrotechnik na praktykę do wytwórni radjowej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 841/2

Dziewczyna ucziwa, czysta, zaufana dobrem samodzielnym gotowaniem dobrimi świadectwami szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 142

Dziewczyna z gotowaniem była lepszych domach poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 857.

Poszukuję posady do wszystkiego 1. 4. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 791.

Poszukuję posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 912

Starsza służąca poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 924

Maszynistka młoda poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 922

Sierota lat 16, przyjmie posade. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 962

Absolwentka szkoły gospodarczej z praktyką poszukuje zajęcia najchętniej u samotnej osoby. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 086

Krawcowa poszukuje posady 2 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 113

Nauczycielka z praktyką, świadectwa, szuka posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 831

Kucharka szuka posady do restauracji, zna kuchnię warszawską, Oferty Kurjer Poznański zdg 24 827

Dziewczyna do dzieci i lekkich prac domowych poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 776

Panienska szuka posady do wszystkiego bez gotowania z szyciem lub szwalnią, lub też do obsługi gości. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 880

Gospośnia szuka posady u samotnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 892

Posługaczka z Jeżyc, czysta, ucziwa, poszukuje posługi przedpołudnie Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 839

Panna sumienna biegła przyjmie posade do pomocy w składzie kolonialnym lub posługę. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 917

Cukiernik pierwszorzędna siła, długoletni pracownik pierwszorzędnych firm poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 915

Studentka W. S. H. obejmie od 1 lub 15 kwietnia posade biurową — chętnie w przedsiębiorstwie. Pracowitość i bezwzględna uczciwość gwarantowana. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 201

Kowalski czeladnik samotny pilny w zawoździe poszukuje posady od zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 213

Czeladnik rzeźniczy, dzielny swoim zawoździe poszukuje posady. Witold Rejzner, Zabikowo, Poznań, Gieszkowskiego 1. zdg 25 065

Pomocnik drogerjny 11 letni, prakt. z dekoracją cka biegły w hurtowni z maszyną szuka posady. Zgłoszenia Drogerja Chocieszyńska, Poczta 16. Tel 2133 zdg 23 827

Dziewczyna do wszelkich prac bez prania szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 841

Posługaczka czysta, ucziwa szuka posługi popołudniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 844

Panienska biegła poszukuje posady w piekarni, cukierni lub do obsługi gości. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 740

Osoba bardzo inteligentna przyjmie posade zarządczyni, wychowawczyni, ewentl. składu stroi. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 813

WARSZAWA koncert w wykonaniu Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego: 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — „Obrazki z Polski współczesnej“ 21.00 programy lokalne; 21.30 — wieczór literacki: „Wilno w świetle satyry z przed stu lat“ — audycja w oprac. prof. Manfreda Kridla (z Wilna); 22.00 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Antoniego Rudnickiego; 23.00 wiad. meteorologiczne dla żegluzi powiatrznej; 23.05 programy lokalne.

OGÓLNOPOLSKIE koncert w wykonaniu Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego: 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — „Obrazki z Polski współczesnej“ 21.00 programy lokalne; 21.30 — wieczór literacki: „Wilno w świetle satyry z przed stu lat“ — audycja w oprac. prof. Manfreda Kridla (z Wilna); 22.00 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Antoniego Rudnickiego; 23.00 wiad. meteorologiczne dla żegluzi powiatrznej; 23.05 programy lokalne.

POZNAŃ koncert w wykonaniu Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego: 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — „Obrazki z Polski współczesnej“ 21.00 programy lokalne; 21.30 — wieczór literacki: „Wilno w świetle satyry z przed stu lat“ — audycja w oprac. prof. Manfreda Kridla (z Wilna); 22.00 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Antoniego Rudnickiego; 23.00 wiad. meteorologiczne dla żegluzi powiatrznej; 23.05 programy lokalne.

POZNAŃ koncert w wykonaniu Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego: 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — „Obrazki z Polski współczesnej“ 21.00 programy lokalne; 21.30 — wieczór literacki: „Wilno w świetle satyry z przed stu lat“ — audycja w oprac. prof. Manfreda Kridla (z Wilna); 22.00 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Antoniego Rudnickiego; 23.00 wiad. meteorologiczne dla żegluzi powiatrznej; 23.05 programy lokalne.

POZNAŃ koncert w wykonaniu Kapeli Ludowej Feliksa Dzierżanowskiego: 20.45 dziennik wieczorny; 20.55 — „Obrazki z Polski współczesnej“ 21.00 programy lokalne; 21.30 — wieczór literacki: „Wilno w świetle satyry z przed stu lat“ — audycja w oprac. prof. Manfreda Kridla (z Wilna); 22.00 koncert symfoniczny w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Antoniego Rudnickiego; 23.00 wiad. meteorologiczne dla żegluzi powiatrznej; 23.05 programy lokalne.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

PROPONUJEMY LAMPOWICZOM na poniedziałek: 17.00 Koenigschw. Muzyka taneczna. Wiedeń. Recital śpiewaczy. Frankfurt. Utwory skrz. Regera. 17.30 Monachium. Zaczarowana szkatulka muzyczna. 17.35 M. Ostrawa. Recital fort. 17.40 Praga. „Wiosna“ — pieśni Nowaka. 18.00 Budapeszt. Muzyka jazzowa. Sztutgart. „Wesoly dzień powszedni“ — koncert rozrywkowy. 18.15 Anglia (Nat. Progr.). Muzyka lekka. 19.00 Monachium. Koncert wokalo-muzyczny. 19.15 Strasburg.

programy radjowe

„Morze w muzyce“ — koncert. — Berlin. Sonata B-dur Schuberta. 19.30 M. Ostrawa. Melodie operetkowe. Anglia (Reg. Progr.). — Muzyka lekka. 19.40 Budapeszt. Koncert symfoniczny.

20.00 Oslo. Koncert orkiestrowy Kolonia. Koncert niedzielny. Brno. Koncert ork. Filh. Stockholm. Koncert orkiestrowy. 20.10 Hamburg. „Fidelio“ — opera Beethovena; Koenigschw. „Prosimo do tańca“; Wrocław. „Sztafeta muzyczna“ — wesoly wieczór. Sztutgart. Muzyka operowa. Berlin. Koncert solistów p. t. — „Romans muzyczny“; 20.35 Rzym. Koncert wokalo-instr. 20.55 — Praga. Koncert fort. Beethovena w wyk. F. Lamonda, z towarzyszeniem orkiestry.

21.00 Bruksela Franc. „Peleas i Melisanda“ — dram Maeterlincka z muz. Faurego. Bukareszt. Recital śpiewaczy. 21.10 Wiedeń. Recital wioloncz. Stefana Auber. 21.40 Brno. Recital skrz. Muzyka lekka. Praga. Muzyka współczesna 21.45 Radio Paris. Koncert kameralny. 21.50 Wiedeń. Wesola muzyka.

22.00 Mediolan. Koncert chóru. 22.10 Budapeszt. Muzyka cygańska. 22.15 Oslo. Koncert rozrywkowy. 22.30 Koenigschw. „Nocna muzyka“; Królewice. Kwartet e-moll Verdiego. Monachium „Pickwick“ — cyk utworów fort. Niemanna w wyk. kompozyt. — Anglia (Reg. Progr.). Muzyka lekka. 22.40 Berlin. „Na dobranoc“ — koncert solistów.

23.00 Hamburg. Koncert orkiestrowy. Monachium. Muzyka tan. Poste Parisien. Utwory kameralne Strawińskiego. Koenigschw. „Prosimo do tańca“; 23.10 Anglia. (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 23.45 Wiedeń. Muzyka taneczna. 23.45 Radio Paris. Muzyka tan. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

23.00 Oslo. Koncert orkiestrowy Kolonia. Koncert niedzielny. Brno. Koncert ork. Filh. Stockholm. Koncert orkiestrowy. 20.10 Hamburg. „Fidelio“ — opera Beethovena; Koenigschw. „Prosimo do tańca“; Wrocław. „Sztafeta muzyczna“ — wesoly wieczór. Sztutgart. Muzyka operowa. Berlin. Koncert solistów p. t. — „Romans muzyczny“; 20.35 Rzym. Koncert wokalo-instr. 20.55 — Praga. Koncert fort. Beethovena w wyk. F. Lamonda, z towarzyszeniem orkiestry.

21.00 Bruksela Franc. „Peleas i Melisanda“ — dram Maeterlincka z muz. Faurego. Bukareszt. Recital śpiewaczy. 21.10 Wiedeń. Recital wioloncz. Stefana Auber. 21.40 Brno. Recital skrz. Muzyka lekka. Praga. Muzyka współczesna 21.45 Radio Paris. Koncert kameralny. 21.50 Wiedeń. Wesola muzyka.

22.00 Mediolan. Koncert chóru. 22.10 Budapeszt. Muzyka cygańska. 22.15 Oslo. Koncert rozrywkowy. 22.30 Koenigschw. „Nocna muzyka“; Królewice. Kwartet e-moll Verdiego. Monachium „Pickwick“ — cyk utworów fort. Niemanna w wyk. kompozyt. — Anglia (Reg. Progr.). Muzyka lekka. 22.40 Berlin. „Na dobranoc“ — koncert solistów.

23.00 Hamburg. Koncert orkiestrowy. Monachium. Muzyka tan. Poste Parisien. Utwory kameralne Strawińskiego. Koenigschw. „Prosimo do tańca“; 23.10 Anglia. (Reg. Progr.). Muzyka taneczna. 23.45 Wiedeń. Muzyka taneczna. 23.45 Radio Paris. Muzyka tan. 24.00 Frankfurt. Koncert nocny.

23.00 Oslo. Koncert orkiestrowy Kolonia. Koncert niedzielny. Brno. Koncert ork. Filh. Stockholm. Koncert orkiest

Sea-Krem
utrzymuje świeżość cery
w każdej porze roku

nr 7263/4

Urządźnik podwórzowy
potrzebny od zaraz. pensja 30.—
zł. osobiste przedstawienie pożą-
dane. Majętność Kurnatowice —
poczta Kwilcz Pg 3312-54.200

Kasjerki
emeryt (ki) z gotówką tysiąc zł
do interesu poszukuje. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 25 192

Która
z pań z gotówką chce pracować w
szkolnictwie w nowym roku szkol-
nym niech zgłosi swe kwalifikacje
do Kurjera Pozn. zdg 24 887

Potrzebna
służąca ucziwa religijna łagod-
nego usposobienia starszej osoby
tylko referencjami. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. ng 8 002

Przedstawiciel
młody, odwiedzający drogerje,
szpitale na szkło potrzebny Po-
znań zaraz. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 25 133

Technik dentystyczny
obeznany w pracach lanych, może
się z podaniem warunków od za-
raz zgłosić. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 24 862

Robotnik
do sprzedaży piczywa na rynku
kaucja 100 zł. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 699

Dziewczyna
obeznana z chowaniem dzieci po-
trzebna od 1. 4. 36 r. do lekarza na
Ślask. Zgłoszenia Poznań, Sien-
kiewicza 8, m. 6. zdg 24 748

Ekspedjentka
branży artykuły meskie. Zgłosze-
nia Ceglowski, Poczta 5, od
7 godz. zdg 25 101

Bielizniarka
zaraz do szycia kołnierzyków. —
Wskaże Kurjer Poznański
zdg 25 070

Uczeń
ogrodnicy potrzebny. Poznań,
ul. Błuszczowa 7. zdg 24 836

Dziewczyna
młodsza, samodzielną, do
gotowania do wszystkiego. Mar-
cin 45 a — m. 3. zdg 25 153

Służąca
dobrze gotująca. Cieszkowskie 2
7-11. zdg 24 902

Obciążaczka
potrzebna. Wytwórnia Czekola-
dy, Długa 3, mieszkanie 9.
dg 1210

Poszukuje per 1. 4. 1936
2 magistrów
z prawem zarządu i językiem nie-
mieckim. Panowie o dobrej pre-
zencji, biegli i rutynowani sprze-
dawcy, którzy wykazać się mogą
dłuższą nieprzerwaną praktyką,
zechcą szczegółową ofertę z po-
daniem warunków i referencji
prześłać Aptekarz Klemens w To-
runiu. dg 1211

Inteligentna
panienka, wychowawczyni do
chłopców 3 i 6 lat, z zamiłowaniem
do dzieci do miasta powiatowego
potrzebna. Podgórska Łazarz —
Kossaka 21, mieszkanie 4.
zdg 24 749

Służąca
do 3 osób. Reja 2, m. 6.
zdg 25 222

RĘKAWICZKI i POŃCZOCHY
najkorzystniej z firmy
Aleje Marcinkowskiego nr. 13. „PANI”
dg 1072

Humor zagraniczny

— Mamusi, posłałaś mnie do jajka. Do czego miały
służyć?
— Chciałam zrobić jajecznicę.
— Ja już ją zrobiłam...
(„London Opinion”). S. F.

Nieruchomość fabryczna
pow. 4700 m² w Krotoszynie, przy dworcu kolejowym, o za-
budowaniach fabrycznych, gospodarczych i mieszkalnych,
w b. dobrym stanie, **korzystnie do nabycia**. Nieruchomość
posiada nowoczesne urządzenia dla fabryki soków owoco-
wych, instalację do suszenia cykorji i sur. kawy, nadaje się
również do wszelkich innych celów przemysłowych, jak
olejarnia, młyn etc. Zapytania uprasza się kierować pod
„Nieruchomość” do f-my „War”, Warszawa, ul. Sienkiewi-
cza 3.

Posadę
siły biurowej oddamy za wydo-
czenie 1000 złotych. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 24 808

Starsza
dziewczyna pilna czysta. Tani
Skład Wierzbiecice 46.
zdg 25 039

Księgowy - bilansista
rutynowany na stałą posadę w
Poznaniu od zaraz poszukiwany.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 24 510

Potrzebny
służący-szofer, kawaler, około 30
lat. Fotografia, świadectwa za
zwrotem i referencje A. kl., War-
szawa, Traugutta 11, p. 2.
zdg 25 057

Inteligentnych panów
o dobrej prezencji
ze sfer handlowo - przemysłowy-
ch lub emerytów poszukuje
poważna firma. Wynagrodzenie
— wysoka prowizja i ewentl.
stała pensja. Zgłoszenia życiory-
sem Kurjer Poznański zdg 25 102

Zaprawy do zboża
ZIARNIK
USPULUN
GERMISAN
ng 7 836
Przez niestosowanie zapraw zeszłoroczna susza spo-
wodowała wielkie straty. Zabezpieczcie się w tym roku

J. Czepeczyński
Drogerja Universum Centralna Drogerja
Ratajczaka 38 Stary Rynek 8

Fachowa
ekspedjentka potrzebna. Cukier-
nia, Aleje Marcinkowskiego 8.
zdg 24 929

Krawcowa
samodzielną potrzebna. Oferty
Kurjer Poznański zdg 25 047

Służąca
starsza, pracowita, będąca restaura-
cją potrzebna. Dąbrowskiego 36
(Kawiarnia). zdg 25 002

Ekspedjentki
tylko z branży obuwia mogą się
zgłosić zaraz. Zgłoszenia osobiste
z świadectwem Stefan Talaga,
magazyn obuwia, Stary Rynek
95/96. zdg 25 099

Posługaczka
dobrze polecona świadectwa. —
Adres Kurjer Pozn. zdg 24 866.

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna. Wiel-
kie Garbary 29 pieczywo. zdg 24 477

Pomocników
krawieckich specjalistów na pla-
szcze na warsztat i do domu do-
poszukuje. Zgłoszenia poniedziałek
pomiędzy 8 a 10 Ratajczaka 38
m. 8. zdg 25 042

Ekspedjentka
branży artykuły meskie. Zgłosze-
nia Ceglowski, Poczta 5, od
7 godz. zdg 25 101

Bielizniarka
zaraz do szycia kołnierzyków. —
Wskaże Kurjer Poznański
zdg 25 070

Uczeń
ogrodnicy potrzebny. Poznań,
ul. Błuszczowa 7. zdg 24 836

Dziewczyna
młodsza, samodzielną, do
gotowania do wszystkiego. Mar-
cin 45 a — m. 3. zdg 25 153

Służąca
dobrze gotująca. Cieszkowskie 2
7-11. zdg 24 902

OSTRZEŻENIE
Dochodzą nas wieści z różnych stron, że wzamian na-
szego znanego
ARBOSALUS KARBOLINEUM
do opryskiwania zimowych drzew owocowych sprzedaje się
pod nazwą „ARBOSALUS KARBOLINEUM” różne inne
Przez używanie takiego nieodpowiedniego karbolineum
zdarzały się wypadki wielkich strat w drzewostanie i dla-
tego zaleca się kupować albo w oryginalnych opakowaniach,
albo u swego stałego, znanego dostawcy.
Każdy wypadek sprzedania pod nazwą „ARBOSALUS
KARBOLINEUM” innego towaru — będziemy ścisła
Fabryka Środków na Zwalczenie Szkodników
„UNIVERSUM”
ng 5942
Poznań, Fr. Ratajczaka nr. 38.

Chłopak
który pracował już w składzie
kolonialnym, dobrze polecony,
pracowity, sumienny potrzebny
od zaraz. Oferty wraz odpisami
świadectw do Kurjera Poznań-
skiego zdg 24 717

Marszantka
zaraz potrzebna. Marsz. Focha
103. zdg 24 714

Skrzypek
pierwszorzędny repertuar, trąba,
śpiew wolny. Huzarski, Radom,
Rwańska 17 — 4. zdg 24 726

Kucharka samodzielna
obeznana z kuchnią hotelarską i
restauracyjną potrzebna od 1. 4.
br. Zgłoszenia z poleceniami, po-
daniem wynagrodzenia i fotogra-
fia, która się zwraca nadsyłać do
Fabryki Wódek L. Karpiński,
Gniezno. ng 7 988

Robotników
kilkunastu, za kaucją przyjme —
Kościelna 39. zdg 25 026

Ekspedjentka
kierowniczką filij maki potrzebna
kaucja 200.— Zgłoszenia życiory-
sem Kurjer Pozn. zdg 24 888

Agenci
dobrze reprezentujący się, możność
zarobkowania. Piekary 26 — 2.
zdg 24 988

Krawcowe
praktyka szwalniach miarowych
potrzebne. Świadectwa „Femina”
Fredry. zdg 25 197

Posługaczka
potrzebna. Dz. alyńskich 2 — 8.
zdg 24 900

Ekspedjentka
z branży, rutynowana do składu
papieru potrzebna. Zgłoszenia ul.
Lodowa 34, m. 2 od godz. 4-7.
zdg 24 894

Kucharka
młoda, samodzielna lepsza kuch-
nia, wszelkie prace. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 25 216

MEBLE solidne - piękne - tanie
W. NOWAKOWSKI i SYNOWIE
Wystawa: Kantaka 1. Fabr. i Magaz. Górna Wilda 134
n 5903

Nowości wiosenne nadeszły!
Nieznany wybór!
Najtańsze ceny!
Katamajski

Pg 3 326-12.83

Ekspedjent - dekorator
biawatnik potrzebny natych-
miast Oferty z podaniem pen-
sji Kurjer Pozn. zdg 24 233

Maszynistka
kasjerka z kwotą 500 zł potrzeb-
na. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 212

Rządca
z conajmniej średnią szkołą rol-
niczą, praktyka plant, bur., selekcja
ziemiaków i nasion, hod. zarodo-
w. potrzebny od kwietnia na
maj. 3 000 morgowy. Odpisy
świadectw, warunki do Kurje-
ra Poznańskiego zdg 24 074

Kucharka
służąca, z dobrym gotowaniem,
zdrowa, czysta i ucziwa do 3
osób dorosłych potrzebna od za-
raz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
ng 7881

Ogrodnik
dobry fachowiec, sumienny, ener-
giczny, potrzebny. Zgłoszenia pi-
śmienne z odpisem świadectw i
podaniem pretensji Maj. Przy-
broda, p. Rokietnica.
zdg 24 557

Akwizytorów
zdolnych, płatnych potrzebuje do
rozpowszechnienia praktycznego
pokupnego wynalazku. Zgłoszenia
Starofka Wielka 3. Rubiński.
Telefon 37-48. zdg 24 558

Przyjemny
kilku energicznych i ustosunko-
wanych panów jako stałych pra-
cowników zewnętrznych. Po o-
kresie próbnym prócz prowizji
pensja. Osobiste zgłoszenia Dział
Organizacji Adrjatyckiego T-wa
Ubezpieczeń, Aleje Marcinkow-
skiego 13, od 9-13. zdg 24 601

Kucharka
gospodyni samodzielna energicz-
na potrzebna do restauracji. —
Zgłoszenia Hotel Wiktorja, Ple-
szew. zdg 24 497

MORITURI-ZIARNA
NA MYSZY
MORITURI-PASTA
NA SZCZYR
ZADAC WAPTEKACH, DROGERJACH,
I SKŁADACH APTECZNYCH
FABRYKA UNIVERSUM POZNAŃ

ng 7296/7

TEATRY
TEATR POLSKI: sobota,
21. 3. „Zburzenie Jerozo-
limy”.
TEATR WIELKI (Opera):
Sobota, 21. 3. „Bal w Sa-
voy’u”.
Niedziela, 22. 3. o godzi-
nie 15: „Rose-Marie”. **Ce-
ny popularne od 50 gr. do**
2.— zł.
Niedziela, 22. 3. o godzi-
nie 20: „Bal w Savoy’u”.
Poniedziałek, 23. 3. Teatr
nieczynny.
TEATR NOWY: Sobota,
21. 3. „Matura”.

KINA
Poznań, sobota, 21. 3.
ALKAZAR: „Nowi ludzie”.
APOLLO: „Skandale mi-
ljonerów”.
CORSO: „Serce Olbrzyma”.
GONG: Audjencja w Ischlu
GWIAZDA: „Manewry mi-
losne”.
METROPOLIS: „Jej ekscel-
lencja babka”.
OSWIATOWE T. C. L.: —
„Mała mateczka” oraz
nadprogram kolorowy.
RENAISSANCE: „Papua”.
SŁOŃCE: „Kapitan Blood”.
SFINKS: „Raj na ziemi”.
SWIT: „Bunt zwierząt”.
TECZA-Łazarz: „Panienka
z Poste-restante”.
TECZA-Wilda: „Sen nocy
letniej”.
WILSONA: Ostatni sygnał.

Wychowawczyni
długoletnia praktyka do niemo-
wlecia potrzebna od 1. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 24 657

Poważny pan (i)
dla cichej współpracy w ubezpie-
czeniu przy stałym wynagrodze-
niu poszukiwany. Zgłoszenia do
Kurjera Pozn. zdg 24 442

Wspólnika
lub pomocnika do dobrego intere-
su samochodem gotówka około
1500 złotych. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 474

Potrzebna
panienka ze znajomością kroju i
szycia i 2 panienki podręczne.
Zgłoś się Grobla 7 miesz. 4.
zdg 24 475

Technik
budowlany z ukończonym kur-
sem przeciwgazowym poszuki-
wany. Zaliczyć odpisy swia-
dectw szkolnych i pracy zawodo-
wej, własnoręczny życiorys Kur-
jer Pozn. zdg 24 496

Uczennica
do składu rzeźniczego zaraz. —
Zgłoszenia 23. III. 5-6. Kra-
marska 4. zdg 24 608

Drogerzysta
dplomowany
młodszy, dobry ekspedjent i de-
korator z znajomością języka
niemieckiego od 1. 4. 36 potrzeb-
ny. Zgłoszenia kandydatów od-
powiadającym powyższym wa-
runkom z odpisami świadectw,
fotografia i podaniem pensji
przy wolnym mieszkaniu i utrzy-
maniu do Kurjera Pozn.
zdg 24 048

Poważna
Spółka Akcyjna poszukuje re-
prezentanta inteligentnego, do-
brze prezentującego się, zdolne-
go handlowca na pensje i prowiz-
je. Wymagane zabezpieczenie
bankowe w wysokości 2 000 zł.
Zgłoszenia z fotografią, odpisa-
mi świadectw i życiorysem do
Kurjera Pozn. ng 7 880

Uczeń
lub wolontariusz do zakładu den-
tystycznego od zaraz lub później
potrzebny. Zgłoszenia do agentu-
ry Kurjera Poznańskiego w Ro-
goźnie Wlkp. ng 7 867

Praktykant
rolny potrzebny Pomorze. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 23 417

Służąca
ze świadectwami gotowaniem —
praniem potrzebna. Nowomiejski
5a m. 9. zdg 24 146

Dziewczyna
religijna z gotowaniem wszelkiej
pracy 2 pań 1. 4. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 059

Ogrodnik
kwiatciarz zaraz potrzebny. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 24 691

Dziewczyna
Grobla 28, m. 4 zdg 24 660

Dziewczyna
15 złotych potrzebna. Prożańska,
Szamarzewskiego 8. zdg 24 499

Wspólniczki
samotnej 300.— skład piczywa.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 452

Ekspedjentce
dam posadę za złożeniem 200 do
300 zł. Grunwaldzka 31.
zdg 24 423

Przedstawiciel
poszukujemy również na prowinc-
ji.

Radjomechanika
św. Marcin 27 tel. 12-38.
zdg 24 438

Dziewczyna
czysta ucziwa z gotowaniem do-
brymi świadectwami. Zgłoszenia
pomiędzy 5-7 Dąbrowskiego 62
m. 8. zdg 24 453

Inteligentna
możliwie muzykalna panna po-
trzebna; przygotowanie 2 chło-
paków do gimnazjum. Oferty z
podaniem pensji do Kurjera Po-
znańskiego zdg 24 383

Zdolny
kupiec z większym kapitałem,
posiada i prowadzi własne auto,
z siedzibą w Polsce Kraków —
Warszawa szuka zastępstwa tyl-
ko poważnych fabryk. Zgłosze-
nia „finansowo silny” do Towa-
rzystwa Reklamy Międzynarodo-
wej Kraków, Florjańska 25.
Tg 509

Wychowawczyni
długoletnia praktyka do niemo-
wlecia potrzebna od 1. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 24 657

Poważny pan (i)
dla cichej współpracy w ubezpie-
czeniu przy stałym wynagrodze-
niu poszukiwany. Zgłoszenia do
Kurjera Pozn. zdg 24 442

Wspólnika
lub pomocnika do dobrego intere-
su samochodem gotówka około
1500 złotych. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 474

Potrzebna
panienka ze znajomością kroju i
szycia i 2 panienki podręczne.
Zgłoś się Grobla 7 miesz. 4.
zdg 24 475

Technik
budowlany z ukończonym kur-
sem przeciwgazowym poszuki-
wany. Zaliczyć odpisy swia-
dectw szkolnych i pracy zawodo-
wej, własnoręczny życiorys Kur-
jer Pozn. zdg 24 496

Uczennica
do składu rzeźniczego zaraz. —
Zgłoszenia 23. III. 5-6. Kra-
marska 4. zdg 24 608

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter**, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc kwiecień 1936 roku za oba wydania razem w Poznaniu
w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnictwem do
domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnictwem przez pocztę poza Poznaniem
miesięcznie zł 4.10, kwartalnie zł 12.30, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 5.00, w 4 innych
krajach zł 7.00-9.50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie,
strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają
prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu
redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr. na stronie
drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr.
Wyższe. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach
też do godz. 11.00, większe według możliwości. Drobne ogłoszenia (mających 100 słów
w tem 5 nagłówek): słowo nagłówek, (błuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między
zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.
P. K. O. Poznań nr. 200.149